

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

35'inci Birleşim 18 Aralık 2020 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Sayfa

455

II.- GELEN KÂĞITLAR

458

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

468,549

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, 7 Aralık 2020 tarihinde başlayan bütçe görüşmelerinde 71 oturumda toplam 143 saat çalışmanın geride bırakıldığına, millet iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yapılan çalışmaların bundan sonra da büyük bir olgunlukla devam edeceğine inandığına, Covid-19 pandemi sürecinde Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak yasama, denetim ve temsil faaliyetleri yerine getirilmeye çalışılırken sürecin en az sıkıntıyla atlatılmaya çalışıldığına, bütçe görüşmeleri sürecinde müzakerelere katkı sağlayan bütün Meclis Başkan Vekillerine, Divan üyelerine, Grup Başkan Vekillerine, milletvekillerine, bakanlara, bürokratlara ve Meclis çalışanlarına özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin konuşması

468:469

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, TBMM'de temsilcisi olan ama grubu bulunmayan siyasi partilerin Genel Başkanlarından talep edenlere emsal teşkil etmemek üzere beşer dakika söz vereceğine ilişkin konuşması

549

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

469,495,534,550,555,
561,567,592,597

A) KANUN TEKLİFLERİ

469:492,495:522,534:548,
550:553,555:558,561:565,
567:584,592:596,597:609

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230)

469:492,495:522,534:548,
550:553,555:558,561:565,
567:584,592:596,597:609

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231)

469:492,495:522,534:548,
550:553,555:558,561:565,
567:584,592:596

V.- AÇIKLAMALAR

492,523,526,530,533,548,
558

1.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde HDP grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

492:493

2.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

494

- 3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Efkân Ala ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 523:525
- 4.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 527:528
- 5.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkan'ın, Bursa Milletvekili Efkân Ala ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 528:529
- 6.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 530:532
- 7.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 533
- 8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 548:549
- 9.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, doğruları söyledikleri için çok bedel ödediklerine, asla yalan üzerine politikalarının olmadığına, bu ithamın kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması 558:559
- 10.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 559:561

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**525,529,532,553,565,584**

- 1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması 525:526
- 2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 529:530

3.- Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, Bursa Milletvekili Efkân Ala'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 532

4.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde şahsı adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması 553:554

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Yalova Milletvekili Ahmet Büyükgümüş'ün 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde şahsı adına yaptığı konuşmasında CHP'ye ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması 565:566

6.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde yürütme adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması 584:588

7.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde yürütme adına yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması 588:589

8.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması 589:591

VII.- OYLAMALAR

597

1.- (S. Sayısı: 230) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin oylaması 597:609

2.- (S. Sayısı: 231) 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin oylaması 597:609

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.03'te açılarak yedi oturum yaptı.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S.Sayısı: 231) görüşmelerine devam edilerek 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edildi.

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın CHP Grubu adına ve İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın şahsı adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, 17-25 Aralık FETÖ yargı darbesi girişiminin 7'nci yıl dönümüne, millî iradenin Parlamentoda tüm siyasi parti gruplarıyla, milletvekilleriyle "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." anlayışına dayalı olarak millet tarafından icra edildiğine, millî irade, demokrasi, insan hak ve özgürlükleri mücadelelerine devam edeceklerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Türkiye Cumhuriyeti'ne, Meclisin bütünlüğüne karşı kalkışmanın, nereden gelirse gelsin darbe girişimlerinin karşısında olacaklarına, 17-25 Aralıkla ilgili iktidar partisi ile CHP'nin arasında görüş ayrılığının çok derin olduğuna, darbe kalkışmalarına karşı çıktıkları gibi 20 Temmuz darbesine de karşı olduklarına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, ülkede millî irade üzerinde kumpas, vesayet, darbe girişiminde bulunanların tarih boyunca var olduğuna, Parlamentodaki siyasi parti grupları olarak FETÖ'nün şantaj ve montajlarına müsaade edilmemesi gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, hâlâ Fettah Tamince gibi, Ethem Sancak gibi insanların arkasında durulmaya devam edildiği için bu işin üzerine gittiklerine, on sekiz yılda ülkenin başına gelenlerin ne Menderes ne Demirel ne de Erbakan zamanında geldiğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, darbelerle karşıtlık konusunda Meclisteki hiçbir siyasi partinin farklı görüşü olmadığına, neyin darbe olduğu neyin olmadığına kıyaslamasında uzlaşmaz bir durum olduğuna, 17-25 Aralıkta ortaya saçılan bilgi, belge ve paraların hesabının henüz sorulmadığına, Eş Genel Başkanları cezaevindeyken OHAL koşullarında Anayasa değişikliği yapıldığına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, FETÖ terör örgütünün bütün unsurlarının kökünü kazımak ve kurduğu kumpasların hesabını sormak için Parlamento tarafından düzenleme yapıldığına, bağımsız yargının çalıştığına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın sataşmadan söz isteyen milletvekiline hangi hususta sataşıldığını sorup öyle karar vermesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Canan Kalsın, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve KEFEK ortak çalışmasıyla On Birinci Kalkınma Planı'nda "Kadın" başlığı altında kadının iş gücüne katılımını destekleyen maddelere yer verildiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Türkiye Cumhuriyeti devletinin anayasal bir hukuk devleti olduğuna, bu coğrafyada kırk yıldan beri maddi ve manevi kayıplara uğranılmasına neden olan terör örgütüyle mücadele edildiğine, özgürlük, barış, demokrasi ve kardeşliğin büyümesi isteniyorsa bu dilin terk edilmesi gerektiğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, tekraren, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in kamuoyuna yansıyan bir açıklamasında Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nu Meclisi terörize etmekle itham ettiğine, "çıplak arama"nın İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Elâzığ raporunda , yönetmelikte, Adalet Bakanlığının cevabında, resmî raporlarda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında var olduğuna, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun bir insan hakları savunucusu olduğuna, çıplak aramanın insanlığa karşı işlenen suç olduğuna,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına konuşan Gaziantep Milletvekili Müslüm Yüksel'in babası 26'ncı Dönem Milletvekili Abdulkadir Yüksel ve İstiklal Madalyası sahibi dedesini rahmet ve minnetle andığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, SMA, ALS, DMD, MS gibi nadir görülen ve çok nadir görülen hastalıklarla ilgili bir komisyon kurulduğuna ama raporunun Genel Kurulda görüşülmediğine, bu hastalıklarla ilgili ulusal bir politikaya ihtiyaç olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Meclisin saygınlığına uygun konuşan herkesin aynı nezaket çerçevesinde karşılık gördüğüne, yürütme adına senede bir kez Meclise gelen bakanların millî iradeye ve milletin seçtiği temsilcilerine saygılı olmaları gerektiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, bütçe görüşmelerinde sabır gösteren bütün milletvekillerine teşekkür ettiğine, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un cevap hakkını kullandığına, kalp krizi geçirerek hayatını kaybeden Muğla ili Ula Belediye Başkanı İsmail Akkaya'ya Allah'tan rahmet dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İzmir Milletvekili Özcan Purçu, İzmir Milletvekili Cemal Bekle'nin 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Divan olarak kalp krizi geçirerek hayatını kaybeden Muğla İli Ula Belediye Başkanı İsmail Akkaya'nın ailesine başsağlığı dilediklerine ve bütçe görüşmelerine katkı sağlayan tüm milletvekillerine, bakanlara, bürokratlara, Başkanlık Divanı üyelerine ve Meclis çalışanlarına teşekkür ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Bütçenin tümü üzerinde son konuşmaları ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin açık oylamalarını yapmak için 18 Aralık 2020 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 01.54'te son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 52

18 Aralık 2020 Cuma**Raporlar**

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 241) (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (GÜNDEME)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 242) (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (GÜNDEME)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 243) (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (GÜNDEME)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Karadağ Arasında Karadağ Vatandaşlarına Konsolosluk Yardımı Sunulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2983) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 244) (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (GÜNDEME)

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (GÜNDEME)

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Demiryolu Yük ve Yolcu Taşımacılığına İlişkin Çerçeve Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3054) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 246) (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Adalet Bakanlığı**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36896)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36897)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36898)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36899)

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36900)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36901)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36902)

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36903)

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36904)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36905)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36906)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36907)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36908)

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36909)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36910)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36911)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36912)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36913)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36914)

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36915)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36916)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36917)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36918)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36919)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36920)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36921)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36922)

28.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36923)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36924)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36925)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36926)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36927)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36928)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36929)

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36930)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36931)

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36932)

38.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36933)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

39.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36934)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36935)

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36936)

42.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36937)

43.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36938)

44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36939)

45.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36940)

46.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36941)

47.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36942)

48.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36943)

49.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36944)

50.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36945)

51.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36946)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

52.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36960)

53.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36961)

54.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36962)

55.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36963)

56.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36964)

57.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36965)

58.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36966)

59.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36967)

60.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36968)

61.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36969)

62.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36970)

63.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36971)

64.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36972)

İçişleri Bakanlığı

65.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36973)

66.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36974)

67.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36975)

68.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36976)

69.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36977)

70.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36978)

71.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36979)

72.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36980)

73.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36981)

74.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36982)

75.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36983)

76.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36984)

77.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36985)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

78.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36986)

79.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36987)

80.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36988)

81.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36989)

82.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36990)

83.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36991)

84.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36992)

85.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36993)

86.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36994)

87.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36995)

88.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36996)

89.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36997)

Milli Eğitim Bakanlığı

90.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36998)

91.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/36999)

92.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37000)

93.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37001)

94.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37002)

95.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37003)

96.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37004)

97.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37005)

98.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37006)

99.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37007)

100.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37008)

101.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37009)

102.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37010)

Milli Savunma Bakanlığı

103.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37011)

104.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37012)

105.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37013)

106.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37014)

107.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37015)

108.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37016)

109.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37017)

110.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37018)

111.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37019)

112.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37020)

113.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37021)

114.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından ankırı ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37022)

115.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37023)

Sağlık Bakanlığı

116.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37024)

117.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37025)

118.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37026)

119.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37027)

120.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37028)

121.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nu, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan denek miktarına ilişkin yazılı soru nergesi (7/37029)

122.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37030)

123.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37031)

124.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37032)

125.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37033)

126.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37034)

127.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37035)

128.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37036)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

129.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37037)

130.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37038)

131.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37039)

132.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37040)

133.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37041)

134.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37042)

135.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37043)

136.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37044)

137.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37045)

138.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37046)

139.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37047)

140.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37048)

Tarım ve Orman Bakanlığı

141.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37049)

142.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37050)

143.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37051)

144.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37052)

145.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37053)

146.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37054)

147.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37055)

148.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37056)

149.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37057)

150.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37058)

151.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37059)

152.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37060)

153.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37061)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

154.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bitlis ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37075)

155.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bingöl ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37076)

156.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzurum ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37077)

157.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Diyarbakır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37078)

158.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bayburt ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37079)

159.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Batman ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37080)

160.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ardahan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37081)

161.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Aksaray ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37082)

162.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Erzincan ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37083)

163.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Ağrı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37084)

164.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Bolu ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37085)

165.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Düzce ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37086)

166.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Çankırı ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/37087)

18 Aralık 2020 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sibel ÖZDEMİR (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop’un, 7 Aralık 2020 tarihinde başlayan bütçe görüşmelerinde 71 oturumda toplam 143 saat çalışmanın geride bırakıldığına, millet iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yapılan çalışmaların bundan sonra da büyük bir olgunlukla devam edeceğine inandığına, Covid-19 pandemi sürecinde Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak yasama, denetim ve temsil faaliyetleri yerine getirilmeye çalışılırken sürecin en az sıkıntıyla atlatılmaya çalışıldığına, bütçe görüşmeleri sürecinde müzakerelere katkı sağlayan bütün Meclis Başkan Vekillerine, Divan üyelerine, Grup Başkan Vekillerine, milletvekillerine, bakanlara, bürokratlara ve Meclis çalışanlarına özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce birkaç hususa kısaca değinmek istiyorum: 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonu’nda 21 Ekim-27 Kasım tarihleri arasında görüşülerek kabul edilmişti. Genel Kurulumuz ise 7 Aralık Pazartesi günü başladığı bütçe görüşmelerini inşallah bugün tamamlayacaktır.

Bu süreçte Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda on bir gün boyunca yapılan bütçe görüşmelerinde, sizlerin ve görevli arkadaşlarımızın yoğun çalışmalarıyla 71 oturumda toplam 143 saat çalışmayı geride bıraktık. Bugünkü kapanış görüşmelerinden sonra Genel Kurulda yapılacak oylamayla bütçe ve kesin hesap kanunu tekliflerinin görüşmelerini nihayete erdirmiş olacağız.

Bütün partilerimize mensup sayın milletvekillerinin bilhassa bütçe görüşmeleri sürecinde bu kürsüden dile getirdikleri görüş ve önerileri aziz milletimiz büyük bir merak ve ilgiyle izlemektedir. Millet iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yaptığımız görüşme ve çalışmaların bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da büyük bir olgunlukla devam edeceğine olan inancım tamdır.

Değerli milletvekilleri, malumunuz olduğu üzere bu sene Meclisimizin çalışmalarını, bütün dünyada da olduğu gibi Covid-19 salgınının etkileri altında gerçekleştiriyoruz. Bu dönemde bir yandan Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üstümüze düşen yasama, denetim ve temsil faaliyetlerini yerine getirmeye çalışırken, bir yandan da el birliğiyle bu süreci en az sıkıntıyla atlattık.

Bu zorlu şartlara rağmen bugüne kadarki bütçe görüşmeleri sürecinde, gerek Komisyon ve gerekse Genel Kurul aşamalarında çalışmalara katılan, müzakerelere katkı sağlayan bütün Meclis Başkan Vekillerimize, Divan üyelerimize, Grup Başkan Vekillerimize, milletvekillerimize, bakanlarımıza, bürokratlarımıza ve Meclis çalışanlarımıza özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Bugün görüşmeleri tamamlanacak olan 2021 yılı bütçesinin milletimiz ve devletimiz için hayırlar getirmesini Cenab-ı Hakk'tan niyaz ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Gündeme geçiyoruz.

Gündemimize göre, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son konuşmalar yapılacaktır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (x)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bütçe görüşmelerinin sonunda, siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi uyarınca, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere, yürütmeye altmışar dakika söz verilecektir. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir. İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre yapılacak lehte ve aleyhteki kişisel konuşmalar ise onar dakika olacaktır.

Şimdi, siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına: Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı ile İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına: Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş ile Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına: Konya Milletvekili Sayın Abdüllatif Şener ile İzmir Milletvekili Sayın Selin Sayek Böke.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına: Bursa Milletvekili Sayın Efsan Ala ile Grup Başkan Vekili Tokat Milletvekili Sayın Özlem Zengin.

İYİ PARTİ Grubu adına: Ankara Milletvekili Sayın Durmuş Yılmaz ile Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Şahsı adına, lehinde: Yalova Milletvekili Sayın Ahmet Büyükgümüş.

Yürütme adına: Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay.

Şahsı adına, aleyhinde: Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk söz Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

(x) 230, 231 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 07/12/2020 tarihli 24'üncü Birleşim Tutanağı'na ektir.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle, yüksek heyetinizi ve ekranları karşısında bizleri izleyen aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

2021 yılı bütçesi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi döneminin üçüncü bütçesidir. Türkiye 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle yönetilmektedir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi Türk milletinin tarihî misyonuna ve devlet geleneğine uygun bir yönetim modelidir. Anayasa'mızla güvence altında bulunan cumhuriyetin temel nitelikleri, millî ve üniter devlet yapımız, Türk millî kimliği, Atatürk, demokratik rejim ve temel insan hakları gibi değerler kırmızı çizgilerimizdir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin merkezinde milletimiz vardır, millet egemenliği vardır. Yürütme yetkisi seçimle verilmekte ve ancak seçimle değiştirilebilmekte, buna da milletimiz doğrudan karar vermektedir. Dolayısıyla, Türkiye'yi yönetecek iktidarı sadece ve sadece aziz milletimiz belirlemekte, milletimiz dışında hiçbir güç iktidarı değiştirememektedir. Türk milleti parlamenter hükûmet sisteminde birtakım iç ve dış vesayet odaklarının tasarımıyla nasıl hükûmetler kurulduğunu ve nasıl düşürüldüğünü defalarca yaşamıştır. Bu ülke bir ay süreyle hatta yirmi beş gün süreyle görev yapan hükûmetleri görmüştür. Ülkemizde çok partili parlamenter sistemin uygulandığı yetmiş iki yılda görev yapan 51 hükûmetin ortalama ömrü yaklaşık bir yıl beş ay düzeyindedir. Sadece koalisyon hükûmetleri dönemleri dikkate alınırsa bu süre daha da kısadır. Böyle kısa süreli hükûmetlerle büyük atılımların gerçekleştirilmesi, muasır medeniyet seviyesini aşma hedefine ulaşmamız mümkün müdür? Hükûmet krizleri, koalisyon tartışmaları, Cumhurbaşkanı seçimlerinde yaşanan sorunlar ve devletin tepesinde çift başlıktan kaynaklanan tartışmalar yönetim sisteminde tikanıklıklara yol açmış ve siyasal istikrarsızlara neden olmuştur. Bu gelişmeler Türkiye'yi ekonomik ve sosyal yönden olumsuz etkilemiş, hatta demokrasi dışı müdahalelere sözde gerekçe yapılmıştır. Darbeler Türkiye'yi devamlı tarihin gerisine götürmüş, siyasi ve toplumsal dengeleri tepeden tırnağa bozmuş, pek çok sosyal ve ekonomik maliyete neden olmuştur.

Türkiye 2016 yılında da darbe girişimi yaşamıştır. FETÖ 15 Temmuz 2016 gecesi Türkiye'yi işgal etmeye kalkışmıştır. Elbette bu alçak kalkışmanın bedeli teröristler ve destekçileri için çok ağır olmuş; milletimiz, vatanımızı işgale kalkışan hainleri besmele duymuş şeytana çevirmiştir. Kurtuluş Savaşı'mızda gazi olan Meclisimiz, yaklaşık yüz yıl sonra 2'nci defa gazi olmuştur. 15 Temmuz işgal girişimiyle birlikte ülkemiz terör örgütlerinin saldırılarına uğramış, isyan girişimi ve kalkışmalar yaşamış, şehirlerimizde bombalar patlatılmış, Türkiye'ye yönelik yoğun dayatma ve baskılar yapılmıştır.

Böylesi bir dönemde parlamenter sistemin açmazları da dikkate alınarak, hükûmet etme sistemi üzerinde, becamızı merkezine alan yeni bir düzenleme, çığır açıcı yeni bir ahlaki değişim mecburi olmuş ve yapılan Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilmesi milletimiz tarafından kabul edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi parlamenter sistemin ağırlıklarını tasfiye etmiş, olumsuzluklarını gidermiştir. Türkiye vesayet odaklarından arındırılmış, ayak bağlarından kurtulmuş, öz güvene kavuşmuştur. Türkiye bu dönemde maruz kaldığı tüm saldırıları güçlü bir şekilde karşılık vererek püskürtmüş, ülkemize yönelik oyunları bozmuştur. Her alanda hızlı ve etkili karar mekanizmasının işleme gereken günümüz koşullarında Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle bu sağlanmıştır.

Darbe girişimi ve terörle sonuç alamayanlar, 2018 yılında ekonomimizi çöktürmek için kur ve faiz üzerinden saldırılar başlatmışlardır. Bu saldırılar zaten darbe girişimi ve terörle mücadelenin ağır maliyet yüklediği ekonomimizde faizden enflasyona, ekonomik daralmadan işsizliğin artmasına kadar pek çok zincirleme etkiye yol açmıştır. Ülkemizin makroekonomik göstergeleriyle ilgili geçmiş dönemlerle karşılaştırmalar yapılırken becamıza yönelik yaşadığımız saldırılar ile bunlara karşı verilen mücadelenin ekonomiye maliyetinin dikkate alınması gerekmektedir; millî bakış, bilimsel

yaklaşım, analitik değerlendirme ve objektiflik bunu gerektirir. Dış güçlerden bahsedilince maalesef burun kıvrıranlar daha geçtiğimiz günlerde Türkiye'nin ekonomisini yıkmakla tehdit ettiklerini küstahça söyleyen ABD'li yetkilinin sözlerini nereye koyacaklar? Son dönemde yaşananlar asla hafife alınmamalıdır, vatanımızın işgalin eşliğinden döndürüldüğü unutulmamalıdır. Bu süreçte kur artışı nedeniyle millî gelirimizin azaldığı doğrudur ama vatanımız kurtarılmış, namusumuz çiğnetilmemiştir. Üzerinde yaşadığımız vatan coğrafyasının bedeli çok ağır ödenmiştir. Bu aziz millet, bırakın gelirin azalmasını, vatani için seve seve canını verir, nitekim vermiştir, vermektedir. Türk milleti asırlardır sayısız badire ve belaları defederek bağımsızlığını korumayı başarmıştır. Türkiye Cumhuriyeti tam bağımsızdır, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür, ilelebet böyle de kalacaktır.

Değerli milletvekilleri, ülkemize yönelik saldırıların etkisiyle 2018 yılının son çeyreğinden itibaren 3 çeyrek daralan Türkiye ekonomisi gerekli önlemlerin zamanında ve cesaretle alınması sonucu 2019 yılının ikinci yarısından itibaren güçlü bir şekilde toparlanmış ve yüzde 0,9 büyümeyle beklentilerden hızlı büyümüştür. 2019 yılında başta uluslararası kuruluşlar olmak üzere ekonomimizde yüksek daralma bekleyenlerin, olumsuz tablo çizenlerin hepsi ters köşe olmuştur. Türkiye 2020 yılının ilk çeyreğinde yüzde 4,4 büyümeyle Avrupa Birliği, G20 ve OECD ülkeleri arasında en güçlü büyüme performansı gösteren ülke olmuştur. Ekonomimizin yüksek büyüme patikasına girdiği bir dönemde, tüm dünya ekonomilerini sarsan Covid-19 salgının etkisine ülkemiz de maruz kalmıştır. Covid-19 salgını, küresel ekonomiye büyük darbe vurmuştur. Salgının etkileri ülkeler ve sektörler göre farklılaşmıştır. OECD 1 Aralık 2020 günü yayınladığı raporda dünya ekonomisinin 2020 yılı daralma tahminini yüzde 4,2 olarak belirlemiştir. IMF'nin ekim ayında açıkladığı raporda da küresel ekonominin 2020 yılında yüzde 4,4 daralması, gelişen ve yükselen ekonomilerin ise yüzde 3,3 daralması öngörülmüştür.

Türkiye, salgının ekonomi üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak amacıyla bir dizi tedbiri süratle uygulamaya koymuştur. Üretim ve tedarik zincirinin kesintiye uğramaması, istihdamın korunması ve finansal sistemin sağlıklı işleyişinin sürdürülmesi için eş güdümlü politika adımları atılmıştır. Böylelikle, salgının yıkıcı etkisi birçok ülkeye nazaran Türkiye'de daha az düzeydedir. Türkiye ekonomisi, 2020 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 9,9 daralmışken üçüncü çeyreğinde yüzde 6,7 oranında büyüme rakamıyla V tipi bir toparlanma göstermiş, ilk dokuz aylık büyüme yüzde 0,5 oranında gerçekleşmiştir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öncü göstergeler 2020 yılının dördüncü çeyreğinde de büyümeye işaret etmektedir. Nitekim, sanayi üretimi ekim ayında yıllık yüzde 10,2; aylık yüzde 1,1 artmış, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ekim ayında yüzde 75,4'e, kasım ayında yüzde 75,8'e yükselmiştir. Yine, büyüme açısından önemli bir gösterge olan PMI verisi ekimde 53,9; kasımda 51,4 değer almış olup kısmen yavaşlasa da üretimde ve istihdamda artış olduğunu, büyümenin sürdüğünü göstermiştir.

Ülkemizin 2020 yılı ekonomik büyüme hedefi yüzde 0,3 öngörülmeyle birlikte, bu rakamın muhtemelen aşıllacağı ve güçlü bir ekonomik toparlanmanın devam ettiği anlaşılmaktadır. İddiaların aksine, açılan ve kapanan şirket ve esnaf sayıları pozitif görünümündedir. TOBB verilerine göre, açılan şirket sayısı 2020 yılının on ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22,8 artarken, kapanan şirket sayısı yüzde 12,7 artmıştır. TESK verilerine göre de Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesinde yayımlanan ilanlarda, 2020 yılının on bir ayında tescil ilan sayısı yüzde 55,2 oranında artarken terkin ilan sayısıysa yüzde 30,3 azalmıştır.

2020 yılında tüm dünyada bütçe açığı ve borç stokunda artış eğilimine girilmiştir. Ülkemizde de artış yaşanmakla birlikte bütçe açığı ve borç stokunun millî gelire oranı, gelişmekte olan ülkeler ortalamasının oldukça altında bulunmaktadır. Finansal istikrarın sürdürülebilirliği açısından hane halkı ve reel kesim borçluluğu da ülkemizde benzer ülkelere ve AB ortalamasına kıyasla düşük riskliliğini sürdürmektedir.

Covid-19 salgını bazı sektörleri ve bu sektörlerde çalışanları daha fazla olumsuz etkilemiştir. 2019 yılında, turist sayısı ve turizm gelirinde tarihî rekorlar kıran Türkiye, dünyanın en çok turist ağırlayan ülkeleri arasında 6'ncı sırada yer almıştır. Ancak 2020 yılının ilk dokuz ayında turizm gelirimiz salgının etkisiyle yüzde 69,4 oranında azalmıştır. TÜİK 2020 yılı Eylül ayı iş gücü istatistiklerine göre istihdam bir yılda 733 bin kişi azalmıştır. Salgının etkisiyle, nisan ayında 2 milyon 585 bin kişiye kadar yükselen istihdamdaki daralma, istihdamı korumaya ve artırmaya yönelik bugüne kadar alınan tedbirler sayesinde beş ayda yüzde 72 nispetinde düşmüştür. İstihdamın yeniden artışa geçmesi beklenmektedir. Zira sanayi üretimi ve PMI verileri ekim ve kasım aylarında da istihdamda artışa işaret etmektedir.

Sektörler itibarıyla bakıldığında istihdamdaki azalmanın hizmetler sektöründe, özellikle de konaklama ve yiyecek hizmetleri alt sektöründe ve tarım sektöründe olduğu görülmektedir. Bu durum, anılan sektörlerle yönelik yeni tedbirlerin alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda salgının olumsuz etkilerinin giderilmesi için alınan birçok tedbire ek olarak Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından evvelki gün yeni önlemler açıklanmıştır. Buna göre: Taksi, dolmuş ve servis işletmecisi, pazarcı, terzi, oto tamircisi, lokantacı, pastaneci, kadın ve erkek kuaförü, pansiyon, yurt, kreş, düğün salonu işletmecisi gibi esnafımıza ve basit usule tabi çalışanlara ayda bin lira gelir desteği ve iş yeri kira olanlara büyükşehirlerde 750 lira, diğer illerde 500 lira kira desteği verilecektir. İş yeri kiralama hizmeti KDV oranı ile gayrimenkul kirası stopaj oranında yapılan indirimler ve konaklamadan yeme içmeye, yolcu taşımacılığında bakım onarıma kadar birçok sektörü kapsayan KDV indirimlerine dair uygulama süresi 1 Haziran 2021 tarihine kadar uzatılacaktır. Turizm sektöründe hazineye olan kira, hasılat payı ve ecrimisil ödemeleri bir yıl ertelenmektedir. Ayrıca, salgın döneminde hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımızın vazife malullüğü veya meslek hastalığı statüleri belirlenerek ailelerine maaş, ek ödeme, faizsiz konut kredisi, eğitim öğretim yardımı, istihdam hakkı ve fatura indirimleri gibi imkânlar sağlanacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu önlemleri olumlu buluyor ve destekliyoruz. Bununla birlikte esnafın vergi prim, kredi borçlarının belirli bir süre ertelenmesi ve sicil affının güncellenmesi yararlı olacaktır. Ayrıca esnaf ve sanatkârimızı korumak için AVM ve büyük market zincirlerinin şehir merkezinde şube açmaları, adil rekabet şartlarını bozmayacak şekilde kurallara bağlanmalıdır.

Tarım ve hayvancılığın ekonomiler için ne derece kritik olduğunu, gıda güvenliği ve tarımın stratejik önemini Covid-19 salgını bir kez daha ortaya koymuştur. Çiftçilerimizin Tarım Kredi ve Ziraat Bankasına olan kredi borçlarına da kamu alacaklarının yapılandırılmasında öngörülen şartlarda bir yapılandırma imkânı verilmelidir. Kur artışlarının etkisiyle başta gübre, mazot, yem, elektrik gibi tarımsal girdilerin fiyatları artmıştır. Çiftçilerimizin, girdilerini uygun fiyatlı alabilmesi sağlanmalıdır. Üreticilere sağlanan yüzde 75 hibe tohum desteğinin kapsamı genişletilmelidir. Hayvancılık açısından yem maliyetinin azaltılması ve kaba yem açığının giderilmesi büyük önem taşımaktadır. Kaliteli yem ve bitkilerin üretimi ve hayvancılık destekleri artırılmalıdır.

Elektrik faturaları önemli bir maliyet unsuru olmuştur. Ailelere yönelik sağlanan elektrik fatura desteği, dar gelirli vatandaşlarımız için önemli bir adım olmuştur. Çiftçinin, sanayicinin ve esnafın elektrik faturası yükünü hafifletecek adımlar da atılmalıdır.

2021 yılına dair asgari ücretin belirlenmesi çalışmaları devam etmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak net asgari ücretin açlık sınırının üzerine çıkarılması görüşündeyiz. Ayrıca asgari ücretliye büyükşehirlerde ulaşım desteği verilmesini ve asgari ücretliden vergi alınmamasını savunuyoruz.

Emeklilere 2018 yılından itibaren yılda iki ay bayram ikramiyesi verilmesi, bu yıl mart ayında da en düşük emekli aylığının bin liradan 1.500 liraya yükseltilmesi sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, bütçe imkânları çerçevesinde emeklilere büyümeden tam pay verilmeli; sağlık hizmetlerinde alınan bazı katılma payları emeklilerden alınmamalıdır.

Gazilerimize ve şehit ailelerine sahip çıkmakta olup bugüne kadar çok önemli hak ve imkânlar sağlanmıştır. Bununla beraber, bazı konulardaki haklı talepleri karşılanmalıdır. Terörle mücadele esnasında yaralanmalarına rağmen aylık bağlanılmamış olanlara da gazilik unvanı verilerek istihdam ve diğer haklardan yararlanmaları sağlanmalıdır. Ayrıca şeref aylığının farklılaştırılması Kore ve Kıbrıs gazilerini üzmemekte olup muharip gazilerimizin gelir ve iş durumuna bakılmadan hepsine aynı tutarda şeref aylığı bağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye dünyanın ve içinde bulunduğu bölgenin çetin ve zorlu şartlarında olağanüstü bir diriliş ve yükseliş azmiyle öne çıkmaktadır. Bölgesel ve küresel ölçekte her alanda uluslararası hukuka uygun, meşru ve millî politikalarla bekamıza, güvenliğimize, egemenlik haklarımıza ve tarihî mirasımıza sahip çıkmaktadır. Türkiye, uyguladığı çok yönlü ve insani dış politikayla küresel düzeyde adalet anlayışının tesis edilmesine de katkı vermektedir. Nerede bir mazlum varsa, nerede hakkı yenmiş, barış ve huzura susamış bir mağdur bulunuyorsa Türkiye, bütün gücüyle oradadır.

Terörle mücadele kararlı, etkin ve başarılı bir şekilde devam ettirilmekte, kahraman güvenlik güçlerimiz destan yazmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Pençe, Fırat, Kapan ve Yıldırım Operasyonları terörün belini kırmakla kalmamış, Türk devletinin kudretini göstermiştir. Artık terörün sonuna yaklaşmaktadır. Kanlı örgütün dağ kadrosu da günbegün erimekte, elebaşları bir bir imha edilmektedir. İç barış ve huzur ortamı güçlü bir şekilde tesis edilmektedir. Emperyalist güçler tarafından Suriye'nin kuzeyinde oluşturulmak istenen terör koridoru girişimi Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Bahar Kalkanı Harekâtları'yla bertaraf edilmiştir.

Mavi vatanımızda egemenlik haklarımıza sahip çıkmakta, meşru hak ve çıkarlarımızı korumak için gerekli tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Libya'yla imzalanan anlaşmayla Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi saf dışı bırakmaya çalışanların oyunları bozulmuş, ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin egemenlik haklarını koruma kararlılığı gösterilmiştir. Sondaj ve sismik araştırma gemilerimizle mavi vatanımızda ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yetki verdiği alanlarda araştırma faaliyetleri yapılmaktadır.

Kıbrıs, Türkiye'nin millî davasıdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimiyle yeni bir döneme girilmiştir. Kıbrıs davası emin ellere aittir. Türkiye'nin Kıbrıs üzerinde kurucu anlaşmalardan kaynaklanan ahdî hak ve yükümlülükleri bulunmaktadır. Türkiye'nin etkin ve fiilî garantisinin olumsuz etkilenmesi hiçbir şart altında kabul edilmeyecektir. Siyasi eşitlik ve 2 kesimlilik temelinde, eşit statüde 2 kurucu devleti haiz yeni bir ortaklık hukukunun tesisi için yıllarca görüşmeler yapılmıştır. Kıbrıs Türklüğü her zaman adil ve kalıcı bir çözümü hedeflemiş, Rum kesimiye sürekli kriz imal edip çözümsüzlüğü derinleştirmiştir.

Avrupa Birliği ve müdahil devletleri Kıbrıs'ta, Doğu Akdeniz'de, ülkemizin ve Kıbrıslı kardeşlerimizin hakkına ve hukukuna saygılı olmalı, objektif davranmalıdır. Avrupa Birliği yaptırım ve tehdidi bırakıp Türkiye'yle ilişkilerinde yeniden olumlu bir başlangıç yapmalıdır. Bölgenin barış ve istikrarı için doğal kaynakların adalet ve hakkaniyet ölçülerine dayalı paylaşımı vazgeçilmez önemdedir. Hiç kimse fiilî durum yaratmaya çalışmamalıdır. Türkiye'nin kimsenin hakkında gözü yoktur, kimseye de haklarını çiğnetmeyecektir. Egemenlik haklarımız dokunulmazımızdır.

ABD'yle ilişkilerimizin ekonomik, siyasi ve güvenlik boyutlarıyla, her iki tarafın karşılıklı çıkarlarına hizmet edecek şekilde eşitlik ve karşılıklılık temelinde yürütülmesi esas olmalıdır. Geçmişte talep ettiğimiz silahları ve füze savunma sistemlerini satmayan ABD'nin "S-400'ü niye aldınız?" diye yaptırım kararı alması hukuksuzluktur, saygısızlıktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye'nin neyi kimden alacağına kimse karışamaz. NATO kapsamında bir müttefikimiz görünen ABD önce dost mu düşman mı, buna karar vermeli, müttefiklik hukukuna bağlı olup olmadığını gözden geçirmelidir. Küresel ve bölgesel gelişmelerin seyri hangi yönde olursa olsun Türkiye hak

ve menfaatlerini koruma kararlılığıyla politikalarını yürütecek, kime yahut neye göre değil, millî perspektiften ve başkent Ankara vizyonuyla bakışını devam ettirecektir. Küresel ve bölgesel senaryo yazarların karşısında Türk milleti birdir, beraberdir. Pek çok engellemeye, menfi senaryolara rağmen ülkemiz istiklalini birlik içinde savunacak, istikbalin dirliğine dayanışmayla ulaşacaktır. Allah'ın izniyle kazanan Türkiye olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu dönemde en önemli gücümüz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemidir. Türkiye kısa zamanda daha birçok alanda tarihî adımlar atmış, başarılar elde etmiştir. Hamdolsun, seksen altı yıl sonra zincirler kırılmış, Ayasofya Müslüman gönüllerle buluşturulmuştur. Ayasofya-ı Kebir Cami-i Şerifi'nin ibadete açılması yakın tarihimizin en önemli olayıdır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çok şükür, kırk altı yıl kapalı kalan Maraş açılmıştır. Maraş'ın açılması uluslararası hukuka uygundur, meşrudur ve tasarrufu da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne aittir. Şükürler olsun, yirmi sekiz yıl sonra Azerbaycan, Ermenistan'ın işgali altında bulunan öz topraklarını işgalden kurtarmıştır. Türkiye, Azerbaycan'a açık destek vermiş, Azerbaycan Türkü kardeşlerimizin yanında, aynı zamanda da diplomasi masasında yer almış, belirleyici olmuştur. Ne mutlu bize ki Turan yolunun kapısı açılmaktadır. Nahçıvan'dan Azerbaycan'a açılacak koridor sayesinde Türkiye ve Azerbaycan ilk kez kara yoluyla birbirine bağlanacaktır. Türkiye, tarihinin en büyük doğal gaz keşfini Karadeniz'de gerçekleştirmiştir. Keşfedilen 405 milyar metreküp doğal gaz rezervi, ekonomik güvenliğimizi sağlam esaslara bağlarken stratejik gücümüze güç katacak, vatandaşlarımızın refahına da yansımayaacaktır.

Türkiye, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 2019 İnsani Gelişme Raporu'na göre ilk kez, en üst lig olan en yüksek insani gelişme kategorisine yükselmiş; 2020 Raporu'na göre de insani gelişme endeksi değeri artmış, ülkeler sıralamasında iki yılda 10 sıra birden yükselmiştir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizin Covid-19 salgınıyla mücadelede etkinliği, güçlü sağlık altyapısı, ücretsiz test ve tedavi hizmetleri Avrupa Birliği ilerleme raporuna yansımış, Dünya Sağlık Örgütü yetkililerince ve dünya çapında gazete ve televizyon kanallarınca örnek gösterilmiştir. Ülkemiz, aralarında güçlü ekonomilere sahip ABD ve Avrupa ülkeleri de olmak üzere, zor durumda kalan 156 ülke ve 9 uluslararası kuruluş malzeme yardımı yapmıştır.

Türkiye, Dünya Bankası 2019 İş Yapma Kolaylığı Raporu'na göre son iki yılda 27 basamak yükselerek 33'üncü sıraya yükselmiştir.

Türkiye'nin lider ülke olma hedefine ulaşması bakımından, teknolojik dışa bağımlılığın azaltılması ve sanayide yapısal dönüşümün sağlanması, yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, dijital çağa uyum sağlayan ve uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturması oldukça önemlidir.

Hamdolsun, millî teknoloji hamlesinin çıktıkları alınmakta olup başta savunma sanayisi olmak üzere, imalat sanayisi, otomotiv, makine, enerji, yazılım, ilaç ve tıbbi malzeme gibi birçok alanda yerli ve millî üretim artmaktadır. İlk millî helikopter motorumuz, İHA'lar, SİHA'lar, gemiler, zırhlı araçlar ve silahlar gururumuz olmuştur. Türkiye'nin otomobilini üretecek fabrikanın temelleri Gemlik'te atılmıştır. Milletimizin beğenisine sunulan TOGG, Türkiye'nin gururu olmuştur. Teknoparklardaki genç girişimcilerimiz dünya çapında ses getiren başarılar elde etmektedir. Yerli bir mobil oyun şirketimiz, 1,8 milyar dolarlık değerle, Türkiye'nin 1 milyar dolar üzerinde değerlendirilen ilk girişimi olmayı başarmıştır. Yoğun bakım solunum cihazımız kısa süre içinde üretilmiş, ihraç edilmektedir. Yerli ve millî enerji atılımı kapsamında Türkiye'nin ilk, Avrupa ve Orta Doğu'nun tek entegre güneş paneli fabrikası açılmıştır. Üretilen panellerin kurulmaya başlandığı Konya Karapınar GES uzaydan görünebilecek olup 2 milyon kişinin elektrik ihtiyacını karşılayacaktır.

Türkiye'nin bu dönemde gerçekleştirdiği ilklerin, dünya çapında devasa projelerin, kısa zamanda yapılan havalimanları, şehir hastaneleri, acil durum hastaneleri, otoyollar, köprüler, tüneller, bölünmüş yollar, barajlar gibi yapıların sadece adlarını saymaya kalkarsam konuşma süremi uzatmam lazım. Bunları milletimiz görmekte ve yararlanmaktadır, asıl olan da budur.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin temelini oluşturan insan merkezli bir yaklaşımla hukuk devleti, demokratikleşme ve iyi yönetim ilkeleri daha güçlü bir şekilde sahiplenilmeli ve bütüncül bir stratejiyle ortak hedeflere ulaşılması yönünde yapılan çalışmalar sürdürülmelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türkiye'nin yatırım alanında cazibe merkezi hâline getirilmesi için başlatılan yatırım seferberliğini destekliyoruz. Hukuk normlarında, vergilemede ve bürokratik işlemlerde yatırım için her bakımdan daha öngörülebilir, istikrarlı ve güvenilir bir ortam oluşturulmalıdır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, Türkiye'nin aradığı ve ihtiyaç duyduğu tarihî bir yönetim reformu olarak devrededir. Gereken ve planlanan reformların birbirine eklenerek gerçekleştirilmesi Türkiye'nin hızına hız katacaktır. Aziz milletimiz şahittir ki Cumhurbaşkanlığı, Türkiye'yi yükseltmeye ve lider ülke yapmaya coşku ve heyecan içinde azmetmiş, söz vermiş, bu uğurda da gecesini gündüzüne katmaktadır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı yoluna ve Türkiye'ye hizmetine azimle ve inançla devam edecektir.

Konuşmama son verirken 2021 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum. 2021 yılının insanlığın Covid-19 salgınından tümüyle kurtulduğu bir yıl olmasını ve herkese sağlık, huzur ve mutluluk getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum; yeni yılınızı kutluyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütçeye kabul oyu vereceğimizi belirtiyor, sizlere ve aziz milletimize saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu'ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin üçüncü bütçesinin milletimizin birliğine, refah, huzur ve güvenliğine katkı sağlamasını temenni ediyorum. Açılışının 100'üncü yılını idrak ettiğimiz bir süreçte, Meclisimizin ilk Başkanı ve cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, istiklal mücadelemizin bütün kahramanlarını, muhterem ecdadımızı ve tüm şehitlerimizi rahmetle ve saygıyla anıyorum. Covid-19, doğal afet ve orman yangınları sonucu kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, hastalarımıza şifa niyaz ediyorum. Şu an vatan nöbetinde olan, terörle mücadele eden asker, polis, tüm güvenlik güçlerimizi ve sağlık çalışanlarımızı selamlıyor, Allah yâr ve yardımcıları olsun diyorum.

2021 yılı bütçesi ilk kez program bütçe esaslarına göre hazırlanmış ve merkezî yönetim bütçesindeki ödenekler 68 program arasında dağıtılmıştır. Program bütçeyle kamu hizmetleri ile kaynak tahsisleri arasında güçlü bir bağ kurularak sonuç odaklı bir yaklaşımla hedefler ile kaynaklar ilişkilendirilmiştir.

Her bir vatandaşımızın hakkı ve payı olan bütçede, kaynakların artırılması kadar, mevcut kaynakların nasıl dağıtıldığı da önemli bir husustur.

Kamu dengelerini iyileştirmek, kamu maliyesi alanındaki kazanımları korumak, kamu borçluluğunu düşük ve sürdürülebilir düzeyde tutmak, beşerî sermayeyi güçlendirmek, eğitimin kalitesini artırmak, sağlık harcamalarında arz ve talep yönlü düzenlemeleri hayata geçirmek ve tarımda üretim ve verimlilik artışı sağlamak bütçenin öne çıkan hedefleridir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak 2021 yılı bütçe teklifini değerlendirirken temel ilkimiz; ekonomik, mali ve sosyal politikalarla birlikte, yürütülen terör mücadelesinin, bölgesel ve küresel gelişmelerin ülkemize yüklediği ağır sorumluluğun, salgının ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkisinin, Türkiye'nin maruz kaldığı ekonomik güvenlik tehdidinin ve dünya ekonomisiyle birlikte Türkiye ekonomisini de etkileyen olumsuzlukların göz önünde bulundurulması olmuştur.

Değerli milletvekilleri, bütçe teklifi, 2021-2023 dönemini kapsayan Yeni Ekonomi Programı'ndaki hedeflerle uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bütçenin gelir ve gider tahminleri yapılırken 2021'de gayrisafi yurt içi hasıla büyümesinin yüzde 5,8; işsizlik oranının yüzde 12,9; TÜFE yıl sonu değişim oranının yüzde 8, ihracatın 184 milyar dolar, ithalatın 223,3 milyar dolar, borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 33,2; cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranının ise yüzde 1,9 olacağı öngörülmüştür.

Bütçe giderlerinin bir önceki yıl bütçe kanununa göre yüzde 22,9 artışla 1 trilyon 346,1 milyar lira, bütçe gelirlerinin yüzde 15,1 artışla 1 trilyon 101,1 milyar lira olması planlanmış, bütçe açığının ise 245 milyar lira olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür. Toplam vergi gelirlerinin 922,7 milyar lira, vergi dışı gelirlerin de 178,4 milyar lira olması hedeflenmiştir. 2020 yılında millî gelire oranla yüzde 6,1 olması beklenen kamu kesimi borçlanma gereğinin yüzde 4,7'ye, 2023'te ise yüzde 3,6'ya gerileyeceği öngörülmüştür.

Bütçe teklifinin en dikkat çekici yönü sağlık, eğitim, tarım, sosyal destek ve yatırım ödeneklerindeki yüksek artışlardır. Bütçeden sağlık hizmetleri için 238 milyar lira kaynak tahsis edilerek sağlık harcamalarının bütçe içerisindeki payı yüzde 17,7'ye yükseltilmiştir. Sağlık sektörü yatırımları için ayrılan ödenek de yüzde 72 oranındaki artışla 20,1 milyar lira olmuştur.

Eğitime ayrılan kaynak miktarı yüzde 20 artışla 211,4 milyar liraya yükseltilerek bütçe giderlerinin yaklaşık yüzde 15,7'si de eğitime ayrılmıştır.

Çiftçimize bütçeden tarımsal destek programları için 22 milyar, tarım sektörü yatırımları için 12,1 milyar, tarım kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal KİT'lerin finansmanı ve ihracat destekleri için ise 8,3 milyar olmak üzere toplam 42,4 milyar lira kaynak ayrılmıştır.

Bütçeden sosyal yardım harcamaları için ayrılan ödenekte de yüzde 17 oranında artış yapılmıştır.

Bütçenin önemli özelliklerinden biri de yatırım öncelikli olmasıdır. 2020 yılında 56,6 milyar lira olan sermaye gideri ödenekleri yüzde 83 oranında artırılarak merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idarelere yatırımları için 103,7 milyar lira ödenek tahsis edilmiştir. Reel kesim destekleri için ise 50,6 milyar lira ayrılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı merkezi yönetim bütçe ödenekleri içinde en büyük payı yüzde 41,6'yla cari transferler, yüzde 22,4'le de personel giderleri almaktadır. Kamu personel giderleri, enflasyon hedefleriyle kamuda istihdam edilecek yeni personel alımı kapsamında bir önceki yıla göre yüzde 15,3 oranında artırılmıştır.

Bütçelerin niteliği, şüphesiz kaynak tahsisinin nasıl önceliklendirildiğiyle yakından ilişkilidir. Bu yönüyle bakıldığında, kaynakların öncelikli olarak sağlığa, eğitime, sosyal korumaya, yatırıma, teşvik ve desteğe ayrıldığı; özellikle salgın nedeniyle oluşan belirsizlikleri gidermeye, öngörülebilir bir ekonomik düzen tesis etmeye, yatırımcı, üretici, çalışanlarımız, emeklilerimiz ve dar gelirli vatandaşlarımız için güvenli bir gelecek inşasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu çerçevesinde, Sayıştay tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yürütülen 2019 yılı denetimleriyle, 225 kamu idaresinin kesin hesabının merkezî yönetim kesin hesabına doğru yansıtılıp yansıtılmadığı ele alınmıştır. Sayıştay yaptığı incelemeler sonucunda bazı bulgulara yer verse de ödenek, bütçe gideri ve bütçe gelir tutarlarında değişikliğe yol açan bir tespitin bulunmadığını raporlarında belirtmiştir. Geçen yıllarda Sayıştayın dile getirdi hataların birçoğu bu defa ilgili kamu kurumlarınca tekrar edilmemiştir. Bu durum, Sayıştay raporlarının dikkate alındığına ve bulguların gereğinin yapılmasına özen gösterildiğine işaret etmektedir. Ayrıca Sayıştayca ciddi bir incelemenin yapılmış olmasını, kamu menfaatlerinin korunması ve idarenin denetim yoluyla geliştirilmesi fonksiyonu bakımından önemli bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2021 yılı bütçesi, Covid-19 salgınının tüm ekonomileri derinden etkilediği ve küresel ekonomiye ilişkin belirsizliklerin arttığı bir konjonktürde hazırlanmıştır. Salgının ortaya çıkardığı ağır şartlar altında önceliklerin belirlenmesi, hedeflerin tutarlı olarak ifade edilmesi ve geleceğe yönelik belirsizliklerin giderilmesi açısından salgın sürecinin kendine özgü şartlarının dikkate alınması özel önem taşımıştır. Farklı niteliklerde çok sayıda kriz tecrübesi olan ülke ekonomileri belki de ilk kez bilinen geleneksel önlemlerin yeterli olmadığı bir süreçle sınanmış, salgın kaynaklı sorunlar çok daha karmaşık hâle gelmiştir.

Güçlü ekonomilere sahip ABD ve Avrupa ülkelerinde, salgın nedeniyle, başta sağlık sistemleri olmak üzere birçok devlet fonksiyonunda aksamalar yaşanmıştır. Bu ülkelerin salgınla mücadelede gösterdikleri zayıf performans nedeniyle gücün ve gelişmişliğin ölçüsünün ne olduğu da tartışma konusu olmuş, gelişmişlik ve kalkınmışlığın ekonomik büyüklüklerle sınırlandırılmayacağı görülmüştür. Salgın sonrası dünyanın yeni düzeninin nasıl olacağı, siyasi, sosyal ve ekonomik ilişkilerin uluslararası ittifak ve kuruluşların yapılarının nasıl şekilleneceği de en çok konuşulan konular arasında yer almıştır. Dijitalleşmeyle birlikte siber güvenlik, gıda güvenliği ve biyogüvenlik farkındalığı artmıştır.

(HDP Eş Genel Başkanları İstanbul Milletvekili Pervin Buldan ve Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın Genel Kurul Salonu'nu teşrifi sırasında HDP sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, kürsüde hatip var, lütfen...

İSMAİL FARUK AKSU (Devamla) - Toplumsal dayanışmanın, insan sağlığına ve güvenliğine yapılan yatırımların öneminin arttığı, öneminin ortaya çıktığı bu süreçte Türkiye, sağlık altyapısı, sosyal güvenlik sistemi, kurumsal ve beşerî kapasitesi, etkili hükûmet sistemi ve yönetim şekli, sevk ve idare yeteneği, insan merkezli medeniyet tasavvuru ve bunlara uygun politikalarıyla bu sürecin yönetiminde dünyada öne çıkan başarılı ülkelerden biri olmuştur.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

İSMAİL FARUK AKSU (Devamla) - Türkiye, insan sağlığını ve haysiyetini merkeze alan yaklaşımıyla, insani dramlara karşı ortaya koyduğu devlet tavrı, insani destek kapasitesi ve insani diplomasiyle salgın sürecinin yönetiminde yüz akı olmuştur.

Covid-19'la birlikte, deprem, sel, çığ, heyelan ve orman yangınlarının can ve mal kayıplarımıza yol açtığı, ayrıca terörist saldırıların, ekonomi üzerinden yapılmak istenen operasyonların, Suriye'den Libya'ya, Ege'den Doğu Akdeniz'e, Orta Doğu'dan Kafkaslara, egemenlik haklarımıza yönelik saldırıların vuku bulunduğu süreçte, Türkiye ekonomisi bakımından, güven ve istikrar içinde sağlıklı bir yatırım, üretim, ihracat ve istihdam zincirinin sürdürülebilirliği önemli hâle gelmiştir. Salgın nedeniyle büyük yaralar alan dünya ekonomisi gibi, Türkiye ekonomisi de bu süreçten olumsuz etkilenmiştir. Esasen tüm dünyada neredeyse durma noktasına gelen bir sektörel üretim yapısı söz konusu iken firmaların sermaye ihtiyaçlarının, salgın sürecinin gereklerine uygun olarak teşvik sistemleriyle karşılanması önemli hâle gelmiştir.

Türkiye bu yönde önemli teşvik ve destekler uygulamış, işten çıkarma yasağı, kısa çalışma ödeneği, vergi ertelemeleri, normalleşme desteği, kredi faiz indirimleri ve nakit desteği gibi uygulamaları süratle hayata geçirmiştir. Üretim ve tedarik zincirinin kesintiye uğramaması, istihdamın korunması ve finansal sistemin sağlıklı işleyişinin sürdürülmesi için eş güdümlü politika adımları da devreye konulmuştur. Bu kapsamda, esnaf ve sanayicimiz, çiftçimiz, dar gelirlilerimiz, çalışanlarımız, muhtaçlarımız ve tüm toplum kesimleri rahatlatılmış, eş zamanlı olarak da ekonomide yeniden çarkları döndürmeye dönük etkin ve kararlı adımlar atılmıştır. 14 Aralıkta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın, bu çerçevede, esnafımıza yönelik destek paketi açıklamaları da beklentilere uygun önemli bir adım olmuştur. Böylece salgının olumsuz etkisi en az indirilmiş, ekonomik faaliyette yılın üçüncü çeyreğinden itibaren de hızlı bir toparlanma başlamıştır.

Türkiye ekonomisi -hatırlanacağı gibi- 2019 yılının tamamında yüzde 0,9 oranında büyüyerek küresel kriz sonrası kesintisiz yıllık büyüme eğilimini sürdürmüştür. 2020 yılının ilk çeyreğinde yüzde 4,4 oranında büyüyen ekonomimiz, salgın önlemlerinin ekonomik faaliyeti sınırlandırması ve dış talepteki daralma sonucunda yılın ikinci çeyreğinde yüzde 9,9 oranında daralmış, üçüncü çeyrekte ise ekonomide sağlanan ivme sonucu yüzde 6,7 oranında büyümeyi başarmıştır. 2020'de küresel ekonominin IMF'ye göre yüzde 4,4; OECD'ye göre ise yüzde 4,2 oranında küçüleceği tahmin edilmektedir. Dünya ekonomisindeki bu daralmaya rağmen öncü göstergeler, ülkemizde bu yıl da ekonomik büyümenin pozitif yönlü olacağını göstermektedir. Nitekim 2020 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 7,7'lik artışla güçlü bir toparlanma sergilemiş olan sanayi üretimi, ekim ayı verilerine göre de yıllık bazda yüzde 10,2 oranında artarak dördüncü çeyrek için de güçlü bir büyüme işareti vermiştir. İmalat sanayisi kapasite kullanım oranı kasım ayında yüzde 75,8 seviyesine yükselmiş, ihracat ekim ayında 17,3 milyar dolarla aylık bazda tarihin en yüksek düzeyinde gerçekleşmiştir.

Geçtiğimiz yıl, 2001 yılından beri ilk defa fazla veren cari işlemler dengesindeki bu eğilim nisan ayından itibaren negatife dönmüş, bununla birlikte Karadeniz'deki doğal gaz keşfi hem mevcut fiyatların daha rekabetçi hâle getirilmesi hem de 2023 yılında yerli doğal gazın kullanılacak olmasıyla cari dengemizin uzun vadede kalıcı şekilde iyileşmesine önemli katkı yapacaktır. Bu doğrultuda cari işlemler dengesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2021'de yüzde 1,9; 2022'de ise yüzde 0,7 olarak açık vererek 2023'te sınırlı fazlaya döneceği tahmin edilmektedir.

2020 yılında yüzde 13,8 olması beklenen işsizlik oranının, istihdamı desteklemeye yönelik teşvikler ve yapısal reformlarla kademeli bir iyileşme sağlanarak 2021 yılında yüzde 12,9'a, 2023'te ise yüzde 10,9'a gerilemesi beklenmektedir. TÜİK tarafından açıklanan son istihdam verilerine göre eylül ayında, geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı 1,1 puanlık azalışla yüzde 12,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tüketici enflasyonunda kaydedilen düşüş eğilimi, salgın kaynaklı etkilerle kesintiye uğramış, kasım ayında önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14,3 oranında artış göstermiştir. Eş güdüm içerisinde uygulanacak kararlı para ve maliye politikalarıyla enflasyonun tekrar düşmesi sağlanarak 2021 yılında yüzde 8'e, 2022'de yüzde 6'ya, 2023 sonunda ise yüzde 4,9 seviyesine gerilemesi hedeflenmektedir.

2020'deki geniş çaplı mali destekler sonucu ülke ekonomileri bütçe açığı ve borç stokunda artış eğilimine girmiştir. Bu dönemde gelişmekte olan ülkelerin bütçe açığının millî gelire oranının yüzde 10,4 seviyesine, borç stokunun millî gelire oranının ise yüzde 61,4 düzeyine yükselmesi beklenmektedir. Ülkemizde ise aynı dönemde millî gelire oranla bütçe açığının yüzde 4,9; borç stokunun yüzde 41,1'le gelişmekte olan ülke ortalamalarının oldukça altında kalması öngörülmektedir.

Bu olumlu gelişmelerle hızla toparlanan ekonomiye ilişkin değerlendirmeler yapılırken egemenlik haklarımıza yönelik saldırılar ile ekonomi üzerinden yapılan operasyonlar ve bunlarla mücadelenin getirdiği ekonomik maliyet de dikkate alınmalı, etrafımızdaki ateş çemberine duyarsız kalmanın, içeride ve dışarıdaki husumet cephesini hafife almanın tarihi yanlıgı olacağı unutulmamalıdır.

Tüm dünyayı sarsan krizler yokmuş gibi davranmanın, ekonomik güvenliğimizi tehdit eden gelişmelere kör ve sağır olmanın, Türkiye'nin belki de hiçbir ülkenin bu kadar uzun süre maruz kalmadığı terör mücadelesini görmezden gelmenin insafsızlık olacağı hatırdan çıkarılmamalıdır.

Şüphesiz vatandaşlarımız daha fazla refah beklentisi içindedir. Vatandaşlık vecibelerini bihakkın yerine getiren insanımızı çağdaş medeniyet düzeyine ve hatta ötesine taşımak için gayret göstermek hepimizin ortak sorumluluğudur.

Salgının etkisinin azaltılmasına ve üretimin desteklenmesine yönelik tedbirlerle bugünkü konjonktürel sıkıntılar inşallah aşıllacak, ekonomide sağlanan iyileşmeye de paralel olarak vatandaşlarımızın ertelenen talepleri de karşılanacaktır.

2021 yılına girerken Covid-19 aşısının uygulanmaya başlanması küresel ekonomide iyimserliğe yol açarken hem salgının sonlanmasına ilişkin olumlu beklentiler hem de reformlara ilişkin çalışmalar Türkiye ekonomisine olan güveni de artırmaktadır.

Ekonomik aktivitede sağlanacak artış yanında, terörle mücadelede aldığımız mesafenin getirdiği huzur ortamı, siyasi ve jeopolitik risklerin kararlı ve çok yönlü dış politika uygulamalarıyla hafifletilmesi Türkiye'nin bu süreçten güçlenerek çıkmasını mümkün kılacaktır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizi 21'inci yüzyılda, bölgesinde barış ve istikrarın teminatı, uluslararası ilişkilerde söz ve itibar sahibi kudretli bir devlet konumuna getirmek için bütün şartların hazırlanması Milliyetçi Hareket Partisinin stratejik hedefidir. Bu doğrultuda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, Türkiye'nin lider ülke ve kudretli bir devlet olması yönünde Türk milletinin aldığı önemli bir karar ve attığı tarihî bir adımdır. Yeni sistemle Türkiye, başkalarının ortaya koyduğu bölgesel ve küresel projelerin uygulayıcısı değil millî menfaatlere uygun stratejik kararların senaristi, sözü dinlenen ve üzerine yapılan hesapları bozan bir ülke olmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye parlamenter sistemin prangalarından kurtulmuş, demokrasimiz güçlenmiştir. Kalıcı siyasi istikrar sağlanmış, hızlı ve etkin icra sistematik hâle gelmiş, Türkiye'nin önü açılmıştır. Sistem, kuvveler arasındaki güçlü denge ve denetim mekanizması çerçevesinde demokratik kurum ve kurallara uygun bir şekilde işlemektedir. Kim ne derse desin, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi millet vicdanında karşılık bulmuş, kabul görmüştür. Uygulandığı süre içerisinde çevremizde yaşananların, ülkemiz ve milletimiz için oluşturduğu riskler vicdan terazisinde değerlendirildiğinde, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sunduğu imkânlarla elde edilen kazanımların önemi de kuşkusuz daha iyi anlaşılacaktır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye'nin onurlu geleceği, Türk milletinin gelecek umudu, Cumhuriyet'in ise Türkiye'yi hür, demokratik ve müreffeh bir geleceğe kavuşturma azmidir.

Siyasi istikrarını sağlamış, etkin bir yönetim sistemi inşa etmiş, askerî ve ekonomik acıdan güçlenen Türkiye'nin, uluslararası ilişkilerde belirleyici rol üstlenmesi dünya barış, huzur ve refahına daha fazla katkı sağlaması da mümkün hâle gelmiştir. Türkiye'nin bölgesel istikrara katkısı, gayrisafi yurt içi hasılasına göre insani yardımda dünyada ilk sırada yer alması bu nedenle tesadüfî değildir. Kendi jeopolitik havzasındaki küresel oyunları boza boza, kararlı bir şekilde yoluna devam eden Türkiye, 2020 yılında tarihî adımlara da imza atmıştır. Bu kapsamda Ayasofya Camisi, Müslüman gönüllerle buluşturulmuş; Karadeniz'de bulunan 405 milyar metre küp doğal gaz rezervi ekonomik güvenliğimizi sağlam esaslara bağlarken önemli bir millî moral kaynağı da olmuştur. Başlatılmış olan millî teknoloji hamlesinin çıktılarının alınmaya başlanmıştır. Başta savunma sanayisi olmak üzere enerji, yazılım, ilaç ve tıbbi malzeme gibi birçok alanda yerli ve millî üretim kapasitemiz artmış; insansız hava ve deniz araçları, gemiler, zırhlı araçlar ve silahların yanında helikopter motoru ve millî otomobilimizin üretim sürecine de başlanmıştır. Dünya çapında birçok enerji, ulaştırma ve sanayi yatırımları devreye girmiştir. Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hak ve çıkarları korunmuş,

tehdit ve engelleme girişimlerine rağmen hidrokarbon arama faaliyetleri kararlılıkla sürdürülmüştür. Yürütülen etkili terör mücadelesiyle Kandil'in sesi kesilmiş, yurt içindeki terörist sayısı 300'lü rakamlara düşürülmüştür. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kapalı Maraş açılmış, Kıbrıs Türkünün egemenliği pekiştirilmiştir. Otuz yıldır Ermeni işgalinde bulunan Azerbaycan'ın öz yurdu Karabağ kırk dört günde işgalden kurtarılmış, hamdolsun, ezan sesleri yeniden yükselmiştir.

Tüm bu gelişmeler Türkiye'nin ve Türk milletinin azim ve kararlılığını, nereden gelirse gelsin tehdit, şantaj ve yaptırımlarla hedeflerinden caydırılmayacak bir güç olduğunu tüm dünyaya göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak ekonomi politikalarının merkezine insanı koyan, eşitlik, ahlak ve adalet ilkelerini gözeten bir anlayışla toplumsal refahın artırılmasını öngörüyoruz.

Türkiye'nin gelişmesi, daha güçlü ve müreffeh bir ülke olması için Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ruhuna uygun şekilde demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü esasında ekonomik ve sosyal olarak süratle yol alabilmemiz için atılacak reformist adımların Türkiye'nin gücüne güç katacağına inanıyoruz. Bunun için hukuk normlarında, vergilemede ve bürokratik işlemlerde yerli ve yabancı yatırımcı için öngörülebilir, bütünüyle kurumsal hâle gelmiş bir yatırım ortamı teşekkül ettirilmesini önemli buluyoruz. Demokrasiyi, hukukun üstünlüğünün, insan şeref ve haysiyetinin teminatı kabul ediyor, Türk milliyetçiliği ve demokrasiyi ikiz kardeş olarak görüyoruz. Sosyal ve siyasi ilişkilerde demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla işletilmesini asgari bir gereklilik olarak değerlendiriyoruz.

"Herkes eşittir Türkiye" anlayışıyla, ülkesi ve milletiyle bir ve bütün olarak daha güçlü Türkiye'nin inşasını hedefliyoruz. Ülkemizin her yerinde huzur ve güvenin temin edilmesini, yüksek standartlı kamu hizmetlerinin her vatandaşımız bakımından erişilebilir olmasını eşitlik ve hakkaniyetin gereği olarak görüyoruz. Türk milletinin ve bütün insanlığın barış, huzur ve refah içinde, insanca yaşayacağı bir dünya idealinin gerçekleşmesi için, kaos ve kargaşadan ibaret olan küreselleşme sürecinin Covid-19 salgınından alınan derslerle insani bir mecraya sokulmasını arzu ediyoruz. Milletimizin başına musallat edilen terör belasından kurtulmak için mücadelenin kararlılıkla sürmesini istiyoruz.

Dünyada Türk markası ve patentli ürünlerin yaygınlaşmasından, ülkemizin kendi imkân ve kabiliyetleriyle devreye koyduğu teknoloji hamlesinden gurur duyuyoruz.

"Önce ülkem ve milletim" düsturuyla, devletin ve milletin bekasını her şeyin önünde tutuyor, millî kimliğe ve millî varlığa her daim sahip çıkıyoruz. Devletimizi sıkıntıya sokacak, milletimizi hüsrana uğratacak şer girişimlere karşı millî vicdanın sesi olmaya, ikaz ve uyarılarımızı yapmaya devam ediyoruz. Aziz milletimizin huzur ve refahı için gayret ediyor, dik baş, tok karın ve mutlu yarın için çaba gösteriyoruz.

2021 yılı bütçesini; yatırımı, üretimi ve istihdamı artırma, eğitim ve sağlık hizmetlerini etkinleştirme, azı çoğaltma, fakiri zenginleştirme ve yoksulu gözetme bütçesi olarak değerlendiriyoruz. Bekamızı koruma kararlılığımıza, millî ve yerli dirilişe destek bütçesi olarak görüyoruz. Ve nihayet, bu bütçenin, ekonomik ve siyasi gelişmelere uygun tespit ve hedeflerden oluşan, gerçekçi bir bütçe olduğunu düşünüyoruz.

İnanıyoruz ki Türkiye, bölgesel ve küresel gelişmelerin dayattığı risk ve tehditleri bertaraf etmeye, fırsat ve imkânları değerlendirmeye ve millî kaynaklarımızı harekete geçirmeye devam ederek 2023, 2053 ve 2071 hedeflerini gerçekleştirecek lider ülke ve küresel bir güç olacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun için, Türk milleti ortak paydasında buluşarak Türkiye'nin kutlu geleceğinin inşasına odaklanmak yeterli olacaktır.

Bu düşüncelerle, 2021 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Milliyetçi Hareket Partisi olarak kurum bütçelerinde olduğu gibi Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümüne de “kabul” oyu vereceğimizi belirterek yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına ilk söz Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'a aittir.

Buyurun Sayın Danış Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi görüşmelerinin son gününde partim adına söz almış bulunmaktayım. Televizyonları ve sosyal medya hesapları başında -her türlü karartmaya karşı- bizleri takip eden halklarımıza selamlarımızı, saygılarımızı iletiyorum.

Bu ülkenin ezilenleri açısından Türkiye'nin siyasi tarihi kör kapı ve demir parmaklıkların tarihidir. Tarih boyunca zalimlerin... Ezenler için zulüm ezilenlerin ise direnişi büyüme mekânı olarak gördüğü cezaevlerinde bulunan Figen Yüksekdağ, Gültan Kışanak, Sebahat Tuncel, Çağlar Demirel, Aysel Tuğluk, Nurhayat Altun ve binlerce onurlu kadın yoldaşımı; Selahattin Demirtaş, İdris Baluken, Abdullah Zeydan, Musa Farisoğulları, Selçuk Mızraklı, Bekir Kaya ve binlerce dava arkadaşımı selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Tutsaklık, iradenin tek adama, makam ve mevkiye teslim edilmesiyle başlar. Özgürlük ise dört duvar ve demir kapıya bakmaz; özgürlük bir duruş, ruh hâli ve dünyaya karşı erdemli olmaktır.

Bu kapsamda, demokratik talepleri için açık grevine giren bütün erdemli ve duruş sahibi tutsakları ve mücadelelerini buradan bir kez daha saygıyla selamlıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

Bugün, Şeyh Bedreddin ve Celâlettin Rûmi'nin Hakk'a yürüyüşünün yıl dönümü; kendilerini de saygı ve hürmetle anıyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2008 yılında ortaya çıkan kapitalizmin krizi hızla tüm dünyaya yayıldı. Bu krize karşı uluslararası sermaye sağ popülist liderlere sarıldı. Türkiye'nin önünde iki yol vardı; ya Kürt sorununun çözümü başta olmak üzere, demokratikleşmeyi sağlayacaktı ya da otoriter bir yola girecekti. İktidar dünyadaki bu gelişmeleri görüp, zaten sınırlı olan demokrasi, adalet, eşitlik ve özgürlüğü baskı altına aldı. Türkiye halklarına OHAL şartları altında “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denen otoriter yönetim sistemini dayattı. Bu sistem Türkiye halklarını siyasi ve ekonomik anlamda süreklileşmiş krizlere, vesayet kurumlarına ve siyasi etikten yoksun politika anlayışına mahkûm ediyor. Bu sistem, saray tebaasına çoklu maaş sistemi, yandaşa ısmarlama ihale düzeni, halka ise istibdat rejimi, yoksulluk, işsizlik, baskı ve sefalet getiriyor.

Bakın, Kürt sorununun demokratik çözümünün inkâr edildiği ve AKP-MHP ittifakının kurulduğu gün faiz oranı 7,5 idi, saray rejimine geçildiği gün 17,5; bugün de 15 puan. Demek ki faiz lobisi sizlerin otoriterleştiğiniz bataklıkta büyüyor. Siz saraylar inşa ettikçe faiz lobisi de büyümeye devam ediyor. (HDP sıralarından alkışlar)

2015 Haziran ayında bu memlekette 3 milyon işsiz vardı. Siz halk iradesini hiçe saydınız, sırf iktidarda kalmak için topluma şiddeti dayattınız. OHAL şartlarında saray rejimine geçtiğiniz gün işsiz sayısı 4 milyona ulaştı, bugün ise tam 10 milyon işsiz var. Siz ağzınızı her açtığınızda “dış güçler” “kur

saldırısı” diyorsunuz; bakalım bu ülkenin parasına kur saldırısını kimler yapmış: 2015 yılının Haziran ayında dolar 2,68’di, saray rejimine geçildiği gün 4,71 oldu, bugün ise 7,67; kur saldırısının sorumlusu saray rejimi, Türkiye halklarına adı konmamış bir Çiller devalüasyonu yaşattı. Sarayın gösterişli ve bol israflı davetlerinin baş konukları olan 90’ların karanlık yüzleri ekranlara her çıktıklarında Türkiye’ye tanzim kuyrukları, askıda ekmekler, ödenemeyen ilaç paraları, batan SGK’ler yeniden geldi. Evet, Karl Marx’tan ilhamla söylersek, sizler, kriz büyüdükçe 90’ların ruhlarını geri çağırıyor, onların “beka” sloganına sarılıyor, milliyetçi kıyafetlerinizi giyiyorsunuz. Onlar hayalî ihracatla kötü ün sahibi olurken sizler hayalî istihdamla tarihin kara sayfalarına yazılıyorsunuz fakat bilmiyorsunuz ki tarihte olaylar 2 defa yaşanır; birincisi trajedi, ikincisinde komedi olarak.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve otoriter saray rejimi Türkiye halklarına ekonomik, toplumsal ve siyasal çoklu krizleri yaşıyor. Ekonomik kriz artık inkâr edilemeyecek bir noktaya gelmiş durumda. Her geçen gün işsizlik, yoksulluk, borçlar büyüyor; insanlarımız “iş” “aş” diyerek intihar ediyor. Bir esnafımızın dediği gibi “Sabah borçlulara, akşam çocuklara bakacak yüzümüz kalmadı.” noktasına gelmiş durumdayız. Saraydaki bin oda hariç Türkiye’deki insanların başlarını rahat şekilde yastığa koyduğu tek oda kalmadı; mutfakta tuz, tencerede soğan, sofrada ekmek, ev içinde huzurun tükendiği bir çöküş yaşıyoruz.

Peki, biz bu çöküşe nasıl geldik, size tane tane anlatmak istiyorum. Türkiye ekonomisini rant, özelleştirmeler, sermayeye yapılan vergi kıyakları ve halkı borçlandırmayla büyük bir çöküşün eşğine getirdiniz. 2010 yılından bu yana 6 defa borçların ve alacakların yapılandırıldığına şahit olduk. Sadece bu yapılandırma süreçlerinde bile AKP’nin yurttaşları nasıl borç batağına sürüklediğini görüyoruz. 2014’te 42,5 milyar liralık borç yapılandırıldı, halk ödeyemedi, borç arttı; 2016 ve 2017 yılında toplam 120 milyar liralık borç yapılandırıldı; halk yine ödeyemedi; 2018 yılında 60 milyar liralık borç yapılandırıldı ve hayaletle dönüşen damat Bakan “Bir daha yapılandırma yok, bu son artık.” diyerek cebinde parası, hesabında lirası olmayan halkı tehdit etti. Fakat gün geçtikçe yoksulluk derinleşti, kriz büyüdü ve halk yine borcunu ödeyemedi. Buna rağmen borçları silmediniz. Geçen ay 500 milyar liralık bir yapılandırma kanunu Meclisten geçirildi. Peki, soruyoruz: On yıldır, her yıl artan borcun büyüklüğüne gerçekten bakmıyor musunuz? Her yıl artan yurttaşın ödeyememe gücünü, hâlini görmüyor musunuz? Oysa bizler biliyoruz ki söz konusu halkın borcu olunca gözlerinizi ve kulaklarınızı kapatma konusunda sizden daha becerikli bir iktidar yok. Ama sıra yandaş sermayeye gelince, gelsin aflar, gitsin borçlar nakaratını tekrarlayıp duruyorsunuz.

Bakın, Merkezî Uzlaşma Komisyonu adı altında tüm talimatları saraydan alan bir komisyon var. Bu Komisyon ne yapar peki? Borcu veya cezası olan yandaş şirketlerin borçlarını uzlaşmayla düşürüyor. 2007 yılından bu yana uzlaşmaya konu olan vergi borcu 6 milyar 526 milyonken bu rakam 1 milyar 765 milyon TL’ye düşürüldü. Yine, 2007 yılından bu yana uzlaşmaya konu olan ceza 7 milyar 316 milyonken bu rakam 73 milyon liraya düşürüldü. Gençlerin KYK borçlarını silmeye gelince uzlaşma yok, EYT’lilerin hakkını teslim etmeye gelince uzlaşma yok ama adlarını sadece sizin bildiğiniz ve kararlarını sarayın çıkar koridorlarında verdiğiniz şirketlere gelince uzlaşma uzlaşma milyarderler yarattınız. Şimdi size soruyoruz: Siz kimlerin borcunu kimler için, hangi gerekçelerle siliyorsunuz ya? Kim size bu hakkı verdi? Sizler, yaptığının açık şekilde kayırma olduğunu bildiğiniz için açıklama dahi yapamıyorsunuz ama biz halkla birlikte bunun hesabını soracağız, rant ve sermaye için buhar ettiğiniz her kuruşun hesabını soracağız. Asıl yapılandırmayı da uzlaştırmayı da biz yapacağız. Bu rantçı, düşman, işçi düşmanı, faizci ekonomi anlayışını ortadan kaldıracak ekonomik sistemi komple yapılandıracağız.

Değerli milletvekilleri, rahmetli Erbakan, özelleştirmeler için, satılan KİT'ler için, üreten kurumların yandaşa verilmesine ithafen "Evlatlarınızı yiyorsunuz." demişti. Evet, bakan, 2002 yılından bu yana 110 milyar liranın üzerinde özelleştirme yapıldı, hisse satışlarından taşınmaz devirlerine kadar her şey satıldı. Bu memleketin seksen yılda sattığının 55 katını on sekiz yılda tek başınıza sattınız. "En başarılı hükümet biziz." naraları atıyorsunuz ya, alın size başarı tablosu! Elde pek bir şey kalmayınca emlakçı olup arsa satmaya başladınız. AKP-MHP ittifakı artık bir emlak anonim şirkettir. Aynı zamanda bu şirketin yeni mesleği de defneciliktir. Hani Türkiye'nin 766 bölgesinde maden ihalesi açarak her yerini kazdınız ya sizden âlâ defneci mi olur? Ama bilin ki bu yeni meslekleriniz sizi kurtaramayacak. Artık kendi siyasi hayatınızın mezar kazıcısı durumundasınız, bu bütçe de sizin taziyenizdir.

Değerli milletvekilleri, bu ittifak, Türkiye'yi bir savaş makinesine çevirdi ve bununla her fırsatta övünüyorlar. "Eve ekmek götürüyoruz." diyen yurttaşa "Bir merminin fiyatından haberin var mı?" diyerek otoriter ve militarist hakikatlerinizi itiraf ettiniz. Bakın, 2021 yılı bütçesinde İçişleri, MİT, Emniyet, Jandarma, Millî Savunma Bakanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına toplamda 148,5 milyar lira ayrıldı; bu rakam 2020 yılında 129 milyar liraydı. Sadece bu kurumlara değil, 2021 bütçesine sakladığınız savaş ve güvenlik kalemlerine toplam 236 milyar lira ayırdınız. Bu rakam, çok değil beş yıl önce çözüm süreci devam ederken sadece 50 milyar liraydı; bu artışı halkın takdirine sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar) O dönem, bu kaynaklar halkın sofrasına yansıyor, şimdi ise halkın acısına yansıyor ve acı katlanıyor. Hani halkın sorunlarına "Kaynak yok." diyorsunuz ya, buyurun size kaynak. Halka gelince "yok" çektiğimiz ülkenin kaynakları nereye gitti, bakalım: 2015 yılında savunma sanayisi ithalatı 2 milyar 800 milyon TL oldu, 2020 yılında bu tutar yaklaşık olarak 10 kat arttı ve 24 milyar 700 milyon lira oldu. Esnaf 10 kat yoksullaştı, emekliler geçim derdi yaşıyor; işsizlik 3 milyondan 10 milyona çıktı, yoksul sayısı 10 milyondan 20 milyona çıktı. Halka ise zorda sabır dilendi, baskı ve şiddet dayatıldı.

Değerli milletvekilleri, bu ittifakın güvenlik aygıtlarının kendi, insanlarımız ve halkımız için bir güvenlik sorunu hâline geldi. Eğer bir ülkede çocuklar panzerler tarafından uykularında öldürülüyorlarsa, işsizlikten ötürü intiharlar gerçekleşiyorsa, açlık ve yoksulluktan ötürü insanlar sokak ortasında bedenlerini ateşe veriyorlarsa bu ülkede güvenlik aygıtı halkın can ve mal güvenliğini tehdit eder hâle gelmiştir. Bu sebeple AKP-MHP ittifakı barut ve metal olmadan yaşayamayan bir beton ittifaktır, asıl güvenlik sorunu bu ittifakın kendisidir.

Evet, değerli milletvekilleri, on sekiz yıllık iktidarınızda yoksulun hakkını savunmadığı, işsiz insanların umudunu yitirdiği bir ülke yarattınız. On sekiz yıllık iktidarınızda halkı açlıkla, emekçileri yasaklarla, gençleri baskılarla terbiye etmeye çalıştınız. Bu politikalarınızla en çok da kadınları hedef aldınız. En az 20 milyon kadının tamamen çalışma yaşamının dışında tutulduğu Türkiye'de ekonomik krizle kadın istihdamı yüzde 25'e geriledi. Yetmedi, kadınlara kölelik koşullarında çalışma dayattınız. Böylece yüzlerce yıldır biriken kadın eşitsizliğini ve yoksulluğunu tarihte görülmediği kadar derinleştirdiniz. Kadın karşıtlığınızı, ekonomi politikalarından tutalım toplum mühendisliğine kadar geniş bir alana yaydınız ama sizler de biliyorsunuz ki AKP-MHP ittifakına karşı kadın direnişi görkemli bir şekilde gerçekleşti. 8 Martta kadınlar TOMA'larınızı, gaz bombalarınızı anlamsız hâle getirdi, dünyaya örnek dayanışmalarla kadınlar direndi. Ayrıca, kadınlar sadece baskıya ve şiddete karşı direnmedi, eş zamanlı olarak birçok kazanım da elde etti, bunları güvence altına aldı. İstanbul Sözleşmesi ve eş başkanlık sistemi kadınların bu temel kazanımlarından ikisidir sadece. Bakın, kadınların bu tarihî kazanımları, sadece şiddetle ve ayrımcılıkla mücadele etmiyor, aynı zamanda toplumsal ve siyasi alanda cinsiyet özgürlükçü bir dönüşüm sağlıyor. İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Yasa'nın tam uygulanması, bu nedenle hayati önemdedir.

Yine, eş başkanlık sistemi bütün partilerde hayata geçerse kadınlar politika yapım sürecinin her aşamasına aktif şekilde dâhil olur. İşte, HDP eş başkanlık sistemini tam da bu amaçla hayata geçirmiştir. (HDP sıralarından alkışlar) Ancak iktidar, eş başkanlık ve İstanbul Sözleşmelerine de diğerlerinde olduğu gibi saldırıyor. Fakat bir kez daha belirteyim: Türkiyeli kadınlar kazanılmış haklarını korumak ve bunları büyütme için direniyor. Bu direnişten sadece bütçe görüşmelerine ilişkin bir rakam vereyim: Evet, partimiz adına 435 dakika sadece kadın milletvekillerimiz konuştu. Bu, büyük bir kazanımdır. (HDP sıralarından alkışlar) Diğer partilerin sürelerini söyleyip mahcup etmek istemiyorum. Açık ara bir öncülük durumumuz var ama burada, onların geride olmasını eleştiren değil, daha yükselmesini savunan ve kadınların temsiliyetinin bütün partilerde artışını savunan bir düşünceye sahip olduğumuzu da söylemek istiyorum. Evet, şimdi, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeyi kadınların gücüyle bu ülkeye getirme zamanıdır; kadın işsizliği, yoksulluğu ayrımcılığına son verme zamanıdır. Dayanışmayla, örgütlü mücadeleyle başaracağız ve mutlaka biz kadınlar kazanacağız. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu iktidarın ülkeyi getirdiği yer, büyük bir borç batağıdır. On sekiz yılda hem kamu hem de bu ülkenin yurttaşları tarihi bir borçlanmayla karşı karşıya kaldı. Kamu borçları 2002 yılından bu yana 9 kat arttı. Öyle bir borç-faiz sarmalına girdiniz ki 2019 yılında yaptığımız borç ödemelerinin yarısını faiz ödemeleri oluşturdu. Türkiye'nin kayıtsız şartsız faiz lobisi sizsiniz, o yüzden sizi uyarıyoruz: Bir daha çıkıp da kimseye faizden de lobiden de bahsetmeyin. Bu borç batağından çıkmak için ne yapıyorsunuz? Faturayı yurttaşlara çıkarıyorsunuz; yandaşlarınıza vergi indirimi, yurttaşlara borç dağıtıyorsunuz. Yurttaşlar evinin kirasını ödemek, ısınmak ve karnını doyurmak için borçlanmak zorunda kalıyor. İşte, bir de sıkılmadan bu halka “Yastık altındakileri getirin.” diye çağrı yapıyorsunuz. Halkın yastık altında biriktirdiği tek şey daha fazla borçtur. Bir kez de siz, vergi cennetlerinizde biriktirdiklerinizi getirseniz, bir kez de siz getirin; gerçi, sizin zula yaptığımız paralar o kadar çoktur ki yastık altına sığmaz. 17-25 Aralıktan bu yana sıfırladığımız paralarla tek bir borçlu insan ve esnaf kalmaz. (HDP sıralarından alkışlar) Kredi borç miktarı siz iktidara geldiğinizde yaklaşık 6,5 milyar lira iken pandemi döneminde 618 milyar lirayı aştı. Artık esnaf dükkân açamıyor, sıftah yapamıyor. Bir de utanmadan sıkılmadan çıkıp esnaf için 5 milyar liralık bir paket açıkladınız. Esnafa günde 33 lira verdiniz, saraya on bir ayda 1 milyar 800 milyon lira örtülü ödenek verdiniz. Esnaf ve KOBİ'nin toplam borcu 1,9 trilyon yani bu ülkenin bütçesinin 1,5 katı. Esnafa desteğiniz esnaf borcunun yüzde 25'i oldu. Siz örtülü, yedek, yandaş bütçenizle siyaseten artık mevta durumundasınız ama esnafı bitirmenize asla izin vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Bir de israf ve lüks var, bu iktidarın karnesinin en yıldızlı köşesinde. Atadığımız kayyumlar var ya “Zikkim olacak.” dediğimiz banyolarını, tonlarca kadayıflarını, bakanların tespihlerini, tonlarca kuru yemişlerini unutmadık. “İtibardan tasarruf olmaz.” diye bir saçmalık bu ülkenin halklarının dinleyeceği, onaylayacağı bir söylem değildir çünkü israftan itibar çıkmaz. Siz israftan itibar çıkarmak için halkın boğazındaki ekmeği, işçinin alın terindeki kıdem tazminatını, asgari ücreti, tencerede kaynayan çorbayı, buzdolabındaki gıdayı, cüzdandaki parayı talan ettiniz. Vatandaşın mutfağındaki enflasyonun, sokaktaki işsizliğin, hanelerdeki açlığın artmasının bir nedeni de nereye harcadığı belli olmayan, meşru ve helal olmayan örtülü ödenek çukurudur.

Evet, değerli milletvekilleri, Türkiye tarihinin gördüğü en büyük emek düşmanı iktidar bu iktidardır. İktidar istiyor ki işçi, emekçi üretsin ama parasını almasın, kapının önüne konduğunda da tazminatını sormasın, güvencesiz çalıştığında “Sendika hakkım nerede?” demesin, saatlerce kölelik koşullarında çalışsın ama mesai ücreti dahi almasın. Artık, emekçinin canına tak etti. Her türlü baskı ve yasaklarınıza rağmen Türkiye'nin her yerinde işçiler hakları için direniyor, akın akın Ankara'ya yürüyorlar. Aylar boyunca ödenmeyen maaşları ve tazminatları için mücadele eden Bimeks işçileri, Atlasglobal işçileri; Soma, Ermenek maden işçileri, Manisa Termokar işçileri hak alıyor, hesap soruyor. (HDP sıralarından alkışlar) Bizler de hepsini selamlıyor, yanlarında olmaya ve “İşçiye adalet yoksa iktidara huzur yok.” demeye devam edeceğimizi bir kez daha hatırlatıyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2021 yılı bütçe görüşmeleri boyunca bizler halkların yaralarını, sorunlarını konuştuk. 7 ila 15 Aralık arasındaki görüşmelerde kim ne demiş, bakalım: 344 defa kadınların sorunlarından, 211 defa emek hayatının sorunlarından, 150 defa açlık ve yoksulluktan, 43 defa ihale, israf, yolsuzluktan bahsettik; sizler ise 34 defa “kadın”, 4 defa “emek” ve sadece 1 defa “yoksulluk” dediniz. Bizler açlıktan, işsizlikten, gençlerin sorunlarından bahsettik; sizler her kürsüye geldiğinizde “Sayın Cumhurbaşkanımız” dediniz, “güvenlik” dediniz. Sizlerin pusulası sarayı, bizlerin ise halkı gösteriyor. (HDP sıralarından alkışlar) Hani derler ya “Dil, varlığın heybesidir.” diye. Bizim heybemizde ezilenler var, sizin heybenizde saraylar; bizim heybemizde halk var, sizin heybenizde yandaşlar.

Bakin, size halkın sorunlarını başka dillerle anlatalım, başka şekillerde: Ressam Moholi Ponti yaklaşık yüz yıl önce şöyle der “Gelecekte cahiller, okuma yazma bilmeyenler değil, görüntüyü okuyamayanlar olacaktır.” Biz de yüz yıl önce söylenmiş bu cümle üzerinden sizlere, sessiz kaldığınız Türkiye halklarının sorunlarını görsellerle anlatalım: Evet, bu, Adem Yarıcı. Hatay Valiliğinin önünde bir süredir işsiz olduğu için “Çocuklarım aç.” diye kendini yaktı. Diğeri, ikinci görüntü, AKP iktidarının ülkeyi sürüklediği krizin vesikası; insanlar bu ülkede artık çöpten yiyecek topluyor, hatta o da yetmiyor, çöpte yiyecek bulmak için AKP döneminde zenginleşenlerin yaşadığı semtlerdeki çöp kutularına gidiyor. İşte Türkiye resmi budur. Değerli milletvekilleri, bu utanç vesikasıdır, bunu da tarihe not düşelim. Sizler bu görüntüleri okuyup anlamadıkça hikâyeyi kaybetmeye devam edeceksiniz. Sizler bu halkı çöp kutusuna mahkûm ettiniz ya, Allah’ın izniyle bizler de sizi tarihin çöp sepetine göndereceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, AKP-MHP ittifakı pandemi krizini fırsata çevireceğiz diye çıktığı yolda büyük bir ekonomik çöküşün sebebi oluyor. “Bizi kıskanıyorlar.” dediğiniz dünya ülkeleri pandemi kısıtlamalarında işçiye, işsive, esnafa milyarlarca dolar güvence verirken bu iktidar ikinci kısıtlamalarda tek bir güvence dahi vermeden tarihin utanç sayfalarına adını yazdırdı. Coronavirüsle sağlık bakımından mücadele edemeyen bu ittifak, ekonomik açıdan da tam bir felaket lokomotif gibi ilerliyor. Bizler tüm Parlamenteoya sesleniyoruz: Bu ittifak yönetme ehliyetini yitirdi. Gelin, acil adımlar atalım. Maske dağıtmadığı halka “Yoklukta sabredin.” diyen, “Kuru ekmekle karnınızı doyurun.” diyen bu ittifakın yapamadığını yapalım. Zorunlu sektörler hariç, tüm işçileri ücretli izne çıkararak asgari ücreti 4 bin TL yapalım. İşsizlere ve 2.500 TL’nin altında geliri olanlara, açlık sınırını tamamlayacak şekilde, doğrudan gelir desteği sağlayalım. Ev emekçisi olarak yaşayan ve çocuklarına bakan kadınlara her ay 2.500 TL doğrudan gelir desteği sağlayalım. Elektrik, su, doğal gaz, telefon ve internet gibi temel ihtiyaçları yoksullara ücretsiz verelim. Faaliyeti durdurulan tüm esnafa 2.500 lira doğrudan gelir desteği sağlayarak bankalara olan kredi, ihtiyaç kredisi ve diğer tüm kredi borçlarını faizsiz şekilde erteleyelim.

Değerli milletvekilleri, bu iktidar ülkeyi yönetemiyor. Niye? Çünkü bol torpil, sıfır liyakat var; çünkü nepotizm zirve yapmış; çünkü ülkede işsizlik yüzde 30 iken bir bakan -maşallah, maşallah- tüm ailesini işe yerleştirmiş, ailesinde işsizlik yüzde sıfır, halktan ona ne. Ama biz biliyoruz ki siz sadece eş ve dostlarımızın işsizliğini sıfırlamadınız, aynı zamanda bu halkın var olan, kalan güvenini de sıfırladınız. Sadece hikâyeyi değil, halkın inancını da kaybettiniz. Yıllarca okuyan gençler -simit satıyor, inşaatlarda yaşamını yitiriyor- bu ülkeyi bir an önce terk etmek istiyor. Bilmelisiniz ki bu gençlerin sadece “dislike”ı değil, aynı zamanda ahu var üzerinizde, ahu.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin gençlerini, kadınlarını ve yoksullarını “asrısaaadet” diyerek yola çıkıp saadet zincirleri kuranlardan kurtaracağız. “Halka hizmet eden garson devleti yaratacağız.” diyen ama ülkeyi açık cezaevine, halkı aç biilaç hâle, devleti gardiyan devlete çevirenlere karşı eşitlikçi ekonomiyi hep birlikte var edeceğiz. HDP’yle bilimin, bilginin, liyakatin otoritesi yaratılacak yönetimde. Kişinin eline, ailenin keyfine, yandaşın israfına bırakılan değil; ortak akla, müzakere ve katılıma dayanan bir ekonomik sistemi yaratacağız. Yeni yaşam ekonomisini hayata geçirerek bu toprakların bereketini yeniden dirilteceğiz. Bizler, açlık ve yoksulluktan insanlar intihar ederken

oh çekenlerin değil, ah çekip birlikte açlık ve yoksulluğu bitirenlerin iktidarını yaratacağız. (HDP sıralarından alkışlar) Kuru hamaset yüzünden çöp kutularına mahkûm olan bir ülke değil; demokratik yaşamın, liyakatin, ortaklığın, kooperatiflerin olduğu bir ülkeyi hep birlikte sağlayacağız. Evet, yeni yaşam ekonomisiyle temel yurttaşlık gelirini hayata geçireceğiz. Vergide adaleti sağlayacağız. Bugüne kadar yoksullardan, çalışanlardan alınarak zenginlere aktarılan vergi düzenine son vereceğiz. Bu ülkede artık birileri çöpten ekmek toplarken birileri vergi aflarından kasalarına indirdikleri paralarla özel jetler alamayacak çünkü faturasız yaşama geçeceğiz. Evet, halkın, temel ihtiyaçları için -kullandığı elektrik, su, doğal gaz, internet gibi temel ihtiyaçları nedeniyle- fatura ödemek zorunda olmayacağı bir ülke yaratacağız. Paranın geçmediği yaşam alanlarını inşa edeceğiz. Evet, Türkiye’de yüz yıldır -ayrıcalıklı birkaç bölge hariç- halklarımız sistematik bir sömürü düzeni altında yaşıyor. Bölgeler arası eşitsizliği gidermek için, başta Kürt kentleri, Doğu Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri olmak üzere, bunları esas alan ve yerelin ihtiyaçlarının yerel halk tarafından belirlendiği “bölgeler ekonomisi” modelini hayata geçireceğiz. Artvin’in derelerinin, Ege’nin ormanlarının, Marmara’nın denizlerinin ve bölgenin kaderini Ankara’daki oligarşi belirleyemeyecek. Halk, toprağına, suyuna, ekonomisine kendi karar verecek.

2021 bütçe görüşmelerinde gördük ki iki Türkiye var. Birincisi, iktidar ve çevresinin yaşadığı, sınırları “misaksaray” ve AKP’nin hayalî Türkiyesidir. İkincisi ise 82 milyonun umutsuzca yaşadığı, sefalet ve işsizliğin yaşandığı; dünü, bugünü, barışı ve mutluluğu çalınmış Türkiye’dir. İktidarımızın Türkiyesi 17-25 Aralık yolsuzluklarının ve kayyum hırsızlıklarının Türkiyesidir. Halkın Türkiyesi ise 7 Haziranların, 31 Martların, 23 Haziranların, hesap soranların ve direnenlerin Türkiyesidir. Halkın yaşadığı Türkiye, AKP’nin hayalî Türkiyesinden çok daha büyüktür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir dakikada bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Danış Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ant olsun ki bizler, halkların Türkiyesinin geleceğini eşit, adil ve özgür bir yaşamla taçlandıracağız. Adil ve özgür bir yaşam için, fikrimizle, inancımızla, irademizle meydan okuyoruz. Türkiye halklarına, size ve kendimize güveniyoruz. Yüz yıldır süren sömürü düzenine, on sekiz yıldır devam eden kölelik koşullarına son vereceğimizi biliyoruz. Ayrımcılığa, adaletsizliğe, açlığa, yoksulluğa, ittifaklara -savaş ittifaklarına, umudunu tüketen ittifaklara- geleceği göremeyen siyaset anlayışına karşı bir kez daha meydan okuyoruz.

Sizleri ve bizi izleyen halkımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına ikinci söz Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’a aittir.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli halklarımız; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Milletvekillikleri hukuksuz ve haksız olarak düşürülmüş olan Leyla Güven ve Musa Farisoğulları’nı sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Şu anda cezaevlerinde bizleri büyük bir heyecan ve özlemle izleyen Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ’ın şahsında tüm seçilmişlerimizi, yöneticilerimizi ve üyelerimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum; bizlerin onurusunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

Bütçe sürecinde bir ayı geride bıraktık. Bir aydır gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerekse Genel Kurulda pandemi riski altında yoğun bir mesai harcadık. Öncelikle bu mesaimizde bizleri ekranlarından, sosyal medyadan yakından takip ederek desteklerini sunan halklarımıza, tüm Meclis emekçilerine, kavaslara, stenograflara, teknik ekibe, garsonlara, danışman ve milletvekili arkadaşlarımızın her birine tek tek teşekkür ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bir ay boyunca Genel Kurul ve Plan ve Bütçe Komisyonunda muhalefet partilerinin temsilcileri yüz saate yakın söz aldı. Yaklaşık yüz saat boyunca 2021 bütçesinin sarayın bütçesi olduğunu, halkın bütçesi olmadığını, halkın cebinden alınanların yandaşın cebine konulduğunu anlattı ama anlamak istemediniz. Sadece biz değil, tüm emek ve demokrasi güçleri, sendikalar, sivil toplum kuruluşları, herkes anlattı ama siz bu sesleri duymak istemediniz, topluma sırtınızı döndünüz; esnaf kepenk kapattı, yurttaşlar kiralalarını ve kredi borçlarını ödeyemedi, anlamak istemediniz; gençler, kadınlar, işçiler, emekliler, çiftçiler, sağlık emekçileri sorunlarını anlattı, duymak istemediniz.

Bizler devletin bu ülkedeki her yurttaş eşit ve adil olarak hizmet etmesi için mücadele ederken Mecliste neler oldu, kısaca söyleyeyim: Bütçeyi sunan iktidar bloku, halkın taleplerini dile getiren muhalefeti zerre kadar dikkate almadı, bütçenin tek bir harfini dahi değiştirmede, toplumu kutuplaştırmaya devam etti. Oysa muhalefetin sesine, sokağın taleplerine biraz da olsa kulak verseydiniz sarayı değil, halkı gözeten bir bütçe oluşturulabilirdi ama ne yazık ki böyle olmadı.

Bizler, neden vaka sayılarını halkan gizlediniz dedik; Sağlık Bakanı “Millî çıkar.” dedi. Bizler, test yapılmayanları veya yoğun bakım odasında yer olmadığını yönetenleri sorduk; Sağlık Bakanı 159 ülkeye koruyucu malzeme yardımı yapmakla övündü. Bizler, bu bütçe israf bütçesidir dedik; siz “Dünya bizi giyayla takip ediyor.” dediniz. Bizler, Alevi toplumunun inanç ve kültür talepleri yok sayılıyor dedik; siz “Aşure dağıtıyoruz.” dediniz. Bizler, Mardin’de, Van’da, Diyarbakır’da ve tüm kentlerimizde atadığımız kayyumların yediği ve iktidarın siyasetçilerine yedirdiği halkın milyonlarını sorduk; İçişleri Bakanı “Oh oldu.” dedi. Bizler, yok ettiğiniz, göz diktiğiniz Kuzey Ormanları’nı, Kazdağları’nı, Torosları, Hasankeyf’i, Cudi’yi, Salda’yı sorduk, Ege’de, Karadeniz’de girmedeği orman ve dere kalmayan HES şirketlerini sorduk; siz yandaşlarınıza ihale ettiğiniz millet bahçelerini anlattınız. Bizler, açlıktan, borçluluktan intihar edenleri sorduk; siz “Kuru ekmekle karınınızı doyurun.” dediniz. Bizler, sayısı 5 milyona yaklaşan gençlerin KYK borçlarını sorduk; siz “Havuz yaptık, gençler yüzüyor.” dediniz. Bizler, bu ülkede 5 milyon 760 bin genç işsiz var dedik; siz “Gençlere ümitsizlik virtüsü buluşturuyorsunuz.” dediniz. Bizler, ataması yapılmayan öğretmenler atansın, EYT’lilerin hakları verilsin, bunun için bütçede kaynak var dedik; siz bunları duymak istemediniz. Bizler, eğitime, sağlığa, araştırma geliştirmeye daha fazla bütçe ayrılmasını önerdik; siz silah üretiminin faydalarından söz ettiniz. Bizler, binlerce siyasi rehineyi sorduk; siz, iftiraların, gizli tanıkların arkasına sığındınız.

Bu liste daha çok uzatılabilir ama kısacası, iktidarın verdiği cevaplar bizi şaşırtmadı çünkü iktidarın ne bu sorulara cevabı ne de bu sorunları çözmeye gücü var. Biz bunu biliyoruz çünkü iktidar ittifakı çöküşte, irtifa kaybediyorsunuz. Baskıya ve zora ve yalana dayanan, şeffaf olmayan iktidarlar çökerler, dünyanın her yerinde böyledir, siz de bunu yaşamamanın paniği içindediniz.

Demokrasilerde kabul edilmesi mümkün olmayan bir yönetim biçimi ve anlayışıyla karşı karşıyayız maalesef. Meclisin ve müzakereci demokrasi anlayışının devre dışı bırakıldığı ve yetkinin tek bir kişinin elinde toplandığı otoriter bir rejim, otokrasi inşa ettiniz. Siyaseti, toplumsal sorunları, bütçeyi Meclisten saraya kaçırdınız. Anayasa’yı, kanunları yok sayarak, cezasızlık uygulamalarıyla, bağımlı ve taraflı, yürütmenin hâkimiyeti altında bir yargı yarattınız. Denge denetim mekanizmalarını felç ettiniz. Kuvvetler ayrılığını tek kişide birleştirdiniz, demokrasi kırıntılarını yok ettiniz. Meşru seçimleri yok sayarak, seçim ve sandık hukukunu açıkça çiğneyerek Kürt halkının iradesine kayyumlarla darbe yaptınız. Atadığınız kayyumlarla yerel yönetimleri ve yerel demokrasiyi ortadan kaldırıp milyonların iradesini gasbettiniz. Katılımcı demokrasiyi yok ettiniz, medya başta olmak üzere toplumsal ve siyasal muhalefetin özgürlüklerini kısıtladınız.

Öyle görünüyor ki iktidar ittifakı “Demokrasiler Nasıl Ölüyor?” isimli kitabı kendine baş ucu kitabı yapmış. (HDP sıralarından alkışlar) “Demokrasiler, sadece generallerin değil, seçilmiş liderlerin ellerinde de ölebilir.” deniyor bu kitapta. İşte, hukuksuz uygulamalarımızla demokrasiyi adım adım öldürdünüz. İster başkanlık isterse yarı başkanlık veya parlamenter sistem olsun, bunların hepsi tartışılabilir, ülkemiz için en uygunu değerlendirilebilir ama her birinin vazgeçilmezi, katılımcı ve müzakereci demokrasi anlayışıdır, hukukun üstünlüğüdür; ancak bu vazgeçilmezler zemininde adım atılabilir.

Bu ülkedeki yeni vesayet sisteminin en canlı örneğini atanmış bakanların Parlamentodaki konuşmaları oluşturdu. Gelip, Meclisi azarlayıp, şov yapıp gidenler yeni vesayetın sahipleridir. Eski vesayeti sona erdirenler, yeni vesayet odağı oldular. Siz ülkeyi bu hâle getirdiniz.

Bir de İçişleri Bakanınız var, paralel tek adam olabilmek için çırpınıyor. Bakanlığında kendine özerk paralel bir yapı kurmuş “O yapının tek adamı benim.” diyor. İç güvenlikten sorumlu bu Bakan herkesi tehdit ediyor; demokrasi güçlerini, Anayasa Mahkemesi Başkanını, kadınları, gençleri, partimizi, muhalif gazetecileri, herkesi hedef alıyor. Bakın, bugün, işçiler, emekçiler, çiftçiler, emekliler, esnaf, göçmenler, kadınlar, gençler, Kürtler, Ermeniler, Süryaniler, Aleviler, Ezidiler, Romanlar, Çerkezler, Rumlar, Gürcüler ve ismini saymadığım, bu topraklarda yaşayan bütün halklar ve inançlar mevcut otoriter sistemin baskısı altında ve hak ihlalleriyle karşı karşıya. İçişleriniz içeriği, Dışişleriniz dışarıyı karıştırıyor. İç ve dış politikanız barış ve müzakereye dayanmıyor; kriz, kışkırtma ve ara bozuculuğa dayanıyor.

Bu iktidarın son yıllardaki ağırlıklı yatırımı silah sanayisine dönüktür. Sağlık ve eğitim sistemi, araştırma geliştirme değil, silah sistemi iktidarın öncelikli hedefidir. Niye? Ortada bir dış tehdit yok. Tam tersine, siz komşularımızın hepsiyle kavgalı hâle getirdiniz ülkeyi. Bu kadar güvenlikçi politikanın ağırlık kazanmasının nedeni içerisidir. Çünkü kendi halkını iç güvenlik sorunu olarak gören bir iktidarla karşı karşıyayız. Elinizden gelse komşu ülkelere de kayyum atayacaksınız ama dünya sizin düşündüğünüz gibi değil. Ülkeyi yatırım değil, yaptırımlarla konuşulan bir ülke hâline getirdiniz. Hayaller ve gerçekler farklıdır. Kriz ve çatışma üreten baskıcı rejimler çöküş gerçeğiyle her yerde karşı karşıyadır; bunu unutmayın.

Sayın milletvekilleri, işte, bir aydır konuştuğumuz bu iktidar ve yandaşlarının bütçesinde halkın önüne yalandan bir sofraya seriyorsunuz. Halka kurulan bu sofradan demokrasiyi, eşit ve özgür yurttaşlık hakkını, toplumsal adaleti ve eşitliği kaldırıyorsunuz; sofraya açlık, yoksulluk, baskı, adaletsizlik, talan ve yalanı bırakıp “Hadi, size afiyet olsun.” diyorsunuz. Bu sofrada partimize bırakılan tek şey ise baskı ve yok etme politikasıdır. Sadece 27’nci Dönem boyunca milletvekillerimiz hakkında şu ana kadar 914 fezleke hazırlattınız, 914. Binlerce üye ve yöneticimizi, seçmenimizi gözaltına aldınız, yüzlercesini tutukladınız. Bizleri Meclis kürsülerinde, sokakta, basında, medyada susturmaya çalışırken parti binalarımıza dinleme böcekleri koydunuz. Demokratik siyaseti elinizdeki yargı yoluyla tasfiye etmeye çalışıyorsunuz. İşte iktidarın hakikati budur; baskı ve kendinden olmayana zulüm uygulamak.

Peki, tüm bu tablonun sebebi ne? Bakın, Türkiye uzun zamandır çoklu bir krizin içindedir, halkın gündemi ekonomik, sosyal ve siyasal krizle doğrudan bağlantılıdır. Bu krizlerin kökenleri cumhuriyet tarihi kadar eskidir. Türkiye’nin en temel krizi, cumhuriyetin demokratikleşememiş olmasıdır. Tekçi, ayrımcı, dışlayıcı, asimilasyoncu, inkârcı ve cinsiyetçi politikalar bir asra yaklaşan zaman dilimi içinde maalesef dönüşmemiştir. Yurttaşlık tanımını sadece Sünni, Türk ve erkek kimliğini merkeze alarak kurgulayan anlayış, bu kadim topraklarda tarih boyunca var olan ve bir arada yaşayan birçok halkın, grubun, inancın ve kimliğin inkârı üzerinde yükselmektedir. Yurttaşlık tahayyülünün bu ayrımcı, dışlayıcı ve yok sayıcı karakteri, bu ülkede büyük yıkımların yaşanmasına neden olmuştur ve olmaktadır. Bu anlayış nedeniyle Türkiye’de demokrasi hiçbir zaman tam anlamıyla ne kurumlara ne de siyasete hâkim olabilmiştir. Demokrasi, birçok defa askerî ve siyasi darbelerle işlevsiz bırakılmıştır. Baskının, zorun ve otoriterliğin gölgesinde yeşermeye çalışan Türkiye demokrasisi, son olarak, demokrasiyi dışlayan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle büyük bir darbe almıştır.

15 Temmuz darbe girişimini “Allah’ın lütfu” olarak niteleyen iktidar, 20 Temmuz 2016 tarihindeki OHAL ilanı ile yetkilerini toplumu sindirmek ve muhalefeti bastırmak için fırsata çevirmiştir. Bu zaman zarfında hem yasal hem de fiilî olarak yürütme orantısız ve denetimsiz bir biçimde güçlenmiştir. Bu sistemde rıza yerine baskı ve zor âdeta bir norm hâline getirilmiştir. İktidar her gün daha da otoriterleşmiş, temel hak ve özgürlükleri fütursuzca askıya almıştır. Böylece, cumhuriyetin inşasından beri oldukça kırılğan olan demokratik işleyiş, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle adım adım ortadan kaldırılmıştır. Bu süreçte iktidar, yargıyı tek adamın önünde el pençe divan duran bir kuruma dönüştürmüştür. Hukukun üstünlüğü yerine üstünlerin hukuku geçmiştir, hukuk devleti yerine buyruk devleti geçmiştir.

Değerli halkımız, Meclis 100’üncü yılını geride bırakıyor, Kürt sorunu da 100’üncü yılını geride bırakıyor. Cumhuriyet demokratikleşmediği için Kürt sorunu çözülüyor, Kürt sorunu çözülmediği için demokrasi sorunları da çözülüyor, cumhuriyet demokratikleşmiyor. Devlet ve iktidar aklı sürekli olarak Kürt sorununu güvenlik politikalarıyla ortadan kaldırmaya çalışıyor. “Kürt sorunu artık yok.” demekle olmuyor çünkü var. Kürt sorununun var olması devlet ve iktidar sistemini hukuksuzluğa ve demokrasi eksikliğine itiyor. Var olup da reddettiğiniz bu sorun, sizin karşınıza çıkmaya devam ediyor. Bugüne değin hangi iktidar Kürt sorunu üzerinden terör ve beka söylemi üreterek, tehdit ve bölünme algısıyla ülkeyi yönettiğini sandıysa, ülkenin işsizlik, yoksulluk ve yolsuzluk sorunlarının üzerini bir bir örttüyseninde sonunda bu sorun o iktidarları sona erdirmiştir. Bu hakikat değişmeyecektir. Bu süreçte Kürtlerin temsil hakkı kayyum atamalarıyla elinden alınmıştır, iradesi gasbedilmiştir. Kürtçe kamusal alandan silinmiştir, Kürtçe tiyatrolar bile yasaklanmıştır. Baskı ve şiddet, savaş politikaları, insan hakları ihlalleri, emek sömürüsü, gelir adaletsizliği, bölgesel eşitsizlik, ekolojik yıkım ve cinsiyet ayrımcılığı, inşa edilen yeni rejimin olağanı hâline gelmiştir.

Cezaevleri muhaliflerin rehine merkezlerine dönüşmüştür. Cezaevlerinde son yıllarda ciddi hak ihlalleri, kötü muamele ve işkence yaşanmaktadır. İmralı’da hukuksuz ve imzalanmış olan uluslararası anlaşmalara aykırı bir biçimde sürdürülen tecrit, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT) ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi metinlerinde, açıkça değiştirilmesi gereken durum olarak ilan edilmiştir. Bu mutlak tecrit sistemi bir an evvel sonlandırılmalıdır. İktidarın İmralı’daki bu yönetim rejimi, Türkiye’de adaletsizliği ve hukuksuzluğu derinleştirmektedir.

Hukuksuzluk deyince, dün bu kürsüden de Sayın Levent Gök tarafından bir kez daha anlatılmış olan Roboski katliamının 9’uncu yılına on gün kalmış vaziyette ve bugüne kadar hiçbir kamu görevlisi ceza almamış ve yargılanmamıştır. Elbette ki bu da unutulamaz, bunu da konuşmaya devam edeceğiz ve Roboski halkının bu adalet arayışında yanında olmayı sürdüreceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, rejimin iktisadi politikası da sınıflar ve bölgeler arası ekonomik ve sosyal adalet uçurumunu gittikçe derinleştirmektedir. Nihayetinde sermayeyi esas alan ve halkı yok sayan rant politikaları yurttaşların sadece bütçe hakkını elinden almakla kalmıyor, aynı zamanda yaşamlarını ve yaşam alanlarını da yok ediyor. Bir taraftan çoklu bir kriz süreci yaşanıyor, bütçe tercihlerinde halkın ihtiyaçları gözletilmiyor, öte taraftan iktidar bloku içindeki mevzi elde etme kavgalarının faturası ağır bir biçimde halka çıkarılıyor.

Susurluk kazası döneminin, artı mafyanın ve derin devletin yeniden ve çok daha açık bir biçimde siyaseti dizayn çabaları, partimize yönelik iktidarın kapatma imalı saldırıları ve bu saldırıların soykırım çağrısına kadar ilerlemesi, iktidar bloğunun sadece Kürt düşmanı karakterini göstermiyor, iktidar bloğunun demokrasiye olan uzaklığını da açık bir biçimde ortaya seriyor. (HDP sıralarından alkışlar) İktidar bloğunun içinde bulunduğu bu çöküntü halkın gözü önünde cereyan ediyor, faturasını en ağır biçimde ödeyen yine halk oluyor. Bu iktidarın yenileşme ve demokratikleşme adına bu ülkeye faydası olacak bir adım atma kabiliyeti maaalesef kalmamıştır. Artık ne basit bir hukuki düzenleme yoluyla adil bir yargı oluşturulabilir ne Bakan istifalarıyla iktisadi alandaki kriz giderilebilir ne de sarayın onay bürosuna dönüştürülmüş olan parlamenter sistem demokratik bir işleyişe kavuşturulabilir.

Sayın milletvekilleri, bu tablodan çıkışın yolu demokratik bir cumhuriyetle mümkündür. Bunun için, toplumsal ihtiyaçları temel alan, tüm kimlik, dil, kültür ve inançların varlığını kabul ederek güvence altına alan, sosyal, ekolojik, çoğulcu, eşitlikçi, kadın özgürlükçü, demokratik bir anayasa ihtiyaçtır. Bu topraklarda yaşayan her bir birey, topluluk ve yapı kendisini o anayasada görebilmeli ve hissedebilmelidir.

İnsanlığın en büyük kazanımlarından biri olan seçme ve seçilme hakkının yaşadığımız yüzyılda fütursuzca ayaklar altına alınmasını, yerine atanmışlar iktidarının inşa edilmesini bu Parlamento çatısı altında hiç kimse kabul etmemelidir. Böylesi bir ülkeyi, bir demokratik cumhuriyeti inşa etmek, sadece bizim değil, demokrasiden yana tüm güçlerin görevidir. Demokratik cumhuriyeti inşa etmenin ana unsurlarından biri demokratik yerel yönetimlerdir. İnsanların kendi yaşadığı kent hakkında, mahallesi, sokağı hakkında söz sahibi olması, nasıl bir kültürel, sosyal ortamda yaşayacağına kolektif olarak karar vermesi, bunun için kendi temsilcilerini seçebilmesi, hatta doğrudan temsil yollarını geliştirmeye çalışmasının nesi yanlıştır? Bunun illa Ankara'dan mı yapılması gerekiyor ya da bu toprakların bazı bölgelerinde bu kural esnetilebilirken bazı bölgelerinde neden yasaklanıyor? Kürt halkı neden cezalandırılıyor? Bu soruların cevabı sizde yoktur. Demokratik yerel yönetimlerde, bu demokratik cumhuriyetimizin ana unsurlarından biri neden olmasın? Bu sorunun cevabı yoktur sayın milletvekilleri. Toplumsal barış olmadan bunların hiçbirinin olmayacağını bilecek kadar çok acı yaşadık hep birlikte, yaşamaya da devam ediyoruz.

Barış ve huzur içerisinde yaşamak bu ülkedeki tüm insanların hakkıdır. Bunun gerçekleşmesi için bu Parlamentonun sorumluluklarına yüzlerce kez dikkat çektik. Bir kez daha dikkat çekmek istiyoruz, bu çağrımızı yineliyoruz. Bunun için hep birlikte inisiyatif alalım diyoruz, ortak sorunların çözümü için ortak sorumluluk alalım diyoruz. Toplumsal barış için adaletin ne kadar elzem olduğunu hepimiz biliyoruz. Evrenin ruhu olan adalet, bizim bir arada olabilmemizin mayası, devletin varoluş gerçeğidir. Tabii ki onsuz da olmaz bu cumhuriyet. Bu demokratik cumhuriyetin temel kurucu unsurları ve taşıyıcı kolonları olan siyasetçiler, gazeteciler, bilim insanları, yazarlar, hukukçular, demokratlar cezaevindeyken toplumsal barıştan ve adaletten söz edebilir miyiz? Adliye arşivleri cezasızlık dosyalarıyla dolup taşarken demokrasiden bahsedebilir miyiz? Adaletin tesisi tarihsel bir sorumluluk olarak tüm Parlamentonun önünde durmaktadır. O hâlde sorumluluğumuzu yerine getirip adaletin terazisini düzeltmek için hep birlikte seferber olmalıyız. Bu çağrımızı bir kez daha söylüyoruz. Bir kez daha vurgulayalım ki çoğulcu, demokratik, eşitlikçi, özgürlükçü bir anayasa, ülkedeki kilitlenmeyi açacak en önemli anahtardır. (HDP sıralarından alkışlar) Önümüzdeki yıl, 2021 yılı, 1921 Anayasası'nın 100'üncü yıldır. 21 Anayasası'nın 100'üncü yılında yeni bir anayasayla, yeni bir toplumsal sözleşmeyle bu ülkeyi tüm krizlerden çıkarmayı hep birlikte tartışmalıyız.

Sayın milletvekilleri, bütçe görüşmeleri boyunca iktidar blokunun her tür saldırısına maruz kalan HDP'nin yolunu ilkeleri aydınlatıyor; tekçiliğe karşı çoğulcu, farklılıkların eşit ve gönüllü beraberliğine dayalı bir toplumsal yaşamı, özgürlükçü ve demokratik bir Türkiye hedefini savunarak yola çıktık, hâlâ bu yolculuğumuz sürüyor. Ezilen ve sömürülen halkların, işçi ve emekçilerin, kadınların ve gençlerin, inanç gruplarının bugüne kadar verdikleri tüm mücadeleleri kendi mücadelemiz olarak görmeye devam ediyoruz. Bu yolculukta önümüze engeller çıkmıyor mu? Tabii ki çıkıyor. Bin kez deneseler de dallarımızı kırmayı, çiçek vermeye devam ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar) Bu halklar bahçesini renklendirmeye devam ediyoruz. Gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan bir dünya ve ülke özlemimiz hâlen dimdik ayakta. Bu çoklu krizin ortasında ezilen, evine ekmeğe götürmek için her gün alın teri dökenler, tarlada, fabrikada yok pahasına çalışanlar için mücadeleyle devam ediyoruz. Hakikat yolculuğumuzda yüreğimize umudu eken gençlerin içindeki umudun gelecek kaygısı, işsizlik, sömürü mekanizması içinde yitip gitmemesi için mücadele ediyoruz. Kendi topraklarında yok edilmeye çalışılmış; dili, kimliği, inancı yasaklanmış, sayısız zulme uğramış, köyleri yakılmış, cezaevlerine

atılmış, katledilmiş ama direnmekten, onuru ve özgürlüğü için mücadele etmekten vazgeçmemiş Kürt halkının hakları için bir adım öne çıkmaya devam ediyoruz, bundan asla vazgeçmeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar) Alevilerin Hak ve hakikat yolunda verdikleri mücadelenin ta kendisiyiz; eşit yurttaşlık ve ibadet yerleriyle ilgili taleplerinin sahibi, inançları üzerindeki baskının kaldırılması için verdikleri mücadelede yoldaşlarıyız. Mücadelemizin asıl sahibi kadınlar; kadın cinayetlerine, sömürüye, ayrımcılığa, devlet zulmüne, cinsiyetçiliğe karşı durmak için başkaldırıyor ve biz, bu başkaldırının öncüsü olmaya devam edeceğiz. Derelerin özgür akması için nöbet tutan Karadeniz'in hırçın çocuklarının sesleri geliyor; o sesler Munzur'un sesine karışıyor. Ülkenin her tarafından yoksul köylülerin; toprağına, havasına, suyunu sahip çıkan kadınların çağrılarını duyuyoruz. Ancak onlara kulak verirken üzerinde yaşayacağımız bir topraktan söz edebileceğimizi biliyor ve yaşam alanlarımıza, Edirne'den Hakkari'ye, Trakya'dan kürdistan coğrafyasına kadar sahip çıkıyoruz.

Bizler, yolculuğumuza barış şiarıyla başladık; yıllar geçti, mevsimler değişti ama bizim şiarımız değişmedi. Şu an, hâlâ, şu kürsüde "barış" demeye devam ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar) Tüm ezilenlerle, tüm halklarımızla birlikte başka bir dünyayı inşa etmek için kolları sıvıyoruz. Vatandaş sabah sokağına çıktığında karşısında ilk gördüğü şey devletin, iktidarın soğuk yüzü olmasın istiyoruz; otoriter devleti değil, sosyal devleti görsün istiyoruz; televizyonu açtığında kendi sesi, sorunları ve talepleri yerine, iktidarın buyurgan, otoriter, kutuplaştırıcı nefret dilini işitmesin istiyoruz.

Ekonomik, sosyal ve siyasal olarak toplumun iktidar gücüyle bu denli kuşatılmış ve tecrit altına alınmış olması halkın artık katlanabileceği bir durum olmaktan çıkmıştır. Bu otoriter sistem mutlaka değişecektir. Toplumsal öfke ve itirazlar büyümektedir; bunu iktidarın kendisi de her gün tespit etmektedir. Kamuoyu araştırmaları iktidarın günden güne güç kaybettiğini göstermektedir çünkü kamuoyu araştırmalarını TÜİK yapmıyor, gerçek sonuçlar ortaya çıkıyor.

2002'de krizden kaynaklı olarak Adalet ve Kalkınma Partisini iktidara getiren o dönemki siyasal ve toplumsal rüzgâr, şimdi sizi iktidardan götürecektir bir rüzgâra dönüşmektedir; siz de bunun çok iyi farkındasınız. Toplumda umut ve insanca bir gelecek vadeden yeni bir hikâyeniz yoktur artık, en büyük zaafınız budur. Sizin çatışma ve kriz ittifakınız karşısında ezilen yoksul halkların geniş toplumsal ittifakları, demokratik siyasetten yana olanların demokrasi ittifakı, demokratik güç birliği ve değişim umudu, cesareti vardır. Artık, toplumsal ve siyasal muhalefetin halka sunduğu bir yeni Türkiye vaadi ve hikâyesi vardır, hayali vardır ve bu umut her geçen gün biraz daha büyümektedir.

Bizler, bu ülkeyi son derece önemsiyoruz. Kürt sorununda, üniter yapı içerisinde demokratik, adil, barışçıl bir çözümden yanayız. HDP, sadece bir siyasi parti değildir; tüm kimlikleri, inançları, dilleri, kültürleri, renkleri bir araya getiren ve ülkeyi en doğudan en batıya varıncaya kadar birleştiren bir demokrasi hareketidir. (HDP sıralarından alkışlar) HDP'nin fikriyatına, politikalarına ve hedeflerine bakıldığında, tam da özlenen demokratik Türkiye'nin kendisi ve eşit yeni yaşam görülecektir. HDP'nin çok yönlü olarak hedef alınması, yargı operasyonlarıyla demokratik siyaset dışına itilmeye çalışılması, aslında Türkiye'nin demokratikleşmesine karşı bir müdahaledir. HDP'nin engellenmesi Türkiye'nin her alanda engellenmesidir.

Evet, HDP ezberleri bozuyor, statükoyu bozuyor, yalanların karşısında hakikati ortaya koyuyor. Bize saldıranlar, hedef gösterenler, suçlamada bulunanlar, kurulduğumuz sekiz yıldan bu yana Meclise verdiğimiz kanun tekliflerine, araştırma önergelerine bir baksınlar, Meclis konuşmalarımıza, çözüm önerilerimize bir baksınlar. Demokrasiden ekonomiye, adaletten dış politikaya varıncaya kadar ülkenin her sorununu gündeme getirerek demokratik çözümler arayan, bunun için iktidarları zorlayan, demokratik müzakere ve mücadele partisiyiz. Sorunlarımızı asla şiddet yolu ve yöntemiyle değil, müzakere ederek, konuşarak, diyalogla çözmeye arayışından hiç taviz vermedik, bundan sonra da vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar) Bizler, halka ve ilkelerimize dayanarak siyaset yürütüyoruz. HDP'yi kendi tek

sesliliklerine dâhil edemeyince terörize etmeye, suçlu gibi göstermeye çalışanlar, yargı kumpasları kuranlar büyük haksızlık ve hukuksuzluk yapıyorlar. Siyasette demokratik çoğulculuğa ve farklı seslere tahammül edemeyenler, bu ülkeye en büyük kötülüğü yapıyorlar. Tüm engellemelerinize rağmen biz asla demokratik siyaset zemininden uzaklaşmayacağız; demokrasi, barış ve adalet mücadelemizden asla vazgeçmeyeceğiz; geri adım atmayacağız, diz çökmeyeceğiz.

Bizim derdimiz, demokratik bir aklın ortaya çıkmasıdır. Devlette ve iktidarda rasyonalite, siyasi akıl bugün devre dışı kalmış durumdadır; bir akıl tutulması yaşanmaktadır. Şu an devlete ve iktidara hâkim olan akıl, ülkeye ve topluma çok büyük zararlar veriyor, zaman kaybettiriyor, demokrasinin önünü tıkıyor; bunun görülmesi gerekir. Demokratik kurullarla ve hukukla değil, korkutma ve sindirmeyle ülkeyi yönetme anlayışı, 83 milyonun geleceğinden çalıyor; biz bunu durdurmaya çalışıyoruz. Otoriterleşmenin ve otokrasinin yerine demokrasiyi, hukuksuzluğun yerine adaleti ve hukukun üstünlüğünü, çatışma ve krizin yerine barışı, demokratik uzlaşmayı ve müzakereyi, vesayetçi anlayışın yerine halk iradesini, yalanın yerine hakikati ortaya koyuyoruz.

Evet, rahatsız olun, biz gerçekleri haykırmaya devam edeceğiz. Türkiye halkları bizi dinliyor, önemiyor, değer veriyor ve bize bakarak umudunu ayakta tutuyor. Bu umudun söndürülmesine asla izin vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar) Bütün gücünüzle yok etmeye, siyaset dışına itmeye, itibarsızlaştırmaya çalıştığınız HDP, günü gelecek, bu ülkede demokratik yönetimin bir ortağı olacak. İyi ki bu Mecliste hakikatin sesi olarak HDP var. İyi ki meydanlarda, her yerde, köylerde, kasabalarda, şehirlerde, okullarda, atölyelerde, fabrikalarda halkın yanında HDP var.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Halklarımıza bir kez daha söz veriyoruz, umudu ve cesareti büyütmekten asla vazgeçmeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde HDP grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

HDP adına konuşan 2 hatibi dinledik. En çok, demokrasi, özgürlükler ve haklardan bahsetmeye çalışan ama bu kavramlara yönelik Türkiye pratiğinde ve dünyanın her yerinde en büyük tehdidin, karanlığın, ayartmanın aklı ve müzakereyi engelleyen tavrıyla terör örgütünün olduğunu ıskalayan bir dili var. Eğer demokrasi, özgürlükler ve haklar gibi çok önemli, insani, bir ülkedeki demokratik siyasetin olmazsa olmaz değerlerinin yanındaysanız, çok açık bir biçimde bu değerlerin en büyük düşmanı olan teröre, her türlü teröre, terör örgütlerine ve şüphesiz, otuz altı yıldır Türkiye'yi bu şekilde, demokratik ortamı her bakımdan tehdit eden PKK'ya itiraz etmeniz gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama Halkların Demokratik Partisinden biz, bir kez bile o kadar çok söz ettikleri demokrasi adına, özgürlükler adına, haklar adına, bu değerleri savunmak adına teröre itiraz ettiklerini görmedik; her zaman hedefte devlet var, devletin terör örgütüyle mücadelesi var. Şunu bile diyemezler, diyemediler: “Devletlerin terörle mücadelesi haklıdır ve meşrudur. Evet, böyledir ama bu mücadeleyi verirken hukuk temelinde kalmak gerekir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – HDP'yle mücadele ediyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Demokratik siyasetle mücadele ediyorsunuz, demokratik siyasetle Naci Bey.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – “Biz devletin şehirlerde bombalar patlatan, askerleri şehit eden, öğretmenleri şehit eden, hemşireleri, doktorları şehit eden PKK’yla mücadelesini bütün devletler gibi haklı ve yerinde görürüz ama bu mücadele yürütülürken hukuk ilkeleri çerçevesinde şu tür problemler var.” denilse ben derim ki: Evet, HDP demokrasi, özgürlükler ve haklar adına ilkeli bir duruş sergiliyor. Bunu göremedik, birincisi bu. Sınavdan geçerken bu kavramlara ilişkin, aynı zamanda terörün bu ülkeye yaşattığı müzakereyi, akli ortadan kaldıran o tedhiş edici atmosferine ilişkin tavrınızla sınavdan geçersiniz.

İkincisi: Kadınlardan, kadınların kendilerine yönelik desteklerinden bahsettiler. On sekiz yıldır AK PARTİ, Türkiye’nin modernleşmesi ve şehirleşmesi adına çok önemli hizmetler yaptı. Türkiye’deki istisnasız bütün kadınların toplumsal ve ekonomik şartlarını ilettiler. (HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bostancı, tamamlayalım lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Eğer, burada hakkaniyetli bir kritik yapacaksanız, eleştirileriniz elbette olabilir ama yapılanlara ilişkin de bir çift cümleliz olur. Burada, kadınlardan söz ediliyor ama çok az “kadınlar” bu sözlerin karşılığıdır. Mesela, çocukları dağa kaçırılan anneler o kadınların içinde yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Mesela, dağa kaçırılan o kız çocukları var ya, onlar yok. Keza, köylerde terör örgütü tarafından öldürülen kadınlar var; onlar o kadınların, o dilin içerisinde yok. Şehit olan insanların, askerlerin, hemşirelerin, doktorların, öğretmenlerin gözü yaşlı kız kardeşleri, anneleri o “kadınlar” sözünün içinde yok. Eğer kadınlardan söz ediyorsanız, hepsini kucaklayan bir diliniz olacak yoksa sadece ideolojik ve lojistik bir dil olarak bu ortaya çıkar.

Üçüncüsü: Sürekli halk adına konuştuklarını ifade ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bostancı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok. Bir kere, bütün konuşmalardan sonra yapılacak bu.

BAŞKAN - Son bir dakika, lütfen. Ayır bir konuşma süresine dönüşmesin, lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Eğer halktan bahsediyorsanız, halkın on sekiz yıldır AK PARTİ’yi iktidar yapan halkın gerçekliğiyle iktidar olan o insana karşı kendi adınıza -sizi de halk seçiyor ve buraya gönderiyor ya-onun kuralları ve namusu adına daha dikkatli bir dil kullanırsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) - Eleştirmeyecek miyiz?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) - Elbette eleştirebilirsiniz ama halkın gerçekliği, ya sokağa çıktığımızda bu ülkedeki halkın gerçekliği, on sekiz yıldır AK PARTİ’yi iktidar yapan halkın gerçekliğidir ve Sayın Erdoğan’ı bugün Cumhurbaşkanı yapan halkın gerçekliğidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eleştirebilirsiniz ama dikkatli bir üslubunuz olacak çünkü ona göstereceğiniz saygı halka saygıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son olarak da şunu söyleyeyim: Bu ülkede her zaman İçişleri Bakanları sizin öfkenizin ve kızgınlığınızın muhatabı oldular, çok fazla eleştirdiniz ama en çok eleştiriyi Sayın Süleyman Soylu’ya yaptınız. Gidin, halkın arasına çıkın, göreceksiniz ki sizin bu eleştirilerinizin onun göğsünde, halk nezdinde şeref nişanesi olarak görülüyor.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Mecliste hamasi çok konuşmalar gördük, burada yaşıyoruz da ama sizden beklemezdik Sayın Bostancı, bari siz yapmayın bunu. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, siz zamanında, bu Mecliste kurulmuş olan Çözüm Komisyonunun Başkanıydınız; oradaki konuşmaları, görüşmeleri, oraya gelenleri izlediniz, dinlediniz. Bizlerin, öncülüğü olan partinin oradaki milletvekillerinin tutumlarını biliyorsunuz, bu zaten Meclis kayıtlarında da var yani gizli bir şey değil, açıkta yapılmış bir şey. Dolayısıyla HDP'nin bugünkü pozisyonu yani toplumsal müzakere, toplumsal uzlaşma ve toplumsal barış konusundaki tutumu o günden bugüne kadar devam eden bir tutumdur, çok açık. Ve ben, biraz evvel burada yaptığım konuşmada çok açık biçimde dedim ki: Sorunlarımızı şiddet yolu ve yöntemiyle değil, müzakere ederek, konuşarak, diyalogla çözme arayışından hiç taviz vermedik ve vermeyeceğiz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şiddeti kim yaratıyor?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, bunun ifadesini siz benden daha iyi biliyorsunuz. Fakat biz, sizin kullandığınız kavramlarla meseleleri tartışmak zorunda değiliz. Bizim de kendi kavramlarımız, kendi üslubumuz, kendi politikamız var ve burada önemli olan şey, şu sözünü ettiğim cümledeki kararlılıktır esas itibarıyla yani sorunları şiddet yolu ve yöntemiyle değil konuşarak, müzakere ederek çözmek. Hiçbir sorunumuz olmamalıdır ve yoktur ki konuşarak, müzakere ederek çözemeyelim. Biz böyle bakıyoruz meseleye. O yüzden eleştirilerinizi kabul edemiyorum doğrusu grubum adına.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.14

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.33****BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN - 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon, yerinde.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener’e aittir.

Buyurun Sayın Şener. (CHP ve İYİ parti sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Genel Başkanım, Değerli Grup Başkanları, Eş Başkanlar, milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama bir anekdotla başlamak istiyorum. Başbakan Sayın Erdoğan’la birlikte bir helikopterde Ankara’ya doğru geliyorduk.

Tabii, Binali Yıldırım’ı, Sayın eski Başbakanı, Meclis Başkanımızı karşımızda görünce ister istemez biraz bu konulara girme ihtiyacı oluyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hatıralar...

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Ve bu yıllar ilk iktidar yıllarıydı, Sayın Erdoğan’ın ilk iktidar yıllarıydı, 21’inci yüzyılın başlarıydı ve aynı zamanda küreselleşmenin üçüncü evresinin ilk yıllarıydı. Bu küreselleşme dediğimiz hadise, gerçekten artık ülkeleri kendi içerisine kapanmaktan dünyaya açmıştır. Her ülkede her iktidarın “Ben iyi şeyler yaptım. Bakın, eskiden şu yoktu, şimdi bu vardır; ülkem iyidir.” deme hakkını elinden alan bir şeydir bu küreselleşme. Rekabet küreselleşmiştir ve dünya, Afrika savanlarındaki aslanların ve ceylanların yarışına dönmüştür. Friedman’ın ifadesiyle, her sabah Afrika savanlarında bir ceylan uyanır ve o ceylan bilir ki o gün en hızlı koşan aslandan daha hızlı koşmadığı sürece yakalanır, parçalanır ve yok olur; bu savanlarda her sabah kalkan bir aslan da o gün bilir ki en hızlı koşan ceylandan daha hızlı koşmadığı sürece aç kalır ve ölür. Böylesine bir dünya;

artık insanlar, mallar, sermaye, bilgi, teknoloji sınır tanımıyor, yerküre üzerinde sınır tanımaksızın dolaşüyor. Sermaye, beş dakika içerisinde yerküreyi 5 kez dolaşiyor; New York Borsası mı Londra Borsası mı Tokyo Borsası mı İstanbul Borsası mı, bakıyor ve en kârlı gördüğü piyasaya yerleşiyor. Veya fabrikanızın bulunduğu mahallede bile rahat değilsiniz, huzur içinde değilsiniz çünkü dünyanın en ucuz ve en kaliteli malını üretmediğiniz takdirde dünyanın öbür ucunda daha kaliteli, daha ucuz malları üretmeler geliyor, sizin mahallenizde piyasayı kapatıyor ve iflas ettiriyor. Gençler sınıflarındaki yaşlılarıyla rekabet etmiyor, dünyanın dört bir yanındaki yaşlılarıyla rekabet ediyorlar.

İşte böylesi bir ortamda, havada, Sayın Başbakan Erdoğan'a küreselleşmenin üçüncü evresini yani 21'inci yüzyılın dünyasını anlatan, meşhur Friedman'a ait "Dünya Düzdür" isimli kitabı -henüz, bir ay içinde tercüme olunmuştu- 50 sayfalık bir özetiyle birlikte takdim etmişim ve bunun üzerine sohbetimiz olmuştu. Friedman, neoliberal düşüncelere göre dünyayı okuyan, yorumlayan ve öneriler geliştiren biriydi. Amerikalı bir Marksist var -o da dünya sistemini çalışmıştır, bildiniz gibi- Immanuel Wallerstein, onun tezleri de son derece önemlidir; sohbet oraya doğru kaymıştı. Wallerstein, dünya ekonomik sistemini bir piramide benzetir. Piramidin tepesinde zengin ülkeler vardır, dünyanın daha az bir bölümünde ve daha az nüfusa sahiptirler ama piramidin tabanında daha geniş nüfusları içeren dünyanın kalan kısmı vardır ve Wallerstein der ki: "Piramidin tepesi ile piramidin altındakiler arasındaki ilişki son derece önemlidir. Piramidin tepesindekiler dünyanın gelişmemiş bölgelerindeki ekonomileri iki şekilde yönetmeye kalkarlar: Bir, kaynak transfer ederler sürekli olarak; ikincisiyse kendi ihtiyaçlarına göre yapılandırır." Bu, son derece önemlidir. Eğer kendini sonbahar rüzgârlarına bırakırsan; plansız, programsız önüne gelen işi yapmaya kalkarsan; Hükümet etmek hayhuyla, heva ve hevesle geçerse sonunda küresel rüzgârlar sizin ekonominizi sizin ihtiyacınıza göre değil, kendi ihtiyaçlarına göre yapılandırır. (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye'nin geldiği nokta maalesef budur.

Bakın, istihdam... On sekiz yıllık bir iktidar döneminin sonrasında dünyada Türkiye'nin işsizlik raporu nedir, ona baktım. Gördüğümüz nokta şudur: Bu dünyada en yüksek işsizliklerin olduğu ülkelerden biri Türkiye'dir ve şu anda Türkiye'de bulunan işsizlik, cumhuriyet tarihi boyunca tüm iktidarların işsizlik rakamlarından çok daha kötüdür ve OECD ülkelerine baktığımızda -37 ülke- bu ülkeler içerisinde de Türkiye en fazla işsizliğin olduğu ülkedir. 179 dünya ülkesine baktığımızda yine aynı şeyi görürsünüz, işsizliğin en fazla olduğu ülkelerden biri Türkiye'dir. Ve bu ortamda gençlerimiz perişandır, mahvolmuşlardır; umutlarını ellerinden almışsınızdır, geleceğe umutla bakamaz hâle getirmişsinizdir.

İşsizlik böyle ama çalışanların durumu nedir? Çalışanlar da perişan, bu yanlış ekonomik politikalar nedeniyle çalışanlar da bu ülkede perişandır. Bir kere, Türkiye İstatistik Kurumunun rakamlarına bakıyorum: İşsiz değil de çalışıyor gösterilen kişilerin üçte 1'i sosyal güvenlik hakkına sahip değil, kayıt dışı çalışıyor yani sigorta hakkı yok, sigorta hakkı. Böyle bir tablo olur mu? Bu ülke neresi, bu ülke nereden nereye geldi? Bunun ötesinde çalışanların yarısı zaten asgari ücret alıyor, açlık sınırında yaşıyorlar ve yüzde 70'i de yoksulluk sınırı içerisinde yaşıyor ve enflasyon tüm gelir gruplarını vuruyor, dünyanın en yüksek enflasyonlarından biri Türkiye'de. Gıda enflasyonu, resmî enflasyonun 2 katı; mutfaklar yangın yerine dönmüş; elektrik, doğal gaz faturaları can yakıyor; okul kantinleri, servis araçları, kafeler, kahvehaneler, restoranlar, berberler, kuaförler, eğlence yerleri, turizm sektörü ve pek çok sektör müşterisizlikten kan ağlıyor. Genel Başkanımızın, parti sözcülerimizin söylemekten dilinde tüy bitti; neden esnafa, dükkânını kapattığınız insanlara doğrudan, karşılıksız destek vermiyorsunuz? Mısır bile bunu yaptı, dünya bunu yaptı. (CHP sıralarından alkışlar) Nihayet, işte, işsiz kalanlara, ücretsiz izne ayrılanlara günde 39 lira veren bu Hükümet, iş yeri kapanan esnafa da "üç aylığına ayda bin lira" diyor ve de "500 lira kira" diyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, ülke böyle idare edilmez, ülke böyle idare edilmez. Bakın, elimde 1930 yılında -Cumhuriyet Halk Partisinin iktidar olduğu dönem- yürürlüğe girmiş bir kanun var ve bu kanunda ne var doksın yıl öncesinde; 83'üncü maddesi çok net bir şekilde söylüyor: "Salgın hastalık sebebiyle cebri tecride tabi olarak müessesatta veya evlerinde tecrit edilen kimselerle 76 ncı maddede zikredilen şahıslardan muhtaç olanlarının kendileri ve ailelerinin işçeleri masarifi Hükümetçe tesviye edilir." (CHP sıralarından alkışlar) Yani şu 65 yaşır, 20 yaş altıdır diye evlerine hapsettiğiniz, dışarı çıktıkları zaman ağır cezalar verdiğiniz kesim var ya, şu ana kadar tek bir lira vermediğiniz kesim... 1930 tarihli kanun diyor ki: "Onlara asgari ücret düzeyinde para vermek zorundasın." (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, bu kanun, Hıfzıssıhha Kanunu, hâlen yürürlükte ve siz ödemiyorsunuz, kanuna uymayı bile beceremiyorsunuz.

Bütün gelir gruplarını anlatmak vaktime sığmayacağı için sadece tarım ve hayvancılıkla ilgili bazı şeyler söylemek istiyorum. Bir kere, bu 2001 bütçesinde doğrudan tarım desteklerini azalttınız, geçen sene verdiğiniz 22 milyarı da vermiyorsunuz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – 2021.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Ya, Allah'tan korkun, "yollar, köprüler, havaalanları" diye cebinden tek bir kuruş harcamadan o yolları yapanlara "Hazine garantisidir." diye 2001 bütçesinde 31 milyar lira para koydunuz arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından "2021" sesleri) 2021 yılında bir avuç tuzu kuruya, cebinden 1 lira para harcamayan insanlara 31 milyar lira veriyorsunuz ve bu ülkedeki toplam 8-10 milyon çiftçiye "tarım desteği" diye 10 milyar eksikliğini veriyorsunuz. Reva mıdır bu ya? (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bir de düzenleme yaptınız; başta elektrik borcu olan çiftçilerin yatan desteğini banka ödemiyo ve çiftçinin 130 milyar borcu var, bu borcu sürekli yapılandırıyorsunuz faizle. Ya, ne faizci bir Hükümet oldunuz. Çiftçinin, esnafın sizin yapılandırdığımız kredilerden dolayı faiz ödeyecek hâli mi kaldı? Ve işin en komik yanı, geçen haftaki, 8/12/2020 tarihli Resmî Gazete'deki Hükümet kararına bir bakın ne diyor? "Enerji şirketlerinin yol bakım, araç bakım, misafir ağırlama giderleri çiftçinin elektrik faturasına eklenecek." diyor. Bu nasıl iştir? Niye ekliyorsun kardeşim sen misafir ağırlama masrafını çiftçinin elektrik borcuna?

Değerli arkadaşlar, süt ineçliliğini batırdınız bu sene. Verdiğiniz zam yem fiyatını ve maliyetlerini karşılayamaz derecede; yüzde 23 zam verdiniz, süt ineçliliği yapanların maliyetleri yüzde 48 arttı. Besiciler aynı durumda; yem fiyatları fırlamış, geçen sene kesim fiyatı 38 lira olan inekleri, bu sene diyorsunuz ki: "33 liradan kestireceksin." Ya maliyetler artarken kesim fiyatı niye düşüyor? Vatandaşın ineğinin değeri niye düşüyor? Ama sizin bu ithalat merakınız Türk çiftçisini değil; Sırbistan'ın, Arjantin'in, Brezilya'nın ve dünyanın diğer ülkelerinin çiftçilerini besliyor. Bütün sorun burada. (CHP sıralarından alkışlar)

Pek çok ürünle ilgili sorun var, vaktim yok ama mesela pancarda bu sene fiyatlar hem geç açıklanmıştır hem düşük açıklanmıştır hem de ne kadar alacağınız belirtilmemiştir. Pancar üreticileri iki arada bir derede kalmıştır ve perişan olmuştur. Bakın, şu Konya Ovası ya; yeni su kaynağı bulmak için hiçbir çabası yok Hükümetin, 2005 yılında Mavi Tünel Projesi'ni koymuştuk, onun dışında bir proje yoktur. Yeraltı suları kullanıla kullanıla 150-200 metreye indi, âdeta kurumasını bekliyorsunuz; hiçbir şey yaptığınız yok. Niye? Oraya kaynak ayırmak sizin kafanızdaki konsepte uymuyor ama Kanal İstanbul'a 100 milyarı aşkın kaynak ayırıyorsunuz. Ben size garanti veriyorum, o Kanal İstanbul'u yaptığımız zaman sadece etraftan arsa alanlar vesaire rant elde edecekler, başka hiçbir işe yaramayacak, bir ton da felaket getirecek. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Şu Kanal İstanbul'a ayırdığınız paranın dörtte 1'ini Konya Ovası'na ayırın, Konya Ovası baştan sona suların. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar.)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bravo, işte bu, helal!

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Geriye kalan dörtte 3'üyle de bu ülkedeki diğer 80 vilayete, iş ve aş derdine çözüm bulacak tesisler yapılabilir. Bütün memleketi bırakmışsınız, ille de Kanal İstanbul, herhâlde çok para var orada, neyse ben anlayamadım.

Bakın, bu uyguladığınız politikalar sonucunda Türkiye'yi neye çevirdiğinizin grafiğidir bu. Şu kırmızılar var ya, bu kırmızılar Türkiye'deki nüfusun yüzde 50'si yani yarısı, onların toplam ülke gelirinden aldığı payı gösteriyor; üstteki mavi ise nüfusun yüzde 1'i, onların ülke gelirinden ne kadar pay aldığını gösteriyor. Bu, rastgele bir tablo değil, Birleşmiş Milletlerin raporudur. Ve siz, bu ülkenin yüzde 1'ine kazandırdığınız parayı nüfusun yarısına vermiyorsunuz, yarısına. "Bir kişiye dokuz, dokuz kişiye bir pul/ Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa." Ama siz yapıyorsunuz. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen eskiyi almışsın, şimdi öyle değil, eski rakamlar bunlar, eski Türkiye'nin onlar.

ABDÜLLAHTİF ŞENER (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, nüfusun yüzde 1'inin toplam gelirden aldığı pay dünya sıralamasında nasıldır diye dünya sıralamasını çıkarttırdım. Gelir dağılımı en bozuk -yüzde 1 ve yüzde 50 kıyaslamasıyla- 5 ülkeden 1'i Türkiye'dir yani 5'inci. Öndekiler kim diye bakıyorum, 1 numara Katar. Bir gördüm, aman! Bizimkilerdeki Katar sevgisinin nereden geldiği belli, kendilerine benziyor dedim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, bakın, böyle politika olmaz; vazgeçin, vazgeçin.

Sonra, bakıyoruz rakamlara, merak ettim bu hapisanelerin durumu nasıldır diye. Bir liderlik göremedim, acaba bir liderlik keşfedebilir miyim diye hapisanelerin durumuna... Maşallah, cumhuriyet tarihi boyunca yapılan kadar hastane yapmışsınız, daha fazla; her yıl hapisane yapmışsınız, her yıl; hepsini okursam, on sekiz yılı okursam uzar. Atladığınız tek bir yıl yoktur. Bakın, 2014'ten sonrasını okuyayım: 2014 yılında 14 tane...

Hastane mi diyorum, hapisane mi?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – "Hastane" diyorsun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Karışıyor; bir karar verin Sayın Bakanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Hapisane kardeşim, hapisane.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Başbakanımızı görünce dikkatin dağıldı.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Yani size iyi ders çalışmak için biraz uykumu az aldım, ondan kaynaklanıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

2014 yılında 14 hapisane yani cezaevi, 2015 yılında 18 cezaevi, 2016 yılında 38 cezaevi, 2017 yılında 12 cezaevi, 2018'de 15 cezaevi, 2019'da 26 cezaevi, 2020'de de 18 ama demişsiniz -bu sizin açıklamanız- "2021 yılında da 39 yeni cezaevi açılacak."

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – "Yeni" dediği, eskileri yapıyoruz. Öyle mi kalsın, nasıl kalsın?

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Neyse yani kavramları yerinde kullanıyoruz en azından.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hazır yeri gelmişken hastaneleri de say, hastaneleri de! Hastaneleri niye saymıyorsun?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – 1965'te yapılan yapılar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Bakın değerli arkadaşlar, bu cezaevleri bir yana, bu mahkûm sayısı ne oldu diye bakıyorum; 2002'de 58 bin mahpus var...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Para var, bütçe var, yapıyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – ...2019’da 291.500 mahpus var. Bu infaz, af yasasıyla 45 bine...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – FETÖ var mıydı eskiden? FETÖ yoktu ki.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Ya, FETÖ’den önceki sayınız da kaç biliyor musunuz? 232 bin; orada da rekorsunuz.

Ve af yasasıyla 45 bin kişi çıkmış, şu anda 265 bin kişi içeride.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Dağdakiler inmiş oraya herhâlde.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen bu partideyken kaçtı? Sen bu partideyken kaçtı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Ya, bu nasıl bir mantıktır değerli arkadaşlar? Böyle bir mantık olmaz, olmaz, olmaz! (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen yetkili olduğun zamanlarda var mıydı o istatistikler?

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Niye olmaz? İşiniz gücünüz, sizi eleştiren, yanlışlarınızı ortaya dökmeye çalışan; gizlediğiniz, sakladığınız devletin resmî rakamlarını, yandaş müteahhitlere verdiğiniz milyarlık işlerin sözleşmelerini araştırmaya, kurcalamaya çalışan biri olduğu zaman, hemen tutuyorsunuz terör ve iltisaktan doğru mahkemeye.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir tane örnek ver bakalım, bir tane örnek. Bir tane örnek yok.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, lütfen...

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – O örneği Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşmuştuk.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “Söyledim nasıl olsa; kalsın burada.” Öyle bir şey yok. Bir tane örnek ver.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Enis Berberoğlu. Bir tane örnek; Enis Berberoğlu.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, söz alır konuşursunuz, lütfen... Öyle yerinizden söz yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Ya, Alparslan Kuytul’u siz hem El Kaide, IŞİD örgütüyle hem PKK’yla hem FETÖ’yle bağlantılı olarak içeri atmadınız mı? Bu 4 örgütün birbirine benzer tarafı var mı? Hiç bir araya gelmeyecek 4 örgütten bir adam suçlanır mı? (CHP sıralarından alkışlar) İçeride tutunuz, tecritte tutunuz. Onun için sizin açınızdan bu ülkenin dini bütün insanları da size hizmet etmediği müddetçe sakıncalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen CHP’yle iş görmezdin, nasıl oldu da CHP’den vekil oldun?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bağırma oradan!

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Neyse, bakın, dünyayı merak ettim hapishanelerde kaç kişi var diye. Türkiye, mahpus sayısı açısından dünyanın 8’inci büyük ülkesi. Ya, bu önceki büyük ülkeler kim diye bakıyorum: Birincisi, ABD, Türkiye’nin nüfusunun 4 katı nüfusu var. İkincisi, Çin, Türkiye nüfusunun 17 katı nüfusu var. Başka? Brezilya var, Türkiye nüfusunun 2,5 katı nüfusu var. Başka? Rusya var, Türkiye nüfusunun 2 katı. Başka? Hindistan var, Türkiye nüfusunun 16 katı nüfusu var. Bizden öncekiler de böyle, nüfusu Türkiye’den kat kat fazla. Hani diyordunuz ya “Dünya lideri, dünya lideri” diye, bunu görünce yakaladım, hapishane ve mahpus sayısında dünya liderimizi bulduk dedim. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, Adalet Komisyonunda bugün bir kanun teklifi görüşülüyor, Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine Dair Kanun Teklifi. Ya, değerli arkadaşlar, kaç tane maddesi derneklere nasıl kayyum atayacağınızla ilgili. Ya, bu kanunla derneklere kayyum atanmanın ne ilgisi var? Bu kayyum işini de çok sevdiniz ha; belediyelerden başladınız, hevesinizi alamadınız, şimdi derneklere doğru kayyiorsunuz; olmaz, olmaz! Heva ve hevese göre devlet idare edilmez. Ama asıl söyleyeceklerim bundan sonra.

Bakın, işsizlik rakamınız da enflasyon rakamınız da millî gelir rakamlarınız da; hepsi gerçek dışı. Örnek olsun diye millî gelir hesapları üzerinde çalıştım, karıştırmadığım bir şey kalmadı. O kadar karıştırmışsınız ki ikide bir hesapları değiştiriyorsunuz; bu yetmiyor, her yıl “Geçmişteki rakamları revize ediyoruz.” diye tekrar değiştiriyorsunuz.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) - Sen çok biliyorsun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Ama iki büyük değişikliği 2008 yılında ve 2016 yılında yaptınız. Şimdi 2008'e girmeyelim. 2016 yılında yaptığınız değişikliklerle neler yaptınız?

Birincisi: “Bu değişiklikleri 1998 yılına kadar yeniledik.” diyorsunuz. Yani 1998'den öncesine sizin bu yeni hesap yönteminiz işlemiyor, bu büyüme büyüklükleri yansımıyor. Yani sizin döneminizin büyüme, gayrisafi yurt içi hasıla ve kişi başına hasıla rakamları ile 1998'den önceki dönemlerin rakamlarının hiçbirini karşılaştıramaz hâle getirdiniz.

İkincisi: En büyük artışı 2011 ve 2016 yılları arasında yapmışsınız. Eski serileri de verdiğiniz için yeni serilerle karşılaştırdım. Eski serilere göre büyümeyi, büyüme oranlarını tam yüzde 116 artırmışsınız. Bu 2011-2016 yılları arasında ortalama olarak yıllık büyüme oranını kafadan yüzde 3,4 büyütmüşsünüz, sonra da: “Bizim büyüme rakamımız bu kadar, bizim millî gelirimiz bu kadar.” O kadar değil arkadaşlar. Ama buna rağmen, sizin bu rakamlara rağmen, bakın, 1998 yılında Türkiye'nin sıralaması 18'inci. Peki, 2020'de kaç? Türkiye'yi 20'nci sıraya düşürdünüz, o şişirilmiş büyüme hesaplarınıza rağmen 20'nci; sizin hesaplarınızla veriliyor bu. Ama asıl önemli olan şey nedir? Kişi başı millî gelirdir. Çünkü gayrisafi yurt içi hasıla rakamları tam karşılaştırmaya elverişli değildir. Asıl gösterge kişi başı millî gelirdir. Şimdi, Türkiye'nin kişi başı millî gelir açısından dünyada kaçınıcı olduğunu biliyor musunuz?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – 98'de kaçtı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – 78'inci sırada arkadaşlar, 78'inci sırada.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – 91 Sayın Bakan, torpil geçiyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – 2020 itibarıyla, yıl sonu gerçekleşme itibarıyla 78, 2019'da da 74, fark etmiyor. Bir inceledim, sizin durumunuz 1980'lerden de kötü, 1990'lardan da kötü. (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye'yi bu hâle getirdiniz, bu.

Ama bakın, elimde başka bir tablo var: Oxford Üniversitesinden 2 profesör çalışmış, çalışmalarının ilgili sayfası ve tablosu. Neyi incelemişler? Bizim cumhuriyetin ilk yıllarına düşecek dönem itibarıyla dünya ve Avrupa ekonomisini incelemişler. Bakın, 1929'dan 1937'ye, Türkiye, millî gelir büyüklüğü itibarıyla, 24 Avrupa ülkesi içerisinde 15'inci sıradayken 4 ülkeyi geride bırakmış ve 11'inci sıraya yerleşmiş. Ya “küresel rekabet” dediğiniz şey böyle bir şeydir, devamlı ileri gideceksin geri gitmeyeceksin. (CHP sıralarından alkışlar) Bir de ihracat rakamları var biliyorsunuz. İhracat rakamlarına bakınca -övnürsünüz ya ihracatınızla- sizin ihracat rakamlarınız daha önceki 90'lardan da iyi değil, 80'lerden de iyi değil, 70'lerden de iyi değil, 60'lardan da iyi değil. Bakın, 1960'ta 24'üncü sıradaymışsınız, siz 33'üncü sıradasınız dünya ihracatı içerisinde. Yine aynı şekilde, 87'de 31'inci sıradaymış, 2002'de de 30'uncu sıradaymış. Siz, 33'üncü, 31'inci, 30'uncu sıralarda dolaşmış durmuşsunuz. Neden biliyor musunuz? Bakın, Devlet İstatistik Enstitüsünün -TÜİK'in daha doğrusu -rakamları: Yüksek teknoloji ürünleri ihracatının -bu Hükümetin, en son rakam- toplam ihracat içindeki payı ne kadar biliyor musunuz? 3,4; 3,5 bile değil ya. Yüksek teknoloji ürünü ihracatınız yok ama düşük teknoloji ürünü ihracatı, toplam ihracatın içerisinde yüzde 61. Memleketi böyle idare ederseniz ihracatınız da millî geliriniz de öyle olur. Ama dünyayı bırakıyoruz... Son beş yılda da imalat sanayisinde çalışan sayısını hiç artıramadınız, onu da söyleyeyim, 5 milyon civarında dolaşiyor.

Bakın, McDonald'ın satışları ne kadar? 97 milyar. Coca Cola'nın satışları ne kadar? 78 milyar. İkisini topladığınız zaman 176 milyar dolar yapıyor yani Türkiye'nin ihracatının neredeyse 2 katı olacak, 166 görünüyor ya bu sene. Ya, değerli arkadaşlar, şu ekonomiyi getirdiğiniz hâle bak, bir McDonald bir Coca Cola kadar değil. Hiç mi üzülüyorunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şener, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Şener, bütçeyi McDonald mı yapacak?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hiç yakışmadı!

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Veya ihracat diyorsunuz ya, Volkswagen 282 milyar dolarlık ihracat yapıyor ya, sizinki 166 milyar. Kaç katı sizinkinin? Yani rakamlar uzuyor ama değerli arkadaşlar, açıkça söylemek istediğim nokta şudur: Aslanların ve ceylanların yarıştığı bu ülkede gününbirlik heva ve heveslerin peşine düştünüz, makropolitikalar uygulayamadınız, uygulamadınız çünkü duygularınız, düşünceleriniz, odaklandığınız ilgi alanları başkaydı, başkaydı. Dünyaya bakıp nasıl güçlü olacağız demediniz, nasıl olacak da bu ülkenin gençleri Türkiye'nin geleceğini aydınlatacak demediniz, eğitimi de batırdınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İHA'lar, SİHA'lar üretiyoruz, Millî Savunma Sanayimiz yüzde 70'lere varıyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Bana “Millî Eğitim, Savunma Sanayisi” falan deme, onun altındakileri de anlatırım ama vaktim yok.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Anlat, anlat, ne anlatacaksın?

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Başkana söyle on dakika versin, onu anlatacağım. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne anlatacaksın? Boş, boş, aynı şeyler!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sizden sonra konuşacak arkadaştan alın.

BAŞKAN – Sayın Şener, tamamlayalım lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Değerli arkadaşlar, hangi rakamınıza bakarsanız bakın, dünyayla yarışta Türkiye'yi geride bırakmış, Türkiye'ye patinaj yaptıran bir iktidarla karşı karşıyayız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Türkiye zirvelere gidiyor, zirvelere.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Bu iktidarla küreselleşmenin üçüncü evresinde yürümek Türkiye'ye yazık eder, bunu söylüyorum.

Bakın, Necip Fazıl'dan uyarılama bir şiirle de bitireyim, bir beyitle. “Yıllar geçmiş, siz patinaj yapıp durmuşsunuz./Dünyadan habersiz, göklerde uçurtma uçurtmuşsunuz.” (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz, İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'ye aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Sayek Böke.

Süreniz otuz dakikadır.

CHP GRUBU ADINA SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve bizi ekranları başında izleyen tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

83 milyonun gözü kulağı burada. Bu bütçenin virgülünün değişeceğini düşündüğü için değil, değişmeyeceğini biliyor ama bir ihtimal, belki bütçeden bunca yaşadığım soruna bir çare çıkar mı umuduyla bakıyor. Bakıyor çünkü bütçeler halkın yaşadığı her şeyi belirleyen temel metinlerdir. Gelirini, işini, aşını, ödeyeceği vergiyi, borcunu, ödeyeceği faizi, hayatının her şeyini etkileyen her unsur buradan geçiyor ve en önemlisi, bütçeler iktidarların ne olduklarını ortaya koyarlar; iktidar üretimden yana mı tercih kullanıyor, ranttan yana mı? İktidar, kimin iktidarı; halkın mı yoksa kendi seçtiği bir avuç imtiyazlı rantçının iktidarı mı? Bir ülkenin bütçesi ülkedeki iktidarı çok açık ortaya koyar. İktidar ne söylerse söylesin, nasıl bir algı yaratmaya çalışırsa çalışsın bütçelerde de gerçek olduğu gibi gün yüzüne çıkar.

İşte, gözü kulağı burada olan esnaf için, çiftçi için, emekli, emekçi için, çalışmayan işsizler için, gençler, kadınlar için bütçe “Acaba yarınım ne olacak?” diye beklediği metinlerdir ve o bekleyen halkın yaşıyor olduğu sorunlara bütçelerin çare olabilmesi için önce o bütçeyi yapanların, halkın yaşadığı gerçekleri anlıyor olması gerekir.

Şimdi, bu bütçede halkın yaşadığı sorunlara çare yok. Niye? Çünkü saraydan halkın yaşadığı gerçekler gözüküyor. (CHP sıralarından alkışlar) Sarayın söyledikleri başka, halkın yaşadığı gerçekler bambaşka. Mesela, saraya göre uçuyoruz, oysa 2014’ten beri, fiilen bu başkanlık rejimine Türkiye’yi hapsettiğinizden beri fakirleştik. 2014’te kişi başına millî gelir 12.158 dolardı, bugün 8.455 dolar ve düşüyor; uçmuyoruz, yuvarlanıyoruz, hep birlikte fakirleşiyoruz. Yaşanan gerçek bu.

Mesela, saraya göre ülkede işsizlik yok, size göre 4 milyon yurttaş işsiz ama zaten o da önemli değil. Oysaki gerçek veriye baktığımızda, 10 milyonu aşkın işsiz var Türkiye’de, görmediğiniz; iş aramadığı için, iş aramaya umudu kalmadığı için işsiz saymadığımız, yaşanan gerçeği görmezden geldiğiniz. Mucizevi çözüm, yurttaş iş aramazsa o zaman zaten işsizlik sorunu da olmaz. Bu çözüm, yurttaşı kuru ekmeğe mahkûm eder. Hatta saraya göre işsizlik yok, iş beğenmeyen gençler var. Her 3 gençten biri işsiz Türkiye’de ve o gençlerin yüzde 64’ü -bakın altını çiziyorum, yüzde 64’ü- sadece yol masrafını karşılayabileceği, sadece ona yemek verecek bir işe razı; yüzde 64’ü. Öyle burun falan kırıyıyor değil, iş yok ortalıkta.

Mesela, saraya göre şahlanıyoruz, oysa bırakın şahlanmayı var olan işler kayboluyor ülkede. Son bir yılda 733 bin istihdam yok olmuş, uçmuş var olan işler. Nereye şahlanıyoruz? Saraya göre ülkede yoksulluk yok, açlık yok, dert edecek bir şey de yok. Oysa TÜİK verilerine göre bile 22 milyon yurttaşımız ciddi maddi yoksunluk yaşıyor, bir sıkıntı var; 22 milyon yurttaşımız. Açlık sınırı 2.516 lira, asgari ücret 2.324 lira. Çalışanlarda yoksulluk var, çalışmayan zaten yaşayamıyor. Saraya göre hayat pahalılığı da yok zaten. TÜİK’in enflasyonuna inanırsak yüzde 14 enflasyon varmış, oysa mercimek yüzde 59 artmış, ayçiçeği yağı yüzde 34 artmış, yumurta yüzde 76 zamlanmış, elektrik faturaları yüzde 30 artmış ama bizim, enflasyon olmadığına inanmamız bekleniyor.

Saraya göre pandemi de kontrol altında, orada da bir sıkıntı yok; kapanmaya da gerek yok, destek vermeye zaten hiç gerek yok. Zaten saraya kalsa, veri açıklamaya da gerek yok; kimse bir şey bilmeseydi hayat çok daha iyi olacak. Hâlbuki, Covid rakamlarında, bu gizlenen verilerle bile dünyada en kötü durumdaki 4’üncü ülkeyiz. Bir şey yaşıyor; sevdiğimiz ölüyor, tanıdıklarımız hasta, herkes kaygı duyuyor. Saklayınca ne olacak?

Saraya göre, zaten Türkiye’de, ne esnafın ne emekçinin ne öğrencinin ne sağlıkçının herhangi bir desteğe ihtiyacı da yok. Her şey, herkes için çok rahat; saraydan öyle gözüküyor. Saraya göre, günlük 39 lira sefalet ücreti ile esnafa günlük 33 lira destek yeter, oysa herkes borçlu. KOBİ’lerin bankalara borcu 865 milyar lira, tüketicilerin bankalara borcu 830 milyar lira. Var ya o borçlar, “destek” diye diye verdiğiniz borçlar yüzde 40 arttı bu sene. Nasıl ödenecek onlar? O kaygı, o yük nasıl taşınacak çalışmayan bunca insan tarafından? Günde 39 liraya mahkûm ettiğiniz, günde 33 liraya mahkûm ettiğiniz insanlar nasıl ödeyecekler bunları?

Sarayın söyledikleri ile halkın yaşadıkları arasındaki uçurum sadece ekonomide yaşanmıyor, hayatın her yeri aynı. Saraya göre hapiste gazeteci yok ama gerçeğe bakarsanız 387 gazeteci hapiste. Saraya göre demokrasi var, ilerisi var hatta. Oysa halk iradesiyle seçilmiş onlarca belediyeye kayyum atandı. Milyonlarca seçmenin oyunu alan bir partiye “İtlaf edilecek haşere.” denildi. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Milyonlarca seçmenin oyunu almış bir partiye, o partinin Genel Başkanına, Sayın Genel Başkanımıza tehditler savruldu. Çetelere hukuk sessiz kaldı, o tehditler görmezden gelindi, hatta kimi zaman da desteklendi. Saraya göre hukuk var, var ama ileri reformunda ısrarla devam ediliyor. Ama yerel mahkemeler Anayasa Mahkemesini dinlemiyorlar. Enis Berberoğlu’na oy veren milyonların seçme hakkı gasbedilmiş vaziyette. (CHP sıralarından alkışlar) Sarayın danışmanlarından talimat alan hakimler, hizmetleri karşılığında Yargıtaya atanıyorlar ama KHK’li akademisyenler, bu ülkenin emek emek yetiştirdiği bilim insanları, suçsuzlukları tescillenmiş ama işlerine geri dönemiyorlar. Niye? Çünkü intikam peşindediniz. Niye? Saraydan gözüküyor tabii. Tutuklu siyasetçiler, Osman Kavala, gündelerdir değil, aylardır değil, yıllardır tutsaklar tutsak, adalet bekliyorlar. Saraydan gözüküyor tabii.

Sarayın gerçekleri ile halkın gerçekleri uyuşmayınca e, tabii bütçe de halkın bütçesi olmuyor, sarayın bütçesi oluyor. Bu bütçe bir saray bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe bir talan bütçesidir, bu bütçe torpilin bütçesidir, bu bütçe kayırmanın bütçesidir, bu bütçe toplumu bölüp parçalamanın bütçesidir ama hiç kimsenin endişesi olmasın, biz buradayız ve halkla birlikte halkın bütçesini ilk seçimden sonra biz yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Ve o bütçe, bu yaşıyor olduğumuz ağır yıkımı yaratan bu düzeni değiştirecek.

Bu düzen niye değişmeli biliyor musunuz? Çünkü bu düzen yüzünden fakirleşiyoruz, bu düzen yüzünden milyonlar işsiz. Fiilen bu başkanlık rejimine geçtiğimiz günden bugüne kadar her birimiz ortalama kişi başına 3.723 dolar daha fakiriz. Bugünün kuruyla 30 bin lira demek o, 30 bin lira daha fakiriz, niye? Kurduğunuz düzen yüzünden. O zaman, tarihi ve uluslararası deneyimi dinleyeceğiz. 1990’lardan bugüne kadar baktığımızda, demokrasiler, otokratik rejimlere kıyasla 7 kat daha çok zenginlik yaratmışlar, 7 kat. Biz o demokrasiyi getireceğiz, o demokrasi geldiğinde bu ülke zenginleşecek. (CHP sıralarından alkışlar) Ve biliyoruz ki o refah hakça paylaşılacak, halkın düzeni kurulmuş olacak. Biliyoruz ki güçlendirilmiş bir parlamenter demokrasiyle, “şahsım” devletinin yerine kurulacak hukuk devletiyle, bizim kuracağımız hukuk devletiyle hakça zenginleşmenin önü açılacak, öngörülebilirlik olacak, öngörü olan yerde de yatırım ve istihdam olacak.

Bu düzen değişmeli, niye biliyor musunuz? Çünkü bugünün düzeni yüzünden hepimiz daha pahalı bir hayat yaşıyoruz. Üretici için üretmek hep çok zor, hep çok maliyetli. Ne zaman ekonomi büyürse bu maliyetler artıyor. Niye? Çünkü düzen bozuk, kurduğunuz düzen bozuk. Bugünün düzeni sadece büyümeye odaklı, yanında ne olduğuna kimsenin baktığı yok, sık bir ekonomik anlayış, yanlış bir makroekonomik çerçeve, sadece talep temelli politikaları bilen bir çerçeve. Ekonomide hangi sorun olsa iktidarın aklına bir tane politika geliyor: “Borç verelim.” Adına da “borç” denmiyor, “kredi” deniyor çünkü kredi verince o borcu yüklenenin kim olduğu ortaya çıkmıyor. Borç veriliyor, borç. Hangi sorun olursa olsun, vatandaşa yeni borç vaadi var; bas borcu, bas krediyi; harçla borçla talep artsın, artan talep sonucunda enflasyon artsın, halk hayat pahalılığının altında ezilsin. Ama ne olsun? İktidarın gözü zaten bunu sarayda görmüyor. Üreticiye borç bas; dönsün, ithal ara malı alsın çünkü Türkiye’de ara malı yerli üretim yok; ithal ara malı alınca cari açık patlasın, cari açık olunca o açığı kapatmak için orada burada döviz arasin ülke; orada burada döviz ararken bunca hukuksuzlukla Türk lirası değer kaybedsin, Türk lirası değer kaybedince halkın elektrik faturası şişsin. Kime ne? Sarayın umuru mu? Değil. İşte, bu yüzden biz bu düzeni değiştireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Hayat pahalılığına son vermek için, elektrik faturalarımızı düşürmek için, mercimeğin fiyatını yenebilir kılmak için, her yurttaş et koyabilsin diye biz bu düzeni değiştireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu düzen neden mi değişmeli? Çünkü bu düzen yüzünden halk borçlu, her 4 kişiden 3'ü borçlu; AKP seçmeni de borçlu, CHP'nin, MHP'nin, İYİ PARTİ'nin, HDP'nin, bütün partilerin seçmeni borçlu ve 2002'de 6 milyar lirayken hane halklarının borcu bugün 140 kat artmış, 140. Daha borçluyuz hem de sarayın siyasi talimatıyla kamu bankalarının verdiği borçlar bunlar. Vatandaş borcu almış, bir de dönüyor, kamu bankalarının görev zararlarını ödüyor. Niye? Siyasi talimatla iş yaptığımız için. İşte, bu yüzden bu düzeni değiştireceğiz. Borçluluğa son vermek için, batık kredilere son vermek için, acı reçete gerektiren işler yapılmasın diye bu düzeni değiştireceğiz.

Bu düzen niye mi değişmeli? Çünkü bugünün düzeni yüzünden Türkiye'de faizler yüksek; düzen yüzünden yüksek, lobiler yüzünden değil, sizin kurduğunuz düzen yüzünden. Denetimsiz paralel bir hazine kurdunuz, Varlık Fonu; dış borca bağımlı düzen kurdunuz ve işte, o paralel hazine aynı zamanda Hazineyle borçlanmaya çalıştıkça faizler artıyor. Biz bu düzeni değiştireceğiz, hiçbir şeyin paraleline bu ülkede izin vermeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu düzeni değiştirecek bütçeyi bugünden yapmak mümkün, yeter ki o siyasi irade olsun. O siyasi irade, bu sıralarda olmaz ama bizde var. Cumhuriyet Halk Partisinde, bu düzeni değiştirecek halkçı bütçeyi yapmanın siyasi iradesi var. Türkiye'nin de bu değişimi yapacak kaynağı var. "Kaynak nerede?" dersiniz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bitti bitti, rahat olun siz.

Şimdi, Ulaştırma Bakanının Komisyonunda, 19 Kasım tarihli toplantıdaki kendi ifadelerine bakalım, Bakan Bey söylüyor: "Güncellenmiş ve kur farkından artan tutar nedeniyle 2020'de kamu-özel iş birliği projelerine 83 milyar 700 milyon lira ödedik." diyor. 83 milyar 700 milyon lira. Pandemi almış başını gidiyor, insanlar aç, işsiz, ölümler burun buruna; 83 milyar 700 milyon lira güncellenivermiş, kur farkından ayarlanıvermiş, hop, rantçı 5'li çetenin cebine gidivermiş insanlar o sırada canlarıyla uğraşırken. (CHP sıralarından alkışlar) 2021'de kim bilir hangi güncellemeler olacak? Bunun altına düşmeyeceğini gün gibi biliyoruz.

Şimdi, var ya, o güncellenip 5'li çetenin -Bakanın kendi dediği gibi- cebine atılmış olan bu 83 milyar 700 milyon lira, o para halkın parası; AKP'li seçmenin ödediği vergiden geldi o para, CHP'li seçmenin ödediği vergiden geldi o para, buradaki bütün siyasi partilerin seçmenleri alın teriyle ödedi o vergiyi, 5 kişi zenginleşsin diye değil. (CHP sıralarından alkışlar) Biz o parayı, halkın olan o parayı halkın yapacağız. Mesela bu paranın sadece bir kısmıyla -hepsiyle değil sadece bir kısmıyla- bugün ne yapabiliydik biliyor musunuz? 1 milyon 900 bin esnafa dört ay boyunca her ay 3.500 lira karşılıksız destek verebilirdik, toplam 26 milyar lira tutardı. (CHP sıralarından alkışlar) Para var, verilebilirdi, vermenin siyasi tercihi yok ama bizde var. Yetmez, mesela bu paranın bir kısmıyla ücretsiz izne mahkûm ettiğiniz 2 milyon emekçiye dört ay boyunca "Sen rahat ol, 3.500 lira gelir desteğini ben veriyorum." diyebilirdik, demediniz, dememeyi seçtiniz, 28 milyar lira tutardı. Kime verdiniz parayı? 5 tane şirkete verdiniz. Bu, açık bir siyasi tercihtir. Bizim de tercihimiz net, sadece bu iki kalemde 4 milyon aileye, dört ay boyunca 3.500 lira destek verilebilirdi, 4 milyon aile. 5 şirket nerede, 4 milyon aile nerede? Ama durun daha bitmedi, paranın sadece yüzde 64'ü bu söylediğim. Devam edelim, ödemesi yapılmadığı için elektriği kesilen hanelere 2,5 milyar lira -onun için kesilmiş- verirdik, o zaman elektriği kesilmezdi. Temel ihtiyaç ya, temel ihtiyaç; hayır, 5'li çeteye verdiniz. Biz, elektriği kesilenlerin elektriğinin kesilmemesi için o faturayı sosyal devletten üstlenirdik. (CHP sıralarından alkışlar)

Yetmez, daha kaynak var, bitmedi, orada duruyor. Bu sene mezun olmuş, yeni iş aramaya koyulmuş gençlerin her birine hayata atılma desteği verirdik, 5 milyar lira. "Sen rahat ol, istiyorsan iş ara, istersen girişimcilik yap, ben buradayım." derdik; 5 milyar lira, niye yapmıyorsunuz? Siyasi tercih, 5 kişiye vermeyi tercih ediyorsunuz. 5'li çeteye aktarmak yerine sadece bu tarif ettiklerimle 5 milyon aileye, 5 kişi değil, 5 milyon aileye bu devlet destek verebilirdi. Vermemeyi siz seçiyorsunuz, biz de vermeyi seçeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Üstelik daha o kaynak bitmedi, 83 milyar orada duruyor. Devam edelim, kalan parayla sağlık emekçileri için Covid'i meslek hastalığı sayardık. Atanamayan sağlık emekçilerini atardık, Türkiye kan ağlıyor şu anda. Yetmez, aşı, aşı; alırdık, kendimiz üretmek için AR-GE'ye para yatırırdık. Aldığımızın yetmeyeceğini biliyoruz. Yeterli sayıda aşı alınırdı ve kamu hizmeti olarak verilirdi. Kaynak var, mesele kaynağı nerede kullanacağımız meselesi. Biz, 1 kişinin 5 yerden maaş aldığı; 5 şirketin de Türkiye'deki bütün ihaleleri alarak sömürdüğü bu düzeni değiştireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Kimse unutmasın, Türkiye ekonomisi 5'ten büyüktür, Türkiye de 1'den büyüktür. Biz, mutlaka bu düzeni değiştireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bütçeye halkın kendisini koymamız gerekiyor. "Kaynak nerede?" dersiniz işte saydık, rantçı yandaşın cebinde duruyor, 5 tane şirketin, orada duruyor. Biz halk için kullanacağız. "Nasıl?" dersiniz, kamu zararı yaratan, haksız kazanç ortaya çıkartan, hukuksuzca yapılan projeleri kamulaştıracacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Şirket demiyorum, o projeleri diyorum, projeler. Üstelik de bu projeler bütün seçmenlerin verdiği vergiyle kamu zararı yaratıyor, bütün seçmeni geleceğini yok edecek kadar sömürüyor. İşte bunu yaptığımızda milyarlarca, on milyarlarca, yüz milyarlarca dolar yeniden halkın olacak. İşte kaynak, her şeyi yapabiliriz. Bu projeler kamunun olsaydı o kadar çok paramız olurdu ki ama kaynak bununla sınırlı değil. Adına "Varlık Fonu" denilen, kimsenin içinde ne olup bittiğini göremediği, denetlenemeyen bir aile şirketi kurdunuz. Sayıştay denetleyemiyor, Kamu İhale Kanunu'na tabi değil, ne oluyor belli değil. İçine kâr yaparak giren şirket zarar yaparak satılıyor. Harika bir yöntem ve üstelik de cumhuriyetin mirasları, halkın olan mirasları satıyorsunuz. Hepsini, o Varlık Fonunu kapatıp hepsini hazineye devredeceğiz. Halkın olan yine halkın olacak. (CHP sıralarından alkışlar) Üstelik bu Varlık Fonu, bugün devletin hazinesiyle rekabet ediyor. Rekabet ettiği için, aynı borcu almak için iki kurum birbiriyle rekabet ediyor, aynı yerden. Faizler artıyor, o faiz artınca ne oluyor biliyor musunuz? Borçlu olan her 4 kişiden 3'ü için, asgari ücrete mahkûm ettiğiniz, açlığa mahkûm ettiğiniz insanlar için ödenemeyecek faiz yükü artıyor. Niye? Siz Varlık Fonu kurdunuz diye. Niye? Siz orada denetimsiz iş yapabildiniz diye. Ama Varlık Fonunu kapattığımızda faizler düşecek, halk ve üreticiler rahatlayacaklar.

Bir diğer kaynak: Tabii işte, o faiz düşünce, bu sene 180 milyar lira faiz ödemesi için ayırdınız bütçede, faizler düşünce, o ödemeleri yapmak gerekmeyecek zaten, o kaynak da halk için kullanılacak.

Bir diğer kaynak: Sarayın bütçesinde vergilerin yüzde 67,5'u dolaylı vergi, ne kazandığınızdan bağımsız herkes aynı vergiyi ödüyor. Adaletli mi? Değil, elbette değil. Biz, vergide adaleti sağlayacağız. Ranttan mı kazandınız? Verginizi ödeyeceksiniz. Asgari ücretli misiniz? Vergi ödemeyeceksiniz. Vergi cennetlerine, burada emek emek birikmiş parayı kaçırдыңız mı? Vergi cennetleri listesini yayınlayacağız. Kanun bize "yayınla" diyor zaten. Biz yayınlayacağız iktidar olduğumuzda çünkü biz, hukuka uyacağız. O zaman, işte o vergiler burada ödenecekler. İşte kaynak. O vergiler ödendiğinde, kıt kanaat gelirden yüzde 15 vergi ödeyen ücretlinin vergisini düşürmek için kaynak ortaya çıkmış olacak. Hepsi siyasi bir tercihtir.

Başka bir kaynak daha var: Hukuk olacak, şeffaflık olacak, denetleme olacak, hesap verilebilirlik olacak, keyfi kararnamelemlerle her an özel mülkün gasbedilmesi riski ortadan kalkacak. Siz çıkardınız o kararnameyi, siz çıkardınız; istediğiniz mala konabiliyorsunuz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Örneği var mı?

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Biz, biz... İşte, bu mülkiyet haklarını savunacak hukuk düzenini biz kuracağız burada, üretimin ve istihdamın önünü açacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Otel ve turizm tesisi sahipleri Turizm Bakanı olmayacak, özel okul sahipleri Millî Eğitim Bakanı olmayacak, özel hastane sahipleri Sağlık Bakanı olmayacak. Kamu yararı gözetilecek, kâr değil, kamu yararı. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 83 milyonun gözü kulağı burada. Pandemide, halkın sağlığını canla başla korumak için çalışan Hemşire Esmâ'nın, Doktor Özlem'in, Kat Görevlisi Mahmut'un gözü kulağı burada; bakıyor, acaba salgına dair bir şey çıkacak mı diye. Sevgili Esmâ, Özlem ve Mahmut kardeşim, sağlığından endişe duyan değerli 83 milyon yurttaşımız; biz bu bütçeyi değiştireceğiz. Sarayın 2021 bütçesinde sağlık harcamalarında dolar bazında azalma var ama şirket hastanelerinin dolar bazında ödemeleri şiştikçe şişiyor; biz değiştireceğiz. Sağlık bütçesini mutlaka artıracacağız, içeriğini de değiştireceğiz. Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünü kuracağız. Koruyucu hekimliği merkezine alacağız. Kendimize yetecek aşığı da işte bu parayla biz üreteceğiz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Aşı üretiliyor ya, kısa zamanda aşı yapılacak.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Şirket hastaneleri değil, hepimizin mahallesinde erişebileceği kamu hastaneleri açacağız ve canları pahasına çalışan tüm sağlık emekçileri için Covid-19'u meslek hastalığı sayacağız. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Meslek hastalığı oldu, Hıfzıssıhha da kapatılmadı.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Yapamayacağınız için rahatsız oluyorsunuz ama biz yapacağız.

Kahveci Hasan, Seyyar Satıcı Osman, Servisçi Süleyman ve rehberi Ayten Hanım'ın gözü kulağı da burada “Bizim kapanan kahvehaneler ne olacak? Sokaktan gelir elde eden 6 milyon seyyar satıcının hâli ne olacak?” diye bakıyorlar. Değerli esnaf kardeşim, yaklaşık on aydır açlığa terk edildiğinizi biliyoruz. Saraydan bir kaleme yandaşın 9 milyarlık vergisini affedenler size 33 lira verdiler; biz bunu değiştireceğiz. Kira desteği vereceğiz; yetmez, sigorta prim desteği vereceğiz; yetmez, kiradan stopajın kaldırılmasının bütçesini biz yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – On sekiz yıldır dinliyoruz aynı şeyleri.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Çiftçi Mehmet amcanın gözü kulağı burada “Acaba bu sene bizim hasat para edecek mi? Mazotun, gübrenin desteğini alabilecek miyim?” diye bakıyor. Sevgili Mehmet amca, biz hukuka uyacağız, kanuna uyacağız yani mevcut kanuna göre size veriliyor olması gereken 56 milyar lirayı vereceğiz. Bugünkü iktidar 22 milyar lirayı vermeyi uygun görmüş çünkü kanuna uymaya gerek görmüyor. Ve biz bunu yaptığımızda, tarım bittiği için kendine gelecek görmediğinden köyünü, mahallesini terk edip kente giden genç, senin yanına dönecek, isteyerek dönecek ve yine, mahallelere, köylere hayat ve can gelecek.

Selim Ustanın gözü burada, yıllardır emek emek biriktirdiği parayla küçük bir işletme kurmuş, yanında 5 kişiyle alın teri döküyorlar ve gözü burada “Acaba üretim maliyetleri düşer mi, yeniden yatırım yapılır mı?” diye. Selim Usta, biz yapacağız. Üretimi destekleyeceğiz. Bugün ithal girdi nedeniyle, Türk lirası değer kaybettiği için o maliyet yükü altında ezilmeni izlemeyeceğiz, bugünkü iktidar izledi ve ürününü limana götürmek için ihtiyaç duyduğu demir yolunu ve gerçekten kullanacağın köprüünün altyapı yatırımını da biz yapacağız, biz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Rantçı projelere bu parayı aktarmadığımızda 1 değil, 6 tane Osmangazi Köprüsü yapacağız, biz yapacağız ve herkes geçecek. (CHP sıralarından alkışlar) Fabrikada çalışan Ahmet, atölyede kayıt dışı çalışan Ayşe, Banka Memuru Sarp, plazada büro emekçisi Aslı, eve temizliğe giden Meryem, hepsi buraya bakıyorlar “Acaba bütçeden iş aş çıkar mı?” diye. Büşra ve Emre üniversiteyi yeni bitirmişler “Acaba bir özgürlük olur da fiber optik ağlarda yeni bilgilere erişebilir miyim?” diye bakıyorlar. Ağ varsa var da, içinde özgürlük yoksa bilgiye erişemeyecek. Anne babaları bakıyor “Acaba KYK borçları ne olacak?” diye.

Sevgili gençler, biliyoruz, mevcut ekonomik gidişattan dolayı iş bulamıyorsunuz ve bunca istihdam kaybolurken “Arasam da bulamam.” diye bir umutsuzluğa kapılıyorsunuz. Biliyoruz, her şey torpille ediyor “Ne yapsam beni almazlar.” diye düşünüp kederleniyorsunuz. Umutsuzluğa yer yok, el birliğiyle değiştireceğiz, biz gençlerin bütçesini yapacağız. Rantçı, yandaş bütçelere kaynak ayırmak yerine istihdam alanları yaratacağız, yirmi yıl önce açılmış fabrikayı yeniden açmayacağız, yeni fabrikalar kuracağız Türkiye'nin dört bir köşesine. (CHP sıralarından alkışlar)

Torpile, kayırmacılığa son vereceğiz. Bugün 1 kişi 5 maaş alıyor, 5 kişilik bir aile 1 asgari ücrete mahkûm; işte bunu değiştireceğiz. Kimi tanıdığımız değil, ne bildiğiniz ve siz önemli olacaksınız sevgili gençler ve Türkiye’de doğan tüm çocuklar, hangi siyasi partiye oy veriyor olursanız olun, hangi kimlikten gelerseniz gelin tüm gençler, bu ülkede, Türkiye’de, kendi ülkemizde aldığımız eğitimle Türkiye’nin üniversitelerinde yapacağımız bilimle, burada kuracağımız teknoloji şirketleriyle ülkemizde yaşayarak Nobel Ödülü alacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar) Dünyada yaşanan salgının aşısını siz burada bulacaksınız, hep beraber yapacağız ve yılın insanı olduğunuzda bu coşkuyu ve gururu kendi ülkemizde yaşayacaksınız.

Ve milyonlarca kadın, hayat sizin için çok daha zor; biliyoruz, biz de ortağız. Sizin için iş aramak maliyetli; hatta, evde bakmanız gereken aile büyüğünüz, çocuğunuz varken imkânsız. Arasak da biz kadınlar için iş bulmamız erkeklerden çok daha zor oluyor; bulunsa da daha düşük ücretler ve güvencesizlik oluyor. Acaba değişir mi diye milyonlarca kadın buraya bakıyor. Merak etmeyin, biz sosyal devleti kuracağız, her mahalleye geceli gündüzlü bakımevi yapacağız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Asgari ücretten vergi almadığımızda, asgari ücretten dahi düşük ücretlere mahkûm edilen kadınlar için işte o para kadınların özgürlüğü olacak ve kadın bütçesini biz yapacağız ve en önemlisi, aile destekleri sigorta programını başlatacağız. Belli bir gelir düzeyinin altındaki tüm evlere, hakları olduğu için, o evdeki kadınların banka hesabına bir düzeye kadar gerekli para yatırılacak. Devlet vatandaşın sigortası, güvencesi olacak ve bu aile desteği güvencesiyle tüm kadınlar, gençler ve engelliler eğitime ve istihdama erişecekler. Bütün bu saydıklarım yapacaklarımızın sadece çok azı, pek çoğunu daha yapacağız.

Pandemiye rağmen fabrikada tutsak tutulan Gülay ve Hatice’ye de seslenmek istiyorum, sigortasız çalışan 1 milyon ev işçisine de. “Acaba haklarımız olacak mı?” diyorlar. Biz bütçe yaptığımızda olacak. Tüm çalışanlar sendikalı olacak, düzen hak temelli olacak. Sağlık, eğitim, barınma, güvenceli ücret, seçme ve seçilme hakkı; hepsi hukuk ve sosyal devlet tarafından korunacak. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sayek Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bu saydıklarım yapacaklarımızın azı. Her şey siyasi bir tercihe bakar. Halktan yana mıyız, yoksa bir grup yandaş zenginden yana mı? Vatandaşını mı koruyacağız, kendi koltuğumuzu mu? Kendi bekamızın peşinde mi koşacağız, kamu yararı mı güdeceğiz? Her şey siyasi tercihimize bağlı. Bizim tercihimiz belli: Biz, ülkemize sarayların değil, halkın düzenini getireceğiz; ülkemize baskının, korkunun değil, özgür sokakların ve hukukun düzenini getireceğiz. Biz, ülkemize yoksulluğun, açlığın, sefaletin ve sefalette buluşmanın değil; üreterek hep birlikte zenginleşmenin, zenginliği hakça paylaşmanın düzenini getireceğiz. Bugünün buhranında hiç karamsarlığa kapılmayacağız çünkü artık rantın, yolsuzluğun dönemi bitiyor, artık halkın dönemi başlıyor ve hepimize içinde yer olan ve bir ortak gelecekte buluşabileceğimiz yarınlara kapısı aralanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) - Bitmek bilmeyen bir intikam ve kinle değil, bu topraklarda binlerce yıllık bir geçmişe sahip o birlikte yaşama kültürüyle sarılacağız yarınlara, bu intikam ve kinle değil. Ve biz Türkiye’yi, cumhuriyetin 2’nci yüzyılına hep birlikte taşıyacağız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.00****BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sibel ÖZDEMİR (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk söz Bursa Milletvekili Sayın Efkân Ala’ya aittir.

Buyurun Sayın Ala. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA EFKAN ALA (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen çok saygıdeğer aziz milletim; sizleri saygı, hürmet ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Görüşmelerini yaptığımız 2021 yılı bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Öyle inanıyorum ki mali disiplini esas alan 2021 yılı bütçesi, ekonomide dönüşüm ve değişim sürecinin en temel destekleyicisi olacaktır.

Bütçemiz performans esaslı program bütçe sistemine göre hazırlanmıştır ve 68 programdan oluşmaktadır, mali disiplinden taviz vermeden orta vadede sürdürülebilir bir büyümeyi hedeflemektedir. 2021 yılı bütçesi, eğitim ve sağlık başta olmak üzere, adalet, güvenlik, enerji, tarım, ulaştırma ve sanayi gibi tüm sektörlerde ürettiğimiz katma değer için önemli bir vazife görecektir.

Değerli milletvekilleri, 2021 yılı bütçe giderlerinin bir önceki yıl bütçe kanununa göre yüzde 23 artışla 1 trilyon 95,5 milyar TL’den 1 trilyon 346 milyar TL’ye çıkması tahmin edilmektedir. Küresel düzeyde tüm ekonomilerin üzerinde ağır sonuçları olan Covid-19 salgını, geleceğe yönelik öngörülebilirliği elbette azaltmaktadır. Bu durum, küresel ekonomilerin yılın dördüncü çeyreğinde ve gelecek yılın ilk çeyreğinde zorlu virajları dönme riskleriyle karşı karşıya kalabileceklerini göstermektedir. Ama merak etmeyin, Türkiye, yine bu dönemde de pozitif ayrılarak üçüncü çeyrekte yüzde 6,7 oranında büyümeyi başarmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelişmiş ülkeler bile salgın karşısında ilk aşamada ne yapacaklarını bilemez hâlde bocalarken biz süreci en makul şekilde yönetmeyi başardık ve bu başarıyı sürdürüyoruz. Bu vesileyle, takdire şayan performansları dolayısıyla bütün sağlık çalışanlarımıza şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık alanında yaptığımız yatırımların ve gerçekleştirdiğimiz reformların ne kadar hayati olduğu dünyayı kasıp kavuran bu salgın döneminde daha iyi anlaşıldı. Şehir hastaneleri Türkiye’nin yüz akı oldu. 13 şehir hastanesi yaptık, 11 şehir hastanesinin de yapımı devam etmektedir. Gerçi bunu da eleştirenler oldu. Daha önce insanlar hastanelerden içeri giremezken, hastane kuyruklarında can verirken, bugün şehir hastanelerinde vatandaşlarımız 5 yıldızlı hizmet alıyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Genel Başkanımızın görev yaptığı zamanda ortaya çıkan ve milletin ızdırıp çektiği hizmet açığını da kapattık. Alkışlayın, tebrik edin, teşekkür edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, hizmetlerimiz saymakla bitmez. Hastaneleri birleştirdik, ilacı herkes için erişilebilir hâle getirdik, 18 yaşına kadar herkesi sigortalı yaptık, 17 helikopter ambulansıyla, 3 uçak ambulansıyla, 6 deniz botu ambulansıyla, yurt içinde hangi köşede olursa olsun, yurt dışında hangi ülkede olursa olsun ihtiyaç duyan her vatandaşımızın hizmetine koşuyoruz. Bugüne kadar 61 bin vakaya müdahale ettik ve naklini gerçekleştirdik. Eskiden bazı gelişmiş ülkelerin verdiği bu tür ambulans hizmetleri vatandaşlarımız tarafından televizyonlarda gıptaıyla izlenirdi. Şimdi, bu hizmetleri vatandaşlarımızın emrine biz getirdik. Bunu biz yaptık, işte hizmet budur, işte AK PARTİ budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çalışanlarımızın, işverenlerimizin, esnafımızın ve salgından etkilenen bütün kesimlerin ihtiyaç duyduğu ekonomik tedbirleri zamanında alıp hayata geçiriyoruz. Bu süreci de itinalı bir biçimde ve en iyi şekilde yöneterek yolumuza devam edeceğiz. Biz, 2002'den beri karşılaştığımız birçok iç ve dış kaynaklı krizi fırsata dönüştürerek çözen bir partiyiz. Biz, arkadaşlar, büyük düşünebilenlerin partisiyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu nedenledir ki, iktidara geldiğimizden beri çözdüğümüz krizler, başardığımız işler, yaptığımız hizmetler milletimizin gönlünde yerini almıştır ve Türkiye'nin siyasi tarihine bir daha silinmemek üzere kazanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, AK PARTİ hükümetleri döneminde elde ettiğimiz başarıyı hakıyla anlayabilmek için Türkiye'ye dünyadan bakmak ve bölgesinde neler olup bittiğini şöyle bir anlamak gerekir. Soğuk savaşın sona ermesinden sonra dünya bir belirsizlikler çağına girdi, bölgesel çatışmalar ortaya çıktı. Bu dönemde, dünya, 2008 ekonomik krizi gibi büyük bir global kriz yaşadı. Yani başımızda, Avrupa Birliği üyesi Yunanistan iflas etti, Suriye yangın yerine döndü, Orta Doğu tarumar oldu, milyonlarca insan yerinden yurdundan edildi ve dünya seyretti.

Diğer taraftan, bu belirsizlik, kaos ve çatışmanın yanında adaletsizlik de had safhadadır. 2019 verilerine göre, dünyada 87,8 trilyon dolar olan dünya ekonomisinin yüzde 45'i yani yarıya yakını G7 ülkelerine aittir. Dünyanın en değerli 10 şirketinin ederi, değeri, az gelişmiş 58 ülkenin milli gelirinin 46 katıdır. Böyle bir siyasi ve ekonomik düzenin sürdürülebilmesi mümkün değildir, adil de değildir; Türkiye'nin itirazı bunadır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra oluşturulmuş ve zaten adaletsizlik üzerine kurulmuş olan, başta Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası kuruluşlar da iyice etkisizleşmiştir. Cumhurbaşkanımızın Birleşmiş Milletlerde ve diğer uluslararası platformlarda dile getirdiği "Dünya 5'ten büyüktür." sözü bu adaletsizliğe, çarpıklığa itirazdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu söz, haksızlıklara maruz kalan mazlum milletlerde de geniş yankı bulmuştur.

İnsanı ihmal ederek elde edilen ekonomik gelişmenin nasıl bir sonuç doğurduğunu ise şu Covid-19 salgını bütün dünyaya açık bir şekilde göstermiştir. Birçok ülke bu salgınla karşılaştığında panikledi. Oysa "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." sözünü şiar edinen bu millet, bizler, imkânlarının kat kat üstünde bir performansla bu süreci en iyi şekilde yönetti ve yönetmeye devam ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, bölgesinde büyük fay hattının ortasında gelişmesini, kalkınmasını sürdürerek yoluna devam eden bir ülkedir. Küresel ölçekte bu gelişmeler yaşanırken Türkiye'nin dört bir yanında yüz yılda bir olabilecek hadiseler meydana gelmiştir, istikrarsızlık katbekat artmıştır. Bu olumsuz gelişmelerin çoğu da bizim yanı başımızda yaşanmaktadır. Ülkemiz, siyasi fay hattının ortasında birliğini, dirliğini, düzenini koruyarak ve reformlarını yaparak birçok unutulmaz hizmete imza atmaktadır. Bugün Türkiye, bölgesel bir güç, küresel bir aktördür. Türkiye, kendisine sorulmadan bölgesinde denklem kurulamayan, inisiyatif alınamayan bir ülke hâline gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Günümüz dünyasında liderler diplomasisi de çok önem kazanmıştır. Dünyanın gidişatına yön veren en önemli liderlerden birisi de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bölgemizde herhangi bir sorun ele alınacak olsa Amerika, Rusya ve Türkiye'yle görüşülmeden bir karar alınması mümkün değildir. Türkiye Azerbaycan'da kardeşlerimizin yanında olmuş, Libya'da inisiyatif almıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri, bugün yurt dışında, üç kıtada 14 değişik yurt dışı görevde dost ve müttefik ülkelerle birlikte barış ve istikrar için görev yapmaktadır.

Savunma sanayisinde gurur kaynağımız olan ve zamanında parasını verdiğimiz hâlde bize satılmayan, şimdi kendi üretimimiz insansız hava araçları İHA ve SİHA'larla terörle mücadelede makas değiştirdik. Bunları bile eleştirdiler. Yurt içinde ve yurt dışında terör örgütleriyle mücadelede tarihe geçecek başarılarla imza attık. Azerbaycan'daki SİHA'ların başarısı savaşın gidişatını değiştiren bir müdahale olarak tarihe geçti, yabancı gazetelerde böyle manşetler atıldı. Bize zaman zaman "Suriye'de ne işiniz var? Irak'ta, Libya'da ne işiniz var?" diyorsunuz Sayın Genel Başkan ve değerli arkadaşlar. Çağlayangil'den mülhem şunu söylemek isterim: Orta Doğu'da bir masa kurulmuş da masada bir sandalyeniz yoksa, dikkat edin menüde olabilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz hem sahada hem masadayız, masada olmak için sahadayız, yanı başımızda terör devleti kurulmasın diye sahadayız, Azerbaycan'ın işgal altındaki toprakları azat olsun diye sahadayız. Türkiye bütün imkânlarıyla da Azerbaycanlı kardeşlerimizin yanında, her zaman yanındadır; dün yanındaydık, bugün yanındayız, yarın da yanında olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Libya'da büyük güçlerin oyununu bozmak için sahadayız, Mavi vatanı, Doğu Akdeniz'de haklarımızı sonuna kadar korumak için sahadayız. Karadeniz'de bulduğumuz 408 milyar metreküp doğal gaz rezerviyle de iftihar ediyoruz, gururlanıyoruz, emeği geçenlere teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Arkadaşlar, beni değil doğal gazı alkışlayın.

Bugün dünyadaki 142 ülkede 248 yurt dışı temsilciliklerimizle ve diplomamızla birlikte sahadayız. Değerli arkadaşlar, TİKA bugün 170 ülkede faaliyet gösteriyor. 130 ecdat yadigarı eseri ihya ettik, bunun için sahadayız.

Bugün Türkiye, Kosova'dan Filistin'e, Afrika'dan Kafkaslara bütün mazlum milletlerin uluslararası alanda hak ve hukukunu her platformda savunan, aktif dış politika izleyen bir ülkedir. Birçok ülkeye yardım yapmaktadır ve kişi başına gelire göre de dünyada 1 numaradır.

Dünya salgın dolayısıyla bocalarken, biz 156 ülkeye sağlık malzemesi yardımı gönderdik.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Keşke Ağrı'ya gönderseydiniz.

EFKAN ALA (Devamla) - Başka ülkeler maske için uçakları havadan indirirken bizim uçaklarımız apronlarda, değerli arkadaşlar, Dışişleri Bakanları tarafından karşılandı. Selamlıyoruz bu hizmetleri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye, bu kadar küresel ve bölgesel sıkıntının yaşandığı bir coğrafyada, değerli arkadaşlar, AK PARTİ on sekiz yıllık iktidarında ekonomiyi 3 kat büyüttü, biz bu ekonomiyi 3 kat büyüttük.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Nerede?

EFKAN ALA (Devamla) - Şimdi, biraz önceki CHP'den konuşmacı bir arkadaşımız "Nereden nereye?" diye bir laf etti, bir söz söyledi. Arkadaşlar, şu, Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Ters tutmuşsun ters.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Keşke 1900'lerden bahsetsen.

EFKAN ALA (Devamla) - Bakın, burası 1960, şurası 2002, şu "Kendisine göre ayarlanmış." dediği de şurası, 1998; şimdi, şuradan itibaren AK PARTİ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, ekonomi bu.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sanki ters tutmuşsunuz.

EFKAN ALA (Devamla) - Yani konjonktürel teferruatlara ne giriyorsunuz kardeşim? “Kişi başına gelir.” diyor; buyurun, kişi başına gelir. Bunlar Dünya Bankası sitesinde, sayın arkadaşlar, girdiğinizde görebileceğiniz grafikler, ben yapmadım, Dünya Bankasının grafikleri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şu da kişi başına gelir, arkadaşlar, kişi başına gelir. Bakın, arkadaşlar, 1960’tan 2003’e kadar. Sonra, siz bakın, 2003’ten sonra, şu gördüğünüz füze var ya füze, işte bu AK PARTİ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İniş var, iniş.

EFKAN ALA (Devamla) - İşte, bu füze AK PARTİ. Bu, milli gelirin tamamı, bu da kişi başına gelir. Dünya Bankasının sitesindeki grafikten söz ediyorum. Peki, yoksulluk... Vallaha yoksulluğu da söyleyelim, buyurun beyler yoksulluğu, yine Dünya Bankasının sitesinden. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şurası 2003, bakın yoksulluk nerede ama bu sefer de aydan dünyaya geliyor gibi, füze gibiymiş ve 2018’de şuradayız, şurada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İşte, değerli arkadaşlar, yani bir şey söylerken, gökteki yıldızları vadederken geçmişte yaptıklarınıza bir bakın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani böyle... Efendim, nereden nereye geldiğimizi gördünüz. Şimdi de “saray” diyorsunuz, yatıp “saray” diyorsunuz, kalkıp “saray” diyorsunuz. Beyler, bu “saray” dediğiniz yerde bizim bütün muhtarlarımız toplantı yapıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin döneminizde vatandaş Kızılay’a giremiyordu, Kızılay’a. Şapkaıyla Kızılay’a giremiyordu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben size söyleyeyim: İktidara geldiğinizde bunları yapacaktıydınız. Vallaha, siz bu sabıkayla milletten temiz kağıdı alamazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ona Anadolu’da “temiz kağıdı” deniliyor.

Değerli arkadaşlar, salgın dolayısıyla bu yıl 156 ülkeye biz sağlık malzemesi gönderdik, bunları bahsettim. Şimdi, on sekiz yıllık iktidarda IMF’ye son taksiti kim ödedi? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 60’tan beri IMF kapılarında sürünen iktidarlara sesleniyorum, son taksiti biz ödedik, IMF’yle hesabı kapattık. Konjonktürel gidişata bakmayın, buradan ta füze gibi oralara çıkaran bir iktidar, o gününbirlik, senede, bazı içerideki, dışarıdaki gelişmelerden dolayı konjonktürel tedbirler nedeniyle ya da saldırılar nedeniyle düşen performansı, daha da hızlı gerektiği yere çıkarır arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, Türkiye’nin ihracatını 36 milyar dolardan 180 milyar dolara çıkardık. Bugün 193 ülke Birleşmiş Milletlere kayıtlı ama özerk bölgeler var değerli arkadaşlar, onlarla birlikte 200’den fazla ülke ve bölgeye ihracat yapabilen bir ülkeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün –vakit yok, yoksa- bir ilimizin ihracatı, dünyadaki 122 ülkeden daha fazla ediyor, sadece Bursa. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ iktidara geldiğinde yalnızca 66 savunma projesi yürütülmekte iken, bu, bugün, 2020 yılında, değerli arkadaşlar, sayısı 11 kat artarak 700’lü rakamlara ulaşmıştır, proje tutarları ise 5,5 milyar dolardan 75 milyar dolara yükselmiştir. Bugün itibarıyla, savunma sanayisinde dünyada ilk 100 şirket arasında 7 şirketimiz bulunmaktadır, savunma ihracatımız 248 milyon dolardan 3 milyar dolara çıkmıştır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Kendi üretimimiz olan ve dünyanın gıptayla izlediği İHA ve SİHA’lar ise dünya projesidir. İşte başarı budur, işte gurur budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin her şehrine üniversite açtık, 76 üniversiteden 234 üniversiteye ulaştık.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Üniversite var, hoca yok. Hoca yok, hoca!

EFKAN ALA (Devamla) - Bugün 8 milyon öğrencimiz üniversitelerde eğitim görmektedir. Üniversite öğrencilerine yılda 45 lira burs verilirken şimdi 550 TL burs veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrım yapmadan, inancına, kimliğine bakmadan bütün gençlerimize üniversite kapılarını açtık, gençler için üniversite harçlarını biz kaldırdık, başörtüsü yasağını biz çöpe attık, siz ise... (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Gençlere işsizlik diploması veriyorsunuz.

EFKAN ALA (Devamla) - Arkadaşlar, siyaset, bütünüyle, iktidar, muhalefet, bir ülkenin siyaset ve siyaset kalitesi hepsinin dâhil olduğu bir bütündür. Onun için size söylüyorum değerli Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri: 28 Şubatı desteklediniz, başörtüsünü serbest bırakan Anayasa değişikliğini Anayasa Mahkemesine götürüp iptal ettirdiniz. Şimdi başörtülü kızlarımız hâkim de oluyor, polis de oluyor, öğretmen de oluyor. Ne oldu? Ne oldu? Türkiye kazandı. Türkiye kazandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün ayrım yapmadan, başörtülü, başörtüsüz bütün çocuklarımız üniversitede. Geçmişte Türkiye'nin gençlerine bu acıları yaşatanları desteklediğiniz için biraz olsun mahcubiyet hissediyor musunuz? Gerçekten soruyorum. Yazık bu memlekete, yazık! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bizim amacımız gençler için iyi bir gelecek kurmak, demokrasisi gelişmiş, ekonomisi gelişmiş, kalkınmış bir Türkiye armağan etmektir. AK PARTİ'nin politikaları sosyal devlet politikalarıdır. Bu ülkenin üçte 1'i 2000'lerin başında yoksulluk seviyesinin altında yaşarken -gösterdim biraz önce- bu ayıbı biz ortadan kaldırdık.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şimdi açlık seviyesinde.

EFKAN ALA (Devamla) – Sosyal yardım ve hizmetleri 32 kat artırarak 50,8 milyar TL'ye yükselttik. Sadece 4 türde sosyal yardım programı uygulanırken bugün, 43 farklı türde sosyal yardım programı uygulanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ'nin hizmetlerini saymakla bitiremeyiz, bazılarını da saymadan geçemeyiz. Bölünmüş yolları 6 bin kilometreden 27 bin kilometreye çıkardık. Hızlı trenin adı bile yoktu, şimdi 1.213 kilometre hızlı tren yolu var. Havaalanının sayısını 26'dan 56'ya çıkardık. Önceden lüks olan hava yolu artık milletin yolu oldu. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Marmaray'ı yaptık. Değerli arkadaşlar, Fatih gemileri karadan yürüttü, biz treni denizin altından yürütüyoruz, onun torunlarıyız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Üçüncü köprüyü, üçüncü havaalanını, Avrasya Tüneli'ni yaptık. Osmangazi Köprüsü -değerli kardeşlerim- İzmir Otoyolu dünya çapında projeler. Çoruh akıyor, biz bakıyorduk; Deriner Barajı'nı, Yusufeli Barajı'nı yaptık. KÖYDES ve BELDES'le kırsalın sorunlarını çözdük, köylerin sorunlarını çözdük. TOKİ'yle 975 bin konut yaparak, değerli arkadaşlar, milletin konut sorununu çözdük, ev sorununu çözdük.

Şimdi, değerli milletvekili arkadaşlarım, AK PARTİ reformlarının partisidir. CHP yazın, eşittir “statüko” deyin, bir şey eksilmez; AK PARTİ yazın, eşittir “reform” deyin, tam yerini bulur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İki, Türkiye'nin siyasi -asıl burası önemli arkadaşlar çünkü siyasete, bir memleketin siyasetine muhalefet de dâhildir- alanını vesayetten kurtaran parti AK PARTİ'dir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – CHP'yi bile kurtardık vesayetten.

EFKAN ALA (Devamla) – 28 Şubatı tarihin çöp kutusuna attık. Milletimizin bir asırlık hasretini giderdik, Ayasofya'yı açtık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Türkiye'de insanların konuşmaya bile cesaret edemediği devrim niteliğinde reformlar yaptık. AK PARTİ millî iradeyi vesayetten kurtarmıştır. AK PARTİ siyasette makas değişimi gerçekleştirmiştir. Bakın beyler,

eskiden herkes konuşurdu, eski Türkiye’de son sözü bir vesayet odağı söylerdi, bir vesayet odağının başındaki söylerdi. Bugün, şimdi, herkes konuşuyor, son sözü millet iradesi söylüyor, milletin seçtiği Cumhurbaşkanı söylüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yüzde 52 oy almış. Devlette, tabii, devlette. Biz bunları yaparken, siz Ce-Ha-Pe olarak arkadaşlar, ana muhalefet partisi olarak neredeydiniz? 28 Şubatta tankları yürütenlerin destekçisi oldunuz. Muhtıra verildiğinde AK PARTİ Hükümeti yüzlerine çarptı, siz onlardan yana durdunuz. Darbe planları yapıldı, demokrasiden yana tavır almadınız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sonra siz darbe yaptınız.

EFKAN ALA (Devamla) - Türkiye’nin hukuk tarihine kara, kapkara bir leke olarak geçen 367 kararı verildi, alkışladınız. Bu utanç vesikasının müsebbibi sizsiniz, yazık Türkiye hukuk tarihine. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Anayasa Mahkemesine siz götürdünüz, demokrasinin yanında değil, vesayetin arkasında durdunuz. Biz reformları yaparken siz statükonun yılmaz müttefiki olarak statükoyu savundunuz, vesayetten medet umdunuz, hatta işi o kadar ileri götürdünüz ki içerideki vesayet odaklarını biz tasfiye edince dışarıdan vesayet dilenmeye başladınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bundan vazgeçin arkadaşlar, bundan vazgeçin. İktidarı vesayet kurumlarının koridorlarında değil, yurt dışında değil, sandıkta arayın sandıkta, yüzünüzü millete dönün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gerçi sandıkta yüzünüz gülmedi, on sekiz yılda 15 defa sandıkta yenildiniz.

MAHİR POLAT (İzmir) – İstanbul’u hatırla.

EFKAN ALA (Devamla) - 12 seçim, 3 referandum kaybettiniz. Siyasette küme düşme olsaydı şu anda “Ce-Ha-Pe” yoktu arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fakat ikide bir “diktatör” “diktatör” deyip duruyorsunuz, şimdi ben size iki profil resmi çizeceğim. Kardeşim, şimdi, bakın, buraya her çıktığınızda bunu söylüyorsunuz, şimdi bakalım kim, diktatör. Cumhurbaşkanımız her siyasi krizi sandığa götürdü, öyle mi? (AK PARTİ sıralarından “Evet” sesleri) Peki, milletin hakemliğine başvurdu ve her defasında kazandı ama siz her siyasi problemi mahkemeye taşıdınız, vesayet kurumlarıyla ittifak yapıp onlardan medet umdunuz. Değerli kardeşlerim, her seçimi kaybettiniz. Siz diktatör değilsiniz de biz mi diktatörüz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Siz Özal’a da aynısını yaptınız, Menderes’e de aynısını yaptınız; sizin derdiniz milletle, milletin iradesiyle. Diktatörlük sizin ruhunuza yuva yapmış. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Şimdi, bakın, Sayın Genel Başkan burada.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Kimin diktatör olduğunu biliyoruz, biliyoruz!

EFKAN ALA (Devamla) – Sayın Kılıçdaroğlu, bakın, ne diyor? Diyor ki...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Kimin diktatör olduğunu biliyoruz biz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir kişiye söz verdim, lütfen.

EFKAN ALA (Devamla) – Arkadaşlar, 12 Ocak 2011 “Seçimde yüzde 40 hedefimiz var.” Sayın Genel Başkanın laflarını söylüyorum, ben bir şey katmıyorum. “Başarısız olursak tek başıma ben değil, tüm yönetim kadrosu olarak ‘Biz bu işi iyi götüremedik, hadi bize eyvallah.’ diyeceğiz.” 12 Ocak 2011. Televizyonu da söyleyeyim, zararı yok, Olay TV. CNN Türk’te 27 Mart 2015’te diyor ki: “Benim hedefim yüzde 35.” Eyvallah. “Yakalayamazsanız ne olacak?” “Yakalayamazsak bedel öderiz, niçin ödemeyelim?” Soru: “Bedel öder misiniz?” Yüzde 35’e indirdi yüzde 40’tan. 2015, 22 Mayıs -tekrar- soru bu: “Geçen seçimde yüzde 26 almıştınız. Bu rakam ve altında kalırsanız bırakacak mısınız?” “Elbette. İlla ben koltuğumda kalacağım diye bir anlayışım yok.” diyor Sayın Genel Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yahu, bunları milletin gözünün içine baka baka nerede söylüyor? Televizyonda söylüyor. Peki, Recep Tayyip Erdoğan’la bırakıyor mu? Bırakmıyor. Arkadaşlar,

millete doğru söylemeyip de iktidar olanı bu tarih görmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Şimdi, Recep Tayyip Erdoğan ne yapıyor? İkisini kıyaslıyorsunuz. Kardeşim, Recep Tayyip Erdoğan için “Muhtar bile olamaz Tayyip.” diye başladılar; yüzde 34,5’la seçildi, yüzde 52 alıyor; millet de Dombra’yla “Recep Tayyip Erdoğan” diye karşılıyor ya, o kadar seçim aldı da ondan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, sürem bitiyor. Onun için, bizim vizyonumuz gelişmiş, kalkınmış bir Türkiye’dir. Krizleri çözerken küresel gelişmeler, bölgesel problemler ve içerideki saldırılar –burayı da siz dinleyin- nedeniyle aldığımız konjonktürel geçici tedbirler bizim asıl vizyonumuzu gölgeleyemez, istikametimizi değiştiremez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizim bölgemizde asıl stratejimiz komşu ülkelerin toprak bütünlüklerine saygı göstererek etrafımızda barış ve huzur iklimi oluşturmaktır.

Değerli kardeşlerim, ülkemizin hak ve menfaatlerini -muhataplarımız kim olursa olsun, onlara bakmadan- diplomatik kanallarla da savunacağız; Avrupa Birliğine imzayı da biz attık, müzakereleri de biz başlattık, merak etmeyin, sürdürecektir olan da bizim biz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Ala.

Buyurun.

EFKAN ALA (Bursa) – Hedefimiz, 83 milyonun birinci sınıf vatandaş olarak görüldüğü, 83 milyon vatandaşımızı esas alan, her bireyin doğuştan gelen, yaradılışı icabı sahip olduğu -bizim medeniyet anlayışımız budur- dokunulamaz, devredilemez temel hak ve özgürlüklerini en iyi şekilde yaşadıkları gelişmiş bir demokrasi inşa etmektir; bunun için çok reform yaptık, çok reform yaptık; yapmaya da devam edeceğiz, yapmaya da devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye’yi dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına taşıyacağız. Bütün bunları gerçekleştirmek için hukuk, demokrasi, ekonomi gibi birçok alanda eş zamanlı, çok alanlı reform sürecini duraksamaksızın yürüteceğiz değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, son olarak sabrınız için teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, siz engellemeye çalışsanız da biz daha müreffeh, daha kalkınmış, daha gelişmiş bir Türkiye için bu yollarda beraber yürüyeceğiz

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EFKAN ALA (Devamla) – Hani diyoruz ya “Beraber yürüdük bu yollarda.” Yürüyeceğiz daha, yürüyeceğiz ve Türkiye’yi dünyanın en gelişmiş 10 ekonomisi ligine çıkaracağız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Çıkaracağız değerli kardeşlerim.

Sabrınızı daha fazla zorlamayayım. Bu düşüncelerle 2021 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyor, bir cümle arz etmek istiyorum vatandaşlarımıza: Buradaki konuşmalarımızın tamamı politikalara, parti politikalarına ilişkindir, parti yöneticilerine ilişkindir. Yoksa biz vatandaşlarımızın iradesine saygıya her şeyden çok önem veririz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her birini tercihleri ne olursa olsun saygıyla selamlarız ama bizi tercih etmelerini de bekleriz. Allah’a emanet olun.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özel, grup adına yapılan konuşmalar tamamlandıktan sonra söz vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, bu takip ettiğiniz usulü biliyorum ve buna saygılıyız ancak Sayın Ala sözlerini söyledi de cevap hakkı talep etmedik gibi bir mutluluğa kapılmasın diye tutanağa geçirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci söz Grup Başkan Vekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin'e aittir.

Buyurun Sayın Zengin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Başkanı ve çok değerli üyeleri, siyasi partilerin Sayın Genel Başkanları, Grup Başkanları, çok değerli milletvekili arkadaşlarım ve bizleri ekran başında izleyen değerli milletimiz; sizlerin her birini saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Affedersiniz, boğazıma bir şey takıldı, biraz da rahatsızım, çok özür diliyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Geçmiş olsun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Tabii, uzun bir maratondan geldik, kelimeler, koşturmalar, uykusuzluklar, arkadaşlarımızın rahatsızlıkları, bizlere defaatle testler yapılması... Velhasılıkelam bugüne geldik, bugün son günde sizlerle birlikteyiz. Ben Sayın Efkan Ala'ya çok teşekkür ediyorum, genel anlamda partimizin yaptığı icraatları fevkalade güzel anlattı. Ben bu konuşmaların bir bütünlük içerisinde, birbirini tamamlayan konuşmalar olduğunu ifade etmek isterim.

Tabii, avukatlık hayatı bana şunu öğretti: Bütün ayrışmalar, bütün fikrî ayrışmalar -mesela aile hukuku böyledir, şirket ayrışmaları böyledir- hep parasal ayrışmaya gelir takılır yani günün sonunda aslında bütçeye dair, paraya dair, mala dair ayrışmalara gelir. Ben Genel Kurulda da aynı şeyi müşahade ediyorum. Biz ne kadar bütçeye dair rakamlardan konuşsak, bunlardan konuşmaya devam etmek istesek de hep o fikrî ayrışmalarımıza geliyoruz. Doğal olarak ben de bugün yapacağım konuşmada bu fikrî ayrışmalarımızın altını çizeceğim.

Tabii, burada, Genel Kurulda yapılan her bir konuşma kıymetli. Çünkü, burada yaptığımız işin, anlamak, anlaşılacak üzere yaptığımız bir iş olduğunun her birimiz farkındayız ama bu tartışmalar zaman zaman çok mikro düzeyde kalıyor. Yani kendi ilimizden bahsediyoruz, bireysel yanırlardan konuşuluyor. Elbette bunların da fevkalade kıymeti var ama her şeye rağmen bizim makro, daha büyük düzlemde neyi, niçin yaptığımızın üstünden geçmemiz gerekiyor. Bir gerçeklik algısına ihtiyacımız var yani neyi, niçin yaptığımızı hatırlamaya ihtiyacımız var. Hukukçu arkadaşlarımız çok iyi bilecektir, adli tıpta çalışan arkadaşlarımız da, bazen hukuki ehliyetle alakalı testler yapılırken ne geçmiş ne gelecek değil ana dair sorular sorulur yani "Bugün hangi gün, ne yaptınız, ne yediniz?" gibi ana dair gerçekliğin farkında olup olunmadığının altı çizilmek istenir. O yüzden ben de bugün yapacağım şeylerde, belki, ana dair tespitler yapmak istiyorum.

Bugün AK PARTİ on dokuzuncu bütçe için burada. Bu şu demektir: Geriye dönük olarak AK PARTİ on sekiz tane bütçe yapmış. Yani, bugün 2021'in bütçesini yapıyoruz, 2019'un da kesin hesaplarıyla alakalı son sözlerimizi söylüyoruz. Peki, neden bunu AK PARTİ yapıyor, neden? Yani bunun arkasında ne vardır? Bunun arkasında hiç şüphesiz ki iktidar olmak ve milletin iradesi vardır. Yani, burada yapılan konuşmalarda ben bunun çok ciddi şekilde göz ardı edildiğine hep şahit oldum. Yani, burada AK PARTİ'ye söz söylerken aslında AK PARTİ'nin arkasındaki iradenin, evet, sizler için de irade millettir ama bütçe yapma iradesini verenin muhakkak millet olduğunu hatırlamak lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve şunu da ifade etmek isterim, Cumhuriyet tarihinde bunun bir örneği yok. Yani, Cumhuriyet tarihinde arka arkaya, fasılasız on sekiz defa bütçe yapan bir başka hükümet söz konusu değil, bir başka parti söz konusu değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Avrupa’da da yok, dünyada da yok.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Evet, arkadaşlarım doğru söylüyorlar, Avrupa’da da yok. Demokratik yollarla yani sandıktan çıkararak seçimle gelen hiçbir Avrupa ve dünya ülkesinde de şu anda örneği yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun anlamını çok iyi anlamak lazım diye düşünüyorum çünkü bunu anlamak milleti anlamaktır. Zira, ben inanıyorum ki her bir arkadaşım, buradaki her bir milletvekili arkadaşım siyaset yaparken kendine soruyordur: “Ben niçin siyaset yapıyorum?” Bizi buraya getiren bireysel hikâyelerimiz var elbette ama onun ötesinde her bir siyasi partinin kendi hikâyesi var ve kendi perspektifi var. Ve bu perspektifin içerisinde de en önemlisi herhâlde hayallerinin gerçek olması için iktidar olmayı başarmaktır. Yani bunun fevkalade önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, dönüp bakalım yani bu on sekiz senede -dile çok kolay geliyor ama- 6 defa milletvekili seçimi yapmışız, genel seçim yapmışız, 2 defa Cumhurbaşkanlığı seçimi yapmışız, Halkın seçtiğini kastediyorum, Meclisi kastedmiyorum. 4 defa yerel seçim yapmışız, 3 defa halk oylamasına gitmişiz; yani on sekiz yılda 15 seçim yapmışız. Yani neredeyse bir buçuk yılda bir seçim yapmışız ve her seferinde de buradan birinci parti olarak çıkmışız, her seferinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yani, şunu söylemek isterim: Bizim, tabii, muhatabımız -her bir siyasi partinin birinci muhatabı-millettir. Öyle baktığımız zaman bu, insanın gözünü yaşartan bir şeydir. Partimiz adına inanılmaz gurur vericidir ve bir efsanedir diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Dünya tarihi için, dünya siyaset tarihi için, bu hâl bir efsanedir ve her seferinde milletimiz tekrar, tekrar, tekrar kararını, iradesini ortaya koymuştur, partimizi ve Sayın Cumhurbaşkanımızı desteğiyle bizleri onurlandırmıştır.

Şimdi, burada yapılan konuşmalarda, son dönemde, özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra, kullanılan dilde muazzam bir itibarsızlaştırma var. Bazı kavramlar seçilmiş, kodlamalar yapılıyor, bu kodlamalar üzerinden konuşmalar yapılıyor. Bunları da açacağız, bu kodlamaların ne anlama geldiğini de biraz ifade etmek istiyorum ama itibarsızlaştırmak bence küçük bir muhalefet türüdür yani. Çünkü insanlara meselemizi anlatmak için birbirimizi değersizleştirmemiz gerekmiyor. Biz fikirlerimizi anlatalım, millet kararını versin diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, dönüp baktığımızda Türkiye’nin on sekiz yılı o kadar hızlı geçti ki... Ben de bu partide başından beri çalışan kardeşlerinizden birisiyim. Şimdi, 2002’deki nüfusumuz 65 milyon, bugüne geliyoruz nüfusumuz 83 milyon yani yüzde 30 bir artış var. Genç bir nüfus, dinamik bir nüfus ve bununla da gurur duyuyoruz, bizim için çok büyük bir ümit geleceğe dair olarak. Ve tabii ki artan bu nüfusla beraber yeni problemler oluşuyor. Biz geldiğimizde, Türkiye’nin inanılmaz yığılmış problemleri vardı, katman katman problemler vardı. Biz, bir taraftan bu problemleri çözdük ama diğer taraftan da hem kendimize yeni hedefler koyarak Türkiye’nin başka bir lige çıkması için çok büyük bir gayret sarf ettik hem fikren, hem Türkiye’nin varlığıyla alakalı, hem Türkiye’nin gelişmişlik düzeyiyle alakalı. İşte, biraz evvel Efkân Ala arkadaşımız ifade etti: Her alanda yalnız; sağlıktan, ulaşımdan, eğitimden her konuya, uluslararası hukuka kadar ve tabii ki kendi yaşadığımız hayatımız içerisindeki süreçlere dair. Anayasa’ya bakıyorsanız değiştirdik, bireysel özgürlükler, işte yasaksız bir Türkiye, daha ne olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yasaksız bir Türkiye. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başvuru var da sonuç yok, sonuç.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Yani böyle baktığımız zaman hukuk da dâhil olmak üzere Türkiye’de fevkalade ilerlemelere öncülük etti AK PARTİ.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Anayasa Mahkemesi bir de cevap verse, karar verse çok iyi olur ya.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Ve tabii ki statik bir dünyada yaşamıyoruz, dünya da hızla değişiyor ve en çok değiştiği süreçlerin içerisinde geçiyor. Baktığımız zaman kavramların değiştiğini, sınırların değiştiğini, uluslararası hukukta bize referans olan kaynakların değiştiğini görüyoruz ve artık Türkiye sadece bir pakta yaslanarak devam edebilecek bir ülke değil. Dünya da böyle değil, işte ülkeler içinde oldukları yapıları -evvelden AET’ydi, Avrupa Birliği oldu- içindeki varlıklarını sorguluyorlar: Kalsınlar mı, devam mı etsinler? Yeni ilişkiler, yeni ağlar dünyada ortaya çıkıyor ve doğal olarak da Türkiye, bu ilişki zeminlerinin her birini değerlendirerek kendisine yeni konumlandırmalar yapıyor.

Tabii ki, siyasetin birinci meselesi -işte biraz önce ifade ettim- sorunları tespit etmek, günlük ve geleceğe dair oluşan sorunları çözmek, çözme kabiliyetini, iradesini ortaya koyabilmek. Biz bu manada, kısa vadeli çözümler kadar aynı zamanda çok büyük tarihler telaffuz ettik. Mesela “2023” dendiği zaman, bunu ben ilk duyduğumda demiştim ki: Ne kadar uzak bir tarih, biz o tarihi görebilir miyiz? Bugün bakıyorum, işte 2023 kapımızda. 2053, 2071; bizler onlara büyük bir ihtimalle şahitlik etmeyeceğiz ama bunların varlığı, bu ideallerin varlığı Türkiye için fevkalade önemli. İşte Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı şey Türkiye için bir gelecek ufku çizmiş olmasıdır, bir gelecek perspektifi ortaya koymuş olmasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, pandemi günlerinde, geldiğimiz şu günlerde dünyanın tartıştığı yeni bir kavram var “yönetilebilir demokrasi” kavramı. Çünkü özellikle, pandemide çok canı yanan ülkeler yani başımızda, gelişmiş ülkeler düzeyinde olan İtalya, işte İspanya, onlara baktığımız zaman, bu ülkelerin geriye dönük olarak en temel problemlerinden bir tanesi aslında uzun süreli hükümetler kuramamış olmalarıdır. Sadece onlar da değil, bakın, mesela, Belçika, demokrasinin beşiği sayılan bir ülke, aylarca hükümete sız kaldı. Hollanda, bir yıla yakın bir süre hükümete sız kaldı. Almanya, en son seçimlerinde hükümet kurmakta zorlandı. Hatta, öyle bir tabloya geldi ki artık, Neonazi parti 2’nci parti durumunda, eğer mevcut sistemle devam ederse koalisyona alması lazım; almasa, dışarıda bıraksa başka bir problem. Yani velhasılıkelam, dünya artık kendi demokrasi algısı üzerinde yeni şeyler konuşuyor, yönetilebilir bir demokrasi üzerinde muhakeme ediyor. Mesela, Fransa ne yapıyor? 2 seçimin, hem Başkanlık seçiminin hem de parlamento seçimlerinin tarihlerini yakınlaştırmaya çalışıyor. İşte, İtalya’da bir kanun yapıldı, yüzde 40 oy alana hükümet kurma imkânının verilmesi tartışılıyor. Bunları niçin söylüyorum? Bunları şunun için söylüyorum: İşte Türkiye, tüm bunlar gelmeden evvel bu konularla alakalı meseleyi yaşayarak gördü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz bugüne kadar hep birinci parti olarak geldik. Hiçbir şey değişmeseydi de biz yine birinci parti olacaktık, yine iktidar olacaktık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama geldiğimiz noktada yaşanan tecrübeler Türkiye için daha istikrarlı bir yönetimin yani sandıktan çıkan bir hükümetin önemini bizlere göstermiş oldu, dünyanın aradığı bu acil çözüm meselesini biz herkesten evvel görme imkânına sahip olduk.

Tabii, bu tartışmalar yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine dair tartışmalar da yeni değil Türkiye’de. Yani ta bakıyorsunuz 1920’de çeviriler var, 70’ler, 90’lar... Bu konuya dair pek çok genel başkan, başbakan hatta Cumhurbaşkanı düzeyinde bu mevzuların çokça konuşulduğunu görüyoruz bugüne kadar. Fakat tabii, bunu yapmak bizlere nasip oldu ama şu sürece bir bakmakta da fayda var diye düşünüyorum yani nereden nereye gelindi. Biraz evvel 367’den de bahsedince Sayın Başkan, gelmemek ne mümkün. Çünkü burada herkesin payı var yani iktidarın payı var ama muhalefetin de payı var bu aşamaya gelmemizde. Şimdi, 61 Anayasası’na bakıyorsunuz, 61 Anayasası’nda -malumunuz- çok sembolik bir Cumhurbaşkanı var. 82’ye geliyoruz, çok güçlenmiş bir Cumhurbaşkanı hatta parlamenter sistemin ruhuyla örtüşmeyecek kadar güçlenmiş bir Cumhurbaşkanı. Ve sonra sayenizde “367 krizi” diye bir şey ortaya çıkıyor yani Türkiye’nin izahı en zor krizlerinden bir tanesi. Bir tarafında Parlamento var, bir tarafında Anayasa Mahkemesi var, fevkalade bizim için aslında utanılabilecek bir krizdir 367 krizi. Buradan çıkabilmek için Cumhurbaşkanını halkın seçmesiyle alakalı bir Anayasa değişikliği

ve bir referandum yaptık. Peki ne olmuş oldu? Aslında çok güçlenmiş olan bir Cumhurbaşkanını halk seçmeye başlamış oldu. Orada Anayasa değişti ama ilk uygulamasıyla beraber halk seçti yani adını söylemesek de aslında 367 krizi bizi yarı başkanlık sistemine getirmiş oldu yani fiilen biz oraya gelmiş olduk. Zaten kendi aramızda konuşulan bir meseleydi -tabii, 15 Temmuzda da geleceğim bununla alakalı- ve nihayetinde de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiş oldu. Türkiye'nin siyasal tarihine baktığımız zaman, aslında bu seyir tabii bir seyirdir yani bu manada birbirini tamamlayan, takip eden siyasi olayların neticesinde, siyasetin, iktidarın, çözüm bulma arayışlarının bir neticesi olarak buraya gelmiştir ve millet de bunu takdir etmiştir. İşte, her seferinde bizim gösterdiğimiz adaylara giderken sadece adaylarımızı seçmekle kalmamış, bizim onlara anlattığımız fikirleri teyit ederek sandıktan çıkmasına ve bunların hayat bulmasına milletimiz vesile olmuştur, sebep olmuştur; irade onların iradesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tabii, MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli buradalar, kendilerinin müsaadesiyle 15 Temmuzla alakalı birkaç şey ifade etmek istiyorum çünkü 15 Temmuz, bu manada Türkiye için çok önemli bir dönüm noktasıdır. Hâlâ bu kürsülerde 15 Temmuz küçültmek üzere "20 Temmuz darbesi" diye ifadeler kullanılıyor. Bu gerçekten çok hazin bir ifadedir çünkü 15 Temmuz sadece bu ülkenin içerisinde var olan bir grup darbeci asker ve sivilin yaptığı darbe girişimi değil, ondan daha öte, aslında Türkiye'ye dışarıdan çok temel bir müdahaledir ve bu müdahaleyle beraber hem devlete hem millete muazzam bir saldırı olmuştur. İşte, bu saldırı neticesinde devleti tahkim etme ihtiyacı doğmuştur ve aynı zamanda milleti tahkim etme ihtiyacı da olmuştur. İşte, yapılan Anayasa değişikliğiyle beraber, Sayın Devlet Bahçeli'nin ve Sayın Cumhurbaşkanımızın, her iki partinin yan yana gelerek yapmış olduğu bu Anayasa değişikliğiyle beraber Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, devleti tahkim eden bir sistemdir. Bu ittifak da milleti tahkim eden bir ittifaktır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Sarıh, net, herkesin gözü önünde, herkesin ilkelerini ortaya koyduğu, neyin ne olduğunun son derece net olduğu... Türkiye'nin geleceği için devleti ve milleti güçlendirecek olan iradelerin yan yana gelmiş olmasıdır.

Şimdi, tabii, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili olarak kelime oyunları yapıyor, kullanılan ifadeler var. Genel Kurulda artık duya duya, böyle ne diyelim yani bir tür virt olduğunu düşünüyorum bunların. Bunlardan bir tanesi "tek adam" ifadesidir, çokça duyuyoruz. Yani insan biraz tebessüm ediyor, gerçekten tebessüm ediyor. Bilemiyorum ama bizim evde bile son kararı veren biri var yani evde ben kendim vermeye çalışıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani her yerde bir son kararı veren var. Soruyorum herkese tabii ki, soruyorum. Ama yani siyasi partilerde işte genel başkanlar var, bakıyorum partilerimiz içinde başkanlar var... Sayın Genel Başkan, herhâlde bir tartışma olduğunda dinlersiniz herkesi ama nihai kararı siz verirsiniz diye düşünüyorum. Bütün siyasi partilerde böyledir, bu başka türlü yönetilemez. Bütün topluluklarda, ortak, kalabalık olan bütün topluluklarda, hepsinde son, nihai kararı veren birisi vardır. İşte Sayın Binali Bey de buradalar, Başbakanlık yaptılar, bizi teyit edeceklerdir diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani Türkiye'de daha evvel Başbakan ve bakanlar çeliştiği zaman... Herhâlde Sayın Başbakanın en son kendi verdiği karar -başını sallıyor- onun vermiş olduğu karar hayat buluyordur diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Denebilir ki: "Efendim, daha evvel bir cumhurbaşkanı vardı -yetkileri çok abartılı- her şeyi oradan beklediğimiz bir cumhurbaşkanı vardı, hani belki bir ümit veto ederdi falan, bir şey olabilirdi." Cumhurbaşkanını ve Başbakan meselesinde de şunu hepimiz biliyoruz ki, öyle ya da böyle günün sonunda Cumhurbaşkanını yetkileri artırılmış bile olsa sembolikti yani son kararı veren Sayın Başbakanıdır. Şimdi, buradan şunu söyleyeceğim yani bütün sistemlerde, bütün düzenlerde son kararı verenin bir kişi oluyor olmasına asla ve asla "tek adamlık" denilemez yani bunun böyle ifade ediliyor olması da hayatı da, siyaseti de bilmemektir diye düşünüyorum; başka izahı olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi,

Almanya'ya bakıyorum, Almanya'da herhâlde herkes Merkel'in adını biliyor, bir tek o var. Fransa'da bir yarı başkanlıktan cumhurbaşkanı var ama başbakan da mevcut fakat başbakanı tanıyan olduğunu zannetmiyorum. ABD'de, malum işte, Trump'ı bütün dünya biliyor. Yani velhasılkelam sonuç olarak yönetilen bir mekanizma varsa o mekanizmanın başında da bir başkan vardır nokta. Bunun yolu yoktur ve o bir kişidir, bin kişi değildir, yüz kişi değildir sadece bir kişidir.

Şimdi, gelelim, çok söylediğiniz, çok cafcıflı, janjanlı bir ifade var: “Güçlendirilmiş parlamenter sistem.” Şimdi, bu parlamenter sistem meselesi, “güçlendirilmiş parlamenter sistem” deyince bir defa ön kabul olarak daha evvel içinde olduğumuz parlamenter sistemin sorunlu olduğunu kabul ettiğiniz anlamına geliyor, bir sorundu yani burası. Bu parlamenter sistemde, bu ülkenin yönetilmesinde bir ton sorun vardı. Bugüne kadar AK PARTİ geldi de her seçimi kazandı, kazandı, kazandı da bu parlamenter sistem işler hâle geldi Türkiye'de, onu görmemiz lazım yani. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AK PARTİ gelinceye kadar işlemiyordu; ha bire bir takılma, takılma, takılma; darbeler, koalisyonlar, yürümeleyen bir sistem ama her zaman Sayın Cumhurbaşkanımızı, bir Tayyip Erdoğan'ı bulma şansına sahip değil yani bu Türkiye. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, diyorsunuz ki: “Güçlendirilmiş parlamenter sistem.” Peki, tamam. Bunu anlattığınızı hiç görmedim ben. Ne getirecek yani bu güçlendirilmiş parlamenter sistem ne getirecek ve bunu nasıl getireceksiniz? Meclisin hâli ortada. Anketlere siz de bakıyorsunuz herhâlde, biz de bakıyoruz; bir seçim daha olsa tablo böyle olacak yani sonuçta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Nasıl getireceksiniz? Ha, diyelim ki bu hayalî şeyinizin etrafını falan oluşturduunuz; şekli, şemali belli oldu, biraz daha anlaşılır bir hâle geldi; peki, bunun için neden insanlara, milletimize bir Anayasa değişikliği gerektiğini söylemiyorsunuz? Bu Anayasa değişikliğinin bu Mecliste beşte 3 çoğunlukla geçmesi gerektiğini niye söylemiyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer 400 oy alamazsa bunun referanduma gitmesi gerektiğini niye söylemiyorsunuz? Yani sanki seçim olacak, milyonda bir ihtimal siz kazanacaksınız, ertesi gün de bu sistem gelecek gibi bir anlatım var Türkiye'de. Neden bir hayali -yalan demek istemiyorum- böylesine satmaya, anlatmaya çalıştığınızı gerçekten anlayamıyorum. Zaten, literatüre bakıyorsunuz böyle bir şey var mı diye, yok; herhâlde bu sizin icadınız. O yüzden ben sizleri Türkiye siyasetinin gerçeklerine davet ediyorum, anayasa hukukunun gerçeklerine davet ediyorum ve hayal dünyasında yaşamamaya davet ediyorum çünkü siyaset fevkalade ciddi bir iş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, “Başkanım, bunlar hayal peşinde.” sesi)

Şimdi, tabii, bunlar ham hayaller yani hakikaten çok ham. Ben hayali seven birisiyim, şimdi hayallere de geleceğim hatta bir masal anlatacağım ama bunlar ham hayaller. Hayallerin gerçek olabilmesi için ayakları yere basmalı, hukuk sistemi içerisinde onların yeri olmalı, uluslararası mevzuatta yeri olmalı ki bunlar hayat bulabilsinler. Ve şunu görüyorum, ifade etmek isterim: Doğrusu, şu var, hep “Biz iktidara gelirse...” diye başlayan cümleler var oysaki insanlar muhalefette sizin ne yapacağınızı görecekler yani iktidardayken değil, muhalefetteyken iktidar olma hâliniz ancak ortaya çıkabilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer hayal satarsanız, doğruyu söylemezseniz bu nasıl hayat bulabilir ki, yani böyle bir şey mümkün müdür acaba?

Şimdi, bir başka sevdiğiniz kavram: Vesayet kavramı. Çok seviyorsunuz. Hani biz vesayetten çok çekmiş insanların, vesayet ne olduğunu gayet iyi biliyoruz. Vesayetle beraber kullandığınız başka kavramlar var. Vesayet, atanmışlık...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şimdi de biz çekiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN – (Devamla) – Ah ah, geliniz şimdi oraya. İncicamımı bozmayayım diye cevap vermiyorum.

Vesayet, atanmışlık ve seçilmişlik diye böyle ayrımlar yapıyorsunuz. Şimdi, vesayet kelimesinin anlamı tamamen ters olarak kullanılıyor. Biz ne anlıyoruz vesayetten, ne anlıyorduk yani, neyi değiştirdik? Türkiye’de vesayeti kaldırdık ve neyi kaldırdığımızı anlamamızı istiyorum.

Anayasa ve kanunların, hukuk düzeninin kişilere ve kurumlara verdiği yetkiler var. Eğer, bu yetkilerin dışına çıkılırsa... Türkiye’de biz iki şeyin vesayetinden bahsettik, askerinin ve yargının vesayetinden bahsettik. Yani neydi burada? Aslında asker, Genelkurmay Başkanı o dönem, kuvvet komutanları silahın da gücüyle kendilerine verilmeyen bir gücü kullanıyorlardı, siyaset yapıyorlardı. Aynı şeyi biz yargı mensuplarında görüyorduk. O yüzden buradaki mesele -vesayetle alakalı mesele- bir anayasa hukuku içerisinde insanların kendilerine verilen yetkileri kullanmalarına nasıl vesayet dersiniz yani? Olacak şey midir bu? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanı yetkisini kullanıyor, “vesayet” diyorsunuz. Yani hiç akıl alacak bir şey değil. Türkiye’de vesayet yerle yeksan olmuştur, olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Askeri bürokrasi için de böyledir, yargı bürokrasisi için de böyledir. Bizim amacımız hukuk düzeni içerisinde herkesin Anayasa’nın ve kanunların kendilerine vermiş oldukları görevleri yapmalarıyla alakalıdır. “Atanmış” Bakanlarımız konuşurken... Atanmış, seçilmiş... Hakikaten tuhaf buluyorsunuz ya bunu. Biraz da böyle zorlayan bir ego içerisinde bunlar söyleniyor. Şimdi, buradaki mesele... Buraya, bu kürsüye gelen bakanlarımıza onu söylersin, bunu söyleyemezsin. Anayasa, bakanların buraya hangi şartlar altında geleceğini söylüyor. Ya, bakanlar hangi zamanda, ne zaman buraya gelebilirler bunu ifade ediyor. Bir bakan, kendisine verilmiş olan anayasal bir yetkiyle buraya geldiği andan itibaren -kendisi zaten onlar burada yemin etmişlerdir, kendilerinin yargılanma usulleri özel usullere tabidir- bir milletvekilinin sahip olduğu haklara sahiptir ve milletvekili neyi söyleyebiliyorsa bir bakan da bu kürsülerden aynı şeyi söyler, söyler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye’deki atanmış meselesi kavramı sizin ifade ettiğiniz gibi değildir. Yani Cumhurbaşkanının yetkilendirdiği atanmışlıktan bahsetmiyoruz. Orada hukuka dayanan bir yetkilendirme vardır ama diğer atanmışlıkta görevini kanundan almayan insanların yaptığı uygulamalardan bahsediyoruz.

Sürem de azalıyor. Bunlar tabii, çok sektör, böyle takıntılı ifadeleriniz. İfade olduğunu da sanmıyorum yani sizi destekleyenler bunlardan, bu tartışmalardan haz alabilir. Mesela “Diktatör bozuntusu.” Yani insan böyle bir ifade duyduğu zaman üzüyor, hakikaten üzüyor. Çünkü bakın, eğer bir yerde su bulamazsanız teyemmüm edebilirsiniz yani su olmadan toprakla abdest alınabilir ama suyu gördüğünüz anda abdest bozulur, kural budur. Eğer bir yerde sandık varsa, özgür seçim varsa diktatörlükten bahsedemezsiniz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Hem “Kararı millet versin.” diyeceksiniz ama diğer taraftan da milletin verdiği kararın neticesine “diktatörlük” diyeceksiniz. Bu nasıl bir muhakemedir? Yani inanılır gibi değil. (Gürültüler)

Şimdi şuna geliyorum: Peki bu nedir? Değerli arkadaşlarım, bu bana sorarsanız iktidar olmak isteyen bir partinin yapmayacağı bir iştir; bu bir devlet düşmanlığıdır. Devletin kurumlarına düşmanlık ederek bu işleri yapamazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Burada yaptığımız konuşmalarda en hazin olan da milletvekillerini ve Parlamento’yu değersizleştirmek üzere yaptığımız konuşmalardır. Sonuç olarak, bu ülkeyi kim yönetirse yönetsin, bu ülkenin Cumhurbaşkanlığı makamı, bu ülkenin Parlamentosu her şeyden kıymetlidir, her şeyden. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu değersizleştiren bir tavır içerisinde asla olunamaz. Ha, bunun yanında milletin de değersizleştirildiği durumlar var. Mesela, Öğretmenler Günü’nde -anne babası da öğretmen biri olarak insan üzüyor- “Öğretmene bakacağız, kime oy veriyorsa ona göre değer vereceğiz. Eğer bize oy vermiyorsa öğretmenden saymayacağız.” Böyle bir şey olabilir mi? Sanatçı... Eğer yalakaysa “Yalakadan sanatçı olmaz.” Yani eğer sanatçı bir fikrini söylemişse, bizden yanaysa yalaka oluyor, sizden yanaysa, bilemiyorum artık ne oluyor? onun adı nedir, bilemiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Doktorlar var. Doktorlar bu ülkede çok büyük hizmetler ediyorlar şu günlerde. Doktorlarla ilgili ifadeniz de çok enteresan; onlar cumhuriyetin yetiştirdiği doktor, aman bize değmesin. İşiniz düştüğü için cumhuriyetin yetiştirdiği doktorlar.

Değerli arkadaşlarım, biz diyoruz ki bu ülkede mesleği, işi ne olursa olsun herkes kıymetlidir, verdiği oya bakmaksızın her bir vatandaşımız bizim için fevkalade kıymetlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, şunu söyleyeceğim: İşte, bu -hani dedim ya biraz evvel- muhalefette olma hâlidir iktidar hayalini vatandaşta kurduran. Yani “Bunlar iktidar olabilir mi, bunlar devlet olabilir mi?” hayalini kurduran şey muhalefetin tavrıyla, ne yaptığıyla alakalıdır.

Şimdi, bir defa, bakıyorsunuz, çok kolaj bir görüntü var, çok kolaj. Aslında kolaj işlerde herkes özgünlüğünü muhafaza eder, onların yan yana gelmesiyle farklı bir görüntü ortaya çıkar. Ama maalesef öyle bir birliktelik göremiyoruz, bir karmaşa görünüyor, bir karmaşa. Örneğin, bu karmaşa içerisinde, evvelden -ben hatırlıyorum- 2015 seçimlerinde HDP'nin merkeze gelmesi konuşulurdu. Hatta CHP'nin bir genel başkan yardımcısı ne demişti? “Oyumuzun 1 tanesi CHP'yeyse, 1 tanesi HDP'ye.” Öyle bir trend, bir gayret vardı “AK PARTİ'yi göndermek için her şeyi yapalım ama bu arada da HDP Türkiye partisi olsun, merkeze gelsin.” diye. Bugün görüyorum ki bugünkü tartışmalarda -şu anda- CHP'nin HDP'leşmesi tartışılıyor. Şu anda bunu görüyoruz, şu anda bunu görüyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, çok sevdiğim bir şeye geleceğim: Kurşun Asker. Sayın Genel Başkan'a teşekkür etmem lazım. Geçen gece açtım şu “Kurşun Asker” masalını -çocukken okumuştum- bir daha bir okuyayım dedim yani Kurşun Asker nasıl bir masaldı? Ama ondan evvel, Aliya İzzetbegović -Allah rahmet eylesin- diyor ki “Çok daraldığım zamanlarda çocuklara giderim, bazen entelektüellerle konuşurum fakat entelektüellerde had safhada bir tarafsızlık şeyi vardır, onun arkasına gizlenen bir hâl vardır. Ama çocuklara gittiğim zaman, çocuklar, özellikle ülkeleri hakkında her zaman çok net düşünürler ve taraflı ama adil, doğru düşünürler. ‘Ben tarafsızım, savaş beni ilgilendirmiyor, ben böyle şeylerin üstündeyim.’ diyen çok entelektüel gördüm. Her zaman da bir şeylerin üstünde veya dışındadırlar. Çocukların öldüğü, kadınların tecavüze uğradığı böyle zamanlarda hep nedense tarafsız kalıyorlar ama çocuklara sorduğumda onlar taraflılar, memleketten taraflar.” diyor, memleketten taraflar.

Şimdi, değerli arkadaşlarım -Sayın Başkanım, inşallah süremi azıcık uzatırsınız- burada bir masal anlatmak istiyorum: Kurşun Asker masalını çok sevdim. Kurşun Asker'de bir çocuk, kurşun askerlerle oynamayı çok seviyor. Askerlerinden bir tanesinin de bir bacağı yok. Oyuncaklarını dizerken her zaman bacağı kırık olanı alıp en öne koyuyor ve ona diyor ki: “Sen çok cesursun, bir bacağın yok ama sen en iyi askersin ve sen çok cesursun.” O askerini bir gün alıp pencerenin kenarına koyuyor, rüzgâr onu aşağıya düşürüyor. Çok yağmur var o gün. İki yaramaz çocuk askeri alıyorlar, bir kâğıttan kayığa koyuyorlar. Kayığın içerisinde, yağmurla beraber önce kanalizasyona, sonra denize gidiyor bizim küçük kurşun asker. Bu arada evde aranıyor tabii, bulamıyorlar. Yakalıyor bir balıkçı, alıp getiriyor, tuhaf ama aynı mahalleye, kendi mahallesine getiriyor. Evin aşçısı da o balığı satın alıp eve getiriyor. Açıp bakıyorlar “Aa!” diyorlar, inanamıyorlar, kurşun asker orada, onun içine saklanmış. Tabii çok seviniyorlar, biraz da kurusun diye şöminenin üzerine koyuyorlar. Bu arada da kurşun askerin en büyük hayali... Tabii biraz uzun ama kısaltalım masalı; geceleri konuşuyorlar, bir kâğıttan balerin var, onu çok seviyor; en büyük hayali o balerinle yan yana olabilmek. Bir de bakıyor ki hayali gerçek olmuş yani kurşun askerin yanında o kâğıttan balerin var. Fakat kâğıttan balerin birden yine rüzgârla yanan şömineye düşüyor ve yanmaya başlıyor. İşte o zaman kurşun asker o ateşin içerisine atlıyor ve o sevdiği

kâğıttan balerini kurtarmaya çalışıyor, kurtarıyor. Kurtarıırken de ayakları eriyerek birleşiyor. Biraz sonra gelen çocuk, askeri ve balerini alıp hiç ayrılmayacak bir şekilde şöminenin üzerine bırakıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, bize aşağılamak için kullandığımız “kurşun asker”in anlamını bence bilmiyorsunuz, masallardaki anlamını bile bilmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlayacağım.

Masallardaki anlamı şudur: İnandığı şeyler için vazgeçmeyen, yolculuğunu önemseyen ve asıl sevdası için yanmaya hazır olan insanları ifade ediyor kurşun asker, sevdası için. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAYA (Trabzon) – On sekiz yıldır masal anlatıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Benim aklımda biraz daha notlarım var ama toparlayacağım.

Değerli arkadaşlarım, ben şunu görüyorum: Hukuka ait kavramları kullanıyorsunuz, bilmiyorsunuz, yanlış kullanıyorsunuz; vesayetin... Hukuka ait kavramları yanlış kullanıyorsunuz. Sayın Genel Başkanla okuyacaktım burada “haramzade”yi geçen çokça ifade ettiniz. Haramzadenin sözlük anlamına baktım Sayın Başkan, bence korkunç bir anlamı var, onları burada telaffuz etmemelisiniz ve bu ülkeden özür dilemeniz lazım diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ülkenin değerleriyle alakalı kavramları, zinhar onları da zaten bilmiyorsunuz. Gerçeği bilmiyorsunuz, işte ispat ettim, masalları da bilmiyorsunuz, masalları da bilmiyorsunuz örnek verirken. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Son cümle yine Sayın Genel Başkanın konuşmasından, diyor ki Sayın Genel Başkan: “Biz, sandıkta demokrasiden yana olanlar birleştiği zaman -arada boşluk var- dünya siyasi tarihinde otoriter bir rejimin demokratik yollarla dönüştüğünü göreceksiniz.” Ben de diyorum ki: Günaydın, dönüştü, dönüştü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye’de AK PARTİ geldiğinden beri demokratik bir rejim var, gün ve gün kalitesi artan demokratik bir rejim var; vesayet son buldu, yasaklar son buldu. Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti diyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Bir cümle Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Elbette, bütçemizin tüm halkımıza hayırlı uğurlu, bereketli olmasını diliyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gerek yoktu ya! Bütçeye ne gerek vardı!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Bir teşekkür edeceğim. Mecliste görev yaparken bize çay getiren, temizleyen -doktorlarımız, kavaşlarımız, arkadaşlarımız, polisler, idare amirleri çok büyük bir görev kadrosuyla buradaydı- yani çalışan herkese de teşekkür ediyorum.

Hayırlı seneler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Efkan Ala ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Efkan Ala'yı dinlerken bir anda -saati de denk geldi- sanki yanlışlıkla açıp da A Haber'de bir spikeri dinliyormuş hissiyatına kapıldık. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gültüler)

Eğer hayatta sadece A Haber'in yaptığı montajlardan, iftiralarından ve hakaretlerden ibaret o bültenleri izlerseniz, Efkan Ala gibi bir kürsü performansı göstermek mümkün. Ancak Sayın Efkan Ala, üniversitelerin açılmasıyla övünürken sanki bugünkü gazeteler Efkan Ala'ya cevap için çıkmış gibiydi.

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Soytarı!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açık 200'ün üzerindeki üniversite. O üniversitelerde atadığımız, sırtını sıvazladığımız, gaflarına sahip çıktığımız, biz eleştirince arkaladığımız adamlardan biri, AK PARTİ'li, MHP'li, CHP'li, İYİ PARTİ'li, HDP'li milyonlarca anne babanın evlatlarına benim burada tekrarlamaktan utanç duyacağım sözler söylediler. Toplumdan gelen tepki, lütfen... Daha önce "Google'ı Abdülhamit icat etti." dediğinde sahip çıktığımız "İstanbul Sözleşmesi uygulanmaya devam ederse çok kan akar." dediğinde görevden almadığımız birisine, size soruşturma açtırmış... Efkan Ala diyor ki: "Cumhuriyet Halk Partisi sabıkayla temiz kağıdı alamaz." Temiz kağıdı alıp almayacağımıza yapılacak ilk seçimlerde millet karar verir ama siz, yaptığımız bu atamalarla, bu hakaretle bırakın milletten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – On iki gün boyunca hakaret duyduk sizden; millete hakaret, değerlerimize hakaret!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bırakın temiz kağıdını, son seçimde size oy veren AK PARTİ'li annelerden, babalardan öncelikle helallik alamazsınız, helallik. (CHP sıralarından alkışlar)

"Ülkeyi vesayetten kurtardık." diyorsunuz. Vesayetten ne anladığınıza cevabı ve nereden baktığınıza cevabı aslında sizden sonraki konuşmacı Özlem Hanım verdi. Siz yargı vesayetinden bahsediyorsunuz, siz asker vesayetinden bahsediyorsunuz, bu vesayetlerle çarpıştığınızı söylüyorsunuz; Cumhuriyet Halk Partisi yetkiyi bir şahıstan alıp saraydan alıp halka vermiş bir siyasi geleneğin sahibi olarak her türlü vesayetle çarpışmayı bildi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 28 Şubatta onun için mi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ancak siz, yargının üzerinde tek adam vesayeti kurdunuz, yaşamın üzerinde tek adam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok rica edeceğim, Sayın Grup Başkanına gösterdiğiniz anlayıştaki gibi kesmeden olursa...

BAŞKAN – Aynı, devam ediyoruz ama azaldı süre.

RECEP ÖZEL (Isparta) – İki dakika verdi ya ona. İki dakika fazladan verdi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ve yargıyı bir vesayet kurumu olarak görüyorsunuz. Bu, hukuk devletlerinde olacak bir iş değil. Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa Mahkemesine gitmesini vesayet olarak nitelendiriyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 367’den... 367.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama esas vesayet, dev projeleri verdiğiniz 5’li çeteye finans sağlayanlar ile Türkiye Cumhuriyeti devleti arasında bir çelişki olursa Türk mahkemelerini değil de Londra mahkemelerini yetkili kılmaktır vesayete boyun eğmenin daniskası. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Başkan, elbette bu Meclis kürsüsünde akıl almaz şeyler duyduk. “Avrupa Birliğiyle imzayı biz attık.” diyor. 1963’teki İnönü’nün imzasını kastediyor olmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitireceğim efendim.

Ama herkes biliyor ki Avrupa Birliğiyle imzayı İnönü attı. Türkiye’nin görev yapan tüm başbakanları iyi kötü burada yol yürüdü ama Avrupa Birliğiyle köprüleri atmak sizin başbakanlarınıza, sizin Cumhurbaşkanınıza nasip oldu. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi “Muhtar bile olamaz.” ifadesi... Bari gözümüzün içine baka baka bunu söylemeyin. Elbette “Muhtar bile olamaz.” diye bir karar vardı. Cumhuriyet Halk Partisi 22’nci Dönemde buraya geldi, 2 parti vardı. Bu partilerden bir tanesinin Genel Başkanı milletvekili olamamıştı çünkü anayasal engel vardı, hakkında da verilmiş karar. Cumhuriyet Halk Partisi önce Adalet ve Kalkınma Partisiyle birlikte Anayasa değişikliği yaptı, o anayasal engeli kaldırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika...

Tamamlayalım lütfen Sayın Özel.

(AK PARTİ sıralarından “Milletin gücü, milletin!” sesi)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonra Siirt’teki kendi seçilmiş milletvekilini de istifa ettirerek AK PARTİ’ninkilerle birlikte, Anayasa’ya göre ara seçim zorunluluğu doğdu ve yapılan o ara seçimde partinizin Genel Başkanı önce milletvekili, sonra Başbakan oldu. Bunu, hiç değilse, Cumhuriyet Halk Partisinin göstermiş olduğu bu demokratik olgunluğu ve demokrasiye yapmış olduğu bu katkıyı öveceğinize, bunu bile Cumhuriyet Halk Partisini eleştirmek için söylüyorsunuz. Bu “Siirt” dendiğinde Sayın Efkân Ala, bir Siirt üçlemesi damgasını vurmuştur Türkiye siyasetine. Siirt meydanında okunan bir şiirden dolayı siyasi yasak, Siirt’teki milletvekillerinin istifa etmesi üzerine milletvekili olarak atılan ve Başbakan olunan bir hikâye ve son seçimlerde Siirt halkının seçtiği Belediye Başkanına kayyum atayacak bir noktaya savrulduunuz siz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son olarak, dün, Sayın Erdoğan çıkmış “Türkiye’deki muhalefet beşinci kol faaliyetidir.” diyor.

Sayın milletvekilleri “beşinci kol faaliyeti” lafını alkışlamadan önce bir dönüp bakarsanız, 1937 Madrid Kuşatması, diktatör Franco şunu söylüyor: “Dört koldan Madrid’i kuşattık, beşinci kol içeride çalışıyor.” diyor; casusları, hainleri ve yerel iş birlikçileri söyleyerek. Bir ülkenin Cumhurbaşkanı

çıkıp ülkenin muhalefetine “beşinci kol” derse, o lafı aldığı, kullandığı Franco’yla bir anılırsa, ona da cevap verilirken “diktatör bozuntusu” denirse, orada düzeltilecek tek kelime vardır. (AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesleri, gürültüler) Geri alınması gerekir, geri alıyorum, “bozuntu” kısmını geri alıyorum, “diktatör” sizin olsun. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Biden’den medet umdunuz.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, biz de istemiştik.

BAŞKAN - Vereceğim sırayla...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Özgür Bey sataşmadan söz almasına rağmen sataşarak bize bu hakkı verdi. Yani, ben bu konuşmaya...

BAŞKAN - Bir saniye... Vereceğim sırayla...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, burada söz istiyoruz.

BAŞKAN – Çok güzel de Sayın Türkkan, burada bir sıra var önümde, ona göre gidiyorum, görüyorum burada. Yani, siz isteyince hemen hepsinin önüne mi almamız gerekiyor?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sırayı doğru yapmanız lazım, istediğimiz o.

BAŞKAN – Tamam, sıraya göre gidiyoruz. Sıra Sayın Oluç’taydı, Sayın Oluç dedi ki “Sayın Turan olabilir.” Tamam, devam ediyoruz. Son sözü siz istediniz, en son.

Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim, sataşmadan söz istiyorum. Takdir ederseniz kürsüden, takdir ederseniz buradan konuşayım.

BAŞKAN - Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasında AK PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki Sayın Genel Başkanlar da başta olmak üzere saygıyla selamlıyorum.

On beş günlük bütçe görüşmelerinin sonuna geldik. Öncelikle, samimiyetle AK PARTİ Grubunu ve MHP Grubunu canıgönülden hassaten tebrik ediyorum şundan dolayı: Şu tartışmalara Sayın Genel Başkanlar şahitlik etti ancak biz çok daha ötesini, çok daha ağırını, çok daha sabırlı olmak kaydıyla her gün dinlemek zorunda kaldık. Oysa bu kürsünün bir usulü, bir adabı vardır. Az önce kıymetli Grup Başkan Vekili konuşurken bize saygısı yok, Meclise saygısı yok; her gün bağırır, bunu biz biliyoruz ama bari yanınızda Sayın Genel Başkan var, insan bağırır, Hurdacı bağırır, sarraf bağırır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Niye bağırıyorsunuz?

Efendim, Efkân Ala Bey âdeta A Haber’i anımsatırcasına bir konuşma yapmış. Zannedersen Özgür Bey’in bu ilk esprisi. Bu nasıl bir espridir? Bunun neresine cevap vereyim? Ben de size şimdi 10 tane televizyon kanalı sayıp “Siz de bunların borazanı gibisiniz.” diyeyim; anlamı yok, yanlış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Bu üslup, üslup değil. Üslup, medeniyettir. Üslup, insanın kendi kimliğidir. Sayın Başkan, Sayın Genel Başkan; “CHP, sizin 10 seçiminize rağmen, tarihinde doksan yıla rağmen neden iktidar olamıyor?” diyorsanız cevabı yanınızda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu üsluba millet “evet” demez, bu yaklaşıma insanlar “evet” demez.

Bakınız, az önce yine Sayın Grup Başkan Vekili sizin yanınızda -beklerdim ki siz uyarın, sözünü kesin, “Bize yakışmaz.” deyin, bunu beklerdim- diktatör vurgusu yaparak Sayın Cumhurbaşkanına atıfta bulundu. Dün de konuşma yaptı. Ama şaşırmadık, alıştık biz bunlara çünkü siz konuşsanız da konuşmasanız da, iftira atsanız da atmasanız da bu millet size otuz yıldan beri, elli yıldan beri kerhen yüzde 25 oy verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Turan, tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – 26 yapmadı, yapmayacak. Siz Menderes’e “diktatör” dediniz, siz Özal’a “diktatör” dediniz, siz Erdoğan’a demezeniz biz üzülürüz, iyi ki dediniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sizler kadını başörtüsüyle üniversiteye sokmayacaksınız, diktatör biziz. Sizler erkeği sakalıyla işe sokmayacaksınız, diktatör biziz. Sizler 15 Temmuzda tatile gideceksiniz, kahve içeceksiniz; diktatör biziz. Sizler 367’yi icat edeceksiniz, demokrasiyi yok edeceksiniz; diktatör biziz. Sizler 28 Şubatın başmimarı olacaksınız, diktatör biziz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bakınız, siz, kurban olun bu diktatöre, kurban olun.

Değerli arkadaşlar, millet kimin diktatör olduğunu, kimin diktatör olmadığını çok iyi biliyor. Sizler bu anlayışla Türkiye’nin en istikrarlı partisi olmaya, oyunu artırmamaya, aynı şekilde elli yıl, yüz yıl boyunca aynı oranlarda olmaya devam edeceksiniz. Tüm partiyi kapatın, hepiniz istifa edin, zaten yüzde 25 alırsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Gazi Mustafa Kemal’in hangi şartlarda partinin Genel Başkanı olduğunu herkes biliyor ama siz hangi şartlarda Genel Başkan oldunuz, yine bu millet biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son bir dakika Sayın Başkanım.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Gel, sen yönet o zaman.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bütçemizin hayırlı olmasını ümit ediyorum.

Daha saygın bir muhalefete bizim de bu ülkenin de hakkı var diye düşünüyorum. Saldırmayan, hakaret etmeyen, kendi ülkesinin Cumhurbaşkanını 15 defa seçim almasına rağmen tebrik etmeyip daha kesinleşmeyen sonuçlara rağmen Biden’ı tebrik eden değil, kendi ülkesinin seçiminden sonra seçilen Cumhurbaşkanını tebrik eden muhalefete bu ülkenin ihtiyacı var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İktidarı dışarıda değil burada arayana, Meclise saygı gösterene, seçilmiş seçime kadar “evet” demeyi bilene bu ülkenin ihtiyacı var. Ekonomik sorunlar var, sıkıntılar var; baş tacı ama kaptan sağlam, çözecek olan siz değilsiniz, yine biziz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kadar sıkıntı var ama anketlerde hâlâ oyunuz artmıyorsa bir defa bir aynaya bakın, bir defa bir üslubunuza bakın. Bağırдыңız on beş gün, konuştuk iki dakika.

Ben tekrar AK PARTİ Grubunu tebrik ediyorum sağduyusundan dolayı.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Oluç, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Zengin konuştu. Şöyle bir sorunuz var, birinci olarak onu söyleyeyim: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini tartışıyoruz, tartışacağız. Siz bu tartışmayı yani siyasi bir tartışmayı yani belki siyaset bilimine ait olan, belki gündelik siyasete ait olan bir tartışmayı yaptığımız için bunu bir itibarsızlaştırma olarak algılıyorsunuz. Ya, bu kadar entelektüellikten uzak bir değerlendirme gerçekten olamaz; birincisi bunu söyleyeyim. Böyle bir tartışmayı yapmak niye itibarsızlaştırmak oluyor? Siz öyle bakıyorsunuz demek ki sorun bu. Biz siyaset tartışıyoruz.

İkincisi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini tartışırken birkaç konuyu ifade ediyoruz, itibarsızlaştırmakla alakası yok. Diyoruz ki biz, kuvvetler ayrılığını -yargı, yasama, yürütme- tek kişide birleştirdiniz. Ya, kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırdınız, demokrasinin en temel konularından bir tanesidir diyoruz, bunu tartışıyoruz. Denge, denetleme mekanizmalarını altüst ettiniz, işlemez hâle getirdiniz diyoruz, bunu tartışıyoruz. Hukukun üstünlüğünü yok ettiniz diyoruz, bunu tartışıyoruz. Şimdi, bunlar, tartıştığımız şeyler, gündelik siyasetle doğrudan ilgili şeyler, bunun itibarsızlaştırmakla alakası yok. Eğer, bütün bunları yapıp da savunuyorsanız o zaman gerçekten itibarsız olan bir yerde duruyorsunuz demektir, onu tespit edelim. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, vesayetin en basit tanımı nedir? Halkın iradesini tanımamak ve çiğnemek, en basit ifadesi budur vesayetin. Ya, 54 tane belediyemize, halkın seçtiği belediyemize kayyum atadınız; seçim adaletini, seçim hukukunu, sandık hukukunu çiğnediniz bir de “Vesayeti biz ortadan kaldırdık.” diyorsunuz. Vesayetin en büyüğünü siz yaptınız ve hâlâ da bunu savunuyorsunuz. (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) –. Bakın, diyorum ki size, seçim hukukunu, sandık hukukunu ortadan kaldırdınız. Bu kadar önemli bir şeyi size suçlama olarak yöneltiyorum, hiç yüzünüz kızarmıyor, rahatsız olmuyorsunuz ya. (HDP sıralarından alkışlar) Vesayetin odağı sizsiniz, yeni vesayet odağı siz oldunuz; bu çok açık ortada. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Üçüncüsü, bakın -bir de laf atıyorsunuz ya- bu sizin demokrasi ayıbınız asla silinmeyecek, tarihe ve Kürt halkının hafızasına ve vicdanına kazındı bu yaptığımız ayıp, bu asla unutulmayacak; size onu söyleyeyim, hiç onun için laf atmayın bu konuda.

Şimdi, sanki bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi öyle bir sistem ki dünyanın her yerinde var, başka hiçbir sistem yok, biz de bunu tartışıyoruz diye tuhaf bir hâl oluyor, öyle bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Bu, sizin uyguladığımız ve çok müthiş bir şey diye anlattığımız, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi dediğimiz şey, bu şekilde dünyanın hiçbir yerinde yok. Bakın, başkanlık sistemi var, yarı başkanlık sistemleri var, parlamenter sistemler var; bunların hepsinin temeli, hukukun üstünlüğü ve demokrasidir. Siz bunu yok ettiniz, biz bunu tartışıyoruz. Yoksa Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin başka bir şeyini tartışmıyoruz.

Şimdi, bütün kararları bir kişi veriyor, son kararları değil Özlem Hanım, bütün kararları bir kişi veriyor. Yani ekonomide kararları o veriyor faiz-enflasyon ilişkisinde olduğu gibi, ekonomiyi duvara toslatıyor, sağlıkta kararları o veriyor, turizmde o veriyor, musikiye o veriyor, sanatta o veriyor. Bunun demokratik bir başkanlık sistemiyle ya da yarı başkanlık sistemiyle bir alakası var mı? Açıkça otokrasi, başka bir şey değil, açıkça otokrasi.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkkkan...

5.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkan'ın, Bursa Milletvekili Efkan Ala ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hem fazla polemik yaratmamak adına hem de kendi milletvekili arkadaşlarımızın konuşma sırası olduğu için çok kısa birkaç şey söylemek istiyorum.

Önce, 28 Şubattan bahsederken Sayın Efkan Ala, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun ayağa kalkıp Meral Akşener'i alkışlamasını bekledim yapmadınız, ayıp ettiniz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Burada bulunanların önemli bir kısmının dahi kapısını kapatıp penceresini kapatıp içeri kaçtığı bir dönemde darbecilere tek başına direnen bir Genel Başkanım var, alkışlamanızı bekledim, yapmadınız, yine de sağ olun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Özlem Zengin “Nedir bu güçlendirilmiş parlamenter sistem?” dedi, birkaç kelimeyle anlatmak istiyorum. Güçlendirilmiş parlamenter sistem, ülkede tek adamın her konuda racon kesip dediklerinin devletin her kurumunda “ama” “veya” denilmeden kabul edilmediği, milletvekillerinin bakanlardan, yürütmeden hesap sorduğu bir sistemdir güçlendirilmiş parlamenter sistem. Devletin imkânlarının seçilmiş 5’li çeteye değil 83 milyona eşit, adil bir şekilde dağıtıldığı bir sistemdir güçlendirilmiş parlamenter sistem. Güçlendirilmiş parlamenter sistem, mahkeme kararlarının bağımsız hâkimlerce verildiği, karar verecek hâkimin gözünü ve kulağını saraya uzatmadığı bir sistemin adıdır. Güçlendirilmiş parlamenter sistemde bakanlar istifa eder, affedilmez; istifa eder gider, affetmek diye bir hadise yoktur güçlendirilmiş parlamenter sistemde. Yerel mahkemeler, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyar güçlendirilmiş parlamenter sistemde. Bu, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi dediğiniz tek adam sistemi gibi değil. Güçlendirilmiş parlamenter sistemden, sarayın tok, vatandaşın aç olduğu bir sistem olarak bahsedemezsiniz; bu sistem gibi değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Türkkkan, tamamlayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Saray tok, vatandaş aç; bu sistem öyle bir sistem, güçlendirilmiş parlamenter sistem öyle bir sistem değil.

Kuru ekmeği vatandaşa verip “Bu sana yeter.” diyen bir sistem de değildir o. Bakın arkadaşlar, bütçe sona erdi bugün. Aklımızda bir tek şey kaldı biliyor musunuz? Bu kadar konuştuk saatlerce, günlerce; bir tek şey kaldı: Kuru ekmeğe. Bu bütçenin ismi “kuru ekmeğe bütçesi”dir arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bülent Turan’ın yapmış olduğu konuşmada şahsıma açık sataşma vardı, cevap hakkı...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bağırmasın dedim Başkanım sadece.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bir konuyu aydınlatalım, Biden’ı tebrik meselesi. Genel Başkanınız burada değil, o yüzden sizi örnek gösteremeyeceğim kendisine, yanınızda oturan kişi sizi takip etmiyor diye. Biden’ın tebrik edilmesi konusunda Sayın Erdoğan “Tebrik edecek misiniz?” sorusuna “Kesinleşmeden aramam.” dedi. Bu sözü söyledikten dört gün sonra aradı, seçimler daha geçen hafta kesinleşti Bülent Turan; öncelikle bunu not edin. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi, bir Siyasi Parti Genel Başkanı çıkacak ana muhalefet partisine, muhalefet partilerine “beşinci kol faaliyeti” diyecek, bunda bir sorun görmeyeceksiniz, bu ifadeyi kimin kullandığı ve niye kullandığı hatırlatıldığında bir anda demokrasi havarisi kesileceksiniz ve dönüp dönüp “Efendim, Cumhurbaşkanlığı makamını yıpratmayın, Cumhurbaşkanlığı makamı devletin en tepesidir, değersizleştirmeyin...” Cumhurbaşkanlığı makamına gelen kişi Anayasa’mızın 103’üncü maddesi gereği ant içeriyor ve bu andın sonunda “...üzüme aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için bütün gücümle çalışacağıma Büyük Türk Milleti ve tarih huzurunda, namusum ve şerefim üzerine andıçerim.” diyor. Bu sözü söyleyen kişi namusu ve şerefi üzerine tarafsızlık andı içip daha sonra günde 5 kez canlı yayınlardan -öyle ağzından kaçarak değil, “prompter”lardan okuyarak, hazırlanmış metinlerle- hakaret ediyor, iftira ediyorsa o makamı değersizleştiren bizatihi kendisidir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Peki, Cumhurbaşkanlığı makamını sakınmak lazım, doğru. Cumhurbaşkanına hakaret suçu, devletin başı, partisi olmayan, taraf olmayan, polemik yapmayan, hakaret etmeyen Cumhurbaşkanını, devletin başını korumak için TCK 299’da düzenlenmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Anayasa değişirken yalvardık, dedik ki: “Uyum yasalarında 299’u değiştirin, kaldırın. Partili Cumhurbaşkanına bu eski zırh olmaz.” Ama onu kaldırmak yerine arkasına saklanmayı, onu eline bir silah olarak almayı tercih etti; sonuç: 27.717 kişiye dava açmış Cumhurbaşkanına -kendisine- hakareten, 9.556 kişi mahkûm olmuş. Bu, 30 bin olan rakam Süleyman Demirel’de sadece 71, Ahmet Necdet Sezer’de 82, Abdullah Gül’de 233. Ve 27 bin kişiden 903’ü 18 yaş altında, Sayın Binali Yıldırım, 264’ü 14 yaş altında; 12 ve 13 yaşındaki kişiler Cumhurbaşkanına hakareten yargılanmışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Şimdi, siz devletin başının itibarsızlaştırılmasını Cumhuriyet Halk Partisi hatibinin yüksek sesle konuşmasına bağlıyorsanız burada başka bir yapısal sorun var ama sizin üslubunuzla cevap verecek olursam Sayın Turan: Evet, haksızlığa uğrayınca, iftiraya uğrayınca, bir trol akli koca bir partiyi peşine takınca, kesilen biçilen videolardan linç edilince, değerlerimize saldırılınca biz bağıra bağıra konuşuyoruz ama siz on sekiz yılın sonunda, sırtınızda yaptıklarınız, önünüzde vereceğiniz hesap, bağıra bağıra gidiyorsunuz Bülent Turan, bağıra bağıra gidiyorsunuz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirseniz, 60'a göre, yerimden bir dakikada cevap vermek isterim polemik olmasın, diğer konuşmacılara vakit kalsın diye.

BAŞKAN – Tabii, olmasın çünkü sayın arkadaşlar, bakın, bütün Grup Başkan Vekilleri burada.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, bu nezaketli girişimime bu cevabı beklemezdim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – AK PARTİ Grubunda 5 Grup Başkan Vekili var, her partiden Grup Başkan Vekilleri ayrı ayrı söz alıp hatiplerin sözlerini değerlendirirse olmaz, sadece sataşma bağlamında bunu yapıyoruz burada.

Buyurun ve bitirelim artık lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, sataşmadan bir daha söz hakkı doğmamasına dikkat ederek şunu söylemek isterim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, dikkat edelim lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sistem değişikliğini bu millet takdir etti, değerlendirdi ve bu millet Cumhur İttifakı'nın öngördüğü şekliyle başkanlık sistemine geçişe izin verdi. Bu, geride kaldı. Bu saatten sonra, öyle mi olsaydı, böyle mi olsaydı; Cumhurbaşkanı taraflıydı, değildi tartışmalarını doğru bulmuyoruz Sayın Başkan. Cumhurbaşkanımız -tarafsızlıkla ilgili yemininde- herkes takdir eder ki 83 milyonun eşit olarak hizmetlerden istifade etmesi, her ilin, ilçenin merkezi Hükûmetten istifade etmesi için asla tartışmasız adımlar atmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımız bizim siyasi partimizin de Başkanındır, aynen eski yıllarda Gazi Mustafa Kemal'in olduğu gibi, İnönü'nün olduğu gibi, hem Cumhurbaşkanlığı hem partililiği vardır. Dolayısıyla, eski sistem aklıyla bugünkü akli okumaya kalkarsanız çıkmaz sokağa girersiniz. O yüzden, arkadaşlarımız çok istiyorlarsa tekrar eski sistemi önerirler milletimizin önünde, millet "evet" derse baş tacı ama bilin ki artık hiçbir demokratik hak geriye gitmeyecektir. Dünyada demokratik hakların alınıp da geriye verildiği bir sistem yoktur. Türkiye koalisyonlarla, kavgalarla, bakan pazarlıklarıyla, vekil transferleriyle iktidar olma dönemini çok geride bırakmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadım Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, bir sataşmadan söz istemiyorum, bu konuda bir söz talebimiz yok.

Sayın Abdüllatif Şener konuşmasını yaptı, daha sonra Sayın Efkan Ala kürsüde Sayın Abdüllatif Şener'in söylediği sözleri hem çarpıtarak hem de Abdüllatif Şener'in şahsına sataşarak cevap hakkı doğmasına, İç Tüzük 69 uyarınca...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Öyle bir şey olmadı, konuşmadı bile ya, adını bile anmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlar, müsaade edin de riyaset makamı karar versin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, Özgür Bey ifade etsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ben talebimi iletceğim. Sayın Abdüllatif Şener'e "Verileri elinize kim veriyor? Bu verileri sizin elinize kim tutuşturuyor?" gibi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ne alakası var? Ne alakası var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...bir hatibi seçmenleri önünde küçük düşürecek sözler etti. Müsaadenizle, şahsı adına cevap hakkı kullanmak istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirseniz şunu açıklamak isterim.

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, benim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim talebimin üstüne ne söylüyor?

BAŞKAN – Tamam, bir dakika, durun, talep ama değerlendireceğiz talebi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır ama o zaman...

BAŞKAN – Siz talep ediyorsunuz. Tutanaklara bir bakmak istiyorum, ben takip ettim konuşmaları çünkü.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Söylemedi Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, usul tartışması mı bu, Sayın Turan da ifade kullanıyor?

BAŞKAN – Ne diyecek, bir bakalım, bir söylesin, söylemeden...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Özgür Bey'in gergin olmasını gerektiren bir durum yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gergin mergin değilim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - İstedığınız kadar kişiye söz verebilirsiniz, Abdüllatif Bey'e de diğer arkadaşlarımıza da. Ancak şunu söylemek isterim: Usul, bu Meclisin yönetilmesindeki esas kriterdir. Eğer siz grup adına cevaplardan sonra tekrar şahıslara dönerseniz, kayda geçsin diye söylüyorum...

BAŞKAN – Neyse, o değerlendirmeyi yapacağım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...Efkan Bey de ismi geçen arkadaşlar da söz isteyecekler Sayın Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, tutanağa bakacağım, bu oturum içerisinde değerlendireceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, çok özür dilerim. Defalarca yönettiniz, defalarca oldu, şahsına sataşılmanın iki dakika -uzatmıyorsunuz, doğru- hakkı var ancak...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sataşmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...şu anda İYİ PARTİ Grubunun konuşmaları başladıktan sonra ve -televizyonları başında izleyenler var- Abdüllatif Bey'in söz hakkını bir saat sonraya bıraktığımızda ve o sıcak tartışmanın arkasına bıraktığımızda burada bir hak kaybı ortaya çıkacaktır.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Olmaz Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İstirham ediyorum, iki dakika konuşsun, bu kısmı bitirmiş olalım.

BAŞKAN – Sayın Özel, bakın, bu konuda rahat hareket ettiğimi, müsahahalı hareket ettiğimi biliyorsunuz fakat ben takip ettim hatiplerin konuşmalarını ve sizin dediğiniz mahiyette ismen bir sataşma olduğunu hatırlamıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, ismen yok.

BAŞKAN – Onun için bakacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, özür dilerim, şunu hatırlatayım: “Nereden nereye?” diye bir cümle kurdu ya, o da çıktı dedi ki: “Buraya gelen ve ‘Nereden nereye?’ diye konuşmasına başlayan hatip...” Bu, doğrudan Abdülatif Şener’i işaret ediyor efendim, çok istirham edeceğim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şener. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Başkanım, tutanakları isteyecektiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Uzamasın diye biz cevap bile vermedik Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Şener, yeni bir sataşmaya mahal vermeyin lütfen.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Konya Milletvekili Abdülatif Şener’in, Bursa Milletvekili Efkan Ala’nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin tümü üzerindeki son görüşmelerde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi sözcüsü gelir dağılımından bahsederken kendisinin Dünya Bankası verilerini kullandığını ve bu verilere göre, benim gösterdiğim tablodaki gelir dağılımı bozukluğunun teyit edilmediğini söyledi. Aslında Dünya Bankası verileri, bildiğimiz, güvenilir sayabileceğimiz verilerdir ama benim buradan gösterdiğim tablodaki veriler de Birleşmiş Milletlerin insani gelişme raporundan alınmış verilerdir. Dünya Bankası verilerini ne kadar gerçekçi ve doğru buluyorsanız Birleşmiş Milletler insani gelişme raporundaki veriler de aynı derecede doğrudur. Yalnız, nüfusun hangi kısmını hangi kısmıyla kıyaslıyorsunuz veya geliri vergi öncesi mi vergi sonrası mı alıyorsunuz; buna göre farklı farklı grafikler çıkarmak mümkündür. Benim gösterdiğim grafik açık ve nettir. Burada nüfusun yarısının yani bu ülkedeki nüfusun yüzde 50’sinin, toplam, bu ülkedeki gelirin ne kadarını aldığını gösteriyordu. Bu rakam yani nüfusun yarısının bu ülkede aldığı gelir, bu ülkedeki nüfusun yüzde 1’inin aldığı gelirin yarısıdır. Bu da Birleşmiş Milletler insani gelişme raporunda vardır. Bunun yanlış, eğri bir tarafı yoktur.

Bu IMF’yle ilgili çok söyleniyor, onu da şöyle ifade edeyim: Bakın, IMF’yle 18’inci Stand-by Anlaşması Şubat ayı 2002’de yapılmıştır, 16 milyar lira IMF’den para alınmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Sonra 59’uncu Erdoğan Hükûmeti de 2005’te stand-by anlaşması yapmıştır, buradan da 6,1 milyar lira para almıştır. Erdoğan Hükûmeti öncesinde, Ecevit Hükûmeti dönemindeki stand-by anlaşması eski hükûmette sekiz ay gibi kısa sürmüştür. Dolayısıyla daha önceki Ecevit Hükûmetinin yapmış olduğu stand-by anlaşmasında belirlenen 16,5 milyar doların çok büyük bir kısmını Erdoğan Hükûmeti harcamıştır.

HÜSEYİN YAYMAN (HATAY) – Ya Erdoğan size ne yaptı ya?

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Ayrıca 2005 Stand-by Anlaşması’ndaki parayı da Erdoğan Hükûmeti harcamıştır. Dolayısıyla “Önceki hükûmetin son taksitini biz ödedik.” demek doğru bir şey değil, Erdoğan Hükûmeti kendi harcadığı paraların, IMF paralarının son taksitini ödemiştir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – “Sayın Erdoğan” diyeceksin, “Sayın Erdoğan”...

BAŞKAN – Sayın Zengin...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, ben, tabii, uzun bir konuşma yaptığım için o yüzden arkadaşların hakkını almak istemiyorum ama Sayın Saruhan Oluç'a bir şey söylemek istiyorum yani şu entelektüel düzey meselesine takıldığımı ifade etmem lazım çünkü yaptığım konuşmada ben, tam da bunu söyledim, dedim ki: Entelektüel düzeye davet ediyorum. Bakın, bir sistemi eleştirmek... Bu Parlamento senelerce parlamenter sistemi eleştirmiştir, zaten ortaya konmak istenen tezde de “güçlendirilmiş parlamenter sistem” dediğinizde de bunu kastediyorsunuz. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine dair her şeyi eleştirebilirsiniz ama “bir diktatör bozuntusu” demeye hiç kimsenin hakkı olmadığını ifade ediyorum. Eleştiriye evet, üsluba hayır. Buradaki bütün mesele yani entelektüellikle bunun hiçbir alakası yok, eleştirilerin düzeyiyle alakalı bir şeyden bahsediyoruz. Ayrıca bunu yaparken devlete ait kurumların, milletin, bu manada, özellikle kurumların değersizleştirilmemesini... Meclis bu kadar aşağılanacak ne yapmıştır ki bu kadar aşağılanıyor Türkiye Büyük Millet Meclisi? O yüzden, burada kastettiğim şey: Korunması gereken kurumlar olduğu, devletin bizlerden daha önemli, daha kıymetli olduğu ve bu eleştirileri yaparken de belli bir düzeyde kalmak gerektiğinin altını çizdim, böyle anlaşılacak istiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.43

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.59****BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sibel ÖZDEMİR (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN - 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş’a pek kısa bir söz vereceğim, kayıtlara geçsin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben sadece kayıtlara geçmesi için söz aldım. İktidar partisi grubu adına konuşan Sayın Efkan Ala çok dikkatimi çeken bir söz kullandı. 2 defa tespit ettim, “Beyler...” diye... 2 defayı gördüm, hani, sonrasını takip etmedim. Hakikaten bu kabul edilemez bir durum. Son sayımıza da baktım, 101 kadın milletvekiliyiz burada; 2 arkadaşımız belediye başkanı seçildi. Yani burada kadınları tamamen yok sayan bir yaklaşımı... Ben tüm kadınlar adına söylüyorum yani onlar kabul etmeyebilir ama... En azından “milletvekilleri” diyebilirler, başka bir hitap olabilir ama bu, eril dilin, erkek yaklaşımının ve kadınları yok saymanın başka bir versiyonu. Bence, Sayın Efkan Ala...

BAŞKAN – Kastı o değildir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hani, kastı var yok, tartışmıyorum ama bu aynı zamanda bir kültürün yani erkek egemen kültürün de bir yansıması. Umarım düzeltilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Onu kastetmedi.

BAŞKAN - Şimdi, İYİ PARTİ Grubu adına ilk söz Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizi televizyonları başında dinleyen saygıdeğer yurttaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Mensubu olduğum İYİ PARTİ Grubu adına 2021 yılı bütçesinin geneli ve bu bağlamda ülkemizin genel iktisadi gidişatı hakkındaki görüşlerimizi paylaşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Bana tahsis edilen süreyi ekonomik kullanmam gerekiyor ama daha önce yapılan toplantılarda gündeme getirilen bazı hususlara da değinmeden geçemeyeceğim, velev ki zamanımdan harcamış da olsam.

Değerli AK PARTİ’li arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarım; hakkaniyet için söylüyorum. Siz 2002 yılında iktidara geldiğinizde kucacağınızda IMF’yle yapılmış bir anlaşma buldunuz. Sonradan da kendi iradenizle 2005 yılında 2’nci bir anlaşma yaptınız. Bunun 2’sinin toplamında kullanılan kaynak 28 milyar dolar. Bunun sadece 4 milyarını sizden önceki üçlü koalisyon kullandı, geriye kalanın tamamını siz kullandınız. Hakkaniyet bunun böyle olduğunu söylemeyi gerektirmiyor mu? Niye bunu böyle söylemiyorsunuz da on sekiz yıldır aynı gerçek dışı şeyleri söylemeye çalışıyorsunuz? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizin iktidara geldiğinizde elinizde 3 tane seçenek vardı: Ya bu stand-by anlaşmasını “Ülkemin çıkarlarına aykırıdır.” deyip, yırtıp çöpe atmak ya içine bakıp “Şunlar şunlar kabulümdür, şunlar değildir.” deyip tadil etmek ya da olduğu gibi uygulamak. Siz bunun virgülüne dokunmadınız, noktasına dokunmadan uyguladınız. Lütfen hakkaniyetli olun. Eğer biz ülke olarak yol alacaksak doğruları söylemeden bir yere gidemeyiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci bir husus: Yine konuşmacı, Türkiye’nin bir bilançosundan bahsetti. Yani Türkiye’nin bütün varlığını bir bilanço olarak düşünürsek aktifindekileri saydı. Ne saydı? Bölünmüş yolları saydı, havaalanlarını saydı, tünelleri saydı, otoyolları saydı, köprüleri saydı; saydı, saydı, saydı. Fakat bilançonun bir de pasifi var. Bu aktifin karşısında ne var, ona bakalım. Lütfen bunu da söyleyin, deyin ki: “Evet, bu yolu, bu köprüyü, bu hastaneyi, bu tüneli, her işi yaptık ama bunun karşılığında da şu kadar kaynak kullandık.” Kullandığınız kaynağı ben söyleyeyim. Bugüne kadar 2,5 trilyon dolar vergi topladınız. 1930’larda, söküğünü dikmek için ithal ettiği iğnenin, ölüsünü gömebilmek için ithal ettiği kefenin olduğu dönemde, dışarıdan bir kuruş borç almadan -ortalama yüzde 8 büyüyerek- yaptığı fabrikaları satarak, özelleştirerek 70 milyar dolar da oradan kullandınız. Üstüne kamu artı özel toplam 450-480 milyar dolar da borç var. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Lütfen bunu da söyleyin.

Bizim muhalefet olarak sizden istediğimiz şu: Yolu görüyoruz, köprüyü görüyoruz, siz bunları yaptınız fakat bunu kaç yaptınız? Bizim kaynaklarımızı etkin kullandınız mı, doğru kullandınız mı? Bu bilançonun aktifi ile pasifi tutmuyor. Aktifi az, pasifindeki yükümlülüğümüz çok çünkü siz Kamu İhale Kanunu’nu 191 kere değiştirdiniz, üç kuruşluk işi yüz kuruşa yaptırdınız. Lütfen bunları bize söyleyin, hakkaniyet bunu gerektiriyor.

Ben kaldığım yerden devam ediyorum, zamanımdan neredeyse beş dakika yedim.

Sayın milletvekilleri, gönül isterdi ki bundan bir asır önce aziz milletimizin büyük fedakârlıklarıyla kurulan bu yüce Meclisin çatısı altında millet egemenliğine dayanan cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılına yaklaşırken güzel şeyler konuşalım ve gönül isterdi ki millet egemenliğinin en temel şartlarından biri olan bütçe hakkı artık ülkemizde sadece kâğıt üstünde kalmış bir kavram olmasaydı. Yasama organının yürütme organı tarafından yapılacak harcamalar ile bunların karşılığında toplanacak vergiler konusunda söz sahibi olması demek olan bütçe hakkı, Avrupalı milletlerin elde etmek için yüzyıllar boyunca kanlı mücadeleler verdikleri ve demokrasilerin en kutsal değerlerinden biri olarak görülecek bir kavramdır. Biz bu kavramın kıymetini maalesef bilemedik ve bugün Parlamentomuz bütçe hakkını hukuken olmasa bile fiilen kaybetmiş durumdadır. Şayet bu hak korunabilmiş olsaydı, biz burada muhalefet partileri

olarak temsil ettiğimiz halkımızın yarıya yakın kesiminin sesini iktidara duyurabilir, eleştirilerimizin dikkate alındığını görebilir ve halkımızın parasının nereye ve nasıl harcandığının hesabını sorabilirdik fakat geldiğimiz noktada ne yazık ki bunlara imkân kalmadı.

Bırakın Meclisin bütçede söz sahibi olmasını, mevcut iktidar ne yazık ki artık bütçenin yapımıyla ilgili şekil şartlarına bile uymaya tenezzül etmiyor. Anayasa'nın 162'nci maddesine göre en geç 17 Ekimde Meclise sunulması gereken 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi, bildiğim kadarıyla, cumhuriyet tarihinde ilk kez zamanında Meclis Başkanlığına verilmedi, her ne kadar Cumhurbaşkanı Yardımcımız bunun aksini iddia ettiyse de. Bütçenin ilgili Bakan tarafından bir basın toplantısıyla açıklandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulması geleneğine de bu yıl maalesef uyulmadı.

Benim de dâhil olduğum Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri ise teklifi ancak görüşmelerin başlayacağı 21 Ekim günü alabildi. Bütçe teklifinin ayrılmaz bir parçası olan hatta ondan önce gelen "Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar" kitapçığı görüşmelerin başlamasından beş on dakika önce dağıtıldı. Keşke bütçe hakkının ihlali kanun teklifinin sunulmasındaki bu birkaç günlük gecikmeyle sınırlı olsaydı.

Bu yıl bütçe sürecinde Meclisin iradesinin tamamen hiçe sayıldığını ve milletvekillerinden önerilerine konan bütçeyi onaylamaktan başka bir şey beklenmediğini gösteren çok vahim bir olay yaşandı. Artık teamül hâline geldiği şekilde, yine bir torba yasayla, bütçenin anayasası olarak niteleyebileceğimiz 5018 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle, bütçelemede 1970'li yılların başında getirilen ancak bir türlü uygulamaya konulamayan performansa dayalı program bütçe sistemi yeniden getirildi. Yönetim aksini iddia etse de daha fazla şeffaflığa imkân veren fonksiyonel sınıflandırma kaldırıldı. Aşlında kaldırılıp kaldırılmadığını 2022 bütçesinde daha net göreceğiz fakat ne hikmetse Resmî Gazete'de 16 Ekimde yayınlanan torba yasanın getirdiği bu değişiklikler, bundan sadece birkaç gün sonra Meclise sunulan bütçe teklifinde dikkate alınmış ve Hükümetin bütçe teklifi, yasanın yeni hâlinin gerektirdiği şekilde program esaslı olarak hazırlanmıştır. Bu durum, bütçe sürecinde Meclisin sadece bir onay mercisi olarak görüldüğünün açık bir kanıtıdır.

Mevcut iktidar tarafından Meclisin bütçe hakkının gasbedildiğine dair diğer bir somut kanıt ise, geçen yıl olduğu gibi, içinde bulunduğumuz 2020 yılında da Hükümetin bütçede öngörülen borçlanma limitlerini aşmış olmasına rağmen Meclise ek bütçe getirmeye gerek görmemesi, tenezzül etmemesidir.

Değerli milletvekilleri, "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı verilen ve son iki buçuk yıldır ülkemizin ekonomi başta olmak üzere hemen her alanda geriye gitmesine sebep olan bu yeni rejimin memleketimize verdiği en büyük zararlardan biri de milletin parasının nereye ve nasıl harcandığının belirlendiği bütçe sürecinde ortak akla ve istişareye imkân tanımaması, ülkenin kaynaklarını "Ben yaptım oldu, bitti." zihniyetiyle verimsiz ve dolayısıyla toplumsal refahı azaltıcı şekilde dağıtmasıdır. Bunu hepimiz yaşayarak görmüyor muyuz? Zaten sıkıntılı bir durumda olan Türkiye ekonomisinin getirdiğiniz yeni hükümet sistemiyle birlikte son iki buçuk yılda çok daha kötüye gittiği gün gibi aşikâr değil mi? Türk liramızın değerinin nasıl eridiği, bütçe açığının ve kamu borçlanmasının nasıl hızla arttığı, işsizliğin ulaştığı boyutlar, Merkez Bankası başta olmak üzere en güzide kurumlarımızın düşürüldüğü durum ve genel olarak ekonomi yönetimindeki kurumsal çöküş açık seçik meydana değil mi? Bu kötü gidişatın Sayın Cumhurbaşkanına akraba olmaktan başka o makamı doldurmaya yetecek bir özelliği olmayan Hazine Bakanının garip ve devlet adabına uymayan bir şekilde istifası ve bağımsız olması gereken Merkez Bankasının başına partili bir ismin getirilmesiyle durdurulabileceğine gerçekten inanıyor musunuz? Yine de şunu söyleyeyim: Bu tespit doğru olsa da karşı karşıya olduğumuz sorun bir şahıs veya şahıslar sorunu değil, bu bir sistem sorunudur. Bu kötü gidişat birkaç bakanın ve üst bürokratın değiştirilmesiyle veya içi boş bazı reform söylemleriyle veya daha düne kadar halkımıza düşman olarak

lanse edilen Batılı ülkelere bazı sıcak mesajlar göndermekle değil, ancak güçlendirilmiş bir parlamenter sisteme geçiş suretiyle, yönetimde güçler ayrılığı prensibini hayata geçirerek durdurulabilir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun dışında alacağınız her karar belki sizin iktidarınızın ömrünü biraz daha uzatabilir ama ülkemizin daha fazla zarar görmesine, halkımızın daha da fakirleşmesine sebep olacaktır. İktidar gücünü elinde bulunduranlara olan yakınlıklar sayesinde elde edilen menfaatlerle kişilerin ve ailelerin refahının kısa ve orta vadede garanti altına alındığı düşünülüyor olabilir ancak yaşanan toplumsal refah kaybından ve bunun yaratacağı olumsuzluklardan uzun vadede bu kişilerin de etkilenmesi kaçınılmaz. Daha fakir ve gelir dağılımı daha bozuk bir ülkede hiçbirimiz daha güvende olmayacağız; çocuklarımız ve torunlarımız daha iyi eğitim alamayacak, daha güzel işler bulamayacak, daha mutlu ve medeni insanların arasında yaşayamayacak. Gelecek nesillerin yükü gerçekten çok ağır olacak. Onlar, kaybedilen Merkez Bankası rezervlerini, ihtiyaç akçesini biriktirecekler, dış borcu azaltacaklar, İşsizlik Sigortası Fonu'nu toparlayacaklar, kamu döviz iç borcunu Türk lirasına çevirecekler, geri ödenemeyen batık banka kredilerini ödeyip enflasyonu düşürecekler. Ne büyük yük.

Hukukun üstünlüğünün kalmadığı ve gün geçtikçe daha otoriter hâle gelen rejimde mülkiyet haklarının korunması da giderek zorlaşacak. Bu gidişat durdurulmazsa bugün edinilen servetlerin meşru olarak kazanılmış olsalar dahi yarın korunabileceğine dair bir garanti olamaz. Zira, tarih bize defalarca göstermiştir ki adalete olan güvenin yitirildiği ve refahın sürekli olarak azaldığı ülkelerde ciddi siyasi istikrarsızlıklar ve hatta büyük toplumsal kırılmalar yaşanabilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olarak yarınlara umutla bakabilmemiz ve birlikte güzel bir gelecek inşa edebilmemiz için en önce toplumun, sadece yarısını değil, mümkün olan en geniş kesimini içine alan bir mutabakat zemini oluşturulmalı ve yönetim sistemimizi bu mutabakata göre şekillendirmeliyiz. Bu da ancak güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçişle mümkün olabilir. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bu konuda epey tartışma oldu ama bizim inancımız bu.

Saygıdeğer milletvekilleri, İYİ PARTİ olarak ülkemizin geleceği açısından hayati önemde gördüğümüz güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçişin gerekliliğini vurgulamak için Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulandığı son iki buçuk yıldaki iktisadi performansı özetlemenin yerinde olacağını düşünüyorum. Cumhuriyet'in ülkemize layık gördüğü yeni hükümet sisteminin yürürlüğe girdiği Temmuz 2018'den bu yana gerçekleştirilen birikimli enflasyon yüzde 40'ın üzerindedir. Kaldı ki bu veri, güvenilirliği de son dönemde büyük yara almış olan Türkiye İstatistik Kurumuna aittir. Halkımızın yaşadığı alım gücü kaybı ise bunun çok daha ötesindedir. Nitekim, sokaktaki vatandaş, enflasyonun açıklandığından çok daha yüksek olduğuna inanmakta ve bu nedenle birikimlerini giderek daha fazla döviz ve altında tutmaktadır. Son dönemde, bütün olan bitene rağmen, vatandaşlarımız, yerliler hâlâ döviz alıyorlar ve döviz tevdiat hesaplarının miktarı giderek artıyor. Bunun için vatandaşlarımızı suçlamak mümkün değildir, zira yeni hükümet sisteminin yürürlükte olduğu son iki buçuk yılda Amerikan dolarının Türk lirasına karşı değeri yaklaşık yüzde 75 artış göstermiştir. Dilinden “yerli ve millî” söylemini düşürmeyen iktidarın ülkeye çağ atlatacağını iddia ettiği yeni hükümet sistemi altında Türk lirasının değeri neredeyse yarı yarıya düşmüştür. Soruyorum size: Bu mudur millî olmak? Türk lirasının düşüşü ancak, Sayın Albayrak'ın istifasının kabulü ve “Faiz enflasyonun sebebidir.” safatasının terk edildiği ve Merkez Bankasının faiz artırımına müsaade edileceği beklentisiyle geçici olarak durdurulabilmiştir. Sayın Albayrak'ın Bakanlığı döneminde uygulanan ve bir kısmına birzadan değişeceğim çılgın politikalarından vazgeçilerek rasyonelliğe dönüş sinyalleri verilmesi tabii ki olumludur. Bu, Türk lirasının değerini belki bir müddet koruyabilir fakat asıl büyük sorun, bu güven eksikliğine çare olamaz. Ekonomide güven ancak, bir sistem değişikliğiyle, bunun olmazsa olmaz bir parçası olarak ekonomi yönetiminde işin ehline verilmesi kuralına dayanarak bir kurumsal yapı kurulmasıyla tesis edilebilir. Bunun dışında iktidar tarafından yapılacak her şey sadece zaman kazanmaktan ibarettir ve ekonomideki sorunların daha da kökleşmesine, müzminleşmesine yol açacaktır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi altında geçen son iki buçuk yıldaki kamu maliyesi performansına baktığımızda da maalesef çok açık, parlak bir tablo görmüyoruz. Hazinesinin bir portföy yönetim şirketi gibi yönetildiği bu süre zarfında Türkiye Cumhuriyeti devletinin borç stoku neredeyse 2 katına çıkarak 2 trilyon TL'ye yaklaştı. Finansal istikrarı destekleyen uzun vadeli borçlanma yerine kısa vadeli borçlanmaya yöneldi. Bundan daha vahim olarak 2012 yılında sıfırlanmış olan döviz ve altın cinsi borçların iç borç stoku içindeki payı da hızla artarak yüzde 25'e yaklaştı. Bu demek oluyor ki yerli ve millî olduğunu iddia eden Hükümetiniz nedense kendi parasıyla değil de yabancı paralarla borçlanmayı tercih ederek kamunun borç yükünü kur hareketlerine çok daha duyarlı hâle getirmiştir. Çünkü ülkede enflasyon var, kontrol edilemiyor. Burada tekrar sormak istiyorum: Bu mudur millî olmak?

Bu arada şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Kendi millî parasına güvenmeyip birçok sözleşmenin yabancı para üzerinden yapılarak ekonominin dolarize edildiği ve uyumsuzlukların yabancı ülkelerin mahkemelerine havale edildiği bir ülke bölgesel finans merkezi olabilir mi? Yani, İstanbul, finans merkezi hâline gelebilir mi? İstanbul'da yapılan iş, İstanbul Finans Merkezi değil, maalesef İstanbul inşaat merkezi. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Üzülerek ifade etmek istiyorum ki mevcut iktidar ülkemizi ekonomik olarak hızla 1990'lı yıllara döndürmektedir. 2018 yılı öncesinde gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 2'si civarında seyreden bütçe açığının bugün yüzde 5'lere ulaşması ve faiz yükündeki hızlı artış bunun en net göstergesidir. 2018 yılında 74 milyar TL olan faiz ödemelerinin 2020 yılında 137 milyar TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. 2021 bütçe öngörüsü ise 179-180 milyar TL'dir. Kısacası, gelinen noktanın alametifarıkası, kronik çifte açık, yüksek enflasyon, yüksek faiz, yüksek kamu borçluluğu, değersiz TL'dir.

AK PARTİ adına konuşan sözcü burada birtakım grafikler gösterdi. O grafiklerin arkasında Dünya Bankasının otoritesi var, doğru. Fakat o grafiği onun okuduğu gibi eğer bir uluslararası sempozyumda okusun, onu ya toplantıdan çıkarırlar ya da onu dinleyenler o salonu terk ederler. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Başlangıcını nereden aldığımızı, ortasında ne olduğunu da söylemeniz lazım. Gidin o zaman, 1900'den başlayan bir grafik alın veya II. Mahmut döneminden başlayan bir grafik alın, bambaşka bir resim ortaya çıkar. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Mühim olan, onun sizin döneminizde hangi aşamadan nereye geldiği. 2002'den 2012'ye kadar söylüyorsunuz da 2013'ten sonra 250 milyar dolar millî gelir kaybını niye söylemiyorsunuz? O grafik bunu da söylüyor. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Faize karşı olduğunu her fırsatta dile getiren Sayın Cumhurbaşkanının yönetimindeki yeni hükümet sisteminde faiz ödemelerimiz iki yılda neredeyse 2 katına çıkmıştır ve Hükümetin kendisi bunun daha da artacağını beklemektedir. Bir karşılaştırmayla somutlaştırmak gerekirse, 2021 yılında çiftçimize verilecek destekler için bütçeye konulan rakam sadece 22 milyar iken faiz ödemeleri için konulan rakam bunun neredeyse 6 katı olan 180 milyar TL'dir ve tabii, bu arada buna bağlı olarak da 245 milyarlık bütçe açığı öngörülmüyor.

Kamu maliyesindeki kötüleşmenin en net göstergelerinden biri, şüphesiz, son dönemde bütçe açıklarının Merkez Bankası kaynaklarıyla finanse edilmeye çalışılması olmuştur. Hükümet bütçe finansmanında o kadar sıkıntıya düşmüştür ki Merkez Bankasının geçen yılki kârını Hazineye aktarmak yetmemiş, bilançosunda biriken ihtiyaç akçesine de el koymuştur. Kârı kanun hükmüne göre aldı, yedek akçeyi de almaması gerekiyordu ama hadi onu da aldı fakat şaştığım bir husus var: Değerleme hesabında biriken gerçekleşmemiş tutarı nasıl kâr zarar hesabıyla irtibatlandırdınız ve onu da oradan buraya aldınız? Bu, gerçekten sorgulanması gereken bir şey. Bunun arkasında, gerçekten, suç da var. Değerleme hesabı nasıl aktif kâr zararlarla birleştirildi ve onu da çektiniz aldınız? Böyle bir şey, hiçbir aklın kabul edeceği bir şey değil ama siz bunu da gerçekleştirdiniz maalesef.

Bütçe açıklarının, dolayısıyla borç yükünün ve dolayısıyla faiz ödemelerinin bu kadar hızlı artmasının temel sebeplerinden biri, büyük ölçekli kamu yatırımlarının yap-işlet-devret veya kamu-özel iş birliği yöntemleriyle yapılması ve bu kapsamda müteahhitlere döviz bazında on yıllar sürecek garanti ödemeleri taahhüt edilmesidir. Hükümetin bütçe kanunu teklifine göre, bu ödemelerin önümüzdeki üç yılda bütçeye getireceği yük 100 milyar TL'nin üstündedir. Yine sormak istiyorum size: Bu mudur millilik?

Sayın Cumhurbaşkanının “Kuruş ödemedem yapacağız.” diye halka anlattığı bu projelerin garanti ödemeleri sebebiyle Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığına bağlı kurumlarımız yeni yatırımlara kaynak ayıramaz hâle gelmiştir. Devlet tarafından verilen bu garantilerin her biri gelecek nesillerin sırtına yüklenen ve miktarı da tam olarak bilinmeyen borçlardır. Yıllar süren yanlış yönetim sebebiyle nitelikli iş gücü ve istihdam yaratamaz hâle gelen ekonomimizde gençlerimizin bir kısmı iş bulamamanın verdiği sıkıntılarla boğuşurken iş bulacak kadar şanslı olanlar da iktidarınızın onların sırtlarına yüklediği borç yükünü ödedikleri vergilerle hafifletmeye çalışmaktadırlar.

Gelin, biraz da ekonomimizi şahlandıracığı söylenen yeni hükümet sisteminin son iki buçuk yılda işsizliği nerelere getirdiğine bakalım. Resmî oranlara bakarsanız işsizlik 2020 Eylül ayı itibarıyla yüzde 12,7'ye gerilemiş bulunuyor ancak iş gücü, istihdam ve fiilen iş başında çalışanlar azalmıştır. Geniş tanımlı işsiz sayısı 2,3 milyon kişi artarak 10,2 milyon olmuştur. Çalışabilir nüfustaki artış 2 milyon kişinin üzerinde olmasına rağmen işsizlik neden bu kadar az artmış? Bunun cevabı gerçekten çok acı bir tabloya işaret ediyor çünkü yüz binlerce gencimiz iş bulma ümidini kaybettiği için iş aramayı bırakmış ve bu yüzden işsizlik istatistiklerinde dikkate alınmıyorlar. Hâl böyleyken ülkemizdeki gerçek işsizlik oranı güvenilir bazı tahminlere göre yüzde 30'a ulaşmış durumda.

İktisadi büyümeye baktığımızda yeni hükümet sisteminin uygulamaya konduğu 2018 yılının üçüncü çeyreğinden bugüne Türkiye ekonomisinin reel olarak hemen hiç büyümediğini, uluslararası karşılaştırmaya imkân veren ABD doları bazında bakıldığında ise ciddi olarak küçüldüğünü görüyoruz. Kişi başına gelirimiz 2017 yılında 10.500 ABD doları iken bugün 8.500 dolara düşmüş durumda. Kısacası vatandaşımız kötü yönetim yüzünden diğer ülke vatandaşlarına göre son üç yılda yaklaşık yüzde 20 fakirleşmiş durumda. Bize göre bunun birinci derece sorumlusu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, ikinci derece sorumlusuysa onun uygulayıcısı olan Cumhuriyet İttifakı'dır. Bu yönetim sistemi ve bu iktidar ittifakı sürdüğü müddetçe Türkiye fakirleşmeye mahkumdur. 2013 yılında gayrisafi yurt içi hasılanın 950 milyar doların, kişi başı gelirin 12 bin doların üstüne çıkmasıyla güçlenen orta gelir kapanından çıkma umutlarımız maalesef bugün itibarıyla yok olmuştur.

Burada üzerinde durmak istediğim -zamanım da hızla gidiyor- 2020 yılı üçüncü çeyreğine kadar sekiz çeyrek Türkiye ekonomisinde sabit sermaye yatırımları negatif oldu ama birdenbire 2020 üçüncü çeyreğinde sabit sermaye yatırımları artıya geçti. Bunun nedenine baktığımızda, 2020 yılında ithal edilen 22 milyar dolar tutarındaki altının sabit sermaye hesaplarının alt kalemi olarak gösterilmesi. Biz burada bir yanlışlık yapıyor olabiliriz. Ben Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesi görüşülürken buradan Bakana döndüm ve dedim ki: Sayın Bakan, TÜİK'e söyleyin, bunu detaylı bir şekilde kamuoyuna açıklasın, bunun içinde ne var, altın nerede bunun içerisine giriyor? Altın sabit sermaye yatırımı dedik ama bugüne kadar kimseden bir açıklama gelmedi; hâlâ da bekliyoruz, lütfen bunu açıklayın.

Ülkemizdeki ekonomik tablonun bu kadar kısa zaman içinde bu kadar kötüye gitmesi ne yazık ki sadece uygulanan politikaların yanlışlığından ve uygulayıcıların beceriksizliğinden kaynaklanmıyor. Bu dönemde bilinçli veya bilinçsiz olarak yapılan öyle uygulamalar var ki bunlar hem içeriği itibarıyla suç niteliğindedir hem de sonuçları itibarıyla ekonomimize büyük hasar vermişlerdir. Bunlardan birincisi ve kesinlikle en vahimi, 2019 yılından itibaren Merkez Bankası döviz rezervlerinin örtülü şekilde satılarak tüketilmesi ve bunun sonucunda Bankanın net rezervlerinin kimi hesaplamalara göre eksi 50 milyar dolara

kadar düşmesidir. Bir Merkez Bankasının ülkenin millî parasının değerini korumak ve daha da önemlisi, bir ödemeler dengesi krizi durumunda ülke ekonomisinin hayati fonksiyonlarını sürdürebilmesi için gerekli döviz likiditesini sağlamak üzere tutması gereken döviz rezervlerini tüketmesi ve hatta bununla da yetinmeyip net döviz borçlusu hâline gelmesi, hele ki Türkiye gibi cari açık veren bir ülkede akıl ve mantıkla açıklanabilecek bir şey değildir. Açık konuşmak gerekirse bunun, içi vahşi yirtıcılarla dolu bir kafese elindeki tüm silahları bırakarak ve üzerindeki tüm zırhları çıkararak girmekten farkı yoktur. Bu yapılan, şayet akıl almaz bir cehalet ürünü değilse benim nazarımda... Söylemeye bile dilim varmıyor, haydi adını siz koyun; ne menem bir iştir, adını siz koyun lütfen. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Doğrusu, beni Merkez Bankasında otuz beş yıl çalışmış ve bu kurumun Başkanlığını yapmış bir insan olarak bu yapılanlara hâlâ inanamıyorum, daha doğrusu inanmak istemiyorum. Ancak, maalesef yapılanlar ortada ve umuyorum ki bunda sorumluluğu olanlar mutlaka bir gün hesap vermelidir ve verecektir. Burada “Niçin döviz satıldı, kim aldı?” soruları önemli. Fakat bunlardan daha önemlisi, gerçekten hangi mekanizma Kullanılarak, kim bu dövizleri sattı ve günün sonunda Merkez Bankası bu döviz alanlara bu parayı nasıl gönderdi? Bu mekanizma nasıl çalışıyor? AK PARTİ’li arkadaşlarım, vallahi, sizin öğrenmeniz gereken husus budur. Yeni Başkana lütfen sorun, size özel bir rapor yazsın, bu döviz önce kim sattı ve satılan dövizlerde muhabir hesabından çıkarılarak alanların hesabına nasıl intikal ettirildi? Bu ödeme emirlerini kim verdi? Bunlar son derece hayati konular. Eğer bu soruların cevabını almazsanız önümüzdeki dönemde Merkez Bankası bu döviz rezervini nasıl biriktirecek? Ben size kısaca söyleyeyim: 2002’de iktidara geldiğinizden 2020 yılına kadar Türkiye’nin ortalama net rezervi 36-39 milyar dolar civarında inip çıkıyor. Eğer aynı seviyede net rezervi biriktirmeniz gerekirse o zaman ülkeye her yıl net olarak 30 milyar dolar paranın girmesi lazım -sıcak veya doğrudan sermaye veyahut da borçlanma- ve bunun tamamının Merkez Bankası tarafından alınması lazım. Sizin bu döviz rezervinin kaybını sıfırlamanız, ondan sonra da artıya geçmeniz için en azından beş yıl lazım, beş. Şunu da biliyoruz ki bu ortamda yüksek faiz vermezseniz, sıcak para şeklinde de olsa, hukuk da yeteri kadar sağlıklı işlemediği için, doğrudan yabancı sermaye de gelmeyecek. Ne yapacağız? Bunu sorun, bize sormayın; atadığınız Merkez Bankası Başkanına sorun ve ondan özel bir rapor isteyin lütfen. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Ve ondan sonra da uygun görürseniz, bunu bizimle de paylaşın ama biz, üç aşağı beş yukarı ne olduğunu biliyoruz. Kim bu dövizleri sattı; kamu bankaları mı, Türkiye Varlık Fonu mu? Ve satılan döviz nasıl Merkez Bankasının kasasından çıktı?

Hükûmetin pandemiyle mücadele bahanesiyle yaptığı fakat ekonomik istikrara büyük zarar veren bir başka uygulaması ise yılın ikinci ve özellikle de üçüncü çeyreğinde bankaların kredi vermeye zorlanarak daha önce benzeri görülmemiş bir kredi genişlemesine sebep olmasıdır. Görevi varlık fiyatlarındaki balonlar, aşırı kaldıraç oranları, hızlı kredi genişlemesi ve kur ile vade uyumsuzluğu, sermaye akımlarının yönetimi gibi sistemik risk kaynaklarını koordine etmek olan ve adına bir de “Kalkınma” eklenen Finansal İstikrar Komitesi, aşırı kredi genişlemesine göz yumarak bankacılık sisteminin sağlığını tehlikeye atmıştır. Lütfen, bunu da sorgulayın, sizin gördüğünüz gibi değil iş. Bunu sorgulayın, BDDK’dan rapor isteyin, Merkez Bankasından rapor isteyin ve şunu isteyin: “Türkiye bankacılık sisteminin sıhhati ve sağlığı için bir stres testi yapın ve sonucunu bize bildirin.” deyin.

Evet, benim sürem bitiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Başkanım birkaç dakika daha verebilir misiniz?

BAŞKAN – Şimdiye kadar toplam iki dakika süre verdim hep.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Peki, o zaman toparlıyorum.

Bu ülkede, iktidar hep sonuçlarla uğraştı ve bize sonuçların nasıl üstesinden gelineceğini söyledi; bize dedi ki: “Efendim, sıkıştık, dövizinizi satın.” Dövizimizi sattık, berberler bize bedava tıraş yaptı, efendim lokantalar yemek verdi. O olmadı, Amerikan dolarına güya zara vermek için “Doları satın, altın alın.” dedi, onu da yaptık. Arkasından “Yastıkaltındakileri çıkarın.” dedi, onu da çıkardık; hazineye verdik. Bu yastıkaltı, ekonomiye nasıl kazandırılıyor, bunun izahı nedir, bunu bir bilen varsa gelsin de yapsın. Yastıkaltındaki para ekonomiye nasıl kazandırılıyor? Bunlar da olmadı. Dolayısıyla biz, hep sebeplerle uğraşmadık, sonuçlarla uğraştık ve sonuçlarla uğraşmanın bizi getirdiği nokta da bu.

Aslında yapılması gereken tek bir şey var: Güveni tesis edip, millî paranın itibarını sağlayıp vatandaşın cebine koyduğu paranın alım gücünü muhafaza etmek yani enflasyonla mücadele. Ama siz bunu yapmadınız, hâlâ da yapıp yapamayacağınız konusunda sıkıntılar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Dolayısıyla son olarak şunu söyleyeyim: Eğer yapmak istiyorsanız, gerçekten samimiyseniz, sizin şu andaki bütçe içinde bile, şu anda işini kaybeden berbere, garsona, servis sektöründe çalışan, efendim okul kantincisine, servis şoförlerine vesaireye para verecek, onların hayatını devam ettirecek imkânınız var; bunu bütçenin içinden yapabilirsiniz ama siz böyle bir şey yapmak istemiyorsunuz.

Onun dışında yapabileceğiniz ne var? Bakın, 2001 krizinden nasıl çıktığımızı hatırlayın, aynısını bugün de yapabilirsiniz, vatandaşın cebine para koyabilirsiniz. Şu anda, bankacılık sisteminde 322 bin, 1 milyon TL'nin üzerinde mevduat hesabı var. Bunlardan her 3 hesabın 1 tanesi 1 kişinin olsa 100 bin kişinin 1 milyon TL'nin üzerinde mevduat hesabı var ve bunun ortalaması 6,4 milyon TL.

Siz ne yaptınız üç gün önce? Bu mevduat hesaplarından alınan stopajları kaldırdınız, sıfırladınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Benim yaptığım ve başkalarının yaptığı bir hesaba göre bu 100 bin kişinin veyahut da 100 bin hesabın 2 milyon TL'si üç aylık mevduat hesabında tutulsa oradan vazgeçtiğiniz gelir, stopaj 5 milyar TL. Hâlbuki siz 1 milyon, 2 milyon esnafa 5 milyon vermeyi düşünüyorsunuz. Bunlar finanse edilebilir ama niyet olması lazım, sicilin temiz olması lazım, niyetin sabit olması lazım. Bütün bunlar da olmuyorsa “Kaynak yok.” demeyin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında kaynak var ama bunu akıllı, makul, mantıklı, vatandaş düşünerек yapmanız lazım. Efendim, oradan alıp şirket kurtarmaya -altına gidecek o- döviz alacak olanın cebine koyarsanız bu iş yürümez ama gerçekten fakiri fukarayı düşünüyorsanız bu iş yapılabilir, bunu lütfen yapın.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İYİ PARTİ Grubu adına ikinci söz, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, siyasi partilerimizin Muhterem Genel Başkanları, kıymetli milletvekilleri ve televizyonlarının başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, bütçenin sahibinin Cumhurbaşkanı olduğunu ve sahibi olduğu bütçe görüşülürken bir kere bile Meclisi teşrif etmediğini ve bütçenin sahihsiz kaldığını ifade ederek eleştirimi dile getirecektim. Sayın Cumhurbaşkanı burada değil, Komisyon yerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi sıraları yani iktidar partisi sıraları da boş. Ben bütçeyi sahihsiz zannediyordum oysa 2021 yılı bütçesi öksüz kalmış.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Bütçenin sahibi burada.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Asıl sorun, bütçenin sahihsizliği sorunudur ve bu bütçe, bu mukaddes çatı altında sahihsiz bırakılmıştır. Bütçenin sahibi Cumhurbaşkanı, yapanı Cumhurbaşkanı, teknik olarak hazırlayanı Cumhurbaşkanı, bütçeyi kullanacak olan da Cumhurbaşkanı ama ne kendisi ne partisi Mecliste değil maalesef. Üzülerek söylüyorum ki ne Komisyon sürecinde ne de Genel Kurulda Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütçesine tek bir kuruş bile ekleyecek veya çıkaracak iradeyi sergileyememiştir. Seçilmiş Gazi Meclisin muhatapları atanmış bürokratlar olmamalıydı. Geldiğimiz noktada, devlet yönetiminde yürütme erkinin vesayet odağı hâline geldiği de aşikârdır. Dolayısıyla bu bütçe vesayet odağı hâline gelmiş yürütme erkinin yasamaya dayattığı bir bütçe olmaktan öteye gidemeyecektir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bütçenin asıl sahibi Mecliste olmayınca doğal olarak bütçe haricinde çeşitli konulara da değinilmiş, maksadı aşan tartışmalar da yaşanmıştır. Bu arada, atanmış bakanlarımız seçilmiş siyasetçilere taş çıkaran bir performans sergileyerek üsluplarıyla da dikkat çekmişlerdir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Sistemin adı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olunca muhalefet partilerinin eleştirileri de doğrudan doğruya Cumhurbaşkanının şahsı üzerinde gerçekleştirilmiştir, tek adamlık tartışmaları yaşanmıştır. İktidar kanadı bu tartışmaları kişiselleştirince de -kanaatim odur ki- beklenen murat hasıl olmamıştır. Aslında, biz, Sayın Cumhurbaşkanının karakteristik özelliklerinden kaynaklı birtakım davranışların saray goygoyculuğuyla birleşince tek adamlık algısı yarattığı ve bunun Türkiye'nin imajına zarar verdiğini anlatmaya çalışmıştık. "Padişahım çok yaşa." demenin tarihte ne büyük sancılara neden olduğunu, "Senden büyük Allah var." diyebilmenin hangi kötülükleri bertaraf edeceğini hatırlatmak istemiştik. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Yoksa sadece "tek adamlık" diyerek 5 müteahhidi görmezden gelip rejimin ruhuna zarar vermek değildi niyetimiz.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu sıkıntılardan bihaber değiliz. Emperyalizmin tuzaklarından, üzerimizde gözü olan güçlerin planlarından, şükürler olsun ki haberdarız. Bu coğrafyada tutunabilmenin asgari şartlarının da şuurundayız. Üretime dayalı ve rekabet gücü yüksek bir ekonomi ve de güçlü bir savunma sanayisi olmazsa olmazlarımızdandır. Bu nedenle, hem Savunma Bakanlığımızın hem de Savunma Sanayii Başkanlığımızın bütçelerine İYİ PARTİ olarak "evet" oyu verdik ancak tenceresini kaynatamayan ve açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiş vatandaşlarımıza "Sana bir İHA, SİHA, ATMACA, o olmazsa ATAK vereyim." diyecek hâlimiz yoktur. Büyük Türk milleti hem güvenlik ve huzuru hem de refah ve zenginliği eş zamanlı olarak hak etmektedir. "Sana huzur ve mutluluk veremedim ama güvenlik vadediyorum." diyerek görevinizi yapmış olamazsınız.

Saygıdeğer milletvekilleri, dış politikada da önemli sorunlarla boğuşmaya devam ediyoruz. Türkiye'nin önündeki engellerin aşılabilmesi noktasında azami katkıyı sürdürme kararlılığı sergilemeye devam edeceğiz. Bugün, Silahlı Kuvvetlerimiz sınırlarımızın ötesinde operasyonlar yapıyorsa bunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin tezkereleriyle gerçekleştiriyor. Ülkemizin aleyhine alınmış kararları ortak bildiriyle hep birlikte kınıyor, zaferlerimizi de aynı biçimde kutluyoruz ama Sayın Cumhurbaşkanı Azerbaycan'a giderken yanına bir tek muhalefet temsilcisi almayacak kadar hasis davranıyor. Keza, Maraş'ın açılmasıyla ilgili programa yine muhalefetten birilerini davet etmeyi aklından bile geçirmiyor. Bu çifte standardı kınadığımızı da ifade etmekte yarar var. Siz davetle mükellefsiniz, icabet edip etmemek de bizim meselemizdir.

Türkiye'nin aleyhine alınmış kararlar ve uygulanmak istenen yaptırımları iktidar ve muhalefet olarak müştereken püskürtmek için ortak bir kararlılık sergilediğimizi ifade etmiştim, HDP bu yaklaşımın istisnasıdır. Her fırsatta emperyalizme dış gösteren ve ona karşı bilendiğini ifade eden HDP, ABD'yi kinamamakta, Fransa'ya cevap verememekte, Yunanistan'a laf söyleyememekte, esasen kimlerle müttefik olduğunu zımnı olarak kabul etmektedir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) "Bölünmekten yana değiliz." derken bölücü örgüte ihanetleri münasebetiyle tek kelime laf edemeyenlerden farklı bir davranış bekleyecek değiliz. Güneydoğu Anadolu illerimizi "Kürt kentleri" olarak tanımlayanlara, Kürt kökenli kardeşlerimizin yüzde 60'ından fazlasının Ankara'nın batısında yaşadığını hatırlatmak isteriz. Etnik köken ve mezhep üzerinden siyaset üretmeye kalkışmanın hiç kimseye faydası yoktur.

Etnisite yetmedi, şimdi de mezhep üzerinden ve özellikle Alevilik üzerinden bir söylem geliştirmeye yeltenildiği anlaşılmaktadır. Bu milletin seviyesi, şeceresi, seciyesi bellidir; Türk milletinin nerede duracağı da biyografiden anlaşılmaktadır. Bir yanda Hazreti Muhammed, öbür yanda Ebu Süfyan; bir yanda Hazreti Ali, öbür yanda Muaviye; bir yanda Hasan, Hüseyin, diğer yanda Yezid. Siz ne söylerseniz söyleyin, milyonlarca Ali, milyonlarca Hasan, milyonlarca Hüseyin emperyalizmin yezitliğine izin vermeyecektir. (İYİ PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ama asla endişe etmeyin, sizi hiç kimse kapatamaz. Laiklik karşıtı eylemlerin odağı olarak tanımlanmasına rağmen sadece ödenek kısıtlamalarıyla tecziye edilen bu iktidar, sizin olmadığımız bir Mecliste "Oh, oh!" diyerek hiç kimseye milliyetçilik tesciliyetinde de bulunamaz. O sebeple, varlığınıza ihtiyaç var. İsmiyle müsemma Milliyetçi Hareket Partisine, altı okundan biri milliyetçilik olan Cumhuriyet Halk Partisine; milliyetçi, demokrat ve kalkınmacı İYİ PARTİ'ye milliyetçilik dersi veremeyeceklerine göre, elbette kendilerine uygun bir çıkış yolu bulacaklardır. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Sizin varlığınız, tıraş köpüğüyle dış fırçalamaya kalkışan bu iktidarın ayaklar altına aldığını söyledikleri milliyetçilik üzerinden ayaklarını kaldırmasına da vesile oluyor. "Her şerde bir hayır var." demek, bu olsa gerektir.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Başkanım, siz ne diyorsunuz?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Dediğimizi dedik.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu girizgâhtan sonra bütçeye tekrar dönmek istiyoruz.

Bütçe yetkisi, bizzat parlamentoların varlık sebebini teşkil eder. Bir devletin bütçesini onaylama yetkisine sahip olmayan yasama erki, en temel işlevini de kaybetmiş demektir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletine karşı en önemli mesuliyetlerinden biri, vatandaşın tahsil edilen vergilerin nereye sarf edildiği ve nereye sarf edileceği hususunun denetlemesidir. Tüm bu üzerinde konuştuğumuz, tartıştığımız bütçe görüşmeleri, bütçe onaylama yetkisi neredeyse alınmış bir Mecliste anlamını yitirir. Gazi Meclisimiz partili Cumhurbaşkanlığı tarafından dayatılan bütçe kanununu şayet kabul etmez ise Sayın Cumhurbaşkanının endişe duymasını gerektirecek bir durum söz konusu değildir zira kendisi öteki yılın bütçesini değerlendirme oranına göre artırarak vergilerini toplamaya ve harcamaları yapmaya devam etme hakkına sahiptir.

O hâlde, bugün, burada ifade edeceğimiz hususlar, memleketin 2021 yılı bütçesini ortak muhakeme zemininde tartışmak, milletimiz için en iyiyi, en güzeli bulmak ve icra etmek amacından iktidar sahipleri tarafından yoksun bırakılmıştır. Bunun temel sebebi şu dur: Parlamenter demokraside millete hesap verilirdi, bu ucube sistemde saraya hesap veriliyor. Parlamenter demokratik sistemde millet tarafından seçilen başbakan ve kabinesi millî iradenin tecelligâhı olan Gazi Meclise karşı sorumluydular; partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde ise Meclisin muhatapları yürütme erki ve mensupları değil, onun atadığı bürokratlardır.

Anayasa'nın 98'inci maddesi, Gazi Meclise denetleme yetkisi çerçevesinde soru sorma hakkı tanımıştır. 27'nci Dönem içinde lüzumu üzerine gerekli görülen ve cevaplanan soru önergesi oranı yüzde 8'de kalmıştır. Bu Anayasa, milletin Anayasa'sı değil midir? Millî iradenin ortaya koyulmuş hâli değil midir? Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu iradesi olan bu Gazi Meclisin ve onun değerli üyelerinin siyasi iktidar tarafından yok sayılması sizlerce doğru mudur ve kabul edilebilir midir? O zaman, milletvekilleri olarak bizim burada kıymetiharbiyemiz nedir? Siyasi iktidara yönelttiğimiz bir soruya dahi cevap alamayacaksa siz cevap veriniz: Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarı ne olacaktır? Partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini getirirken millete söz verdiniz, dediniz ki: "Yeni sistemle birlikte yürütme organı kanun tasarısı hazırlamayacak, kanunu milletvekilleri hazırlayacaktır." Ancak komisyonlarda ve Genel Kurulda çokça şahit olduğumuz üzere, milletvekili arkadaşlarımızın kanun tekliflerini sadece imzalıyor ve "torba yasa" adı altında önümüze koyuyor. Kanunlar, milletvekilleri tarafından hazırlanması gerekirken sarayın bürokratları tarafından hazırlanıyor, iktidar partisindeki milletvekili arkadaşlarımız özgür tercih ve iradelerini, maalesef, ortaya koyamıyorlar. İktidar partisinin temsilcileri, millet iradesinin tecelli ettirilmesi yerine önlerine koyulan kanun metninin tek bir noktasını, virgülünü değiştirmemek için Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev deruhte ediyorlar.

Sayın Erdoğan, Cumhurbaşkanı seçilmesinin ardından "Türkiye'nin bildiği türden bir Cumhurbaşkanı olmayacağım." demişti, kendisi doğru ifade etmiş; Türkiye, Sayın Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı döneminde kanunlarla değil, kararnamelerle yönetilen bir memleket hâline gelmiştir. Partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ilk iki yılında 600 milletvekili 1.493 maddeyi görüşürken Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tek başına 2.229 maddeyi yürürlüğe koymuştur. Bu veri dahi tek başına göstermiştir ki ve göstermektedir ki Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi millet için değil, lider için hazırlanmış bir sistemdir. Meclis bilinçli olarak pasifize ediliyor, yasamanın etkinliği ve denetimi de azaltılıyor.

Partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde, yazılı soru önergelerine cevap alamayan, kanun tekliflerinde yalnızca imzacı olan, bütçe onay yetkisi elinden alınmış, sözlü soru soramayan, gensoru veremeyen, güven oylaması yapamayan, özetle tüm yasama ve denetleme yetkileri elinden alınmış bir Meclis var. Eğer milletvekillerinin yasama yetkisi elinden alınmışsa yüce Meclisimiz vergi tarhi ve sarfi yetkisini şeklen elinde tutmasına rağmen fiilen kaybetmişse, o takdirde bu Büyük Meclis yetkilerini yitirmiş ve bir kenara itilmiş durumdadır. Ancak şu unutulmasın: "Gazi Meclis" unvanına sahip tek Parlamento olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, kurulduğu ilk günden itibaren tarihin kendisine yüklediği sorumluluğun ve vasıfların bilinciyle hareket etmiştir. Millete ait egemenliğin hiçbir şart altında, hiçbir kişiye, kuruma, zümreye ya da sınıfa bırakılmamasını temin etmek ve millet iradesini millet çıkarları doğrultusunda tecelli ettirmek Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin namusu ve şerefi üzerine ettiği yeminin gereğidir.

Artık, Meclis, yürütme organı üzerinde anayasal araçlar yoluyla herhangi bir siyasi denetim yetkisine sahip değilse bunun çözümü iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter demokratik sisteme dönüşür. Bugün Meclis, saray bürokrasisinden gelen kanun tekliflerini onaylayan alelade bir devlet kurumuna dönüştürülmeye çalışılıyor ise bunun çözümü iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter demokratik sisteme dönüşür. Türkiye Büyük Millet Meclisi, en temel görevi olan vergi sarfında fiili bir denetim yetkisine bile sahip değilse bunun çözümü de iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter demokratik sisteme dönüşür.

Bu siyasal düzen, yalnızca Meclisin denetleme ve yasama işlevini akamete uğratmamıştır, aynı zamanda bu millete büyük ekonomik bedeller de ödetmiştir hatta ödetmeye de devam etmektedir. Partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildiğinde, Temmuz 2018'de geniş işsizlik 5,6 milyonu, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle geçen iki senenin sonunda bu sayı 10 milyon kişiye yaklaştı ve artış neredeyse yüzde 80 oranındadır. Bildiğiniz üzere, normal işsizlik ile geniş tanımlı işsizlik arasında

en çarpıcı kitle, iş aramaktan umudunu kaybedenlerdir. Yani bir sistem getirdiniz ve milyonlarca kişiyi ümitsizliğe sürüklediniz, hem de refah içinde yaşama ümidi dahi değil, sadece iş bulma ümidini kaybetmesine vesile oldunuz. Genç işsiz sayısındaki durum daha da vahimdir. Resmî kayıtlara göre genç işsizlik yüzde 24,3'tür yani her 4 gençten 1'isi işsizdir. 15-24 yaş arasında 1 milyon 200 bin üniversite mezunu genç kardeşimiz bulunmaktadır. Bunlardan 400 bini iş aramaktan umudunu kesmiş, artık iş aramıyor, iş gücüne de katılmaktan vazgeçmiş, geriye kalan 800 bin gencimizin yaklaşık 250 bini işsiz yani 1 milyon 200 bin üniversite mezunu kardeşimizin yarısından fazlası işsiz durumdadır. Bütün bir gençliği ebedî bir stajyerliğe mahkûm etmiş durumdasınız. Gençlerimizin yüzde 62'si yurt dışına yerleşip orada yaşamak ister hâle gelmiştir. Bir ülke kendi gençliğini kaybederse, bir ülkenin gençliği kendi memleketine dair istikbal tasavvurunu yitirirse beka sorununu sınırların dışında aramaya gerek yoktur, o memlekette asıl beka sorunu işte budur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

2017 yılında Türkiye, gayrisafi yurt içi hasıladada dünya sıralamasında 17'nci sıradayken Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin 2'nci yılında 2 sıra geriye düşerek 19'uncu sıraya geriledi, Türkiye 1990 yılında da zaten 19'uncu sıradaydı, bu yılın sonunda 20'nci sıraya düşmemiz bekleniyor. 1990 yılında Türkiye, kişi başına düşen millî gelirden dünyada 49'uncu sıradaydı, 2019 yılında 74'üncü sıraya düşmüşüz. Bunlar bizim söylediklerimiz değil, sizin TÜİK'in verileri de değil, bunlar IMF verileri. Tablo ortada; yeni Türkiye eski Türkiye'yi aratır durumdadır.

2018'in ikinci çeyreğinde yaklaşık 880 milyar dolar olan millî gelirimizin 2020 sonunda 700 milyar doların altına düşeceği görülüyor. Türkiye millî geliri iki buçuk yıl içinde yaklaşık 200 milyar dolar erimiştir. Bu demektir ki Türkiye'nin gayrisafi yurt içi hasılası, Yunanistan'ın gayrisafi yurt içi hasılası kadar buharlaşmıştır. "Bu sistem ülkeyi uçuracak." derken millî gelirimizi buhar edip uçurdunuz, eserinize övünebilirsiniz.

Huzur ve refah içinde yaşatma vaadiyle getirdiğiniz partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle Türk milletini fukaralığa mahkûm ettiniz. Eskiden yoksulluk toplumun bir kesiminin yaşadığı sorun iken bugün toplumun neredeyse yarısının yaşam biçimi hâline gelmiştir. Yarattığınız fukaralığı düzene çevirdiniz. Temmuz 2018 ile bugün arasındaki dış borcun dolar cinsinden neredeyse bir farkı yok, 430 milyar ile 450 milyar arasında gidip gelmekte. Aynı dönemde dolar kuru 4,61'di, şimdi ise 7,84. Böylece dış borcumuz TL cinsinden 2 trilyon liradan 3,5 trilyon liraya çıkmıştır.

Öyle bir sistemi konuşuyoruz ki "Ülkeyi şaha kaldıracak." diye beklerken borçlarımız şaha kalkmıştır. Sistem değişikliği gerçekleştirildiğinde bütçe açığımız 32 milyar Türk lirası iken bu yıl sonunda 240 milyar Türk lirası olması beklenmektedir yani 8 katına çıkmıştır. Yeni sistemden önceki son yılda yani 2017'de faiz giderlerine 57 milyar lira harcanırken önümüzdeki yıl 180 milyar lira harcanması beklenmektedir. Faiz gideri de 3 katına çıkmıştır. Anlıyoruz ki "Bu kardeşinize yetkiyi verin." diyerek devlet idaresini ele alanlar, milletle kardeşlik bağını koparmış, uluslararası faiz lobisinin tahakkümü altına girmiştir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Birkaç tane gösterge dışında bozulmamış rakam kalmamıştır. Siz de mecburen o rakamları dile getirip, bu çöküşü perdelemeye çalışıyorsunuz. Boş yere çalışmayın, o rakamları bir tarafa bırakın ve dönüp millete bakın. Milletten cüzdanı boşaldı, mutfakta yangın büyüdü; esnaf, çiftçi, işçi kan ağlıyor, kâr edemiyor ama kira ödüyor, para kazanamıyor, mücadele ediyor, iş bulamıyor, hayata tutunmaya çalışıyor. Kâğıt üzerinde düşürdüğünüz enflasyon, çarşıda da pazarda da düşmüyor; vatandaş gerçek enflasyonun ateşiyle yanıp tutuşuyor. Market rafları borsa tahtalarına döndü, fiyatlar o kadar hızlı değişiyor ki personeller artık etiket değiştirmeye yetişemiyor. Vatandaş bir kez aldığı ürünü bir ay değil, bir hafta sonra bile aynı fiyata alamıyor. Yağ fiyatları, kuru gıda fiyatları raflarda âdeta ralli yapıyor. TÜİK ise "Yanıyorsunuz, fiyatlar artmadı." diyerek neredeyse vatandaşın aklıyla alay ediyor.

Tüm yetkilerin tek kişide toplandığı, hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığı kavramlarının yok edildiği, bağımsız kurumlarımızın iktidarın emrine girdiği, demokrasinin rafa kaldırıldığı bu sistemle, ekonomik kalkınma ve istikrarın mümkün olamayacağı artık görülmüştür. Tüm makamlar, mevkiiler ve sistemler Türk milletine hizmet edebilmek için vardır. Merkezinde millet olmayan anayasal düzen ve siyasal sistemler değişmeye mahkumdur. Anadolumuzun ücra köşelerinde vatandaşlarımız yastığa başını aç koyuyorsa; anneler, babalar en basit ihtiyaçları karşılayamadıkları için evlatlarına karşı mahcup durumdaysa; vatandaşlar yokluktan, yoksulluktan, umutsuzluktan kendi hayatına son verecek noktaya gelmişse geriye söyleyecek tek bir söz kalmıştır: Türkiye bu ucube sistemden mutlaka kurtulmalı ve kurtarılmalıdır. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kamu-özel iş birliğiyle alakalı birtakım bilgileri sizlerle paylaşmak istiyordum ama hem bütçenin açılış konuşmasında Grup Başkanımız hem de Sayın Erhan Usta bu konuya oldukça kapsamlı bir biçimde katkı sağladılar. Ben, bu bahsettiğiniz kamu-özel iş birliği konusuyla alakalı olarak da geçen bütçe konuşmamda gerekenleri söylemişim ve hatta son Başbakanımız “Bütün bunları ben yaptım. Gel, bu konuda seni bir aydınlatayım.” demişti. Ben bu davetine icabet edemedim ama en kısa zamanda o davete icabet edip bu konuyla alakalı bilgi sahibi olmaya gayret sarf edeceğim.

Benim size ezcümle dediğim şudur: Vergi yükü ve kredi yükü altında ezilen milletimizin çektiği bu cefayı duymak mecburiyetindediniz. Ya duyacaksınız ya da milletin iradesiyle bu iktidardan gideceksiniz. Zira, bu milletin, yandaşlarınızı da daha fazla ihya edecek takati, size de daha fazla tahammül edecek sabrı kalmamıştır.

Eğer 21’inci yüzyılın Türkiye’si baskıcı bir dönemi yaşıyorsa ve biz hâlâ “Adalet ve demokrasi nerede?” diye bir arayışın içine girmişsek, eğer on sekiz yıldan beri devleti yöneten iktidar partisi bugün hâlâ adalet reformlarını konuşuyorsa bir sorunumuz var demektir. Bu sorun, hepimizin, 83 milyonun ortak sorunudur. Bu sorun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte yargı erkinin tamamen kuşatılması, adaletin askıya alınması sorunudur. Demokrasilerin olmazsa olmaz kaidesi yargı bağımsızlığıdır; gelişmiş devlet modellerinin tamamı, kuvvetlerin gücünü paylaştırmayı ve bu yolla denge ve denetim mekanizmasını sağlamayı ve güçlendirmeyi hedefler. Siyasilerin müdahil olduğu, bir telefonla hukuka aykırı tutuklamaların yapıldığı veyahut hukuka aykırı tahliyelerin gerçekleştiği bir ülkede yargı bağımsızlığından söz edilemez. Sokaktaki vatandaşın artık yargı erkine güven duymadığı, adaletin sembolü olan heykelin göz bağının çözüldüğü ve terazinin sürekli olarak iktidar yandaşlarından yana ağır bastığı bir yargı düzeniyle adalet tesis edilemez. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, tek bir kişinin yasamayı ve yargıyı tahakküm altına aldığı rejimin adıdır. Eğer yargıyı tahakküm altına alırsanız hâkim, hâkim olmaktan çıkar; savcı, savcı olmaktan çıkar ve tüm yargı mensupları siyasal iktidarın bir uzantısı hâline gelir. Hitler’in adalet müşaviri Hans Frank Alman yargıçlarına şöyle söyledi: “Vereceğiniz her kararda önce kendinize şunu sorunuz: ‘Benim yerimde Führer olsaydı acaba nasıl karar verirdi?’” 21’inci yüzyılın Türkiye’sinde hukuk düzeni maalesef, 1940’lı yılların Almanyasını akıllara getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bugün, Türkiye’de bağımsız olması gereken hâkimler ve savcılar kendilerine şu soruyu sormaya mecbur hissediyor: “Eğer Cumhurbaşkanımız benim yerimde olsaydı acaba nasıl karar verirdi?” Bu soruyu soran hâkimlerin ve savcılarının olduğu bir memlekette hangi reformu yaparsanız yapın adaleti tesis edemezsiniz. Mahkemelerin Adalet ve Kalkınma Partisinin hukuk komisyonları gibi çalıştığı bir yargı düzenini bu millet hak etmemektedir.

Şimdi, siz diyorsunuz ki: “Yargıda reform yapalım.” Şu hâliyle yargıda reform yapmak yoğun bakımdaki hastaya ağrı kesici vermeye benzer. Türkiye’nin sorunu sistematik bir sorundur ve çözümü de ancak sistemin değişmesiyle mümkün olur. Aksi hâlde bırakın reform yapmayı, devrim de yaparsanız bu ülkede adaleti temin ve tesis edemezsiniz. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Sayın milletvekilleri, bugün bütçe kanun teklifi yasalaşiyor. Bu bütçe, biliyorum, göstermelik bir bütçe; “İş olsun, torba dolsun.” şeklinde bir bütçe tıpkı çıkardığımız torba kanunlar gibi yani neticede zorlama bir kanun. Bu bütçe vatandaşın yana değil, bu bütçe kalkınma yaratmıyor, bu bütçe gelir dağılımını düzeltmiyor, yatırım öngörmüyor. 2020’de borç bulma veya dışarıdan yatırımcı gelebilme ihtimali yok. Türkiye Cumhuriyeti’ne en büyük bütçe açığına verdirecek olan bir bütçedir bu bütçe. Planlanan açık bile 250 milyar ve bu rakamın 400 milyar liranın üzerine çıkması da kötü bir beklentidir. Aynı anda ve yılda cari açık 40 milyar dolar artarak tarihî bir rekora koşuyor. Yine, aynı anda ve yılda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz rezervi 50 milyar dolar açık verdi çünkü fazladan swapla borçlandı.

Son cümlelerim efendim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla yukarıdaki maddede geçen çifte açık, artı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında rezervsizlik, ihtiyat akçesiz ve aşırı swap borcuyla karşı karşıyayız. Bu bütçe işsizliğe çare olmayacak, hatta bu konu bu bütçenin umurunda bile değil. Bu bütçe vatandaşa sosyal yardım bütçesi de değil. Bu bütçede kamunun tasarruf yapmadığını ve hatta israfın bitmediğini görüyoruz. Bu bütçe kaynakları tüketme bütçesi olarak kendini gösteriyor. Bu bütçenin vizyonu yok ki misyonu olsun. Bu bütçede vatandaş lehine hiçbir maddeye rastlamadık.

İçinde millet yararına hayırlı hiçbir şey bulamadığımız bu bütçeye “hayır” oyu vereceğimizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyor, sabrınız ve nezaketiniz için şükranlarımı sunuyorum.

Sağ olun efendim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.09

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.11****BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sibel ÖZDEMİR (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyona yerinde.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istemiştiniz ara vermeden önce ama...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Siz ara vermeden önce söz istemiştiniz, görmediniz herhâlde. Bir satışta vardı, ona kısa bir cevap vermek istiyordum.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin tümü üzerindeki son görüşmelerde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili bizim partimizin adını da anarak eleştirilerde ve satışta bulundu. Kısaca iki noktaya değinmek istiyorum. Bir tanesi, bu yaptırımlar ve S-400 meselesi. Şimdi, biz burada daha evvel de anlattık, ben kürsüden de anlattım Dışişleri Bakanı varken bir kez daha söyleyeyim: Şimdi, birincisi, felsefede bir laf var Latince “ad absurdum” yani “saçmalığa indirgemek.” Şimdi, şunun için söylüyorum bu lafı: Siz bir yere üyesiniz, NATO üyesisiniz. Biz bunu beğeniriz, beğenmeyiz; ayrı bir şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - NATO üyesi bir ülke, NATO’ya karşı bir safta yer alan başka bir ülkenin NATO karşısında geliştirmiş olduğu silahları, üstelik de yüksek teknoloji silahlarını alıp kendi topraklarına yerleştirmek istiyor. “Ad absurdum” böyle bir şey yani saçmalığa indirgenen bir adım bu aslında. Biz, o zaman, ilk gündeme geldiğinde S-400’lerin alımı açıklama yaptık ve bunun yanlış olduğunu anlattık. Bunun NATO’yu beğenip beğenmememizle ilgisi yok, gerçekçi bir dış politika olmadığını ve bunun sonucunda büyük sıkıntılarla karşı karşıya gelineceğini söyledik ve sonunda aradan birkaç yıl geçti, gerçekten bizim söylediğimiz noktaya gelinmiş oldu. Şimdi, gerçekçi bir dış politika değildi, yanlış karardı. İktidarın yanlış bir kararının arkasına neden bütün muhalefet partileri dizilmek zorundadır? Bir dış politika doğrusa doğrudur, yanlışsa yanlıştır; yanlışsa “yanlış” denir. Dolayısıyla iktidarın her yanlış dış politikasının arkasına dizilerek muhalefet yapıldığını iddia etmek de çok doğru bir tutum değildir diye düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

O yüzden, bu konudaki tutumumuz çok nettir, bunun emperyalizmle ve emperyalizme karşı olup olmamakla bir alakası yoktur. Ayrıca bu emperyalizme cevabı da bizler, aslında Dolmabahçe’de 6’ncı Filoya tutum alırken yıllar öncesinde göstermiştik; sizler o zaman neredeydiniz bilmiyorum.

Şimdi, ikinci konu, parti kapatma meselesiyle ilgili. Sayın Başkan, burada, Mecliste bütün siyasi partiler olarak bir arada bulunuyoruz ve bu parti kapatma meselesine bütün demokratik partilerden ilkesel bir cevap verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. İktidar partiyi kapatır mı kapatmaz mı, işine gelir mi gelmez mi; tartışma konusu bu değildir. İlkesel olarak ve demokrasi açısından baktığımızda, siyasi partiler birbirlerine karşı demokratik siyaset alanında mücadele eder, yarışır; rakiptirler mi yoksa iktidar aracılığıyla yargı üzerinde baskı kurarak bir siyasi partiyi demokratik siyasetten tasfiye etmeyi doğru bulurlar mı, bulmazlar mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bu sorunun ilkesel cevabı vardır. Aslında bizim bütün siyasi partilerden beklediğimiz, bu ilkesel tutum konusundaki tavrıdır esas itibarıyla. Türkiye, kapatılmış partiler mezarlığıdır. Bakın, Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından bakacak olursak Millî Selamet Partisi, Millî Nizam Partisi, Refah Partisi, Fazilet Partisi kapatılmış partilerdir. Saymaya gerek yok, sizler benden iyi biliyorsunuz. Bizim tarafımızdan bakacak olursanız 5 parti kapatılmıştır, üstelik en sonuncusu Demokratik Toplum Partisi de Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde kapatılmıştır. Peki, herhangi bir sorun çözülmüş müdür? Çözülmemiştir. Dolayısıyla, bu açıdan bakmak gerekir.

Sonuncusu da şu: Halkların Demokratik Partisi -hep söylüyoruz- bakkal dükkânı değil, öyle kapısına kilit vurarak kapatamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümlem efendim.

Büyük bir halk hareketidir Halkların Demokratik Partisi, Kürt halkı başta olmak üzere Türkiye demokrasi güçlerinin sesidir, sözüdür, temsilcisidir aynı zamanda. Dolayısıyla “Dükkâna kilidi vuralım da bu iş kapansın, bitsin.” diyerek hiçbir sonuç alınmaz. (HDP sıralarından alkışlar) Biz mücadelemize; demokrasi, özgürlük, barış, adalet mücadelemize, eşitlik mücadelemize bütün gücümüzle ve bütün imkânlarımızla devam ederiz demokratik siyasetten taviz vermeden ve emin olun, bu mücadeleden de güçlerimizi artırarak, daha da büyüterek daha büyük bir umutla çıkarız. Bu konuda da en ufak bir kaygımız yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop’un, TBMM’de temsilcisi olan ama grubu bulunmayan siyasi partilerin Genel Başkanlarından talep edenlere emsal teşkil etmemek üzere beşer dakika söz vereceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen ancak grubu bulunmayan siyasi partilerin Genel Başkanlarından talep edenlere, emsal teşkil etmemek üzere, beşer dakika süreyle söz vereceğim.

Bu kapsamda, talepte bulunan Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Erkan Baş’a beş dakika söz veriyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizleri ekranları başında izleyen, emeğiyle, alın teriyle yaşayan bütün yurttaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkan, başlarken bir ricada bulunmak istiyorum. On beş gündür uğraşıyoruz, beş dakika söz hakkını anca alabildik; on iki gündür de burada oturuyorum, bütün Genel Kurulu izliyorum; bu kürsüde ne zaman doğru bir şey söylense bu taraftan böyle bağırtilar çağırtilar geliyor. Mümkünse bu kısacık konuşmamı bağırmeden çağırmeden, sessiz sakin biçimde dinlesinler. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar bağırmayın, bir bitirelim. Ya söylediğimi doğrulamak zorunda değilsiniz ya.

Şimdi, değerli arkadaşlar, on iki gündür burada tartışıyoruz, AKP Grubu özetle şunu söylüyor, diyor ki: “Pek Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Genel Başkanımız o kadar mükemmel bir bütçe hazırlamış, göndermiş ki 600 milletvekili iki buçuk aydır uğraşılıyor, bir tane eksik, virgül bile bulamadık.” Söyledikleri şey bu.

Şimdi, ne kadar üzerine konuşabiliriz bilmiyorum, ben “bu bütçe şunun bütçesi, bunun bütçesi” tartışmaları çok yapıldı, tekrar etmeyeceğim. Bakın, biraz evvel AKP Grubu adına yapılan konuşmanın tutanağını aldım, onunla geldim. Öyle garip bir durumla karşı karşıyayız ki AKP, bence gerçekten kendisini muhalefete hazırlamaya başlamış, sürekli burada muhalefetin eleştirilerine yanıt veriyor. Bakın değerli arkadaşlar, bazen şöyle şeyler olur: Tarih böyle gelir, bir ana sıkışır, o sıkışma anında bir söz her şeyi özetler. Bu bütçe “kuru ekme bütçesi” olarak tarihe geçti yani siz, bu millete “Kuru ekme yiyeceksiniz.” demiş oluyorsunuz. Onun için de savunamadığımız için de ne yapıyorsunuz? Mesela, bakın, dikkat edin, tutanaktan bire bir okuyabilirim. Ben, mesela “kurşun asker” tartışmasına girmek istemiyorum; kim kendini kurşun asker görür, görmez bunlar ayrı meseleler ama bir konuya dikkatinizi çekeceğim: AKP Grubunun en çok alkışladığı şey, burada masal anlatıldığı zaman çok alkışlıyorsunuz arkadaşlar. Özlem Hanım burada masal anlatmış, alkışlar var arkasında. Şimdi “kurşun asker” tanımına girmeyeceğim; önemli olan insanların hangi davanın peşinden gittiği, mesela, bir suç ortaklığıyla birbirine bağlılara da “kurşun asker” dendiğini biliyorum ama o tartışmalara burada girmeyelim.

Şimdi, ne demiş Sayın Özlem Zengin? Demiş ki: “Yasaksız bir Türkiye.” Ve yanılmıyorsam, kendisini de göstererek “yasaksız bir Türkiye” dedi. Arkadaşlar, yasaklar sadece sizin için kalktığında sorun bitmiyor ki. Bakın, Türkiye’de işçiler sendikalaşamıyorlar.

Özlem Hanım, biliyorsunuz değil mi işçiler sizinle görüşmeye geldiler; çıkınca dışarıda konuşamadılar, polisten dayak yediler. Yasaklar işçiler için devam ediyor mu? Ediyor.

Arkadaşlar, içinizde bir işçi var mı ya? Yasak...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Var, ben.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bir kişi varmış özür dilerim. Arkadaşlar, üç yüzde 1. Memleket kaç kişi? Bu kadar mı temsiliyet var? Yani, yasaklar aynı biçimde devam ediyor.

Bakın, tek adam meselesi... Şimdi, tek adam meselesinde, bir kere, bir hukukçunun “Her şeye karar veren bir kişi vardır.” demesini çok büyük bir şaşkınlıkla izledim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Allah Allah!

ERKAN BAŞ (Devamla) - Yasama, yürütme, yargı diye üç ayrı organın varlığından haberdar mıyız? Bunların hepsinin bir kişiye bağlı olması kabul edilebilir bir şey midir? Ben, bunun kabul edilebileceğini düşünmüyorum.

Bakın, arkadaşlar şu olamaz: Bugün Kavala davası görüldü. Dün mü? İrfan Fidan, daha Yargıtayda bir tane dosya açmadan Anayasa Mahkemesine seçildi. Şimdi, bunlar bir tek adam rejimine işaret ediyor mu? Bence ediyor. Özlem Zengin diyor ki: “Bütün siyasi partilerde genel başkan vardır, birisi karar verir.”

Bakın Özlem Hanım, demişsiniz ki: “Her yerde bir son karar veren vardır.” Mesela Sayın Binali Yıldırım’a soralım: Siz Genel Başkanlık yaptınız, Başbakanlık yaptınız, siz de son kararı veriyordunuz doğru mu? Peki, Davutoğlu’nu niye sormuyorsunuz Özlem Hanım? (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Davutoğlu, Genel Başkanlık yaptı; Başbakanlık yaptı; kararları kim veriyordu? Eleştirdiğimiz şey bence bu, bunu görmemiz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, ben diyorum ki bu memlekette maalesef parası olana her şey serbest; yoksula, emekçiye, garibana ise yasaklar aynı biçimde devam ediyor. Şimdi, masal kısmını bırakalım ama aklıma geldi paylaşmadan edemeyeceğim; bu bütçeyi illa bir masalla anmak gerekiyorsa bana göre bu bütçe, masal açısından tarihe “Pinokyo bütçesi” olarak geçer, bugün itibarıyla “Pinokyo bütçesi” olarak andlandırmamız mümkün. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, gerçekten daha fazla konuşmak isterdim. Mesela şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Arkadaşlar, bazen bir gerçek yüzlerce yalanı yıkar gider. Özlem Hanım dedi ki: “Sandık varsa diktatörlük yoktur.” İşte, Hitler’in sandık sonuçları arkadaşlar. Ya Hitler de diktatör değil ya da Türkiye’de sandık olmasına rağmen, birilerine diktatör diyebiliyoruz, böyle gözüküyor. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Mukayeseyi anlat, mukayeseyi.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Peki, değerli arkadaşlar, maalesef...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sandığa mı karşısın?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Mukayeseyi anlat.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Vesayet mi istiyorsun?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bu memlekette...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, ben polemik yapılacaksa çok uzun süre yaparım. Mesela, halk sizi seçse de iktidarı vermeyecek diye iki gün önce burada bakanınız konuştu. İstanbul’da sandıkta tokadı yediniz, vermemek için her şeyi yaptınız; hâlâ buradan bana laf atıyorsunuz, bırakın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, CHP sıralarından alkışlar) Onları bir kenara koyalım, onlarla uğraşmayalım.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Siz çok demokratsınız!

AHMET ARSLAN (Kars) – Halk vermedi, halk vermedi.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, boş verin bunları. Ben diyorum ki bak, bu bütçe halkçı bir bütçe olsaydı, emekçinin bütçesi olsaydı ne olurdu?

AHMET ARSLAN (Kars) – Ne olurdu?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bakın, mesela sağlık değil mi, en önemli sorun? Var mısınız -hadi yürek testi yapalım- diyorum ki bütün özel hastaneler devletleştirilmelidir. Sağlıkın parayla alınıp satılması mı olur ya? Hiç vicdanınız sızlamıyor mu? Birisi hasta, parası olmadığı için beş yıldızlı otel gibi hastaneye gidemiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET ARSLAN (Kars) – Gidiyor, gidiyor.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ama Sağlık Bakanının, sağlık hastaneleri zinciri sahibi olduğu bir yerde siz, özel hastaneleri devletleştiremezsiniz, kamulaştıramazsınız. Ben söylüyorum, bir işçi iktidarında bütün özel hastaneler devlete ait olur, parası olan da parası olmayan da beş yıldızlı otel gibi hastanelerde tedavi olur. Var mısınız?

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Bizim hastanelerimiz beş yıldızlı otel gibi.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, devam edeyim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ya cenazelerimizi alamıyorduk.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bakın, eğitim değil mi? Eğitim. Ya parası olmayan çocuğunu okutamıyor, parası olan... Yalan mı söylüyorum? Parası olan çocuğunu en lüks okullara gönderiyor; bale dersi alıyor, bilgisayar eğitimi alıyor, kodlama öğreniyor, yazılım öğreniyor, yabancı dil öğreniyor; parası olan çocuğunu Amerika’ya gönderiyor, parası olan Avrupa’ya gönderiyor; parası olmayan okutamıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ben de diyorum ki “halkın bütçesi” iddian varsa eğitimi özelleştirmeyeceksin arkadaş. Bütün özel okulları devletleştireceğiz; halk çocukları, emekçi çocukları da özel okul imkânlarında okuyacaklar. Buna niye isyan ediyorsunuz? İlla sizin çocuklarınız mı özel okulda okuyacak sadece, bu halkın çocukları okuyamayacak mı?

Değerli arkadaşlar, son, barınma: Bak, diyorum ki her insan güvenli, mutlu, huzurlu bir evde oturma hakkına sahiptir. Bu, bir insan hakkıdır. Herkes bir ev sahibi olma hakkına sahiptir ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Verdik işte, verdik.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Yok, siz şunu yaptınız: Siz, müteahhitleri zengin ettiniz TOKİ ihalelerinde; siz, insanları...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Halka sor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evlerini kim yaptı?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, Türkiye şöyle bir ülke: Ev sahibi olmak için yıllarca bankaya faiz ödüyorsun, müteahhitleri zengin ediyorsun, kırk yıl çalışıyorsun, bir ev sahibi olmadan hayatını kaybediyorsun. Bu, insan onuruna yakışmayan bir durumdur.

Değerli arkadaşlar, maalesef, memleketi o hâle getirdiniz ki memleketin dertlerini beş dakika değil, on beş gün anlatsam bitmeyecek.

O yüzden, kısa ve özet bir yaklaşım sergileyelim. Bir tercih yapmak zorundayız, her insan bir tercih yapacak: Ya emeğin, alın terinin, yoksulun, emekçinin yanında olacağız ya da para babalarının yanında olacağız; başka bir çaremiz yok. Bu bütçe para babalarının yanındadır. Bu bütçe tuzu kuruların bütçesidir. Bu bütçe, maalesef, tarihe “Pinokyo bütçesi” olarak geçecektir. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET ARSLAN (Kars) – On dokuz yıldır vatandaşın bütçesi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, kürsüden konuşmak istiyorum, sataşma var çok net bir şekilde.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde şahsı adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Sayın Erkan Baş, bence, şu Mecliste beni en iyi tanıyan arkadaşlarımızdan biridir; biz Meclisin arka taraflarında beraber pek çok konuşma yaptık, madencilerle alakalı bir araya geldik; o yüzden benim hayata yaklaşımıma gayet iyi bilen kişilerden biridir diye düşünüyorum.

Fakat şunu belirtmek isterim: İsmi “İşçi Partisi” olunca işçilerle alakalı mevzular sadece onlara ait bir mevzu hâline gelmiyor. Şimdi, burada “Kaç tane işçi ailesi çocuğu var ve kaç tane arkadaşımız işçi olarak çalışarak buraya gelmiş, elimizi bir kaldıralım.” desek... Mesela, Ramazan Can, kendisi kaloriferçilik yapmıştır, hukuk fakültesinden mezun olmuştur ve bugün partimizin en kıymetli milletvekillerinden biridir. Böyle bir sürü arkadaşımız var. Soralım: Kaç arkadaşımız özel okulda okumuştur? Ben hayatımda hiç özel okulda okumadım, devlet parasız yatılı okulunda okuyarak buralara geldim. Bütün arkadaşlarımıza soralım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

Şimdi, bir saniye, bir saniye... Masallardan bahsediyorsunuz. Ben masal anlatmayı önemsiyorum çünkü bize... Ben ilk defa burada masal anlatıyorum, neden anlatıyorum? Grubumuz bir şeyle itham ediliyor, ben konuşmaların bir devamlılığı olduğuna inanıyorum; bizi itham ediyorsunuz, ben size kurşun askerin gerçek hikâyesini anlatıyorum. Örnek verdiğiniz masalın bizimle en ufak alakası yok, başka masallar söyleyiniz. Belki beraber olduğunuz arkadaşlara da Pinokyo olmayı örnek verirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gelelim şu yasaklar meselesine: Yasaklar meselesi ne zaman... Bakın ben konuşmamda hiç başörtüsünden bahsetmedim, hiç ağzıma almadım. Ama ne zaman ki yasaklarla alakalı bir şey konuşuluyor, anlaşılmadığını fark ediyorum. Bakın Sayın Erkan Baş, bu ülkede sadece işçi olduğu için seçilemeyen bir insan yoktur, sadece başı açık olduğu için seçilemeyen bir kadın yoktur. Türkiye'de kategorik olarak yasak gören tek kitle başörtülü kadınlardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu lütfen kabul edin artık. Ne zaman ben bu yasaklardan bahsetsem bir daha teyit etmek zorunda mıyım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Lütfen bir saniye, bir dakika Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen...

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Ne zaman bu yasaklardan bahsetsek bir virdi anlatmam gerekiyor: “Evet, efendim Türkiye’de başı açıklar seçilebilir; evet, daha evvel böyle bir kadın bizim Başbakanımız vardı, İçişleri Bakanımız vardı.” Ya bunları niçin teyit etmek zorunda kalıyoruz? Türkiye’de bu yasağı yaşayanlar; kategorik adı, kimliği, ismi, yüzü olmaksızın bu yasağı yaşayanlar sadece ve sadece başörtülü kadınlardır ve bu özgürlük de AK PARTİ döneminde Sayın Cumhurbaşkanımızla gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çok nettir, bunu bir defa daha ifade ediyorum.

O yüzden, ha masalsa isterseniz her konuşmamızda da bir masal anlatabiliriz, masalları küçümsemeyi de ben biraz hayatı okuyamamak olarak görüyorum, teşekkür ederim, yeter ki doğru masalları anlatalım.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ileri sürmüş olduğum görüşten farklı bir görüşü şahsıma atfettiği için açıklama yapma hakkım var 69’a göre...

BAŞKAN – Nasıl, nasıl bir şey?

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Ben, başörtülülerin, sadece başörtülülerin mağdur olmadıklarını söylemedim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Öyle söylüyorsunuz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) - Benim görüşlerimin dışında görüşleri bana atfediyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, Sayın Başkan; o örneği... İşçileri örnek gösteriyor, hayır, işçiler gelemiyormuş.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – İleri sürmüş olduğum görüşten farklı bir görüşü bana atfetti, bunu düzeltmem gerekiyor.

BAŞKAN – Erkan Bey, bakacağım tutanaklara.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Buyurun, söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Siz söylüyorsunuz da ben tutanaklara bakacağım.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Ben Özlem Hanım’ın söylediklerini söylemediğimi beyan ediyorum.

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Lütfen rica ediyorum, 69’a göre sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Söz sırası, talepte bulunan Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı... (HDP sıralarından gürültüler)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakar mısınız lütfen Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Şunu söyledi yani dedi ki: “Adı ‘İşçi Partisi’ olan bir parti sadece işçileri temsil edemez.” dedi, pek çok şey söyledi. Söylediklerinin hiçbirini benim söylediklerimle ilgili değil.

BAŞKAN – Tamam, evet, tutanaklara bakacağım ve karar vereceğim. Şimdi vermiyorum kararımı Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, iki dakika konuşacağım, bitecek zaten.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası, talepte bulunan Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – ...ve Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Destici'ye aittir.

Buyurun Sayın Destici. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, burada bize açık satışma var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, ne yapıyorsunuz?

BAŞKAN – Süreniz beş dakikadır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama satışma var Başkan, bizi işaret ederek ve “arkadaşlarımız” diyerek “Pinokyo” dedi yani bunu biz duyduk.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, Sayın Başkanım, hiç muhatap olmadım, asla. Ben Erkan Baş'a cevap verdim.

BAŞKAN – Kürsüdeki hatip arkadaşımıza söz verdim, bitsin; ondan sonra söz vereyim Grup Başkan Vekillerine.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben Erkan Baş'a cevap verdim, kendilerine asla cevabım yok.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Siz bana satıştınız mı, satışmadınız mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, cevap verdim.

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Bana satıştınız, bana satıştınız.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, kabul etmiyorum.

BAŞKAN – Sayın Baş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Lütfen, tutanaklara bakar mısınız.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Erkan Bey sizin arkanızda oturuyordu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz “arkadaşlarınız” demediniz mi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Erkan Baş Meral Hanım'ın arkasında oturduğu için bakan her bakışı kendisine zannediyor, alınganlık had safhada yani.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Arkadaşlarınız” demediniz mi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben Erkan Bey'e bakıyordum, size değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Arkadaşlarınız” dediniz mi, demediniz mi?

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Benim arkadaşım kim var burada?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Erkan Bey, masalları söylüyordum, masalları.

BAŞKAN – Sayın Destici, buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Kıymetli Başkan, Saygıdeğer Cumhurbaşkanı Yardımcım ve Genel Başkanlar, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerine Büyük Birlik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle, bütçenin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, kıymetli vatandaşlarım; olağanüstü şartlar yaşıyoruz. Pandemi tüm dünyada kitlesel ölümlere neden olurken sosyal hayatı ve ekonomileri sarsıcı bir şekilde etkilemeye devam ediyor. Tüm mülhazaların ötesinde, öncelikle pandemi ve buna bağlı sınırlamaların etkisiyle işlerini, gelirlerini kaybeden vatandaşlarımızı ve dezavantajlı kesimleri korumanın, onlara destek olmanın, öncelikle devletin, Hükûmetin ve elbette Gazi Meclisimizin bir görevi olduğunu, mesuliyeti olduğunu hatırlatmak istiyorum.

Bir hatırlatma da... Geçtiğimiz konuşmamda söylemiştim, şimdi Genel Başkanlar, Grup Başkanları buradayken yine söyleyeyim. Ne oldu? Önümüzdeki yıl siyasi partilere hazine verilecek 481 milyon lirayı yaşama savaşı veren esnafımıza vermeyi gündeminize aldınız mı, almadınız mı? Yoksa “Gardaş bu can mı ki verelim?” diyenlerden mi olacaksınız, öyle diyorsanız canınız sağ olsun diyorum. Eğer bunu verirsiniz 130 bin esnafımıza tam tamına altışar bin lira verebilirsiniz, 3 bin liralık kira yardımının üzerine.

Bir husus da asgari ücretle ilgili, daha önce de ifade ettim: Asgari ücret mutlaka gelir dağılımında adalete uygun olmalı, bütçede yüzde 22,88’lik bir artış var, en az bu artış oranında yani minimum 2.855 lira rakamının üzerinde olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, kıymetli vatandaşlarım; bütçe aynı zamanda bir sonuçtur. Kırk yıldan fazla bir süredir bütçeleri takip ederim, hemen hemen aynı konuşmalar, aynı gündem maddeleri; olumsuzuyla, olumsuzuyla maalesef ülkemizin gündeminde. Kırk sene önce de faiz, enflasyon, dış borç, iç borç, cari açığı konuşuyorduk; bugün de aynı olumsuz durumları konuşmaya devam ediyoruz. Biz, öncelikle bunun sebeplerini ortadan kaldırmalıyız. Bu sebeplerin en başında da otuz beş yılda teröre harcadığımız 1,5 trilyon doların üzerindeki kümülatif bir rakam var. Şayet bu rakam harcanmasaydı, kamu tasarrufu sağlanabilseydi ve planlamalar kırk yıldır doğru bir şekilde yapılabilseydi; bugün ne yüksek faiz ödüyor olurduk, ne yüksek enflasyonla boğuşuyor olurduk, ne bütçe açığımız olurdu ne de vatandaşımız, özellikle asgari ücret ve altındakiler, bu şartlarda yaşamak zorunda kalındı. Onun için diyorum ki, gelin biz sebeplere odaklanalım ve birlik sağlayalım, iç cepheyi oluşturalım ve birlikte bunun mücadelesini verelim.

Kıymetli vatandaşlarım, değerli milletvekillerim; terörün hedef aldığı, kaybettiğimiz ve telafisi hiçbir şekilde mümkün olmayan rakamları biraz önce burada telaffuz ettim. Şimdi bazıları diyor ki: “Niye kayyum atanıyor?” Kayyum atanmasın da terörle mücadele edilmesin de yine yeni 1,5 trilyon dolarlar mı heba edilsin? Onun için, öncelikle hepimizin ve herkesin bu konuda net bir duruş ortaya koyması gerekiyor. Terörün her alanıyla, tüm unsurlarıyla mücadele edilmesi lazım. Terörle iltisakı olan, destek veren, kınamayan parti varsa elbette kapatılır; Anayasa’ya göre de kapatılır, kanunlarımıza göre de kapatılır -Batasuna ve Herri Batasuna örneği ortada- AİHM’e göre de kapatılır. Bir de burada kapatılmaması yönünde görüş beyan eden ya da bunun istismarını yapanlar, 2010 yılındaki tavırlarıyla parti kapatılmasını destekleyerek ne kadar faşizan bir görüşe sahip olduklarını da zaten ortaya koymuşlardı; bunu da hepimiz biliyoruz.

ABD'den Fransa'ya, Yunanistan'dan Ermenistan'a Türkiye'ye düşmanlık edenlerin ne söylediklerine kulak verdiğimizde aslında düşmanlıklarının Müslüman Türk'e, Müslüman Türk'ün varlığına ve aziz milletimizin kutsal bildiği değerlerimize olduğunu da kolaylıkla anlayabiliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Burada bu ülkelere şah çekecek imkânlarımız vardır. Özellikle ülkemizde 6 coğrafi bölgeye yayılmış, bir şekilde konuşlu 20 civarında ABD ve NATO üssü mevcuttur. ABD'yle 1980'de imzalanan Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEİA) gereğince gizli olan üsler bunun dışındadır. Dolayısıyla da bunları kapatmayla işe başlayabilir ve 1974 sonrası gibi, Amerika'nın Türkiye'yle masaya oturmasını ve bir daha Türkiye'ye sudan sebeplerle ambargo uygulamak gibi bir hadsizliğe düşmemesini de sağlayabiliriz.

Değerli milletvekilleri, kıymetli vatandaşlarım; ülkemizi ve milletimizi hedef alan terör örgütlerinin ve bu örgütlerin içimizdeki uzantılarının aynı argümanlarla yürüttükleri yıkıcı faaliyetler aslında farklı bir bakış açısıyla konuyu bütün boyutlarıyla anlamamıza yardımcı oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Kararlı olmalıyız; Fransa'yla problem yaşarken Fransa'nın, Yunanistan'la problem yaşarken Yunanistan'ın, Ermenistan'la problem yaşarken Ermenistan'ın, ABD'yle problem yaşarken ABD'nin yanında olanlar ile terörün sözcülüğünü ve savunuculuğunu yapanların, terörist cenazelerine saygı duruşunda bulunanların kamu imkânlarından, bu topraklar için canlarını feda eden şehitlerimiz ve şehitlerimizin aileleriyle aynı şartlarda faydalanmasına asla ve kata müsaade etmemeliyiz. Bu, milletimize, tarihimize ve şehitlerimize karşı bir borcumuzdur.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; son bir dakikada şunu ifade etmek istiyorum: Birkaç gün önce, burada, bir CHP milletvekili, aldığımız oyu küçümseyerek partimizi istihza etme hafifliğine düşmüştü. Şimdi buradan, YSK sonuçlarını kendileriyle paylaşmak istiyorum. Büyük Birlik Partisi, biliyorsunuz, 2018 Genel Seçimlerine Cumhur İttifakı'nın bir ortağı olarak katıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – 2019'daki yerel seçimlerde de biz doğu ve güneydoğuda devletin bekasını önceleyerek, batıdaki büyükşehirler başta olmak üzere, büyükşehirler ve diğer illerde de Cumhur İttifakı'na desteğimiz hassasiyetiyle, sadece 1.400 belediyenin dörtte 1'inde aday gösterdik ve buna göre belediye meclis üyeliğinde geçerli sonuçların 818.872'sini yani yüzde 2'sini, belediye il genel meclisi seçimlerinde geçerli oyların 191.087'sini yani yüzde 1,8'ini ve belediye başkanlığında da sadece dörtte 1'inde -ki büyükşehirlerin oyu sadece 30 milyonun üzerinde, bunu çıktığımızda düşünün- 685.793 oyla yani toplamda 1 milyon 696 bin 762 oy almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Son cümlelerim Başkanım.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen. Bakın, dördüncü dakika oluyor Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Her şart ve durumda partisinin ve davasının eri olan 1 milyon 696 bin 762 oyun sahibi, yine aynı şuurla ve aynı inançla, devletin bekası, ülkenin bütünlüğü, milletin istiklali ve istikbali neredeyse dün olduğu gibi bugün de yarın da orada durmaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütçemizin tekrar hayırlı olmasını diliyor, bütçeye desteğimizi yenileyerek Gazi Meclisimizi ve tüm vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Kalın sağlıcakla.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben kendisine sataşmadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kürsüye gelmeme gerek yok, buradan yanıt verebilirim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, yalnız ben sataşmadım, itiraz ediyorum. Ben sataşmadım, eğer buna ise.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sataşma cümlesini söyleyeyim.

BAŞKAN – Lütfen...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Bana sataştınız değil mi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sataşmadım, ifade ediyorum bir daha, sataşmadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Erkan Bey üzerinden, Sayın Erkan Baş üzerinden “Arkadaşlarımız olabilir o anlattığımız masal.” dedi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Başkanım, arkasında oturduğu için fark etmiyor, Meral Hanım’ın arkasında oturuyor Erkan Bey. Arkadaşlarımız dediğim kendi partisi yani HDP’yi kastetmedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Neyse, kısaca cevap vereyim.

BAŞKAN – Sayın Zengin, Grup Başkan Vekillerine genelde söz veriyorum. Yani sataşma bağlamı dışında, açıklama da olabilir.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ama sataşma oysa ben de cevap hakkı istiyorum. Öyle sataşma görmedim ben Sayın Başkan. Uçan kuştan nem kapılan bir sataşma türü çıktı yani. Allah Allah! Enteresan bir sataşma.

BAŞKAN – Sayın Beştaş’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, doğruları söyledikleri için çok bedel ödediklerine, asla yalan üzerine politikalarının olmadığına, bu ithamın kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Erkan Baş’ın kürsüden anlattığı hikâye Pinokyo’nun hikâyesiydi. Bize “Pinokyo” dedi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Demedi, yanındaki Pinokyo.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yalan atmakla özdeş bir örnektir, kavramdır. Yani biz yalan atmayı bilmeyiz. Biz doğruları söylediğimiz için çok büyük bedeller ödedik ve bu bedelleri ödemeye devam ediyoruz. Şu an da bizim binlerce arkadaşımız...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Başkanım, bence bir sorun var. Ben kendisine bunu söylemedim, bunu reddediyorum Sayın Başkan. Yani Başkanım, olmaz.

BAŞKAN – Sayın Zengin, isterseniz size de söz vereceğim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen, ama bırakın, ikiniz beraber konuşmayın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ama bir tuhafılık var Sayın Başkan. Hakikaten bir tuhafılık var ya.

BAŞKAN - Sayın Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz yalan atmadığımız için, gerçekleri ifade ettiğimiz için, Türkiye’de yüz yıllık ezberlere karşı hakikat savunuculuğu yaptığımız için bugün bize karşı bu saldırılar, bu isnatlar, bu tutuklamalar, bu operasyonlar yapılmaya devam ediyor. Biz hakikatin savunucularıyız, asla yalan üzerine bir politikamız yok. Bu itham kabul edilemez. Yeni bir satışmaya sebebiyet vermek istemiyorum gerçekten.

BAŞKAN – Lütfen...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Hayır ama bana cevap veriyor. “Pinokyo” diyen kim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bu beyanın da çok talihsiz ve iyi niyetli olmadığını gördüğümüzü ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

10.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, hakikaten bir tuhafılık olduğunu düşünüyorum. Sataşmış olsam efendi efendi sataştığımı söylerim. Ben Sayın Beştaş’a hiçbir şey söylemedim. Kendisinin arkasında Erkan Bey oturduğu için mecburen Erkan Bey’e bakarken kafamı oraya çevirdiğim için yönüm oraya dönüktür.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Bana sataştınız yani.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Eğer ben kendisine bir masal seçecek olsam, düşünürüm yani Pinokyo’yu mu seçeyim, daha kanlı falan başka bir masal bulurum. Pinokyo masalı Erkan Bey’in telaffuz ettiği bir masaldır ve benim iadem -masalla alakalı- Erkan Bey’in kendi arkadaşlarıdır, bir satışma yoktur. O yüzden kendisine sataşmadan cevap verilip bize laf yetiştirilmesini fevkalade gereksiz görüyorum.

Teşekkür ederim.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sadece tutanaklara geçsin. “Belki beraber olduğunuz arkadaşlara da Pinokyo olmayı örnek verirsiniz.”

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, siz misiniz yani? Beraber olduğu arkadaşları illa siz mi oluyorsunuz? Siz değilsiniz, ben Erkan Bey’e söylüyorum.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Samıyorum farklı partilerdensiniz Sayın Beştaş.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Erkan Bey, arkasında oturuyor. Beraber aynı partiden misiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yanımda, Başkan, yanımda, arkadaşım ayrıca.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Özlem Hanım söyledi zaten Sayın Başkan.

BAŞKAN - Erkan Bey, tutanaklara bakacağım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Erkan Bey, siz benim arkadaşım mısınız?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, iddia ediyor, “sataştım” diyor.

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım, karşılaştıracam, ona göre karar vereceğim Sayın Türkkan.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Özlem Hanım, bana sataştığını kabul etti.

BAŞKAN - Tutanaklara bakmadım, bakacağım Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Hayır, söyledi zaten Sayın Başkan, kendisi söyledi.

BAŞKAN – İç Tüzük 69’da “Zamanını Başkan takdir eder.” deniyor, lütfen...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Açık bir satışma, kabul ediyor Başkanım.

BAŞKAN – Ama İç Tüzük 69’un birazını okuyorsunuz, tamamını okuyun.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Hayır, tamamını okudum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bakın ikinci fıkrasına da.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sataştığını Özlem Hanım söylüyor “Erkan Bey’e sataştım.” diyor.

BAŞKAN – Sadece ismin geçmesi değil, bakın, siz çıktınız beş dakika, size takdire söz verdim, sözünüzün, beş dakikanın üç dakikasını şahsın adını telaffuz ederek geçirdiniz, lütfen...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi de siz bana sataşıyorsunuz.

BAŞKAN - Siz sataşıyorsunuz, sonra satışmadan bir daha söz, sonra satışmadan sabaha kadar söz vereceğiz. Böyle bir şey olmaz, lütfen...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, şu anda siz bana sataştınız.

BAŞKAN - Bakacağım, ona göre söz vereceğim.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Şu anda siz sataştınız, sizin satışmanızdan da söz istiyorum.

BAŞKAN - Bakacağım, ona göre söz vereceğim.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Siz sataştınız. Sataştınız, söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Yani siz bu satışmanın herhâlde çok işinize yarayacağını düşünüyorsunuz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Lütfen... Siz bana sataştınız şu anda...

BAŞKAN - Arkadaşlar, ben, bakın, İç Tüzük 69’u okuyorum...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, siz bana şu anda sataştınız.

BAŞKAN - Bir dakika... Bir dakika...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir talebim var.

BAŞKAN - Sayın Baş, 69’un tamamını uygulayacağım.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük 69’un üçüncü fıkrasına göre, Başkan satışmadan söz vermediği takdirde talep eden ısrarlıysa Genel Kurulun görüşmesiz onayına, oyuna sunar diyor. Oya sunacağım.

BAŞKAN - Satışmadan söz verip vermeme kararımı oya sunuyorum: Söz verilsin diyenler...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sunun, sunun... Sayın Başkan, tarihe geçiyorsunuz bu yaptığımızla, bu yaptığımızla tarihe geçiyorsunuz.

BAŞKAN – Verilmesin diyenler... Evet, 69’un üçüncü fıkrasına göre konu kapanmıştır. [HDP sıralarından alkışlar(!)]

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Hayır Başkan, kapanmadı, kapanmadı. İzin verin okuyacağım. Sayın Başkan, okuyabilir miyim?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, böyle bir uygulama yapmadınız ama.

BAŞKAN – Okuyun, okuyun 69'u, bir daha okuyun 69'u.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, sizin sataşmanız üzerine söz istiyorum. Sizin sataşmanız üzerine söz istiyorum. Özlem Hanım'inkini oyladınız, bunu oylamadınız.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN – Şahsı adına ilk söz, lehte olmak üzere Yalova Milletvekili Ahmet Büyükgümüş'e aittir.

Buyurun Sayın Büyükgümüş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Özlem Hanım'ı oyladınız. Siz de sataştınız, sataşmadan bir daha söz istiyorum. Bir daha söz istiyorum, 2'nciyi de oylatın, 2'nciyi de oylatın. Siz de sataştınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – 69/3'ü okuyun, 69/3'ü...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Otur yerine!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Meclise saygılı ol!

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Bir dakika... Başkanla konuşuyorum.

BAŞKAN – Bitti, konu kapanmıştır, hayır.

Buyurun Sayın Büyükgümüş.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2021 yılı bütçe görüşmelerini uzun toplantıların ardından bugün tamamlıyoruz. Bu vesileyle bütçenin tümü üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Partimizin 2002'de iktidara geldiği günden bu yana hazırladığımız 19'uncu bütçemizle sizlerin ve aziz milletimizin huzurundayız. Ulaşımın sağlığa, sosyal politikarlardan tarıma, enerjiden şehirciliğe kadar ülkemizin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine her köşesinde yürüttüğümüz hizmet siyasetiyle on sekiz yıldır milletimizin gönlündeki yerimizi perçinledik. Bugün yolumuza çok daha güçlü bir şekilde devam ediyoruz. Adalet ve güvenlik alanlarında hayata geçirdiğimiz reformlarla bireyle devlet arasındaki ilişkileri yeniden tesis ederken daha katılımcı bir yönetim anlayışını da hayata geçiriyoruz. Önümüzdeki aylarda, daha önceden açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı ve Yargı Reformu Stratejisi kapsamında atılacak adımlarla bu süreci daha da güçlendireceğiz.

Sayın milletvekilleri, konuştuğumuz bütçe sadece rakamlar ve istatistiklerden oluşmuyor, bundan çok daha fazlasını ifade ediyor. Bizim için bütçe demek vatandaşın refahı, huzuru, güvenliği demek; bütçe demek çocukların ve biz gençlerin geleceği demek.

2002'den bu yana bütçe kaynaklarının yönetimi bakımından önemli gördüğüm iki yapısal dönüşümden sizlere bahsetmek istiyorum: OECD araştırmalarına göre, 2002'de merkezî yönetim harcamalarının yüzde 43,4'ü, neredeyse yarısı faize gidiyordu. 2020 yılı itibarıyla bu oran yüzde 11,3'e indirdik. Yine aynı araştırmada, 2002 yılında vergi gelirlerinin yüzde 85,7'si faiz harcamalarına gidiyordu, bu oranı 2020 yılında yüzde 17,4'e indirdik. Artık milletin parası faize değil, hizmete, yatırıma gidiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz hazırladığımız bütçelerde her zaman önceliği eğitim ve sağlığa verdik. 2021 yılı bütçesinde tekrar en büyük payın eğitime ayrılmış olması ve sağlık alanında yatırım bütçesinin yüzde 40 artırılmış olması ülkemizin geleceği adına büyük bir kazanımdır. Bugün her birinin fedakârlığını şükranla andığımız sağlık personelimizin binbir fedakârlığı sayesinde salgın süreciyle en etkili şekilde mücadele eden ülkelerden biri konumundayız. Yine bu dönemde öğretmenlerimiz, evlerini sınıfa dönüştürerek öğrencilerinin ruhen ve fikren yanında olmuşlardır. Türkiye, sağlık ordusunu ve eğitim ordusunu daha da güçlendirerek yoluna emin adımlarla devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sadece salgın sürecinde hizmete açtığımız hastaneler, yollar, barajlar, enerji santralleri, sanayi tesisleri hiçbir zorluk karşısında durmayacağımızın en büyük göstergesidir. Bu süreçte hayata geçirdiğimiz tüm yatırımları... Yılmadan, yorulmadan hedeflerimize ulaşmak için kararlılıkla çalıştımıza hem aziz milletimiz hem de tüm dünya şahit olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinden geçtiğimiz dönem, salgın sürecinin de tetiklediği önemli jeopolitik riskler, uluslararası kuruluşların yaşadığı yapısal testler ve ticaret savaşlarına konu olan yoğun bir dış politika gündemini önümüze getirmektedir. Büyük dönüşümlerin yaşandığı bu dönemde Türkiye, aktif, sorun çözen, masada ve sahada etkin politikalar geliştiren, sadece oyunun kurallarına tabi olan değil, oyunun kurallarını belirleyen bir anlayışla hareket eden bir ülke konumunda, bir aktör konumunda.

Ülkemiz bir yandan geleceğini güvenle inşa etmenin mücadelesini verirken diğer yandan insanlık için huzura ve refaha kapı aralayacak politikalar geliştirmektedir. Bu anlamda "Dünya 5'ten büyüktür." söylemiyle Türkiye, sadece Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin değil, ama oradan başlayarak tüm BM sisteminin hakkaniyet ve eşitlik odaklı şekilde yeniden düzenlenmesi için mücadele vermektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün, Libya'dan Karabağ'a, Doğu Akdeniz'den Kıbrıs'a kadar hakkı haykıran bir Türkiye var. Bu bağlamda, sadece Dışişlerimiz, yürütme değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi de önemli bir rol oynamaktadır. Değişik zamanlarda, bu kutsal çatının altında iktidarıyla, muhalefetiyle siyasi partilerimizin bir araya gelerek yayınladıkları kararları ve deklarasyonları hem Dışişlerimize istikamet vermesi hem de milletimizin ortak iradesini göstermesi bakımından çok değerli buluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her kamu politikası gibi dış politika da eleştirilebilir ama ortada bir politika varsa eleştirilir. Ama ben, muhalefetin söylemlerine, dış politikaya dair tespitlerine baktığımda maalesef ortada bir politika önerisi göremiyorum. Aksine, anlık gelişmeler karşısında histerik, telaşlı sözler yığından başka bir şey yok. Mavi vatanı korumak için Libya'yla attığımız adımları destekliyor muhalefet, bu güzel bir şey ama orada, BM tarafından meşru kabul edilen hükümeti canice görevden uzaklaştırmak için haydutluk yapanlara karşı dost ve kardeş Libya halkının yanında olmamızı eleştiriyor. Azerbaycan'da gardaşlarımız destansı bir mücadele vererek Karabağ'ı düşman işgalinden kurtardı, bunu hep birlikte alkışladık. Türkiye de duasıyla, kararlılığıyla, her şeyiyle

gardaşlarının yanında oldu (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama muhalefet “Türkiye, Karabağ’a Suriye’den terörist götürüyor, hatta buna aracılık yapıyor.” diyerek büyük bir yalan ortaya koydu. Biz bu ülkenin insanları, Azerbaycan’ın gardaşları, sizlerin o Batılı dostları kadar dostunuz değil miyiz, kardeşiniz değil miyiz? Neden ülkemizin ortak menfaatleri, çıkarları olduğu bir konuda böylesine bir yalanı politik öneri olarak ortaya koydunuz?

Buradan, hem kayıtlara geçmesi hem de tarihe not düşülmesi için söylüyorum: Büyük kahraman Enver Paşa hangi ruh, heyecan ve idealle Kafkasya’da, Bakü’de olduysa biz bugün aynı istikametteyiz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk hangi ruh, heyecan ve idealle Libya’da direniş örgütlemek için mücadele ettiyse ve o başlayan direniş Çöl Aslanı Ömer Muhtar’a kadar uzanan bir direniş silsilesini başlatmışsa biz aynı amaçla, aynı istikamette oraya katkı sunmak için gittik. Zamanlar, mekânlar, koşullar değişse de eğer istikametimiz aziz milletimizse bizim yaptıklarımız, attığımız adımlar asla değişmeyecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, kişisel polemik için bunu ifade etmeyeceğim ve kişisel polemikler üzerinden siyaset yapmak da asla benim tarzım olan bir iş değil ama burada daha önce de yani bu oturumun öncesinde de dile geldi bu beşinci kol faaliyeti meselesi. Şimdi, bunu ilk Franco dile getirmiş, İspanya-Fransa Savaşı sırasında bu ortaya çıkmış. Bir kere bunları geçmek lazım. Neden? Çünkü düşünce dünyasında dile getirilen bazı hususlar kavram niteliği kazandıklarında onu söyleyen şahıslardan, onun söylenmesine neden olan durumlardan, koşullardan bağımsızlaşırlar ve hem düşünürler için hem bizler için bir kavrama dönüşürlere. İşte, beşinci kol faaliyeti de bunlardan biri. Yani, ben nasıl artı değer üzerine bir seminer verdiğimde Marksist olmuyorsam, bu kavramı kullanan kişi de illa onu ilk söyleyen faşisttir diye faşist olarak nitelendirilemez. Bu, büyük bir düşünce hatasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama buraya gelmeden araştırdım, bu beşinci kol faaliyeti nasıl tanımlanıyor, bu kavram ne? Beşinci kol faaliyeti, fiilî müdahaleyle ele geçirilemeyen bir kitleyi ya da devleti manevi etkiye maruz bırakmak suretiyle yıkıcı çalışmalar yapmaktır.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sizin yaptığınız gibi!

(AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesi)

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Yani uluslararası alanda 2 araç var, 2 temel araç var; diplomasi ve sahada askerî faaliyet. Ülkeleri belirli politik pozisyonlara bu 2 araç kullanılarak getirmeye çalışıyor, bütün aktörler bunu gerçekleştiriyor ama maalesef, şimdi bazı örnekler vereceğim; bu tanımlama size soyut gelmiş olabilir. Bakın, şimdi, şu beşinci kol faaliyeti değil de nedir? Söylentilere göre, Türkiye tarafından cihatçı grupların da Azerbaycan’a gönderildiği ifade ediliyor. Bunu dış politika alanında kurmay bir muhalefet yetkilisi söylüyor; bu beşinci kol faaliyetidir, başka ne? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ya da ordumuz büyük bir kahramanlıkla Suriye’nin kuzeyindeki terör koridorunu yok etmek için mücadele ederken “YPG/PKK bize mi saldıracak, olmaz öyle şey.” demek, işte, bu beşinci kol faaliyetidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – “Diyemezsiniz.” diyor.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Yaptığımız bu harekâtı diplomatik ya da askerî bir enstrüman kullanmadan birileri geri çekmeye çalışıyor ve maalesef, bilerek ya da bilmeyerek buna yerli aktörlerden alet olanlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Büyükgümüş, buyurun.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Çok özür diliyorum.

Ya da şuna bakalım: “Libya meselesinde Trablus yönetimi -ki BM tarafından meşru kabul edilen Sayın Serrac’ın Başkanlığını yaptığı Hükümet- cihatçı bir yönetim. Tobruk yönetimi yani cani, darbeci General Hafter’in haydut çetesi daha makul, seküler bir yönetim. Bunlarla neden biz irtibat kurmuyoruz?” dediğimizde de aslında aynı durum geçerli. Zaten tüm küresel güçler bizi öyle bir ilişkiye zorlamaya çalışıyor. Bu da açık bir işte, beşinci kol faaliyetidir.

Şimdi, liste böyle uzayıp gider sayın milletvekilleri. Muhalefetin bu noktadaki durumunu şöyle formülize edebiliriz: Yani “Erdoğan gitsin, yeter ki Erdoğan gitsin; arada millî çıkarlarımız zedelenmiş hiç umurumuzda değil. Erdoğan nasıl giderse gitsin; doğal gazımız, petrolümüz olmasın, bunları bulup çıkarmayalım. Erdoğan yeter ki gitsin; millî tankımız, İHA’mız, SİHA’mız, bunlar çalışmasın; bunların üretimine, bunların geliştirilmesine devam etmeyelim.” Şimdi, bu gerçekten hazin bir durum ve milletimiz gerçekten bunun hesabını sorar, her seçimde de soruyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Zaten her seçimde muhalefetin kaybederek tekrardan buraya gelmesinin en önemli sebebi bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bir de ikinci dile getirmek istediğim husus şu: Burada çok fazla “İşte gidiyorsunuz, geliyorsunuz, öyle oluyor, böyle oluyor, gençler sizden uzaklaşıyor...” Partimin aynı zamanda Genel Merkez Gençlik Kolları Başkanlığı vazifesini yürütüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, yani bu gelmenin, gitmenin demokraside en önemli göstergesi seçimlerdir, başka bir göstergesi olmaz. Seçime giden yolda da -inşallah 2023’te seçim var- tekrardan kim geliyor, kim gidiyor göreceğiz. Ama o zamana kadar da siyasi partilerin teşkilatlanma çalışmaları vardır millete kendisini anlattığı; muhalefette ise iktidara geldiğinde yapacaklarını anlattığı, iktidardaysa da yaptıklarını anlattığı.

Bakın sayın milletvekilleri, 1 Hazirandan bu yana 363.626 yeni genç AK PARTİ teşkilatlarına kazandırılmış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunlar sadece 30 yaş altı gençler. Kadınları, ana kadememizi buna kattığımızda sayı 1 milyondan fazla. Nasıl gidiyoruz ya ben anlamıyorum bunu? Ama, tabii, bakış açısı önemli. Bu üye çalışmasını değerlendiren bir muhalefet yetkilisi şöyle diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEKİR BAŞEVİRGİN (Manisa) – Üyelik değil, onlar iş başvurusu.

BAŞKAN - Sayın Büyükgümüş, bitti mi?

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Hemen bitiriyorum.

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Bunu değerlendiren bir muhalefet yetkilisi şöyle diyor: “İşte, iş bulmak için AK PARTİ’ye üye gidip oluyorlar.” Yani, belediyeler, büyük belediyeler bizim yönetimimizde değil, aksine buralarda AK PARTİ’li olduğu için, insanlar sadece AK PARTİ’li olduğu için işten atılıyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle bir atmosferde neden bahsediyorsunuz siz?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı bütçemizin hayırlar getirmesini milletimize temenni ediyorum. Süremi aştığım için her birinizin affına sığmıyor, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatip, benim Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesinde yaptığım, Libya'yla ilgili bir değerlendirmeye atıfta bulunarak benim burada söylediklerimi kamuoyuna çarpıtmış, yanlış tarif etmiştir, tahrif etmiştir sözlerimi.

Ayrıca, partimizin dış ilişkilerden sorumlu sözcüsünün bir değerlendirmesini de tahrif ederek, çarpıtarak yansıtmıştır. Bizi “beşinci kol” tanımlamasıyla benzeştirmek suretiyle de gene başka bir sataşmada bulunmuştur. Aslında dip doruk bayağı bir sataşma var, hepsini dinlemek istiyor musunuz Sayın Başkanım?

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, oylama yapalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yapalım, iyi olur.

BAŞKAN – Daha var mı?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Var Başkanım, var. Millî gururumuzun, Türkiye'nin millî gururunun zedelenmesinin bizim umurumuzda olmadığını söyleyerek...

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İki dakika... Şahsi sataşma hakkım da var, grup adına da var Başkanım.

BAŞKAN – Hepsi içinde.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Nasıl yapacağız?

BAŞKAN – Siz yaparsınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bugün sizi toleranslı görüyorum, benden esirgemezsiniz inşallah.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Yalova Milletvekili Ahmet Büyükgümüş'ün 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde şahsı adına yaptığı konuşmasında CHP'ye ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Burada da bir adaletsizlik var yani adam sana on dakika çatıyor, sen iki dakikada cevap ver verebilirsen.

Şimdi, önce şunu söyleyeyim -hangi birine cevap vereyim- Cumhuriyet Halk Partisini millî menfaatler konusunda itham ederseniz nankörlük yaparsınız, bunu her vesileyle söylüyorum.

Ayrıca, AK PARTİ'nin şöyle bir geleneği ve özelliği var: AK PARTİ sıkışıyor, toplumdaki itibarı, güveni erozyona uğruyor; AK PARTİ hemen bir başörtüsüne sarılıyor, böyle, bitmiş bir meseleyi yeniden ille bir açacak ki zaman olsa da geniş konuşsak.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Kim çözdü?

ENGİN ALTAY (Devamla) – AK PARTİ sıkışıyor, milletin değerlerine hemen bir sarılıyor; unuttuğu milletin değerlerine, aç bıraktığı milletin değerlerine.

AHMET ARSLAN (Kars) – Her zaman değerlere sarılırız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – AK PARTİ sıkışıyor, dün iş tuttuğu terör örgütleriyle o iş tuttuğu günleri unutup milleti kriminalize ederek terör ipine sarılıyor ve AK PARTİ sıkışıyor: “Vay, siz bunu diyorsunuz.” “Haa, siz dış mihrakların piyonusunuz.” Ayıp ya! Siz bu milleti cahil mi zannediyorsunuz ya? Bu milletin aklıyla bu kadar alay edilir mi?

Söylediğimin arkasındayım. O gün dedim ki: “Kadim dostumuz Libya’da oranın ahalisi yani oranın evlatları kendi arasında savaşırken oraya asker göndermeyin, diplomat gönderin.” Ne var bunda? Aynı sözü tekrar ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Niye bağıryorsun?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama aynı CHP şunu da yaptı: Münhasır ekonomik bölge, deniz yetki alanları anlaşmasında geldik “evet” dedik, “Türkiye’nin hak ve menfaatlerini Doğu Akdeniz’de korumak hepimizin boynunun borcu.” dedik.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Onu da söyledi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Azerbaycan meselesi: Arkadaşlar, Tayyip Erdoğan bir gün dedi ki burada ya da grupta: “Çok şükür –bakın, buradan Tayyip Bey’i eleştiri için söylemiyorum- benim çocuklarımın boğazından helal lokma geçmedi.” İnanalım mı buna?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altay, tamamlayalım lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Ünal Çeviköz bir samimi uyarı yaptı anlık, canlı yayın kısmını unuttu.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Öyle olmadı Başkanım, öyle olmadı.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Azerbaycan’ın haklı davasında uluslararası camiada hem Azerbaycan’daki kardeşlerimize hem Türkiye’nin haklı mücadelesine bir gölge düşmesin diye bir uyarı yaptı. Azerbaycan sadece sizin değil, bu Meclisteki herkesin; dostluk, hukuk olarak. (CHP sıralarından alkışlar) Yani bu bayrak da sadece sizin değil, herkesin.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Başkanım, Ünal Çeviköz özür...

BAŞKAN – Sayın Yayman, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) - Sadece siz vatansever değilsiniz, sadece milletin çıkarını, ülkenin çıkarını, menfaatini seven siz değilsiniz ama ben size bu vesileyle çıkmışken başka bir şey söyleyeyim, süre az: Vesayet devri var ya şu vesayet tartışması; vesayet kötü bir şeydir, “Gelen gideni arar.” denmiştir. Eski vesayetleri kısmen kabul ediyorum, doğru söylüyor Özlem Hanım. Bu ülkede asker vesayeti vardı, çok şükür yerle yeksan ettik. Bu sadece sizin başarınız değil, Cumhuriyet Halk Partisinin ve diğer partilerin de başarısıdır. (AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesleri) Bana laf atanların başı belaya girer, bilesin.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Doğru söylüyor.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Yargıyla ilgili de bir sıkıntı vardı, çok şükür...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Başkanım, son otuz saniye rica edeceğim, son otuz saniye.

BAŞKAN – Bitti mi Sayın Altay?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Son otuz saniye verirsiniz sözümü bağlayayım, teşekkür edeceğim.

Asker vesayetinin yerini ne aldı biliyor musunuz? Mafya aldı, mafya. Yargı vesayetinin yerini de cemaatler aldı, tarikatlar aldı. Bu, onlardan daha kötüdür, daha beterdir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, yürütme adına Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Oktay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz altmış dakikadır.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizin Genel Kurulunu ve ekranları başında bütçe görüşmelerini takip eden aziz milletimizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

21 Ekim tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda başlayan 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerinin Gazi Meclisimizdeki müzakere sürecinde bugün itibarıyla sona yaklaşmış bulunuyoruz.

Sözlerimin başında ölümü düğüne çeviren Hazreti Mevlâna’yı vuslatının 747’nci yılında rahmetle anıyorum.

Bütçe ve kesin hesabımızı, bütçemizin dayanak ve hedeflerine ilişkin detayları, yürütme organını temsilen hem Komisyonunda hem de Genel Kurulda en şeffaf şekliyle paylaştık. Sayın milletvekilleri tarafından, sizler tarafından yöneltilen soruları hassasiyetle cevapladık. Bütçe görüşmeleri boyunca kimi zaman defaatle tekrar edilen ve bizim de defaatle tekrar tekrar cevabını verdiğimiz, cevabı gün gibi ortadayken -böyle olmasına rağmen- bir türlü anlaşılacak istenmeyen konularla karşılaştık. Bazen buradaki tartışmaların Genel Kurul dışına taşındığına ve kişiselleştirildiğine şahit olduk ne yazık ki. Hatta seviyeyi de son derece düşürerek, hadsiz şekilde Cumhurbaşkanımıza, şahsıma ve bakanlarımıza karşı itibar suikastı çabalarına girişenler oldu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bakanlar da hırlı değildi Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, bakanlar da hırlı değildi.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ben aynı seviyede, hadsiz bir dil tabii ki kullanmayacağım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Herkes kendine yakışanı yapar ama şunu söylemeden de geçemeyeceğim: Diktatör Franco’nun Türkiye’deki temsilcileri, Cumhurbaşkanımıza laf atmaya, çamur atmaya çalıştılar, buna cüret ettiler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Önce şunu netleştirelim: Franco’nun ruhu bugün CHP’de yaşıyor; sizde yaşıyor, bizde değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok ayıp, çok ayıp! Özgür az bile söylemiş, az bile söylemiş!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Terbiyeli ol, terbiyeli ol!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Recep Tayyip Erdoğan yerli ve millidir, milletin adamıdır.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Geç o işi, geç!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yetkisini ve gücünü milletinden alır. Allah’a güvenir, milletiyle birliktedir, başkasına da ihtiyaç duymaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hiçbir vesayete bugüne kadar geçit vermedi, bundan sonra da geçit vermez ve vermeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmemiz esnasında yine bazı milletvekillerimiz, milletimiz için son derece önemli hususları da gündemimize taşıdı. Burada hep birlikte notumuzu aldık ve “Milletimiz için de takipçisi olacağız.” dedik ve olacağız da. Yine, burada doğru bilinen yanlışları düzelttik. Daha güçlü, daha müreffeh bir Türkiye için bütçeyi, program bütçe sistemiyle nasıl daha verimli bir hâle getirdiğimizi anlattık. Ana hatlarıyla, 2021 bütçesinin hedeflerine ulaşmasına katkı sağlayacak yeni yapısal reform çalışmalarımızı ve Cumhur İttifakı olarak millî mutabakat zemininde yansıtmaya devam edeceğimiz ilerleme vizyonumuzu yine ortaya koyduk. 21 Ekim’den bu yana hep birlikte çalışarak yürüttüğümüz bütçe görüşmeleri süreci, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin daha net hâle getirdiği erkler arası, kuvvetler arası denge ve dengeleme, denetleme mekanizmalarından birisidir, bunu anlatmaya çalıştık, bunu anlattık.

Bütçe görüşmelerinde milletimize hesap veriyor, aynı zamanda yürütme olarak yol haritamızı vatandaşlarımızla, sizlerle paylaşıyoruz. Hem şahsım hem de bakan arkadaşlarımız “Geçtiğimiz yıl ne yaptık?” ve “2021 bütçesini hangi doğrultuda kullanacağız.” sorularına kapsamlı şekilde cevaplar verdik. Biz anlattıkça aynı sorular tekrar tekrar yeniden soruldu. Çoğunlukla cevaplara kulaklarını tıkayarak ve gerçekleri görmezden gelerek burada milletimizi yanıltmaya çalışanlar oldu. “Kamu-özel iş birliği” dediniz, anlattık. “Tank Palet Fabrikası” dediniz, açıkladık. “Katar”dan gelen yatırım” bunları eleştirdiniz, yine tane tane ifade ettik, yine tek tek izah ettik. “Tek adam” dediniz, “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi işliyor.” dediniz, bunu da yine defalarca anlattık, izah ettik.

Biz, sizin amacınızın üzüm yemek olmadığını biliyoruz zaten; bağcıyı dövmeye meraklısınız siz, bunu iyi biliyoruz. “Komşuda düğün var, çağırırlarsa gitmeyek, çağırılmazsa küsek.” Siz, bunu diyorsunuz anladığımız kadarıyla. (CHP sıralarından gürültüler) Biz de diyoruz ki: Küseniz de millete birlik, beraberlik içinde hizmet etme davetimize icabet etmeseniz de biz yolumuzdan dönmeyiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bakın arkadaşlar, bütçe görüşmelerinin Plan ve Bütçe Komisyonunda başladığı günden itibaren...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Millet aç, aç, aç!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – ...burada biraz önce de söyledim, aynı sorular tekrar edilirken, biz burada bütçe görüşmelerini sürdürürken bu süre içerisinde, sadece bu süre içerisinde, Hükûmet olarak durmayıp neler yaptık? İsterseniz onlardan, birkaçından bahseyim. Sadece bütçe görüşmeleri sırasında bir taraftan Covid’le mücadele ederken, diğer taraftan Cumhurbaşkanımız liderliğinde hizmete aldığımız yeni yatırımlarımızdan...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Millet aç, aç, aç!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – ...yine sadece birkaç tanesini sayacağım. Sadece birkaç tanesini sayacağım, görmesen de sayacağım. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bağırmayın lütfen.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Kars-Erzurum arası Sarıkamış-Karakurt-Horasan yolunu tamamlayıp açılışını yaptık.

Serhat şehrimiz Kars’tan ülkemizin öte ucuna, Tekirdağ’a geçelim. Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi Cumaloğlu Şehir Hastanesini tamamlayıp yine bunun açılışını yaptık.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hangi parayla yaptınız?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Tekirdağ şehir hastanemizle birlikte toplam şehir hastanesi sayımızı 13’e ulaştı.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kaç paraya yaptınız, kaç paraya?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bununla ilgili detayları da geçmişte verdik, onu söylüyorum zaten size, ne anlatsak duymuyorsunuz diye. Anlattım detayları, önceki görüşmelerde anlattım. Bak, yine anlamadığınızı söylüyorsunuz, ben ne yapayım? Böyle deyince de bozuluyorsunuz. (CHP sıralarından gürültüler)

Malatya ve Kocaeli’nde eğitim, sağlık ve altyapı, yine sanayide pek çok yatırımı içeren toplu açılışlar, Kahramanmaraş-Göksun yolu açılışı, yerli ve millî teknolojilerimizin tasarım ve üretim altyapısını güçlendirecek ASELSAN teknoloji tesisleri açılışları, bu arada yine Konya’da bulunan ASELSAN Konya Silah Sistemleri Fabrikası da yine dün itibarıyla üretime başladı. Konya sanayisine ve ülkemize hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Devam ediyorum, sadece bu sürede -bitmedi- ilk millî helikopter motoru, TEI-TS1400’ün teslimi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çalışmadı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Zaten memnun olacaksınız da çalıştı siz üzülmeniz de. Ve göreceksiniz sadece Türkiye’de değil, dünyada artık diğer ülkelerde de bizim o motorları nasıl ihraç ettiğimizi de göreceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kim, bize hangi yaptırımı uygularsa uygulasın bundan sonra hiçbir etkisinin olmadığını da göreceksiniz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Üzüleceksiniz belki ama biz bunu yapmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Durmak yok, yola devam! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Devam, yaptırımlara aldırmadan ASELSAN ve ROKETSAN ile yine ilk yerli ve millî hava savunma sistemimiz HİSAR-A+’yı geliştirdik. Ne oldu? Vermemişlerdi yine bir parçasını, kritik bir parçasını, geliştirdik ve yaptık. Bundan sonra da öyle olacak.

Yine, daha bitmedi. Ülkemizin çitasını uzaya çıkaran ve artık uzayda var olmamızı sağlayacak Millî Uzay Programı yol haritamızı hazırladık ve uygulamaya alıyoruz. Cumhurbaşkanımız da bu Programı çok yakında yine milletimizle, sizlerle de paylaşacaklar.

Samsun-Sivas Demir Yolu Alt ve Üst Yapı Yenileme Projesi’ni de yine bu dönemde tamamladık. Samsun iyi bilir bizim eser siyasetimizi.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Alkış gelmiyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) –Karadeniz’den Akdeniz’e geçiyorum. Bir millî dava addederek daima yanında olduğumuz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne geçiyorum. Bakın, Türkiye’de değil, Kıbrıs Türküne şifa olacak Lefkoşa Acil Durum Hastanesini yine kırk beş günde tamamladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve yine, Sayın Cumhurbaşkanımız adaya giderek bizzat da açılışlarını gerçekleştirdi. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Dahası da var, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu. Bunu da yine biz tamamladık ve açılışını da yine bu dönemde gerçekleştirdik. Bunlar, sadece bu iki aylık sürede tamamladığımız projelerden yine, sadece birkaçı.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Durmak yok, yola devam!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yine, bu süre içerisinde esnafımızı, turizmcilerimizi, işverenlerimizi yalnız bırakmadık. Salgınla mücadele kapsamında sağladığımız mali destekleri genişlettik ve hâlihazırda uyguladığımız KDV indirimlerinin süresini 1 Hazirana kadar uzattık. Yurt içinde ve dışında terörlü mücadelemizi tavizsiz ve kesintisiz şekilde sürdürdük. Can Azerbaycan’ın Karabağ’da kazandığı zaferi tüm imkânlarımızla destekledik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu saydıklarımızdan çok daha fazlası da var son iki ayda ama vaktimiz kısıtlı olduğundan ancak birkaçını sayabildim burada. Hani, siz iyi biliyorsunuz, burada, böyle, yerlere kâğıt ruloları seriyordunuz ya, öncülük ettiğimiz dijital dönüşümden de nasibinizi almadığınızı gördük.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Kâğıttan okuyorsun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yani, hâlâ kâğıtlarla uğraştığımızı da gördük.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sen de kâğıttan okuyorsun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ben size sadece şunu söyleyeyim: Biz sadece...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Önündeki ne, önündeki? Önündeki ne, Allah'tan kork ya!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - ...bu iki ayda yaptıklarımızı sizin o kâğıtlarınıza yazsak...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Allah'tan kork!

YUNUS EMRE (İstanbul) – Kâğıttan okuma.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Kapat o kâğıtları.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - ...sizin o kâğıtlarınıza döksek buradan sadece sizin o sıralara ulaşmaz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Allah'tan kork!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bakın, söyleyeyim: Buradan sadece sizin o sıralara değil, buradan ta Fizan'a yol olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, alalım mı kâğıtları önünüzden?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Ayrıca, görüyorsunuz, Türkiye'nin dört bir yanında, yine, pek çok farklı alanda yatırımı eş zamanla yürütüyor, peş peşe vatandaşlarımızın hizmetine sunuyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın da her zaman ifade ettikleri gibi, ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz; biz böyle çalışıyoruz. Laf üreten ile eser üreteni milletimiz ayırmasını bilir ve ayırıyor da zaten. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İnşallah bilecek.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Gidişinizi görüyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Siz konuşmaya devam edin, biz milletimiz için çalışmaya devam edeceğiz. Bir kez daha söylüyorum: Durmak yok...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Soymaya devam.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - ...yola devam. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Ya, arkadaşlar, bakın, biz sizi dinliyoruz, sakın sakın dinliyoruz orada, biz hiç sesimizi çıkarmıyoruz. Niye bu kadar heyecanlanıyorsunuz, anlamıyorum.

ORHAN SÜMER (Adana) - Seni görünce heyecanlandılar Başkanım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçemiz ülkemizin bütünlüğünü, milletimizin birliğini ve devletimizin gücünü daha da yükseğe taşıyacak bir içeriğe sahiptir. Bütçemiz 2021'de kalkınma hedeflerimiz, istikrarımız ve ülkemizin refahını artırma gayretlerimizin temel dayanağı olacaktır. Biz bütçemize, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin kamudaki işleyişe kazandırdığı dinamizme ve Cumhurbaşkanımız liderliğinde sahip olduğumuz kalkınma iradesine güveniyoruz. Biz Türkiye'de ve dünyanın dört bir yanında değer üreten sanayicilerimize, salgınla fedakârca mücadele eden sağlık çalışanlarımıza ve millî teknolojiye ülkemize

çağ atlatan mühendislerimize güveniyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz çiftçimize, esnafımıza, gençlerimize, kadınlarımıza, işçimize, bilim insanlarımıza, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız da dâhil olmak üzere milletimizin her bir ferdine güveniyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Milletimiz de, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Hükümetimizin tüm kadrolarıyla Türkiye'yi yükselteceğine güveniyor ve inanıyor. 19'uncu kez bütçe yapma yetkisinin milletimiz tarafından bize verilmiş olması da bunun bir göstergesidir. Bu güveni geçmişte boşa çıkarmadık, bundan sonra da boşa çıkarmayacağız.

Sağlıktan eğitime, güvenlikten ulaştırmaya ve sanayiden ekonomiye kadar her alanda Cumhurbaşkanımızın liderliğinde somut ve dinamik politikaları bütçemiz temelinde birer birer uygulamaya geçirmeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz kamu hizmetlerinin yürütülmesine çıktık ve sonuç odaklı yaklaşıyoruz. Hükümetimizin kalkınma perspektifine en uygun bütçeleme sistemi olan program bütçeye, işte bu doğrultuda, kamu hizmetleri ile kamu kaynakları arasındaki bağı daha da güçlendirmek için geçtik. 2021 yılı bütçesiyle hayata geçirdiğimiz performans esaslı program bütçe sistemi, şeffaflığı ve hesap verilebilirliği öne çıkarmıştır. Program bütçe kapsamında analitik bütçe sınıflandırmasını kullanmaya devam ediyor, önceki bütçe sisteminde üretilen bütün mali istatistiklerin kamuoyuna sunulmaya devam etmesini sağlıyoruz.

2021 yılı bütçesi, eğitimden sağlığa, ulaştırmadan tarıma, turizmde sanayiye, ülkemizin kalkınma hedeflerine ve gelecek vizyonuna uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

Kamu hizmetinde “öncelik” kavramına objektif bir şekilde yaklaşıyoruz. Vatandaşlarımızın ihtiyaç duyduğu her şeye azami ve en nitelikli şekilde kaynak ayırmaya özen gösteriyoruz. 2021 bütçesinden çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitimine 211,4 milyar lira, vatandaşımızın sağlığına 238 milyar lira, çiftçilerimize 42,4 milyar lira, sosyal yardımlara 81,2 milyar lira, reel kesim desteklerine 50,6 milyar lira, emeklilerimizin bayram ikramiyeleri için 22,7 milyar lira, başta esnafımız olmak üzere vatandaşlarımızın kredi kullanımını destekleme için 9,3 milyar lira pay ayırdık.

2021 yılı bütçesi, sosyal adaleti artırmanın bütçesidir. Bu kapsamda, ödeme gücü olmayanların prim giderleri için 16 milyar lira, sosyal ve ekonomik destek ödemeleri için 2,1 milyar lira, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'na gelirden ayrılan pay için yaklaşık 11 milyar lira tahsis ediyoruz.

2021 yılı bütçesi, dezavantajlı ve özel ihtimam gerektiren tüm kesimlere destek olacak bir bütçedir. Bu kapsamda, 65 yaş üstü yaşlı aylıkları ile engelli ve engelli yakınlarına bağlanan aylıklar için 12,7 milyar lira, engelli evde bakım desteği için 10,6 milyar lira, doğum yardımı için 554 milyon lira kaynak ayırdık.

Hani “Bu bütçede emekli nerede, esnaf nerede?” diyorsunuz ya, işte, size cevabı: Esnaf da burada, çiftçi de burada, emekli de burada.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Esnaf memnunsanız bizim için hiçbir sorun yok Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - “Bu bütçe kimin bütçesi?” sorusunun cevabını da yine bu saydıklarımızın içerisinde zaten görmek istediğinizde çok net görürsünüz; görmek istemezseniz de, göreceğiniz göz yoksa da bakarsanız görmezseniz de ona da bizim yapabilecek bir şeyimiz yok, vatandaşımız, milletimiz görmekte. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Esnaf memnunsanız biz mutlu oluruz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, esnaf memnunsanız biz memnun oluruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bütçede, yine temel önceliğimiz toplanan gelirlerin vatandaşa hizmet odaklı bir anlayışla, adaletli şekilde ayrılmasıdır. Şunu da özellikle ifade edeyim: Bugüne kadar hayata geçirdiğimiz hukuki ve idari düzenlemelerle toplumsal yaşamın her alanında güçlendirmeye gayret ettiğimiz kadınlarımızı da yine bu bütçemizde özellikle gözettilik. 2021 yılı bütçesi hazırlanırken kadınlarımız için Kadını Güçlendirme Programı'nı oluşturduk. Doğrudan kadınlara ayrılan kaynağın bütçede görünür hâle gelmesini sağladık. Bu kapsamda kadının güçlendirilmesine ayrılan bütçe miktarını 2021 yılında yüzde 19,8 oranında artırmış durumdayız. Size sadece kadının güçlendirilmesi için ayırdığımız Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız bünyesindeki pay artışından bahsettim. Daha bunun hukuki boyutu var “Şiddete Karşı Tek Dokunuş” uygulamamız KADES var, kadının ekonomik alanda güçlendirilmesi var. Kadın haklarını sahiplenip lafa gelince sözüm ona mangalda kül bırakmayanlar bu konuda birazcık samimilerse kadın konusunda hükümetlerimiz döneminde katettiğimiz mesafenin hakkını teslim ederler ama bundan, bu hakkın teslim edileceğine dair umudumuz var mı? Umudumuz yok çünkü daha kendi teşkilatlarında yaşanan kadın istismarı ve taciz vakalarının hesabını sormaktan bile aciz olanlar var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Yaşananların üzerini kapatıp bir de meşrulaştırmaya çalışanlar var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Sayın Bakan, Ensar Vakfından bahset.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Hem iğneyi hem çuvaldızı başkasına batırmaya alışmışsınız. Bu tarz olaylar nerede olursa olsun gereği yapılmalıdır, hep birlikte gereğini yapmak zorundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İzmir Kemalpaşa... Onu da söyle, onu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kemalpaşa için bir cümle kurun. Kemalpaşa için bir cümle kurun, ondan sonra bize laf söyleyin.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bunun “a”sı, “b”si, “c”si olmaz; bunun grubu, partisi, hiçbir şeyi olmaz. Sonuna kadar üzerine gitmek zorundayız. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kemalpaşa'yı söyle, onu söyle.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kemalpaşa için bir cümle kur. Kemalpaşa için bir cümle kur burada.

BAŞKAN – Sayın Altay... Arkadaşlar...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Diğer tarafta da terörün pençesine düşen kızlarımıza, kadınlarımıza tek bir gün sesini çıkarmayanlar, anaları ağlatanlar, kardeşini kardeşten ayıranlar var.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “Kadınlarımız” diyemezsiniz, kadınlara hakarettir bu. Kadınlar mülk değil “kadınlarımız” diyemezsiniz.

BAŞKAN – Maskelerinizi açmayın arkadaşlar, lütfen.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kadınlar mülk değil, ifadeyi düzeltin.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Siz burada cazip söylemlerde bulunurken ve rahatınız yerindeyken...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kadınlar kimsenin mülkü değil, ifadeyi düzeltin.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Öyle bir şey söylemedim zaten.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “Kadınlarımız” dedin, biz mülk değiliz. Kadınlar mülk değil, düzeltin ifadenizi.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Kadınlar bizim için ne kadar değerlidir; biz kadınlarımızın, analarımızın ayağını öpen değerlerden geliyoruz. Onu biz çok iyi biliriz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Siz burada söylemlerinize rahat ederken, rahatınız yerindeyken temsilcisi olduğunu söylediğiniz kadınlar, çocuklar terörün elinde heba oluyor.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Saraylarda oturan sizlersiniz. Rahat rahat saraylarda oturan sizlersiniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Belki aralarında hısımlığınız, akrabanız, mahalleden arkadaşlarınız var.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ensardaki çocuklardan bahset.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Daha küçük çocukları anaların bağrından koparıp kalles PKK'ya verenlere niye ses çıkarmazsınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Kadın hakları” diyorsunuz ya “çocuk hakları” diyorsunuz ya, niye ses çıkarmazsınız bu kadınlarımıza, bu çocuklarımıza?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Roboski’de öldürdüğünüz çocukların hesabını verin.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Diyarbakır Anneleri’nin gözlerindeki yaşları bir gün olsun sildiniz mi Allah aşkına? Sordunuz mu “Niye ağlıyorsunuz, niye bekliyorsunuz burada aylarca?” diye, sordunuz mu? (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Emine Şenyazar’ın çocuklarının hesabını verin. Emine Şenyazar’ın çocuklarının hesabını verin ilk önce.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Cesaretiniz yok, soramazsınız ki. Soramazsınız, cesaretiniz yok. Sizin gerçek anlamda tüm kadınların sesi olmanızı da beklemiyoruz zaten.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kadınların sesi biziz, siz ancak sarayın sesisiniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Konuşmamın başında da söyledim, herkes kendine yakışanı yapar. Bunun için yine biz mücadele ediyoruz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ceylan Önkol’u, Uğur Kaymaz’ı unutmadık.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Kadınlarımız, çocuklarımız kalles terör örgütlerinin ellerine, pençelerine düşmesin diye... (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Biz senin mülkün değiliz. Kadınlarımız diyemezsiniz. Kadınlar mülk değildir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen böyle bağırarak bir şey olmaz. Böyle bir müzakere usulü yok. Lütfen...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – ...yine biz mücadele ediyoruz, mücadele etmeye de devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kadınlar mülk değildir, ifadenizi düzeltin. Kadınlar, sizin mülkünüz değildir.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Kadınlarımızı hukukla güvence altına alıyoruz, hukuki güvence altına alıyor, gerektiğinde güvenlik güçlerimizi seferber ediyoruz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kadınlar kimsenin mülkü değildir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz kadınları nasıl çıplak aradığınızı anlatın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yakalara rozetler takmakla, klavye delikanlılığıyla olmuyor bu işler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ak troller, ak!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – OECD verilerine göre kadın iş gücüne katılma oranını en fazla artıran ülke Türkiye olmuştur. 2002,2003-2020 arasında kadın istihdamını yüzde 66,5 oranında artıran ülkemiz, OECD ve AB-27 ülkeleri içerisinde ilk sıradadır.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Nerede? Hangi Türkiye? Siz hayal âlemini anlatıyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Biz, kadının güçlendirilmesi konusunda kadın istismarının, çocuk istismarının önüne geçilmesinde, kadının eğitimi...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ensar Vakfı'na ne yaptınız? Ensar Vakfı'nı niye korudunuz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – ...istihdamı, karar alma mekanizmalarına ve yönetime katılımı hususlarında, Cumhurbaşkanımız liderliğinde üzerimize düşeni yapmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, hem gün boyu hem de tüm bu görüşmeler süresince, yine ekonomi odaklı da birçok değerlendirme yapıldı. Bu konuda, aslında, 2021'in ilk günlerinden itibaren son derece somut adımlarımızla yine konuşacağız bunları ama ben, yine de bir kez daha kısaca makroekonomik vizyonumuzu paylaşmak istiyorum.

2020 yılı boyunca küresel ekonomi gündeminin neredeyse tek odağı salgının oluşturduğu etkiler oldu. Maliye ve para politikaları mümkün olan tüm araçlarıyla birlikte vatandaşların hayatını korumak, istihdamı ve ekonomik faaliyeti desteklemek için seferber edildi. Tüm bu desteklerin etkisiyle, yılın üçüncü çeyreğinde tüm dünyada belirli bir toparlanma yaşandı ve normalleşme sürecine girildi. Son aylarda, tüm dünyada, ne yazık ki yine salgının tekrar artışa geçtiği bir dönem yaşanıyor, Türkiye olarak biz de yaşıyoruz, bu da ister istemez başta hizmetler sektörü olmak üzere ekonomiyi olumsuz yönde etkilemiştir. Diğer taraftan, aşı çalışmalarında somut neticeler alınmaya başlanması küresel toparlanma beklentilerini kuvvetlendirmektedir. Bu kapsamda, pek çok ülkede kitlesel aşılama başladı, başlamak üzere...

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Bizde ne zaman başlayacak?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – ... Ve 2021 yılıyla birlikte de hız kazanacak gibi görünüyor. 2021 yılı baharından itibaren ekonomilerin tekrar canlanacağı öngörülmekte.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Covid-19 salgınının devam ettiği bir ortamda, ekonomimiz, 2020 yılının üçüncü çeyreğinde küresel çapta en yüksek büyüme kaydeden ekonomilerden biri olmuştur.

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Aşı ne zaman?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Salgın karşısında ekonomimizi desteklemeye yönelik etkili uygulamalarımızın katkısıyla, Türkiye ekonomisi, bu dönemde yıllık yüzde 6,7 oranında büyümüştür. Tüm ana sektörler yüksek büyüme sergilerken, özel tüketim harcamalarındaki yüzde 9,2'lik büyümenin yanı sıra yatırımlardaki yüzde 22,5'lik artış dikkat çekicidir. Yılın üçüncü çeyreğinde ekonomik faaliyette başlayan canlılık, bu yıl büyümenin pozitif olarak gerçekleşeceğine işaret etmektedir. İşte, bizim farkımız bu. Bütün dünyadan pozitif büyümeyle yine ayrıştığımızı hep birlikte göreceğiz. Siz muhalefet olarak ne kadar olumsuz bir tablo, olumsuz bir fotoğraf ortaya koymaya çalışırsanız çalışın, güneş balçıkla sıvanmaz.

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Aşı ne zaman? Her gün 250 kişi ölüyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ona millet karar verecek efendim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Millet kararını veriyor zaten, 19'uncu bütçeyi sunuyoruz.

2020 yılının son çeyreğine ilişkin öncü göstergeler ekonomideki toparlanmanın devam ettiğini göstermektedir. Sanayi Üretim Endeksi, ekim ayında yüzde 7,5 olan beklentinin çok üzerinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,2 oranında artış göstermiştir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yine masallar başladı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - İmalat sanayi kapasite kullanım oranı nisan ayından itibaren istikrarlı biçimde artmış ve kasım ayı itibarıyla 75,3 seviyesinde gerçekleşerek mart ayından bu yana en yüksek değeri almıştır. İşsizlik oranı kademeli olarak gerileyerek eylülde yüzde 12,7 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizi yüz yılda bir görülen küresel salgın sürecinde dahi büyüme patikasına yöneltmeyi başardık. Bir de eski Türkiye'yi hatırlayın. Dünyada hafif bir rüzgâr esse, bir esinti olsa ülkemizde fırtına kopardı, bugün sağlam temeller üzerinde ilerleyen bir Türkiye var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; salgının ilk günlerinden itibaren uygulamaya başladığımız ekonomik tedbirler kapsamında, bütçeden bugüne kadar 40 milyar lira tutarında doğrudan harcama yaparak vatandaşlarımızın ve girişimcilerimizin yanında olduk. Yaklaşık 30 milyar lira tutarında vergi ödemesini ve 40 milyar lira tutarında SGK ödemesini erteledik. Belirli sektörlerle yönelik KDV indirimi ve iş yeri kira stopajı indirimi kapsamında 15 milyar lira tutarında vergi indirimi sağladık. Ayrıca, Kredi Garanti Fonu'ndan sağlanan imkânları artırarak esnaf, sanatkâr ve tüccarımıza hazine faiz destekli kredi sunduk. Bu çerçevede, toplumumuzun çeşitli kesimlerine destek sağlamak amacıyla hayata geçirdiğimiz mali tedbirlerin tutarı 551 milyar lira; bunu da aşmıştır, 551 milyar lirayı aşmıştır (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında, 14 Aralık 2020 Pazartesi günü gerçekleştirdiğimiz Kabine toplantısında, Covid-19 salgınının ekonomik etkileriyle mücadele kapsamındaki mali tedbirlerin yine genişleterek devam ettirilmesini kararlaştırdık yani “Bu da yetmez.” dedik. Hâlihazırda uygulanmakta olan stopaj ve vergi indirimi gibi uygulamaların süresini 1 Haziran 2021'e kadar uzattık. Ayrıca, kısıtlamalardan doğrudan etkilenen esnafımıza yine üç ay süreyle gelir kaybı ve kira desteği sağladık.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Kaç para? Ne kadar?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Size zaten anlatsak da anlamıyorsunuz ya, ben ne yapayım yani defalarca anlattık, bunu söyledik. Arkadaşlar, ne yapayım, bunu ısrarla siz söyletiyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – AK PARTİ'ye anlatın efendim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Söyledik bunu, defalarca söyledik. Devam edecek zaten bu. Esnafımız bunu duyuyor, vatandaşımız bunu duyuyor, merak etmeyin, biliyor. Onlardan geri bildirim alıyoruz biz.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – 33 lira günlük veriyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ayrıca, yine kısıtlamalardan doğrudan etkilenen esnafımızı destekledik ama yine bu kapsamda vatandaşlarımıza ve esnafımıza toplam 5 milyar lira tutarında hibe desteği sağlıyoruz. Bundan sonra da salgının seyrine göre ilave destek paketlerimizle tüccarımızın, iş insanlarımızın, taksicimizin, terzimizin, berberlerimizin, tüm esnaflarımızın yanında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Rakam söyle, rakam!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Covid-19 salgını nedeniyle yükselen birim maliyetleri ve birikimli döviz kuru etkileriyle 2020 yılında enflasyonist baskılar artmıştır. Enflasyondaki gelişmeler ve beklentilerdeki bozulma karşısında, Merkez Bankası fiyat istikrarını sağlamak amacıyla kasım ayında güçlü bir parasal sıkılaştırma gerçekleştirmiştir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Amasya’da traktörler haczediliyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Enflasyonla mücadele para politikası adımlarıyla, maliye politikalarıyla ve finansal sektör politikalarıyla kararlı bir şekilde desteklenecektir. Ülke risk priminde önemli gerilemeler kaydedilirken, ülkemize yönelik portföy akımlarında da artışlar görülmeye başlanmıştır. Salgın dönemindeki zorlu şartlara rağmen bankacılık sektörümüz güçlü yapısını korumaktadır. Ekonomi politikalarımızla makroekonomik şartların daha elverişli hâle gelmesi sağlanacaktır. Salgın sonrası döneme dayanıklı ve rekabetçi bir yapıda girmekte kararlıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı Mart ayından itibaren salgından olumsuz şekilde etkilenen ihracat, haziran ayından itibaren normalleşme sürecinin etkisiyle hızla toparlanmıştır. Nitekim, ihracatımız, haziran-kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,6 oranında artış göstermiştir. İthalat ise aynı dönemde güçlü seyreden altın ithalatı kaynaklı yüzde 10,9 oranında artış kaydetmiştir. İhracat faaliyetlerinin geniş bir tabana yayılması için 81 ilde İhracata İlk Adım Programı’yla, yurt genelinde özellikle üretim kapasitesi olan KOBİ’lerimizin ihracat yapmaya başlamasına yönelik çalışmaları da sürdürüyoruz. Öte yandan, ihracat imkânlarını artırmak üzere KOBİ’lerimizi EXIMBANK eliyle destekliyoruz.

Küresel seyahat kısıtlamaları nedeniyle turizm gelirlerimizdeki azalma, cari işlemler açığında görülen artışın da en önemli nedenlerinden biri olmuştur. Turizm sektörümüzün yaşadığı hasarın telafisi için dünyada da örnek uygulama olarak gösterilen Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı uygulamasını başlattık. Ayrıca, konaklama vergisi uygulamasını 2022’ye erteledik ve birçok destek paketini hayata geçirdik. Bu sayede 2020 yılını turizmdeki rakiplerimize nazaran çok daha az bir kayıpla kapattık. Aldığımız tüm bu önlemler ve ekonomimizin potansiyeli, önümüzdeki dönemde cari açık konusunda da azalan bir eğilimi göreceğimize işaret ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yatırım ortamının iyileştirilmesinde hukuk ve ekonomi alanlarının birbirinden bağımsız unsurlar olmadığı bilincinden yola çıkarak yargı reformunu öncelikli olarak ele almaktayız. Yargı reformunu yine ekonomik güven sağlayacak bir şekilde paydaşlarımızla iş birliği içerisinde gecikmeksizin hayata geçireceğiz. İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi kapsamında ayrıca vergi mevzuatını sadeleştireceğiz, teşvik ve desteklerde etkinliği sağlayarak yine destek programlarına ilişkin ilke ve esasları belirleyeceğiz. Verimliliği artırarak sürdürülebilir büyüme elde edebilmek amacıyla yerli ve yenilikçi üretimi destekleyeceğiz.

Aslanların ve ceylanların koştuğu bir yarıştan bahsetti CHP’den Sayın Şener. Rakamlara girdi, birçok hesap yaptı, verileri paylaştı, hepsini tek tek sayacak durumda değilim, zamanım da müsait değil, sadece bir iki hesabına gireyim müsaadenizle.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Daha yirmi dakika var ya.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Kendisi kayıt dışı istihdamdan söz etti ve dönemimizde bu miktarın çok arttığını söyledi, biz de baktık ne kadar artmış diye. 2002’de kayıt dışı istihdam oranı yüzde 52,1. Eylül 2020’de ne kadar diye baktık, ne kadar arkadaşlar biliyor musunuz, yüzde 32,2. Hesap yanlış gene. Gene yanlış hesap. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani aradaki farkı siz bulun; yüzde 52,1 eksi yüzde 32,2. İyileşme sağlamışız Sayın Şener.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İnsanlar artık eleman bulamıyor ki kayıt dışı çalıştırsın. Ya, bunu görmüyor musunuz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Suriyeliler de var mı burada, Suriyeliler?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bir başka örnek, “İhracatınız...” dediniz “Değil 2000’lere 70’lere kadar gidin.” dediniz “Çok daha kötü.” “Allah Allah.” dedik yani biz gelişme var diye biliyorduk, seviniyorduk millet olarak da. Bir şeyi yanlış yapıyoruz herhâlde diye düşündük. Bir bakalım şu hesaplara; değil 2000’lerde, 90’larda, 80’lerde hatta 70’lerde daha iyiydi diye ifade ettiniz ya. Biz dedik ki “70’lere kadar falan gitmeye gerek yok.” 80’de ihracat ne kadardı biliyor musunuz? 2,9 milyar dolardı. Peki, 2019 itibarıyla ne kadar? Hemen Covid öncesi 180,8 milyar dolar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Milletimiz 2,9 milyar dolar ile 180,8 milyar dolar arasındaki farkı çok iyi bilir, bu hesabı çok rahat yapar ama Sayın Şener dedi ki: “Yok, sadece o değil, bir de oranlara bakın. Oranlara bakın, o zaman görürsünüz.”

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Diğerleriyle mukayese yapın Sayın Bakan. Başka bir hesap söylüyorsunuz. Dünyada zaten ticaret hacmi artıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Diğer ülkelerle kıyaslayın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bir de buna bakalım dedik, herhâlde burada bir fark var. Burada bir fark var diye bir oranlara bakalım dedik, baktık da. 1980’de ihracatın millî gelire oranı yüzde 3,2’ydi. Dedik ki biz “O zaman yani 180’e çıktıysa, bu oran daha kötüye gittiye millî gelirimiz...” Yani aslında gene sevinecektik, müthiş şekilde artmış, çok daha artmış olması lazım. Bakın, baktık oranlara; 1980’de ihracatın millî gelire oranı yüzde 3,2’iydi, 2019’da bu oran ne kadar biliyor musunuz? Yüzde 23,8. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ya, bunu da mı biz söyleyelim, aradaki farkı. Yani, bunun gerileme mi, ilerleme mi olduğunu da biz söyleyelim? (CHP sıralarında gürültüler)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Milletın cebinde para yok, milletin cebinde.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bak, şimdi de başka alanlara kaçmaya başladınız, ben ne yapayım? Verin, sabaha kadar konuşalım, onları da söyleyelim, size anlatalım. (AK PARTİ sıralarından “Hesap uzmanı olmaya gerek yok.” sesi) Yok, hesap uzmanı olmaya gerek yok bunun için. (CHP sıralarından gürültüler)

Önceden de söylemiştim, bakın, CHP’nin yanlış hesap yapmak gibi bir sorunu var, muhalefetin yanlış hesap yapmak gibi bir sorunu var.

“Tarım ve sulama” dediniz. Tarımsal destekleme ödemeleri tutarı son on sekiz yılda 12 katına çıkmıştır. 2002 yılında 1,8 milyar lira olan tarımsal destek bütçesi 2020 yılında 22 milyar lira olarak belirlenmiştir. (CHP sıralarından gürültüler) 2020 yılı tarımsal destek bilançosunun 2019 yılına göre artış oranı yüzde 37’dir. 2003-2020 Kasım döneminde reel olarak yapılan ödemeler toplamı 311 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – 180 milyar...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – “Sulama” dediniz. Sulamaya gelince, Türkiye’yi... (CHP sıralarından gürültüler) Bakın “Hiçbir şey yapmadınız.” dediniz, buna da şaşırдық, ya, biz birçok iş yaptığımızı düşünüyorduk, açılışlar yaptığımızı düşünüyorduk. Acaba, bunlar hani sanal mı diye düşündük, tek tek de kontrol ettik tekrar. (CHP sıralarından gürültüler)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Ankara’ya...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bakan, sulamaya gelince, Türkiye’yi 2002’de 276 barajla aldık, bugün itibarıyla 876 baraja getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ya, aradaki farkı da mı biz anlatalım size, bunun ne anlama geldiğini? (CHP sıralarından gürültüler) Bakın, yer altı barajları kurduk, kurmaya da devam ediyoruz, devam edeceğiz. İstiyorsanız bunların ne olduğunu da anlatalım size, yer altı barajlarının ne olduğunu da. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, hesap sakın sakın olur ya, bağırarak olmaz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ya, bugün bir de başka bir şeye şahit olduk, ona da şaşırдық, özel sermaye düşmanlığı gibi bir şey hissettik, herhâlde yanlış anlamışsınız diye düşündük, inşallah yanlış anlamışsınızdır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yanlış anlamışsınızdır, yanlış anlamışsınızdır.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Özel sermayeye düşmanlık besleyen, hatta hâlâ Millî Şef döneminin 1940’lardaki devletçi politikalarına özlemlerini yansıtırçasına “İktidara geldiğimizde, yok, şu yatırımları kamulaştıracamız, bunları kapatacağız, şunları bilmem ne yapacağız...”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, evet, evet.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yani bunun anlamı ne biliyor musunuz, sizin dediğiniz? Ben özetleyeyim, milletimizin anlayacağı, hepimizin anlayacağı dilde; siz şunu diyorsunuz: “İktidara geldiğimizde, biz, tekrar, bütün bunları KİT’leştireceğiz.”

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Hayır “Vatandaş ücretsiz kullanacak.” diyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sadece o kadar değil...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bakan, yani hesap kitap bilmediğiniz için, yönetemediğiniz için, görev zararlarından dolayı batırdığınız, bitirdiğiniz KİT’ler var ya, o KİT’leri, kamu bankalarını milletimiz unuttu mu zannediyorsunuz? Hayır, milletimiz hiçbirini unutmadı, unutmaz da. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ülkeyi batırdınız, ülkeyi!

(CHP sıralarından “Kim bitirdi, kim?” sesi, gürültüler)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ben buradan gençlere seslenmek istiyorum, Y kuşağına, Z kuşağına seslenmek istiyorum; “KİT” deyince ne demek istediğimi belki canlandıramazlar. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Memleketi sattınız, memleketi!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Z kuşağı KİT’i senden iyi bilir ya! Onlar iyi yetişmiş çocuklar. Z kuşağına hakaret ediyorsun!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – İnternete girin, KİT yani “Kamu İktisadi Teşebbüsleri görev zararı” diye yazıp şöyle bir tarama yapın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Z kuşağına hakaret ediyorsun, çok ayıp!

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ne demek istediğimi çok iyi anlayacaksınız; isterseniz siz de yapabilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen... Böyle koro hâlinde konuşma yok; solo, solo müzakere.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olur mu efendim? Yani Z kuşağını cahil mi zannediyorsun? Millet duysun; Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Z kuşağını cahillikle itham ediyor. Ne ayıp şey ya, Ne ayıp şey ya!

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bir diğer konu, bugün yine, çok ilginç bir şekilde çok fazla duyduğumuz bir başka konu vardı, biz buna da şaşırık “Ya, yanlış mı duyuyoruz acaba?” diye. IMF konusu yani bir IMF sevdası gördük bugün. Ülkeyi IMF’ye muhtaç ettiniz.

(CHP sıralarından “Kim etti?” sesi, gürültüler)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – MHP etti, MHP! Bak, ortağın etti, ortağın etti. Oraya söyle, oraya söyle, oraya söyle!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yıllarca yalvar yakar borç aldınız, borçlandınız. (CHP sıralarından gürültüler)

IMF’nin borçlarını ödeyerek Türkiye’yi IMF’den ilelebet kurtaran Recep Tayyip Erdoğan ve AK PARTİ’yen... (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler) Hayırdır, bundan da mı rahatsız oldunuz? Ya, bir teşekkür edin. IMF’yle otel lobilerinde gizli gizli nasıl görüştüğünüzü milletimiz çok iyi biliyor. (CHP sıralarından gürültüler) Bir kez daha söylüyorum, rahatlayın diye söylüyorum. IMF dönemi kapanmıştır, IMF dönemi kapanmıştır arkadaşlar. Türkiye o günleri çok hem de çoktan geride bırakmıştır. Siz IMF’ye hesap verdiniz; biz hesapları keserek, o hesapları keserek IMF’den hesap sorduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Rejim ve sistemi değiştireceğiz gibi söylemler oluştu burada. Ben tekrar söylüyorum, bu hesap kitap bilmezlik ve beceriksizlerle bu sistemi görev zararlarından, yanlış yönetimlerden batan KİT’ler, kamu bankaları dönemlerine tekrar götürürsünüz yani oraya götürürsünüz maazallah.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – EPDK Başkanı...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ülkeyi yeniden 1940’lı yılların Millî Şef dönemine götürme özlemi, hissiyatıyla milletimiz zaten sizin bunu yapmanıza da müsaade etmez, etmeyecektir de.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Millî Şef’i anma sen...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Sayın Şener, bir konudan dolayı da ben size teşekkür etmek istiyorum. Rahmetli üstat Necip Fazıl’ı CHP sıralarına alkışlattınız ya, sizi tebrik ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Siz de Nazım Hikmet’i alkışlıyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Hakkınızı vermek istiyorum. Üstadın mısralarını yani o mısraları da gerçekten çok güzel ve anlamlıydı.

SERVET ÜNSAL (Ankara) - Nazım’ı alkışladınız yıllarca.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Muhalefet için, yine Sayın Şener’in kendi sözlerini tutanaklardan bir kez daha tekrarlıyorum: “Yıllar geçmiş, siz patinaj yapıp duruyorsunuz. Dünyadan habersiz göklerde uçurtma uçuruyorsunuz.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz aslanlar gibi koşuyoruz, hem de çok hızlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılında...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Aslanlar, kaplanlar, masal devam!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Cevap olmayınca bu defa ne yapacaklar, artık kişiselleştirmeye çalışacaklar.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Masala devam, masala.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yazık yani buna da üzülüyoruz ama o seviyeye inmeyeceğim. (CHP sıralarından gürültüler)

AHMET KAYA (Trabzon) – Millet sizden çare bekliyor, çare!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılında, geride bıraktığımız on sekiz yılda olduğu gibi, Cumhurbaşkanımız liderliğinde sahada ve masada...

AHMET KAYA (Trabzon) – Muhalefete oradan laf atın, sataşın demiyor; millet çare bekliyor! Görevinizi yapınız. Sizin göreviniz çare üretmek, çare; oradan muhalefete laf atmak değil!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Çiftçiye ne verdiniz çiftçiye?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, tadında bırakalım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – ...söz sahibi, aktif ve insani bir dış politika uyguladık.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama düzgün konuşsun Başkan, sataşmadan konuşsun.

BAŞKAN – Sayın Sertel, lütfen, size söz verdiğimi hatırlamıyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama sataşmadan konuşsun Başkanım.

BAŞKAN – Kürsüde birisi var, konuşuyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım, sataşmadan konuşsun.

BAŞKAN – Neye göre, hangi maddeye göre siz aldınız sözü? Böyle şey olur mu ya! Lütfen... (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biz ona soruyor muyuz... Yimpaş'ı anlatsın, Yimpaş'ı anlatsın o zaman!

BAŞKAN – Herkes kendisi takdir eder ne konuşacağımı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden de güç alarak, son dönemde ulusal çıkarlarımızı ilgilendiren her türlü gelişme karşısında anında harekete geçiyoruz. Ülkemizi çevreleyen coğrafyalardaki sorunların çözümünde izlediğimiz kararlı tutumu eleştirenler var. Bu çevreler, tarihimizin ve coğrafyamızın bize yüklediği sorumlulukları göz ardı ediyorlar. Sorunların çözümünde ise önceliği her zaman diplomasiye verdik, veriyoruz. Yeri geldiğinde sahada gerekeni yapmaktan da asla çekinmiyoruz.

Bu kararlı duruşumuz sonucunda, bugün tüm dünya pek çok bölgesel meselede Türkiye olmadan veya Türkiye'ye rağmen ilerleme sağlanamayacağını farkına varmıştır. Amerika Birleşik Devletleri, AB ve Rusya dâhil, dış politikanın aktörleri bizimle iş birliğinin ne ifade ettiğini aslında çok iyi biliyorlar, Türkiye'yle iş birliğinin ne ifade ettiğini. Haksız yaptırımlar ya da oldubitti senaryoları yerine müzakerenin ortak çıkarlarımıza daha çok hizmet ettiğini bugüne kadar gördüler, yaşadılar; bugünden sonra da görecekler, yaşayacaklar. Suriye'deki adımlarımız sınırlarımızda bir terör koridorunun oluşmasını engelledi, hamdolsun. Hem vatandaşlarımızın hem de kontrolümüz altındaki bölgede Suriye halkının güvenliğini temin ettik. Ülkemizde misafir ettiğimiz Suriyelilerin güvenli ve onurlu bir şekilde geri dönüşü için temel şart olan Suriye'de siyasi çözüm inisiyatiflerinin yolunu da yine biz açtık.

Libya'da meşru Hükûmete verdiğimiz destek daha fazla kardeş kanı dökülmesine engel oldu. Askerî iş birliğinden ticarete, eğitmeden enerjiye pek çok alanda Libya kardeşlerimiz yanında olmayı sürdüreceğiz. Bildiğiniz gibi, Doğu Akdeniz'deki İrini Harekâtı Libya Hükûmetine yönelik açık bir ambargoya dönüşmüş durumda. Akdeniz'de korsanlık yapan er veya geç bizden cevabını alır, er veya geç bizden cevabını alır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Korsanlık yapanların akıbetinin pek hayırlı olmadığını tarih bize gösteriyor. Herkes ne ekerse onu biçer. Türlü salvolarla ülkemizi Akdeniz'de köşeye sıkıştırmaya çalışanlar, tuzak kurmaya çalışanlar kazdıkları çukura kendileri düşecektir. Türkiye'ye karşı kurulan oyunları birer birer bozarız bugüne kadar olduğu gibi.

Doğu Akdeniz’de sergilediğimiz kararlılıkla ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin meşru haklarına halel getirtmedik, getirtmeyeceğiz. Bizim için Doğu Akdeniz’de aynı derecede öneme sahip iki boyut var. Birincisi, ülkemizin kıta sahanlığındaki haklarını korumaktır. İkincisi ise adanın, Kıbrıs’ın etrafındaki doğal kaynaklar dâhil Kıbrıs Türkünün hak ve çıkarlarının garanti altına alınmasıdır. Millî sondaj ve sismik araştırma gemilerimiz, kendi kıta sahanlığımızın yanı sıra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ruhsat sahalarında faaliyetlerini sürdürüyor. Karadeniz’de doğal gazı nasıl keşfettiyssek göreceksiniz Doğu Akdeniz’deki enerji kaynaklarını da aynı şekilde bulacağız.

Kıbrıs konusuna gelince, Kıbrıs Türk halkı son Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde iki devletli çözüm yönündeki iradesini açık şekilde sandığa yansıtmıştır. Türk milleti de Kıbrıs Türkünü eşit egemenlik mücadelesinde hiçbir zaman yalnız bırakmamıştır, bundan sonra da bırakmayacaktır. Ne geçmişte yapılan haksızlıkları, zulümleri unutmak ne de bugün oynanmaya çalışılan oyunları görmezden gelmek mümkündür. Uluslararası toplum Kıbrıs Türkünü yok saymaya artık bir son vermelidir. AB başta olmak üzere, uluslararası topluma Gazi Meclisimizden bir kez daha sesleniyorum: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne karşı ulaşım gibi temel insan hakları da dâhil ambargolar, adaletsiz ve dışlayıcı yaklaşımlar böyle sürüp gider mi sanıyorsunuz? Buna müsaade etmeyeceğimizi ben buradan bir kez daha haykırmak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Daha ne zamana kadar Kıbrıs Türkünün adadaki varlığını görmezden geleceksiniz? Buna da müsaade etmeyeceğimizi ben buradan bir kez daha haykırmak istiyorum. Uluslararası toplumun gözleri kör, vicdanları sağır olsa da biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni yalnız bırakmayız, bırakamayız. “Kapalı Maraş, kapalı kalacak.” dediler, ne oldu? İşte şimdi açılıyor, açmaya başladık.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hepsini açalım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla)– Maraş, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin toprağıdır ve Kıbrıs Türküne anasının ak sütü gibi helaldir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Hepsini de birlikte açalım, hep birlikte açalım inşallah. İşte, böyle yapalım yani bunu arzu ediyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Elbette, biz de bunu arzu ediyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) - Birlikte hareket edelim arzu ediyoruz. Yani bizim isyanımız, bizim şeyimiz buradan. Birlik olduğumuzda çok daha güçlü olacağımızı hep beraber göreceğiz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 13 tane uçağınız var 2 koltuk bulamadınız bize, 2 koltuk bulamadınız Kıbrıs’a giderken.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Şunu da unutmayalım bakın, Maraş’ın aslında çok büyük bir bölümü Osmanlı’dan kalan bir vakıf malıdır. Abdullah Paşa Vakfı, Lala Mustafa Paşa Vakfı, Bilal Ağa Vakfı; uluslararası hukukta vakıf mallarının dokunulmazlığı vardır. KKTC, kendi toprağı olan Maraş’ı, çözüme yönelik bir iyi niyet göstergesi olarak kapalı tutmasına rağmen ne yazık ki kırk altı yıldır bir çözüme ulaşamamıştır. Kıbrıs’ın incisi Maraş atıl kalmıştır. Oysa, uluslararası hukuk temelinde ve oradaki hak sahiplerinin de haklarını teslim edecek şekilde açılması mümkündür. Türkiye, bu statükonun kırılması için KKTC’nin şartsız bir şekilde yanında olmuştur. Çünkü, biz biliyoruz ki bu hayalet şehrin yeniden hayat bulması, Kıbrıs sorununun siyasi çözümü yolunda önemli bir merhale olacak. Bu doğrultuda, KKTC’nin kapalı Maraş bölgesinde yaptığı envanter çalışmalarını ve bu konudaki istişareleri destekledik. Maraş’ın eski günlerine dönmesi için bakanlıklarımız ve yerel yönetimlerimizle birlikte KKTC’nin yanında olduk, olmaya devam edeceğiz. Bunu, tek taraflı Rum kesimi çıkarlarının neden olduğu çözümsüzlüğü reddeden Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ortak siyasi kararı olarak gerçekleştirdik. Dünyanın sayılı sahillerinden birisi artık kapalı değildir.

Maraş, sahili ve sahil şeridindeki parkları, cadde ve sokaklarıyla Kıbrıs Türkü kardeşlerimizin kullanımındadır. Devam eden süreçlerin tamamlanmasıyla, bütünüyle hayat bulduğu günleri de inşallah hep birlikte göreceğiz. Bu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kattığı siyasi vizyonun yanında yine turizm alanında katma değer getirecek ve ciddi bir ekonomik kazanım da sağlayacaktır bölgede. Çözüm, adanın 1571 yılından bu yana –yeni demiyorum bakın- asli unsuru olan Kıbrıs Türkü'nün sağlam iradesi ve Türkiye'nin desteğiyle gelecektir. Yeter ki irade olsun her şeyin bir çözümü var, bizde de irade var hamdolsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin siyasi ve ekonomik olarak küresel sistemin eşit bir üyesi hâline gelmesi için mücadelemizi sürdüreceğiz. Bunların yanı sıra Karabağ'daki istiklal mücadelesinde Can Azerbaycan'ın yanında olduk. Karabağ, artık şanlı bir zaferi ifade ediyor. Hamdolsun bugün Karabağ'da Azerbaycan bayrağı dalgalanıyor. Biz, İnönü dönemi CHP'si gibi ülkemize sığınan Azerbaycanlı kardeşlerimizi Boraltan Köprüsü'nde katillere teslim edenlerden olmadık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Tek parti döneminin Boraltan Köprüsü'nde milletimize miras bıraktığı mahcubiyeti Karabağ konusundaki duruşumuzla telafi ettik, hepimiz adına telafi ettik bunu. Milletimize yakışan da budur.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ermenistan maçında stada Azerbaycan Bayrağı sokmadınız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İnönü'ye kurban olun, kurban!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – İnsanlığın küresel bir sorunla test edildiği 2020 yılında tüm dünya içine kapanırken Türkiye hem vatandaşlarına kol kanat gerdi hem de uluslararası dayanışmanın en güzel örneklerini sergiledi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ermenistan maçında stada Azerbaycan Bayrağı sokmadınız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bir kez daha söylüyoruz... Siz rahatsız olmuşa benziyorsunuz ama bundan da niye rahatsız olduğunuzu anlamadık.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – İnönü'ye saygısızlık yapıyorsunuz da ondan.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) - İnönü'ye saygısızlık yapamazsın, senin haddin değil o!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – 150'den fazla ülkeye ve pek çok uluslararası kuruluşa tıbbi yardım ulaştırmanın yanında 100 binin üzerinde vatandaşımızı sağ salım ülkemize getirdik. Yani, bundan gurur duymamız gerekirken niye buna alındınız onu anlamadık? (CHP sıralarından gürültüler)

2021'de de Cumhurbaşkanımız liderliğinde millî menfaatlerimizi korumak ve bölgesel, küresel barışa katkıda bulunmak için en etkin dış politikayı uygulamaya devam edeceğiz. Bugün kendi sözünü söyleyen, kendi yolunu çizen ve kendi yolunda yürüyen bir Türkiye var. Biz ilişkileri zedeleyecek tek yanlı yaptırımlardan değil, her zaman iletişimden, diplomasiden yana olduk. Bölgemizin de dünyanın da özellikle bu salgın döneminde ambargolara değil, sürdürülebilir iş birliğine ihtiyacı olduğuna inanıyoruz. Her zaman olduğu gibi milletimizin menfaatleri doğrultusunda akli selimden yana olmaya devam edeceğiz.

RIDVAN TURAN (Mersin) – İncirlik'i kapat, İncirlik'i.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yaptırımlardan, yaptırımlardan korkumuz yok. Artık yaptırımlara pabuç bırakacak bir Türkiye yok. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Kazandıracak şey yaptırımlar değil, Türkiye'nin dostluğudur. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oktay, buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Türkiye’yi dışlayan her ülkenin bölgede hareket alanı daralacaktır. Ben, alınan bu haksız yaptırım kararını bir kez daha şiddetle kınıyorum. Meclisimizin yaptırımlara gösterdiği güçlü iradenin de altını bir kez daha çizmek ve şükranlarımı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

RIDVAN TURAN (Mersin) – İncirlik’i kapat.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Türkiye, bu yaptırımlara karşı tek yumruk olmayı bilmiştir. Bu kararların etkisi ne mi olacak? Zaten defalarca söyledik, bir kez daha söyleyelim: Aynen İHA’larda olduğu gibi, S-400’ler konusunda da ülkemize karşı takınılan tavırda dünyanın en ileri hava savunma sistemlerine... Bu sistemleri geliştirmemize vesile olacak.

RIDVAN TURAN (Mersin) – İncirlik’i kapat.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – İşte daha iki gün önce yerli ve millî imkânlarla ürettiğimiz alçak irtifa hava savunma füze sistemi HİSAR-A+’nın test atışını gerçekleştirdik. Havada ve karada, İHA ve SİHA sistemlerinde ve otonom araçlarda elde ettiğimiz tecrübeyi şimdi de inşallah deniz araçlarına aktarıyor, mavi vatandaki egemenliğimizi daha da güçlendirme yönünde ilerliyoruz.

Savunma alanında bugün yerli ve millî imkânlarla ürettiğimiz radar ve elektronik harp sistemlerimiz, füze, roket ve mühimmatlarımız yurt içinde ve sınır ötesi operasyonlarımızda kahraman ordumuzu daha da güçlendirmektedir. Kahraman güvenlik güçlerimiz ve yükselen savunma sanayimiz sayesinde sahada da masada da diplomasimizle de yine Türkiye’nin hak ve çıkarlarını korumak için sözünü söyleyen ve gereğini yapan lideriyle birlikte bir Türkiye var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dost ve kardeş ülkelerin yanında duran, mazlumların, mağdurların imdadına yetişen bir Türkiye var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; müsaade ederseniz bitireyim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kaçınıcı uzatma bu? Biz de aynısını talep ediyoruz, aynı toleransı biz de talep ediyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Diğer alanlardaki hizmetlerimiz vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Oktay...

Buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Onları anlatacaktım ama süre kalmadığı için ben müsaadenizle sadece kapanış teşekkürü etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin hazırlanmasında gösterdiği perspektif, liderlik ve vizyon için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Padişahım çok yaşa(!)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Gazi Meclisimizde 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçemizin görüşmelerindeki destek ve katkıları için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı başta olmak üzere, tüm milletvekillerimiz ile bütçenin hazırlanmasında emeği geçen Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve üyelerine, idari personel dâhil tüm Meclis çalışanlarımıza, Strateji ve Bütçe Başkanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığımıza, diğer tüm bakanlıklarımıza, ilgili kurum ve kuruluşların başkan ve çalışanlarına ve emeği geçen herkese yürekten teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Sayın Bakanlarımıza, yine, ayrıca Cumhurbaşkanlığı çatısı altında destek veren milletvekillerimize ve Sayın Genel Başkan Bahçeli'ye teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bize? Bize? Bu kadar katkı verdik, bu kadar eleştirdik, sizi yoldan çıkarmamaya çalıştık. Bize teşekkür yok mu? Bize niye etmiyor ya? Siyaset nezakettir ya.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yeni yılınızı şimdiden tebrik ediyor, salgının oluşturduğu zorluklarla geçen 2020'nin ardından 2021 yılının sağlık ve huzur dolu geçmesini temenni ediyorum. Bu düşüncelerle 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile ve 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'mizin bir kez daha ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı kürsüdeki konuşmasının altında birlik kısmında partimize sataştı dersen hafif kalır, hakaret etti.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hakaret yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşmadan değil hakareten ve zaman olarak da toleransınıza, müsamaahanıza sığınarak söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika veriyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım, iki dakika yetmez.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim Sayın Altay.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde yürütmeye adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sizinle, Parlamentodaki bütün grupların temsilcileriyle Azerbaycan'a gittik, bizi götürdünüz, teşekkür ederim, keşke Cumhurbaşkanı da Kıbrıs'a ve Azerbaycan'a Parlamentodaki bütün siyasi parti gruplarından birer temsilci davet etseydi diye düşünüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu İnönü'yle zorunuz ne sizin ya? “İnönü kadar başınıza taş düşsün.” desem ayıp olur. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi, hakikaten, cumhuriyet tarihinde herkesin kusuru, eksikliği olabilir; siyasetçiler eleştirilir, eleştirilmeyecek olan belli, bizim kimi eleştiremeyeceğimiz belli inancımız vesaire gereği ama bir vefa olur ya, bir vefa olur ya. Türkiye'nin içinde bulunduğu o koşullarda -yani ömrü savaş cephelerinde geçmiş- üstelik devletin anahtarını kendi iradesiyle, çok partili hayata geçerek cumhuriyeti demokrasiyle taçlandırmak için, Demokrat Partiye devrettiği gece “Bu benim en büyük siyasi zaferim.” diyebilen bir yüce insanla didişmek bu milletin vicdanında karşılık bulmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Azerbaycan'a yüksek hassasiyetimiz hepimizin var ama keşke 14 Ekim 2009'da Bursa'da Azeri bayraklarını yasaklatmasaydınız, polise toplatmasaydınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim, AK PARTİ Grubuna bir şey söylemek istiyorum.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Söyle.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Recep Tayyip Erdoğan, inanın, eleştirilere sizden daha esnek ve hoşgörülü. Bunu niye söylüyorum biliyor musunuz?

Bu arada, Sayın Erdoğan'a bir mesaj yollamak istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı, beni görmüyorsan da sana göstereyim sonra.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok gurur verici bir şey.

ENGİN ALTAY (Devamla) – İnan ki kralları tahtan indiren, kraldan çok kralcıdır, bunu unutma. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ve Allah için, Özgür Özel, Sayın Erdoğan'ı Franco'ya benzetmedi; tam tersi, Erdoğan, Franco gibi konuştu. (CHP sıralarından alkışlar) Ve Özgür Özel'in aklına doğal olarak Franco çağrışımı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Başkanım, daha başlamadım, burada 5 tane kâğıt var.

BAŞKAN – Yok, o kadar yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – E, tolerans istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Artı bir dakika.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Artı bir dakika yetmez, peşin anlaşalım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, diktatör meselesi, anlaşmıştık... Ben bugün Özgür Bey'e söyledim: Özgür Bey, Tayyip Bey “diktatör”e kızmıyor, zaten onu burada tutanaklara geçirdik, Meclis Başkanlık Divanı da bunun eleştiri olduğunu kabul etti ve bu konuda yargı kararları da var. “Diktatör bozuntusu” niye diyorsun adama? “Diktatör” desene kardeşim doğrudan. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi, gelelim... Değerli arkadaşlar, bir dakika bakın, Sayın Erdoğan'dan bir paragraf okuyacağım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Erdoğan'ın sözlerini okuyorum, sesinizi kesin: “‘Tayyip Erdoğan gitsin.’ demek, bizim tüm siyasetimizi, tüm çalışmalarımızı üzerine bina ettiğimiz milletimizin, bayrağımızın, vatanımızın, devletimizin tek olması anlayışı yıkılsın demektir.” Recep Tayyip Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından “Doğru” sesleri) Şimdi Erdoğan'a soralım buradan. Demek ki...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Doğru.

ORHAN SÜMER (Adana) – Doğruysa daha niye itiraz ediyorsunuz?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Doğru mu? Peki, doğru.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) - Erdoğan'dan önce Türkiye'de iki bayrak vardı, haberiniz yok(!) Erdoğan'dan önce iki vatandı, haberiniz yok(!)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Erdoğan'dan önce iki devlet vardı, haberiniz yok(!)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bakın şimdi...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Franco'ya biraz baktırdım, vallahi pek bilgi sahibi değildim. Franco'yla ilgili söylenen şu. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Franco'nun...

BAŞKAN – Ek süre istiyor musunuz Sayın Altay?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Lütfederseniz.

BAŞKAN – Hayır, tamamlayalım yalnız, lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Minnettar kalırım.

Franco'ya... Danışmanlara dedim ki: Biraz bakın bu adama. Yahu Kur'an çarpsın, yerli ve milli ya, yerli ve milli Franco.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Franco sizin olsun sizin, hayrını görün.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Yani Franco'da da İspanyolluk, Katoliklik çok ön planda. Şimdi, tabii, bizim Cumhurbaşkanımızın “Ben gidersem tek devlet biter, tek bayrak biter.” paranoyası onun kendi işi de... Bir benzerlik şu ama: “Ben düşersem Almanya yok olur.” demiş Hitler, Almanya yok olmadı. “Ben gittiğimde kapitalistler sizi kör kedi yavruları gibi boğacak.” demiş Stalin, orada duruyor, kimse boğulmadı. “Beni azlederseniz piyasalar çöker, herkes yoksullaşır.” demiş Trump, bir şey olmadı. Biri de bir şey demiş: “Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.” (CHP sıralarından ayakta alkışlar, İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) İşte budur olay, olay budur kardeşim. Kimseye bağlı değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Alkışlar Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e gelsin. (CHP sıralarından ayakta alkışlar, İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Gene subliminal bir mesaj verdi Cumhurbaşkanı Yardımcısı. (CHP sıralarından “Ses” sesleri) Söz vermeyecek belli.

“Biz, iktidarımız için dışarıdan, başkasından, dışarıdan medet umanlardan değiliz” dedi Sayın Oktay. Bu ülkede, Sayın Oktay... (CHP sıralarından “Ses” sesleri) Ya, vermez, boş verin!

BAŞKAN – Arkadaşlar, iki dakikayı dört dakikaya çıkardık, daha ne yapacağız? Bu kadar, lütfen... (CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadaşlar, susalım, Sayın Oktay sorumu duysun.

Sayın Oktay, Recep Tayyip Erdoğan iktidarını Amerika mı getirdi? Lütfen cevap verin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Hayır, öyle karşılıklı soru-cevap yok burada. Test mi yapacaksınız? Lütfen Genel Kurula hitap edin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben cevabımı aldım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Millet iktidara getirmiştir, on sekiz-on dokuz yıldır iktidarda tutmuştur ve tutmaya da devam edecektir.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Eğer Recep Tayyip Erdoğan'ı ve AK PARTİ'yi Amerika getirdiyse götürür. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, “Millet” sesleri)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Millet getirdi, millet!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hah, eyvallah! Eğer Recep Tayyip Erdoğan'ı millet getirdiyse Biden'ın ağababası gelse bir şey yapamaz ama kim getirdi dedik, millet; millet götürecektir şüphesiz olmasın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Altay, teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Son cümlem efendim: Ama iktidar için biz başkasından destek istemedik. Mesela şunu yapmadık: Birini yollayıp da “Tayyip Erdoğan'ı tuvalet deliğine süpürmeyin.” demedik, haber yollamadık böyle. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok ayıp, çok!

ENGİN ALTAY (Devamla) – “Erdoğan'ı deliğe süpürmeyin.” demedik, dedirtmedik. (AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri ve gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Biz Fetullah Gülen'e...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...17-25 Aralıktan sonra elçi gönderip “Arayı düzeltelim.” demedik ve biz...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...Soros'la masaya oturup pazarlık yapmadık, yapmayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri ve gürültüler)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan, ne oldu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, yerlerimize oturalım lütfen.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bunları siyasetçi bozuntusu Özgür anlar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşmadan dolayı...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sakin olun oturun.

BAŞKAN – Yerlerimize oturalım lütfen ayaktaki arkadaşlar.

Arkadaşlar, bakın, bu saate kadar gayet güzel geldi, bitirdik, az kaldı, lütfen.

İdare Amirleri...

Değerli arkadaşlar, lütfen.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Grup Başkan Vekilleri bu Meclisin huzurunu bozuyor ya! Bir milletvekiline bir dakika vermiyorlar.

BAŞKAN – Ziver Bey, sakin olun, lütfen.

Arkadaşlar...

Sayın Beştaş, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Akbaşoğlu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Önce Meral Hanım'ın talebi var Sayın Akbaşoğlu.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadan...

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

7.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son görüşmelerde yürütme adına yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, doğrusu Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısını dinledik, daha önce de bu bütçe süresince dinlemiştik. Üslubu hiç değişmedi, giderek bir tırmanış içinde; inanılmaz bir kibir var, inanılmaz üstten bir yaklaşım. Sanki burada milletvekilleri yok, hepimiz emir eriyiz, böyle cesaretiniz yok, bunu yapmadınız, bunu etmediniz; garip bir şey. Ya bu kadar kibir iyi bir şey değil. Yarın öbür gün iktidardan gideceksiniz, yaşayamayacaksınız; bu kadar kibirli olmayın. (HDP sıralarından alkışlar) Yani gerçekten bunu anlamak mümkün değil.

“Kadınlarımız” kavramına bizim sıralarımızdan çok itiraz geldi. Bu Mecliste her gün söylemeye devam edeceğiz. Kimsenin kadınları değiliz, biz biziz ya. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) “Kadınlar” deyin, nasıl “erkekler” diyorsanız “kadınlar” deyin. Biri geliyor “beyler” diyor, burada yüzlerce kadın var; biri geliyor “kadınlarımız, kadınlarımız, kadınlarımız...” Sanki kadınlara lütfediyorlar. Kadınlar sizden bir şey dilenmiyor, biz haklarımız için mücadele ediyoruz. Ayrıca konuşmasında dedi ki: “Rozet takarak klavye delikanlıları...” Biz kadınlar kendimize “delikanlı” demeyiz, yani onu söyleyeyim, o bir erkek dili ama kadınlar böyle rozet takarak klavye delikanlılığı falan da yapmıyor ha.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Onu bile anlamamışsınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Kadınlar mücadele ederken gaz yiyor, TOMA'lar önünü kesiyor, gözaltına alınıyor, hakaret yiyor. Bu hakları için mücadele eden kadınları da buradan selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Evet, diğeri, yapılanlar bir lütf gibi sunuluyor. Bu bütçe döneminde iktidar partisi grubunu dinledim sonuna kadar yani zaten görevimiz gereği dinliyoruz. Benim aklıma bir şey geldi, umarım yanlış olurumdur. Bütçenin nerede hazırlandığını biliyoruz, Beştepe'de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Galiba metinler de orada hazırlanmış çünkü metinlerde o kadar ortak yön var ki “beşinci yol” yok efendim “başörtüsüne dair yeni bir ısıtma” sanki bir sorun varmış gibi; böyle garip bir tekrar var. Bunu da dikkatinize sunmak istiyorum.

Diğeri, “Çocukları gönderiyorsunuz mörderiyorsunuz.” Biz çocukların hakları için mücadele ediyoruz, biz gençlerin hakları için mücadele ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Biz, gençler gelip partide, bizim partimizde siyaset yapсын diye mücadele ediyoruz. Biz, gençliğin yanında mücadele ederken siz gençliği hapisanelere gönderiyorsunuz, biz partimize davet ederiz, başka yere değil. Bizim davet edeceğimiz yer burasıdır. Bunu daha önce de söyledim, ben de diğeri arkadaşım da... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Dağa giden kız çocuklarının, dağa giden erkek çocuklarının, ya bu çocukların hakları yok mu peki?

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyoruz, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz Alice Harikalar Diyarı'nda rolüne devam edin. Bu arada Erkan Baş yüzünden bir de Pinokyo olduk yani bizi ona da benzettirdiler gerçekten. Siz de Alice olarak Harikalar Diyarı'ndasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Son Başkan, bu son.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Daha önce de söylemişim: Burada kurduğumuz her cümleye aynı yanıtı vermekten vazgeçin, bunun bir alıcısı yok.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Siz de aynı şeyi söylemekten vazgeçin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bizi şiddet yöntemleriyle, şiddetle ilişkilendiremezsiniz. Bizim hiçbirimizin böyle bir bağı yoktur, olamaz. Ama siz politikalarınızla, zulmünüzle, işkencelerinizle, katliamlarla... Rozet olarak takıyorsunuz ya onları, bir de gelip üstüne oh çekiyorsunuz ya, bir de halkın vekillerine küfrediyorsunuz ya, işte halk bunu görüyor. Benim söyleyecek sözüm bu kadar. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, hem CHP hem de HDP Grup Başkan Vekilleri grubumuza, Cumhurbaşkanımıza, arkadaşlarımıza yönelik sataşmada bulunmuşlardır. Bu nedenle kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yeni sataşmalara mahal vermeyelim lütfen.

8.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri... Öncelikli olarak Sayın Beştaş, tabii, dağa kaldırılan kız çocuklarıyla ilgili, PKK terörüyle ilgili en ufak bir kınamada bulunmayanların burada söz söyleme hakkı yoktur. [AK PARTİ sıralarından alkışlar; HDP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar (!)]

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ya, yeni bir şey söyleyin, yeni bir şey. Yeni bir şey söylesene. Başka bir şey söyle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İkinci olarak, Kandil'den önüne konan metni okuyanların, özgür ve özgün düşüncelerini kendi doğaçlama konuşmalarıyla ortaya koyan milletvekili arkadaşlarımıza söz söyleme hakları yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Siz haddinizi bileceksiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sayın Altay'ın sözlerine gelince. Bak, Franco'yu resmen tanıyan CHP yönetimidir, CHP zihniyetidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Millî Şef'le, faşist Hitler'in aralarındaki samimi münasebetleri başlığa çeken Cumhuriyet gazetesi herhâlde size en güzel cevabı veriyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen Genel Kurulun nezaketini bozmayalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla, bir devletin Cumhurbaşkanı, milletimizi ve devletimizi temsil eden, anayasal olarak ordumuzun Başkumandanına “Diktatör bozuntusu.” diyen ayrıca soytarı bozuntusudur. Bu bir soytarılıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Sayın İdare Amirleri, Sayın Göker...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Demin Grup Başkan Vekili konuşurken böyle değildiniz Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Boraltan Köprüsü hafızalarımıza kazanmış, bir millî ağıt hâline dönüşmüştür. Bu konuda, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Azerbaycan'da, Karabağ'da ortaya çıkan zaferle bu ayıbımızı da elhamdülillah hep beraber milletimizin ve devletimizin üzerinden kaldırdığımız için müştereken teşekkür edilmesi gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar birbirimizi konuşurmuyacaksa ara verelim müzakerelere. Lütfen...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Efendim, ben...

BAŞKAN – Sizin için demiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Süremin tekrar başlatılmasını rica ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen, böyle bir usul yok. Milletimiz izliyor, milletvekillerine yakışan bir tavır bekliyor burada, lütfen. Kürsüye çıkan konuşuyor, konuşacak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, az sonra CHP konuşacak, öyle mi yapalım bizde? Özgür Bey... Olur mu öyle şey arkadaşlar.

BAŞKAN - Lütfen Sayın Turan, sakın olun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Üçüncü dakikamı kullanacağım, lütfen, tekrar başlatmanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN - Tamamlayalım Sayın Akbaşıoğlu, lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde, bütün bir milletçe istiklal mücadelesi verdik ve bağımsız Türkiye Cumhuriyeti devletimizi hep birlikte dedelerimiz kurdu. Bir hedef gösterdi Mustafa Kemal Atatürk “İstiklali tam, tam bağımsız Türkiye.” İşte, bu hedefi ve idealleri hayata geçiren liderin adı Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, 1699 Karlofça Anlaşması'ndan bugüne kadar 2 ileri harekâtımız olmuştur. Birincisi, rahmetli Erbakan, Ecevit döneminde 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı. Allah'a çok şükür milletimizin, devletimizin övüncüdür, zaferidir, millî gurur günümüzdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Son olarak... Dört dakika vermiştiniz Sayın Başkanım, eşitlik olsun.

BAŞKAN – Tamam, doğru.

Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Evet, Kıbrıs'ta böyle bir durum hep beraber gözlerimizin önünde yaşandı. İkinci olarak, cumhuriyet tarihimiz boyunca ileri harekâtımız Cerablus, El Bab, Afrin'le beraber Sayın Başkumandanımız, Türk milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan'la yapılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ya Allah, bismillah, Allahuakber(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Atatürk'e, İnönü'ye, Celal Bayar'a, Ahmet Necdet Sezer'e haklı olarak gösterilmesi gereken millî saygının millet iradesiyle işbaşına gelen Recep Tayyip Erdoğan'a gösterilmesi millî bir vebicedir, insani bir nezaket, siyasi saygı gereğidir. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Ancak bundan mahrum olanlar milletimizin geniş irfanıyla mahşerî vicdanda karşılığını bulacaktır.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sonuç itibarıyla şöyle bitiriyorum...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız buraya geldi, bakanlarımız buraya geldi...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...Anayasa'nın 8'inci, İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince silahların eşitliği, kürsü masuniyeti ve eşit haklara sahip olma statüsüyle kendilerine yöneltilen eleştirilere cevap verdi.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, lütfen...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Bundan daha doğal bir durum yok. Bununla beraber, milletimiz herkesi dinliyor ve en doğru, en haklı olanı, en güzelini ortaya koyanı tercih ediyor.

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu...

Arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.31

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.42

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Sibel ÖZDEMİR (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

BAŞKAN - 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, şahsı adına ikinci konuşmacı, aleyhte olmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili, Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel, süreniz on dakikadır. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, beni görmüyor musunuz?

BAŞKAN – Oturum değişti, öbür oturumda kaldı hepsi Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey yok, hepsi kaldı... “Tutanaklara geçsin.” diye bir laf edeceğim efendim. Ben sataşma falan... Tamam, oturumu kapattınız. Ama müsaade ederseniz tutanaklara bir cümle geçirmem lazım.

BAŞKAN – Söz verdim şimdi hatibe.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen, tekrar dönmeyelim önceki oturuma.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, o zaman şunu söyleyeyim...

BAŞKAN – Kayda geçsin, söyleyin siz oradan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Akbaçoğlu kürsüde -bir Grup Başkan Vekili- oturuma ara verdiniz, benim rakibimdir ama onun hakkını korumak benim görevimdir, bu tutumunuzu da yanlış buluyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben ayaktayken önünüzdeki metni okuyarak hatibi çağırmanızı da yanlış buluyorum; iki.

Üç; Sisi darbeciydi, görüşmeye gidiyorlar; Mali'de darbe oldu, bir ay sonra Dışişleri Bakanı gitti; darbeci El Beşir Türkiye'de ağırlandı yani AK PARTİ'den darbecilerle ilişki konusunda alacağımız bir ders yok.

Dört; teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Halkların Demokratik Partisinin Sayın Eş Genel Başkanları, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2021 bütçesinin son konuşmasını yapmak üzere huzurunuzdayım.

Yetmiş beş günlük bir anayasal süreç; yirmi günlük Komisyon çalışması, on iki günlük Genel Kurul çalışmasının ardından birazdan 83 milyonu hatta göçmenlerle birlikte 87 milyonu doğrudan ilgilendirecek bir karar vereceğiz. Bu salondaki milletvekilleri, kendilerini buraya yollayan millet adına, halk adına bir hakkı kullanacaklar, sekiz yüz yıllık bir kazanım, bütçe hakkını. Parlamento yapan varoluşsal bir hak, kullanmaya geldiğimiz, tüketmeye geldiğimiz değil, burada olmamızın sebebi olan kurucu bir hakkı kullanacağız. Devletin alan sağ eli ile veren sol elinin dengesine, bunun nasıl, ne kadar kullanılacağına karar vereceğiz. Evrensel olarak sekiz yüz yıllık bir kazanım Magna Carta'dan beri, bizde teorik olarak Birinci Meşrutiyet, pratik olarak İkinci Meşrutiyet, gerçek anlamda 1923'ten beri kullandığımız bir hak ve bu Parlamentoda ilk kez ve bütün dünya Parlamentolarında maskeler arkasında, temassız, tokalaşmadan, görüşmeden, temas kurmadan yapılan bütçe görüşmelerinin sonundayız. Bundan bir yıl öncesine kadar koca koca ülkeleri yöneten koca koca liderler, kıtadan kıtaya atılacak füzelerle, onları fark edecek erken uyarı sistemleriyle, radarlarla, uçaklar ile o füzeleri havada imha edecek savunma füzelerinden bahsediyor, onlarla ilgileniyorlardı. Dünyanın dört bir yanında kendilerinden uzak, açlığa, yoksulluğa, eşitsizliklere, hastalıklara, salgınlara değil de füzelere bütçe, füzelere para istiyorlar, yaşatmaya değil öldürmeye bütçe istiyorlardı. Geçen sene Çin'de yaşamaya başlananlar, gözün görmediği bir virüs ve dünyanın tüm liderlerine, tüm siyasilere, hepimize şöyle söyledi: “Siz hiç masraf etmeyin, siz hiç zahmet etmeyin. Ben hepinizi hiçbir ücret olmadan öldürebilirim.” Dünyada 76 milyon kişi bu hastalığa yakalandı şu ana kadar ve 1,7 milyon kişi hayatını kaybetti. Bunu yapan virüsün şu ana kadarki toplam ağırlığı sadece 2 gram. Çin'deki yoksullukla, gelir adaletsizliğiyle, sağlık sorunlarıyla dünyanın diğer ülkelerinin liderleri hiç ilgilenmezdi. Hatta Boris Johnson ya da Trump'ın, maskesiz Trump'ın virüse meydan okumaları hepimizin hafızalarında ama ne zaman ki Çin'de 4 yoksul Çinlinin bir hayvan pazarında içtiği yarasa çorbası İngiliz Başbakanını yoğun bakıma soktu, Amerikan Başkanını hastaneye düşürdü. Hepimiz öğrendik ki demek ki neymiş; hepimiz, tüm evren, tüm küre en yoksulumuzun sağlığı kadar sağlıklı, en yoksulumuzun güvenliği kadar güvendeymişiz. (CHP sıralarından alkışlar) Demek ki neymiş; kıtalar arası füzelere değil, kıtalar arası virüsleri erken fark eden uyarı sistemlerine, onları önleyecek aşılara, onları durduracak ilaçlara bütçe lazımmiş ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli kapanma, evde kalma, karantina gibi tedbirler için bütçelere, böyle bakan devletlere, böyle yönetim anlayışlarına ihtiyaç varmış.

Bu süreçten –en temel dürtümüz, bütün canlılarda olduğu gibi- önce canımızı kurtarabilirsek ve –en üstün özelliğimiz- bu süreçten öğrenerek çıkabilirsek... Tüm dünyanın ağızında bir söz var: “Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” Sosyal devletler güçlenecek, sosyal politikaların önemi artacak, eşitlikçi tezler güçlenecek. Yani, yaşananlar bizim dünya görüşümüzü, bizim ideallerimizi haklı çıkarıyor. Acımasız kapitalizmin faydacılığı bile dünya görüşümüzün idealizmine mahkûm olmuş durumda. Şöyle ki: Herkese yetecek aşımız olana kadar bazı zengin ülkelerdeki tüm insanları aşılacak yerine, tüm ülkelerdeki bazı insanları aşılacak bütün insanlığın faydasına. (CHP sıralarından alkışlar)

Ve değerli milletvekilleri, cumhuriyet, bir fikir, bir idealdi; cumhuriyet, bir rejim; elbette, tek adam rejiminden parlamentoya geçiş; elbette demokrasi ama cumhuriyeti kuran kadrolar, düşmanı kovup düşmanı kırıp İstiklal Harbi'ni, Kurtuluş Savaşı'nı kazandılar ama daha da zorunu yaptılar sonradan; o mazlum, o mağdur halkın gönlünü kazandılar. Pek çok şey yaptı Cumhuriyet ama üçü çok önemliydi; sağlık, eğitim ve kadına verdiği değer. Sağlıkta toplum sağlığını önceleyen, hijyeni önceleyen, salgın hastalıklarla mücadele eden cumhuriyet örneğin, sıtma ve trahom... Yani, Adıyaman'daki 100 kişiden 90'ının hastalanıp "körler şehri" diye anılacak kadar yaygın trahom ya da Türkiye genelinde yüzde 96'lara varan sıtma salgınında ölüyordu insanlar. Cumhuriyet Hıfzıssıhhayla, cumhuriyet koruyucu hekimlikle, cumhuriyet sağlığı koruyan tedbirlerle insanların ölmesini önledi. Bebek ölüm oranı yüzde 25, her doğan 4 bebekten 1'i ölüyordu; anne ölüm oranı yüzde 18, hamile kalan her 100 kadından 18'i, neredeyse 5 kadından 1'i ölüyordu ve cumhuriyet bu ölümlere çare olduğu için, cumhuriyet bu salgınları durduğu için insanların gönlünü kazandı, esas büyük savaşı kazandı. Ve biz, bunu bir kez başardık. Partimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Birinci Kongremiz" diye nitelendirdiği Sivas Kongresi ikinci yüzyıla çağrı beyannamemizdi. Şimdi, son kongremizde altına hepimizin imza attığı, Sayın Genel Başkanımızın Türkiye'ye ve dünyaya ilan ettiği İkinci Yüzyıla Çağrı Beyanname'miz var. 13 başlıkta, eğitimden dış politikaya, toplumsal barıştan siyasi ahlak yasasına kadar. En önemlisi, yepyeni bir toplum sözleşmesine, kuvvetler ayrılığına, güçlü parlamenter sisteme kadar önerileri olan, 13 başlıkta önerileri olan İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamesi'nin 11'inci başlığı "Bizi haklı çıkardı." dediğimiz bir sürecin sonunda, bizim dünya görüşümüzün haklı çıktığı bu sürecin sonunda güçlü sosyal devleti öneriyor. Alt başlıkların içinde, örneğin, aile destekleri paketi var. Bütün dünya bu süreçte "Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." derken ortaya "vatandaşlık temel geliri" fikri atıldı, ciddi tartışılıyor. "Herkes değil, ihtiyacı olana verilsin." diyor, ADS'deki gibi. Bunun yaratacağı makroekonomik etkiler tartışılıyor ama hiçbir tanesi ADS'nin ortaya koyduğu temel mantığa karşı değil ve eğer aile destekleri sigortası olsaydı... Örneğin, Sayın Bakanın anlattığı, övünerek gösterdiği tablo "6,5 milyon aileye biner lira yardım yaptık." Soruyor arkadaşlar: "2 kez alan var mı?" "Sistem izin vermiyor." Biner lira 6,5 milyarlık yardım. Oysaki ikinci Yüzyıla Çağrı'da önerdiğimiz aile destekleri sigortası paketi olsaydı salgının başladığı günden bugüne kadar o 6,5 milyon aile ve fazlası ayda ikişer bin lira hem de evlilik bağıyla oluşmuş bir aileden bahsediyorsak kadına, yaşlı 4 tane kardeşten bahsediyorsak durumu müsait olana ödenecek; asgari ücrete yakın ikişer bin lirayla bu pandemiden etkilenmeden, en az etkilenerek çıkabileceklerdi. O zaman işte, örneğin, sokak ekonomisinden geçinenlerin, hamalların, gündeliğe temizliğe gidenlerin... "Evde kal." demenin "Aç kal." demek olmadığı, yaşamak için çalış, eğer hastalığı kaparsan ölürsün, bağışıklık kazanırsan sürü bağışıklığına katkı sağlarsın gibi dünyadaki iki temel mücadeleden, sürü bağışıklığı ve pandemiyle karantina mücadelesi dışında bize özel gelişen, otomatikman gelişen üçüncü yöntem olmazdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Sınıf bağışıklığı sistemi olmazdı. Parası olanların evde kalabildiği, kendini koruyabildiği, vitaminleri, besinleri alabildiği ama çiçek satan teyzenin, temizliğe giden ablanın, hamallık yapan ağabeyin sürü bağışıklığına tabi olduğu bu sistem olmazdı. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe, damat Albayrak'ın eylül ayında açıkladığı son ekonomik programa göre kurgulanmış, hatta yollanmış, hatta savunulmuş bir bütçe. Daha sonra bütçeyi kabul eden Komisyon Başkanının bütçeyi savunan, bütçeyi uygulayacak Bakana dönüştüğü çarpık bir süreç. Ama bu bütçe salgın yokmuş gibi yapılmış bir bütçe. Bu bütçe, yaşadıklarından bir şey öğrenmeyen bir bütçe. Bu bütçe, ne salgına ne yeni ihtiyaç duyulan güçlü sosyal devlete hazırlık yapmayan bir bütçe. Bu bütçe, hepimizin ihtiyacı olan 130 milyon doz aşışa kaynak koymayan bir bütçe.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Halk sağlığına, sosyal devlete, zor durumdaki ve bugün kapanıp da karantinaya alsak bu salgını durdurabilecekken ekonomide karşılığı olmadığı için esnafa, çiftçiye, işçilere katkı yapamadığımız için durduramadığımız salgına karşı tedbir almayan bir bütçe.

Biz böyle bütçeleri yapacağız. Kiminle yapacağız? Dünyanın bütün demokratlarının menfaatleri bir yerdedir, o menfaatlerin toplamı kıtanın menfaatidir. Türkiye'nin bütün demokratlarıyla yapacağız, sosyal demokratlar olarak yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Müslüman demokratlarla yapacağız, milliyetçi demokratlarla yapacağız, Kürt demokratlarla yapacağız. Biz halkın bütçesini böyle yapıp yeniden cumhuriyetin 2'nci yüzyılını demokrasiyle taçlandıracağız.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin oylamalarını yapacağız.

Teklifler açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Tekliflerin açık oylamasının elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulularını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaşturmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 509

Kabul : 316

Ret : 193 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Sibel Özdemir	Şeyhmus Dinçel
İstanbul	Mardin”

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, böylece, 2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi kabul edilmiştir, hayırlı olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, 2019 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için üç dakika süre vereceğim.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi açık oylama sonucunu okuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 508

Kabul : 312

Ret : 196 (x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Sibel Özdemir

Şeyhmus Dinçel

İstanbul

Mardin”

Böylece, 2019 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi kabul edilmiştir, hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

(3/1459) ve (3/1493) sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri ile denetim konuları ve kanun teklifleri ve komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 22 Aralık 2020 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.09

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 230) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 231) 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 230	Sıra Sayısı : 231
Oylama Saati : 23:55	Oylama Saati : 00:03
Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 311	Kabul Edenler : 310
Reddedenler : 190	Reddedenler : 189
Çekimsizler : 0	Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0	Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 8	Mükerrer Oylar : 9
Toplam : 509	Toplam : 508
Açık Üyelikler : 16	Açık Üyelikler : 16
Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Red	Red
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Red	Red
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Red	Red
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HDP	Red	Red/Mük.
Adana	Koncuk	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Red	Red
Adana	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Red	Red
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Red	Red
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Red	Red
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Red	Red
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Red	Red
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Red	Red
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Red	Red
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Red	Red
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Aydın	Baş	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Red	Red
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Kabul	Kabul
Ankara	Dumaz	Sadir	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Emir	Murat	CHP	Red	Red
Ankara	Erdoğan	Asurman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Red	Red
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Red	Red
Ankara	İşler	Enrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Red	Red
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Red	Red
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Red	Red
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Red	Red
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Red	Red
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Red	Red
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcier	Ganze	CHP	Red	Red
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Red	Red
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Red	Red
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yılmaz	Dumaş	İYİ PARTİ	Red	Red
Antalya	An	Cavit	CHP	Red	Red
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Red	Red
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Red	Red
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Red	Red
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Red	Red
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Red	Red
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Red	Red
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Red	Red
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Red	Red
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Red	Red
Balıkesir	Aydemir	Pakize Muthu	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Red	Red
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Red	Red
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Red	Red
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Red	Red/Mük.
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Çaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Red	Red
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Aydın	Araz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Küppü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Red	Red/Mük.
Burdur	Özpelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Red	Red
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Red	Red
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Kabul	Kabul
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamal	İYİ PARTİ	Red	Red
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	İşık	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Red	Red
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Red	Red
Bursa	Tathoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Red	Red
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Red	Red
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.
Çankırı	Çivıtcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Red/Mük.	Red
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Red	Red
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	CHP	Red	Red
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Paylan	Garı	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Red/Mük.	Red
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Red	Red
Edirne	Çaytancıoğlu	Okan	CHP	Red	Red
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Red	Red
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakrözer	Utku	CHP	Red	Red
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Red	Red
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Red	Red
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Red	Red
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Red	Red
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Red	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Tiğli	Necati	CHP	Red	Red
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Red	Red
Hakkari	Diñç	Husret	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Red	Red
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Kabul	Kabul
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Red	Red
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Red	Red
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Red	Red
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Red	Red
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Red	Red
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Red	Red
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Red	Red
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Red	Red
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Red	Red
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Sıdalı	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Red	Red
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhuri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Turan	Rüdvân	HDP	Red	Red
İstanbul	Açkel	Fethi	CHP	Red	Red
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Günze	CHP	Red	Red
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Red	Red
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Arıncı	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Red	Red
İstanbul	Ayrıncı	Şamâl	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Red	Red
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Red	Red
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Red	Red
İstanbul	Canbaz Kaya	Dişat	HDP	Red	Red
İstanbul	Canikdi	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Red	Red
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Emecan	Erine Gülizar	CHP	Red	Red
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Red	Red
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Red	Red
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Red	Red
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Red	Red
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Red	Red
İstanbul	İslam	Nazar Cihangir	BAĞIMSIZ	Red	Red
İstanbul	Kaboglu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadigil Sütü	Salih Sera	CHP	Red	Red
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Red	Red
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kavakçı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Red	Red
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Red	Red/Mük.
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Red	Red
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
İstanbul	Nuhoglu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Red	Red
İstanbul	Özdağ	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red	Red
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Red	Red
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sahici	Oğuz Kaan	CHP	Red	Red
İstanbul	Satur	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
İstanbul	Şatroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Red	Red
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Red	Red
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	BAĞIMSIZ	Red	Red
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Red	Red
İstanbul	Tannkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yağın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Red	Red
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Zeybek	Cökan	CHP	Red	Red
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Red	Red
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Red	Red
İzmir	Bayır	Tacetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Red	Red
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	CHP	Red	Red
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Red	Red
İzmir	Çray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Red	Red
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Red	Red
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözgeçü	Serpil	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kenal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Red	Red
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Red	Red
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Red	Red
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Red	Red
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Red	Red
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Red	Red
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Red	Red
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Esoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Veddi	CHP	Red	Red
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Red	Red
Kırklareli	Mınsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Red	Red
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Red	Red
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gergerioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Kabul	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Red	Red
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Red	Red
Kocaeli	Yanan	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Eyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SA.ADET P	Red	Red
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Şener	Abdülhalif	CHP	Red 2 (Mük.1)	Red

İli	Soyad	Ad	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Red	Red
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Güznel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Red	Red
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Bakıroğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Red	Red
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Red	Red
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcık	Senra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Red	Red
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Red	Red
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Çelik	Tuna	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Red	Red
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Red	Red
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Red	Red
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Red	Red
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Red	Red
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Red	Red
Muğla	Erol Gökcen	Yelda	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Red	Red
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Red	Red
Muş	Coşkun	ŞevİN	HDP	Red	Red
Muş	Işık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğİt	Ölİstan	HDP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Sanaslan	Fahuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red	Red
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Red	Red
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Red	Red/Mük.
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Bülbul	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Red	Red
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Red	Red
Samsun	Karasaan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Red	Red
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Red	Red
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Red	Red/Mük.
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Red	Red
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Siirt	Taş	Sidik	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Red	Red
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Ekinci	Semha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Red	Red
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul
Sivas	Suluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhanı Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Red	Red
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Red	Red
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul	Kabul
Tokat	Dumnaz	Kadim	CHP	Red	Red
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Bolta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Red	Red
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Red	Red
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Güleender	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğanş	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Red	Red
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Red	Red
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Gülüçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Orhan İşık	Muazzez	HDP	Red	Red
Van	Sansaç	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Red	Red/Mük.
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Red	Red
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 230	S. S. 231
Zonguldak	Türkmən	Polat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Red	Red
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Red	Red
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Red	Red
Kırkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırkkale	Önal	Ahmet	CHP	Red	Red
Kırkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Red	Red
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Red	Red
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştı	HDP	Red	Red
Batman	Uca	Felekmas	HDP	Red	Red
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Red	Red
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Red	Red
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Red	Red
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLJK P	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Eksik	Habip	HDP	Red	Red
İğdir	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	Özel	Özcan	CHP	Red	Red
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	CHP	Red	Red
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Önal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dilger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Kabul	Kabul
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Red	Red
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul	Kabul

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

35'İNCİ BİRLEŞİM
18 ARALIK 2020 CUMA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 Aralık 2020 Pazartesi günü Gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 7 Aralık 2020 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 18 Aralık 2020 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarına devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere Yürütme’ye de altmışar dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda; istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların 70 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların ikinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme’ye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 02.12.2020 tarihli 22’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Deprem Araştırma Komisyonu

18.12.2020 Cuma - Saat: 14.00

* Adalet Komisyonu

18.12.2020 Cuma - Saat: 14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

35'İNCİ BİRLEŞİM

18 ARALIK 2020 CUMA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 230) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtım tarihi: 04.12.2020) (X)

2.- (S. Sayısı: 231) 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtım tarihi: 04.12.2020) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

12'nci Gün

18.12.2020 CUMA

Saat : 14.00 – Program bitimine kadar

- BÜTÇENİN TÜMÜ ÜZERİNDE SON KONUŞMALAR

(MHP, HDP, CHP, AK PARTİ, İYİ PARTİ)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 60'ar dakika)

(İçtüzüğün 86'ncı maddesine göre yapılacak konuşmaların süresi: 10'ar dakika)

- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile
2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin açık oya sunulması.

- İstemi hâlinde Yürütme adına konuşma.